

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ SORULARIN SBS
TÜRKÇE SORULARIYLA ÖRTÜŞME DÜZEYİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Sibel ÖZCAN

ANKARA, 2010

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ SORULARIN SBS
TÜRKÇE SORULARIYLA ÖRTÜŞME DÜZEYİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sibel ÖZCAN

Danışman: Doç. Dr. Fatma AÇIK

ANKARA, 2010

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
KISALTMALAR DİZİNİ.....	vii
TABLOLAR DİZİNİ.....	ix
GRAFİKLER DİZİNİ.....	xii
BİRİNCİ BÖLÜM	
1.GİRİŞ	1
1.1.Araştırmanın Amacı.....	3
1.2. Araştırmanın Önemi.....	3
1.3.Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
1.4. Problem.....	5
1.4.1.Alt Problemler.....	5
1.5. Araştırmanın Sayıltıları.....	5
1.6. Tanımlar Ve Terimler.....	6
İKİNCİ BÖLÜM	
2. YÖNTEM.....	8
2.1. Araştırma Modeli.....	8
2.2. Araştırma Yöntemi.....	8
2.3.Verİ Toplama Araçları.....	10
2.4.Konuyla İlgili Kuramsal Teori-Bloom’ un Taksonomisi (Tam Öğrenme Kuramı Ve İlkeleri).....	12
2.4.1.Bloom’un Bilişsel Alan Hedefleri.....	14
2.4.1.1.Bilgi Basamağı.....	17
2.4.1.1.1.Bir Alana Özgü Bilgiler(Belirgenler Bilgisi).....	17
2.4.1.1.2..Belirgenlerle Uğraşma Araçları Ve Yolları Bilgisi.....	17
2.4.1.1.3.Bir Alandaki Evrenseller Ve Soyutlamalar Bilgisi.....	18
2.4.1.2.Kavrama Basamağı.....	18
2.4.1.2.1.Çevirme.....	19
2.4.1.2.2.Yorumlama.....	19
2.4.1.2.3.Öteleme(Ekstrapolasyon ve Enterpolasyon).....	19
2.4.1.3.Uygulama Basamağı.....	20
2.4.1.4.Analiz Basamağı.....	20
2.4.1.4.1.Öğelere Dönük Analiz.....	22
2.4.1.5.Sentez Basamağı.....	22
2.4.1.5.1.Özgün Bir İletişim Muhtevası Oluşturma.....	23
2.4.1.5.2.Bir Plan Ya Da İşlemler Takımı Önerisi Ortaya Koyma.....	24
2.4.1.5.3.Bir Soyut İlişkiler Takımı Geliştirme.....	24
2.4.1.6.Değerlendirme Basamağı.....	25
2.4.1.6.1.İç Kanıtlar Bakımından Yargılama.....	27
2.4.1.6.32.Dış Ölçütler Bakımından Yargılama.....	27
2.5.Öğrenme Ve Öğretme Açısından Sınav.....	29
2.5.1.Sınavlar.....	29
2.5.2.İlköğretim İkinci Kademedeki Geçmişten Günümüze Uygulanan Sınavlar.....	32
2.5.3.OKS Hakkında Bilgi.....	33
2.6. Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Ve Çalışma Kitaplarındaki Etkinliklerin SBS Türkçe Sorularıyla Olan Örtüşürlüğünün İncelenmesi.....	34
2.6.1. Ders Kitaplarının Değerlendirilmesi.....	34
2.6.2. Çalışma Kitaplarının Değerlendirilmesi.....	44
2.6.3. SBS Sorularının Değerlendirilmesi.....	47

2.7. Verilerin Çözümü Ve İncelenmesi.....	111
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
3.BULGULAR VE YORUMLAR.....	127
3.1. Türkçe Ders Kitapları Ve Çalışma Kitaplarıyla SBS Sorularının Bilişsel Alanda Soru Dağılımı İle İlgili Bulgular.....	128
3.1.2.Öğrencilerin Türkçe Ders Ortalamasına Göre SBS Toplam Puan, Kavrama, Bilgi, Uygulama, Analiz, Sentez, Değerlendirme Puanları.....	132
3.2. 2008 OKS Sorularının Bilişsel Olarak Dağılımı İle İlgili Bulgular.....	133
3.2.1.OKS İle İlgili İstatistikler.....	133
3.2.2.OKS’ de kullanılan puan hesaplaması.....	134
3.3. 8.Sınıf OKS Puanları İle 8. Sınıf SBS Puanları Arasındaki Farkın İncelenmesi.....	134
3.3.1. 8.Sınıf OKS Türkçe Soru Analizleri.....	135
3.3.2. 6.7.8.Sınıf SBS Türkçe Soru Analizleri.....	136
3.3.3. İki Sınavın Karşılaştırılması.....	138
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	139
4.1. Sonuçlar Ve Değerlendirmeler.....	139
4.2.Öneriler.....	145
KAYNAKÇA.....	147
EKLER.....	153

Sibel ÖZCAN'ın “İlköğretim Türkçe Ders Kitaplarındaki Soruların SBS Türkçe Sorularıyla Örtüşme Düzeyi” başlıklı tezi 09/06/2010 tarihinde, jürimiz tarafından Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan :

Üye (Tez Danışmanı) :

Üye :

ÖN SÖZ

Türkçe dersi, öğrencilerin okuma, dinleme, konuşma ve yazmadan oluşan etkinlikleri kullanarak; onların iyi, doğru, yaratıcı ve eleştirel düşünen bireyler olmalarında kaynaklık eden en önemli derstir. Ana dillerini en iyi biçimde kullanan bireylerin toplum hayatında daha başarılı oldukları bir gerçektir. Ana dillerini iyi ve doğru kullanan öğrencilerin, başta Türkçe olmak üzere diğer alanlarda da başarılarının yüksek olduğu görülmektedir.

Eğitim ve öğretim kurumu olarak kabuledilen okullarda, Türkçe dersini öğrencilere en iyi şekilde verebilmek için hazırlanmış en önemli araç Türkçe ders kitaplarıdır. Ana dili öğrenmenin bu kadar önemli olduğu bir dönemde sınavları da göz önüne alırsak kaynak olarak kabul edilen Türkçe kitaplarının öğrenciyi her konuda yetiştirecek düzeyde olması gerekmektedir. Bu açıdan ders kitaplarındaki metinler, etkinlikler, resimler, yazı karakterleri öğrencileri Türkçe dersinin amaçlarına göre yetiştirebilecek düzeyde olmalıdır. Bütün bu söylediklerimizin yanında öğrencilerin iyi bir Türkçe eğitimine sahip olmaları gerektiğini ortaya koyan bir unsur da SBS’dir. Bu sınavlarda çıkan sorulara cevap verebilmek için öncelikle Türkçeyi doğru, güzel, etkili kullanma; anlam, sıralama, ilişki kurma, sınıflama, sorgulama, eleştirme, tahmin etme, analiz ve sentez yapma, yorumlama ve değerlendirme becerilerini kazanmış olma; okuma, dinleme, konuşma, yazma ve dil bilgisindeki kazanımları edinmiş olması gerekmektedir.

Gelişen çağda çeşitli taksonomik yaklaşımlar bulunmaktadır. Eğitim çevrelerince ve araştırmacılarca kabul gören Bloom taksonomisine bağlı kalarak öğrencinin en alt bilişsel basamaktan en üst bilişsel basmağa geçmesi hedeflenmiştir. Buna bağlı olarak Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin ve soruların SBS Türkçe sorularıyla örtüşme düzeyi Bloom ‘un bilişsel alan taksonomisine göre incelenmiştir.

Araştırma konusunun belirlenmesinde, yürütülmesi ve sonuçlandırmasında rehberlik eden değerli hocam Doç. Dr. Fatma AÇIK ‘a; tezi tamamlamam noktasında bana sürekli destek ve güç veren eşime teşekkür ederim.

.

ÖZET

İLKÖĞRETİM TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ SORULARIN SBS TÜRKÇE SORULARIYLA ÖRTÜŞME DÜZEYİ

ÖZCAN, Sibel

Yüksek Lisans, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Fatma AÇIK

Haziran-2010, 331 sayfa

Bu araştırmada SBS soruları ile ilköğretim ikinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki etkinlikler ve sorular, Bloom’ un bilişsel taksonomisine göre incelenmiştir.

Araştırmada “Tarama Metodu” kullanılmıştır. Önce konuyla ilgili literatür incelenmiş ve kurumsal bölüm oluşturulmuştur. Araştırmada Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu tarafından 2007-2008 öğretim yılında ilköğretim okullarının 6. ,7. ve 8. sınıflarında temel kaynak olarak kullanılmak üzere ilgili Tebliğler Dergisinde önerilen Türkçe ders kitapları ve SBS soruları incelenmiştir.

Türkçe ders kitaplarının öğrencileri SBS’ ye hazırlanma yönüyle yeterli olduğu SBS soruları ve Türkçe ders kitaplarındaki soruların bilişsel basamaklar dikkate alınarak hazırlanmış olduğu görülmüştür.

ABSTRACT**ELEMENTARY TURKISH TEXTBOOKS QUESTION OF THE SBS WITH
TURKISH QUESTION OVERLAP LEVEL**

ÖZCAN, Sibel

Master, Major Fields Of Turkish Education

Adviser: Doç. Dr. Fatma AÇIK

June-2010, 331 pages

In this study, SBS questions in Turkish textbooks in secondary schools with activities and questions, Bloom 's taxonomy based on cognitive investigated.

Study, "Screening Method" is used. Examined before the related literature and corporate departments have been created. Research by the Ministry of Education Board of Education of primary schools in the 2007-2008 academic year, 6 , 7 and 8 classes to be used as the main source in the proposed Communications Journal of Turkish textbooks and SBS questions were examined.

SBS Turkish school textbooks, students' preparing to be sufficient to Turkish textbooks in the SBS questions and questions prepared by the cognitive steps that were taken into account.

KISALTMALAR DİZİNİ

AİÖ	:Açık İlköğretim Okulu
AOBP	:Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı
AÖL	:Açık Öğretim Lisesi (Anadolu Öğretmen Lisesi)
ASP	:Ağırlıklı Standart Puanı
ATML	:Anadolu Teknik Meslek Liseleri
D.O.	:Devlet Okulu
Eğt.	:Eğitim
Etk.	:Etkinlik
FL	:Fen Lisesi
İ.O.	:İlköğretim Okulu
Kont.	:Kontenjan
L	:Liseler
LGS	:Liselere Giriş Sınavı
Mes.	:Meslek
MEB	:Milli Eğitim Bakanlığı
MF	:Matematik-Fen
MFASP	:Matematik-Fen Ağırlıklı Standart Puanı
ML	:Meslek Liseleri
Ok.	:Okullar
Okt.	:Okutman
OKS	:Ortaöğretim Kurumları Sınavı

Ö.L.	:Özel Liseler
ÖSS	:Öğrenci Seçme Sınavı
ÖSYM	:Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
SBS	:Seviye Belirleme Sınavı

TABLOLAR DİZİNİ

TABLO 2.1 : Araştırmada incelenen Türkçe ders kitapları, yazarları, yayın evleri, yayın yeri- yılları, etkinlik sayıları ve tema ölçme değerlendirme soruları.

TABLO 2.2 : Bloom ve arkadaşlarının okulda öğrenme modeli.

TABLO 2.3 : 1981 yılında yayınlanmış yazı programı içerisindeki düzeltme sembolleri ve anlamları.

TABLO 2.4 : İlköğretim 6. sınıf Türkçe ders kitabında bulunan temalar, bunlarla ilgili metinler ve türleri.

TABLO 2.5 : İlköğretim 6. sınıf Türkçe ders kitabında anlatım türlerine göre metinlerin dağılım tablosu.

TABLO 2.6 : İlköğretim 7. sınıf Türkçe ders kitabında bulunan temalar, bunlarla ilgili metinler ve türleri.

TABLO 2.7 : İlköğretim 7. sınıf Türkçe ders kitabında anlatım türlerine göre metinlerin dağılım tablosu.

TABLO 2.8 : İlköğretim 8. sınıf Türkçe ders kitabında bulunan temalar, bunlarla ilgili metinler ve türleri.

TABLO 2.9 : İlköğretim 8. sınıf Türkçe ders kitabında anlatım türlerine göre metinlerin dağılım tablosu.

TABLO 2.10 : İlköğretim 6. sınıf öğrenci çalışma kitabının değerlendirilmesi.

TABLO 2.11 : İlköğretim 7. sınıf öğrenci çalışma kitabının değerlendirilmesi.

TABLO 2.12 : İlköğretim 8. sınıf öğrenci çalışma kitabının değerlendirilmesi.

TABLO 2.13 : 2008 6. sınıf Seviye Belirleme Sınavı soruları A kitapçığı kazanımları

TABLO 2.14 : 2008 7. sınıf Seviye Belirleme Sınavı soruları A kitapçığı kazanımları

TABLO 2.15 : 2008 SBS 6. sınıf soruları ile İlköğretim Türkçe çalışma kitabı arasındaki örtüşmeler.

TABLO 2.16 : 2009 SBS 6. sınıf soruları ile İlköğretim Türkçe çalışma kitabı arasındaki örtüşmeler.

TABLO 2.17 : 2008 SBS 7. sınıf soruları ile İlköğretim Türkçe çalışma kitabı arasındaki örtüşmeler.

TABLO 2.18 : 2009 SBS 7. sınıf soruları ile İlköğretim Türkçe çalışma kitabı arasındaki örtüşmeler.

TABLO 2.19 : 2009 SBS 8. sınıf soruları ile İlköğretim Türkçe çalışma kitabı arasındaki örtüşmeler.

TABLO 3.1 : 2008-2009 SBS 6.sınıf Türkçe sorularının bilişsel alan soru değerlerine göre dağılımı

TABLO 3.2 : 2008- 2009 SBS 7.sınıf Türkçe sorularının bilişsel alan soru değerlerine göre dağılımı

TABLO 3.3 : 2009 SBS 8.sınıf Türkçe sorularının bilişsel alan soru değerlerine göre dağılımı

TABLO 3.4 : 2008 OKS test ortalamaları ve standart sapmaları.

TABLO 3.5 : 1998-2008 OKS Türkçe soru analizleri.

TABLO 3.6 : 2008-2009 OKS 6.sınıf Türkçe soru analizleri.

TABLO 3.7 : 2008-2009 OKS 7.sınıf Türkçe soru analizleri.

TABLO 3.8 : 2009 OKS 8.sınıf Türkçe soru analizleri.

GRAFİKLER DİZİNİ

GRAFİK 3.1 : 2008-2009 SBS 6.sınıf Türkçe sorularının bilişsel alan soru değerlerine göre yüzdelerle karşılaştırma grafiğı.

GRAFİK 3.2 : 2008-2009 SBS 7.sınıf Türkçe sorularının bilişsel alan soru değerlerine göre yüzdelerle karşılaştırma grafiğı.

GRAFİK 3.3 : 2009 SBS 8.sınıf Türkçe sorularının bilişsel alan soru değerlerine göre yüzdelerle karşılaştırma grafiğı.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Eğitimin günümüzde birçok tanımıyla karşılaşmaktayız. Türkçe sözlük, “Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme, terbiye “(TDK, 2005) şeklinde açıklanırken Özcan DEMİREL, eğitimi üç şıkta tanımlamıştır.” 1. Genel anlamda bireyde davranış değiştirme süreci. 2. Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci. 3. Bireyde kendi yaşantısı ve kasıtlı kültürlenme yoluyla istenilen davranış değişikliği meydana getirme süreci.” (2005:41)

Eğitim süreklidir. İnsanın doğumundan ölümüne kadar süren bir süreçtir. Gelişen teknolojik gelişmeler eğitimi daha da önemli bir unsur haline getirmiştir. Bunun nedeni modern çağda her yönden donanımlı, çalışkan ve üretken bir insan gücüne ihtiyaç duyulmasıdır.

Eğitim bir süreçtir. Süreç, Türkçe sözlükte “Aralarında birlik olan veya belli bir düzen veya zaman içerisinde tekrarlanan, ilerleyen, gelişen olay ve hareketler dizisi.” (TDK, 2005) olarak açıklanır. Eğitim sürecinde kişilerde izlenebilir davranış değişiklikleri oluşur.

Eğitimin yanında öğretime de değinmek gerekmektedir. Öğretimin de eğitim gibi çeşitli tanımı yapılmıştır: “Belli bir amaca göre gereken bilgileri verme işi, tedris, tedrisat, talim; öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme, gereçleri sağlama ve kılavuzluk etme işi.” (TDK, 2005), “Öğrenmenin gerçekleşmesi için planlanan, kasıtlı ve sistematik eğitim.” (DEMİREL, 2005:95), “Eğitim kurumlarında gerçekleştirilen planlı, denetimli ve örgütlenmiş etkinlikler.” (ÖZDEMİR, 2004:6) “1.Belli bir amaca göre gereken şeyleri öğretme işi. 2.Bir eğitim kurumunda belli bir küme öğrenciye belli bir dal ya da konularda bilgi verme. 3. Öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikler

düzenleme, gereçleri sağlama, kılavuzluk etme eylemi.” (OĞUZKAN, 1993:11-112) gibi tanımlamaları yapılmaktadır.

Eğitim öğretim birbirleriyle ilişkili süreçlerdir. Eğitim beşikten mezara kadar süren bireylerde davranış değişikliği amaçlayan bir süreç iken öğretim planlı, programlı bilgilendirme sürecidir.

Günümüzde, gelişen teknoloji birçok ders için mükemmel laboratuvarlar ve işlik ortamları kullanmayı olanaklı kılıyorsa da bireyin eğitim yaşantısı boyunca ana dili becerilerini kazandırmaya, geliştirmeye ve sistemleştirmeye yönelik Türkçe derslerinin temel materyali olan Türkçe ders kitapları, öğretme ve öğrenme ortamında halen öğretmenden sonra gelen en önemli materyal konumundadır. (KURT, 1999:11-ENSAR, 2002:14)

2005-2006 öğretim yılında yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak yeniden düzenlenen Türkçe programlarıyla birlikte ders kitapları büyük bir değişime uğramıştır. Yeni programla beraber en çok değişim gösteren unsurun ders kitapları olduğu söylenebilir. Programla birlikte kullanıma sunulan ve bütün derslerde görülen üçlü kitap modeli Türkçe derslerinde de öğrencilere ve öğretmenlere yönelik olarak şu şekilde sunulmuştur: 1.Ders kitabı, 2. Öğrenci çalışma kitabı, 3.Öğretmen kılavuz kitabı. (DURUKAN, Milli Eğitim 2009:84)

Üçlü kitap modelinde Türkçe ders kitaplarında sadece metinler yer almaktadır. Bu metinlere ilişkin örnekler, alıştırmalar ve etkinlikler öğrenci çalışma kitaplarında bulunmaktadır. Metinlerin nasıl işleneceği, etkinliklerin nasıl yapılacağı, öğrencilere hangi soruların yöneltileceği öğretmen kılavuz kitabında yer almaktadır.

Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerle ilgili olarak hazırlanmış öğrenci çalışma kitaplarında yer alan sorular, öğrencilerin okudukları metni anlamalarına, yorumlamalarına, anlam ilişkilerini kurmalarına, ana düşünce ve yardımcı düşünceleri çıkarmalarına, bakış açısını tespit etmelerine yönelik olmalıdır.

“Anlama, sıralama, ilişki kurma, sınıflandırma, sorgulama, eleştirme, tahmin etme, analiz- sentez yapma, yorumlama ve değerlendirme becerilerini geliştirme.” (MEB, 2006:4) ikinci kademe Türkçe dersi öğretim programının genel amaçlarındandır. Bu ifadeye göre, öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerinin kazandırılmasında da soruların önemi yadsınamaz. (DURUKAN, Milli Eğitim Kış, 2009:86)

2008 yılında uygulanmaya başlanan SBS’de hazırlanan soruların Türkçe ders kitaplarındaki metinlerle ve çalışma kitaplarındaki sorularla ve etkinliklerle uyumlu olması gerekmektedir.

Önceki yıllarda OKS sonra da SBS olarak adlandırılan sınav sorularını değerlendirecek olursak; öğrencilerin sekiz yıllık çabaları bir tek sınavda alacakları puana bağlı tutulması gibi bir zorunluluk, yerini aşamalı bir sınav sistemine bırakmıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Çağımızda bilim ve teknolojinin ilerlemesiyle eğitime verilen önem daha da artmıştır. Eski eğitim sisteminde mesleğe yönlendirilen bireyler fazla iken bugün düz liselere talep artmıştır. Bu da üniversite sınavına ümit bağlayan, yeterli başarıyı tutturamayınca da yaşı ilerlediğinden bir mesleğe yönelemeyen bireyler topluluğu oluşmasına neden olmaktadır. Bu durumun farkında olan aileler eğitime eskisinden fazla önem vermekte, okullardaki eğitimi, sınav sistemini irdelemektedir.

Yeni eğitim sisteminde ders kitapları ve öğrenci çalışma kitaplarındaki metinler ve etkinliklerin 6., 7., 8. Sınıflarda uygulanmaya başlayan SBS ile örtüşmesi ve Türk Milli Eğitimi amaçları doğrultusunda bilgi donanımına sahip öğrenciler yetiştirilmesi gerekmektedir.

Çalışmamdaki amaç, 6., 7., 8. Sınıflarında okutulan Türkçe ders kitaplarındaki metinler ile çalışma kitaplarındaki etkinliklerin SBS’de hazırlanan sorularla ne denli örtüştüğü inceleyip, OKS’den farklarını ortaya koymak ve benden sonra benzer bir çalışma yapacak kişilere kaynaklık etmektir.

1.2.Araştırmanın Önemi

Yapılandırıcı yaklaşımın esas alındığı yeni Türkçe ders kitaplarında, öğrenci çalışma kitaplarında amaç öğrencilerin gelişimlerine bağlı olarak zihinlerini en üst düzeyde kullanmalarını sağlamaktır. Çalışma kitaplarındaki sorular, etkinlikler; ders kitaplarındaki metinler bu amaca hizmet edecek nitelikte hazırlanmalıdır.

Eğitim; “Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla istendik ve kalıcı değişimler oluşturma süreci” (ERTÜRK, 1979:20-21) olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımın yanında şöyle bir açıklamaya da gerek duyulmaktadır. Okul eğitiminde öğrencilerde olması gereken davranış değişikliğinin ölçümü çalışma kitaplarındaki metne ait hazırlanmış sorularla ölçülür. Bu nedenle bu soruların titizlikle hazırlanması gerekmektedir. Ders kitaplarındaki metinler sebep sonuç ilişkisine dayanan, hayal dünyalarını zenginleştiren, kelime dağarcığını arttıran, hayata dair kalıcı öğütler veren nitelikte olmalıdır. Verilenlerin ölçümü de çok önemlidir. “Ölçme, insanda var olan niteliklerin ve yapıların gözlemlenip, gözlem sonuçlarının belli bir kurala göre sayı ve sembollerle ifade edilmesi işlemidir.” (ÇELİK, 1998:26) “Hiçbir ölçme sadece tespit için yapılmaz. Ölçmenin amacı tespitin yanı sıra bir hüküm oluşturmaktadır. İşin bu kısmına değerlendirme denir.” (ÇAM VD. ,1998:26)

Öğrenci çalışma kitaplarındaki sorular öğrencilerdeki biliş kabiliyetini geliştirecek nitelikte olmalıdır. Bu nedenle araştırmam 6., 7., 8. sınıflarda okutulan Türkçe ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabında yer alan metinlerle, bu metne bağlı olarak hazırlanan etkinlikler ve soruların her yıl düzenlenecek SBS ile örtüşüp örtüşmediğini inceleyip, örtüşüyorsa –ki örtüşüyor düşüncesi taşımaktayım- Türkçe ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabındaki etkinliklerin ve soruların önemini öğrencilere kavratmaya yöneliktir. Araştırma sonuçlarından elde edilen verilerin yeni eğitim sisteminin uygulanmasında eğitimcilere faydalı olacağı kanaati taşınmaktadır.

1.3.Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma Koza ve Pasifik Yayınlarına ait Türkçe ders kitapları ve öğrenci çalışma kitapları 6., 7., 8. sınıflarla,
2. Türkçe ders kitaplarındaki metinler ile öğrenci çalışma kitaplarındaki etkinlikler, sorular vb. 6., 7., 8. sınıflarla,
3. 2008 SBS 6., 7. sınıflarla,
4. 2009 SBS 6., 7., 8. sınıflarla,
5. SBS ile OKS arasındaki ilişki, 2008 yılıyla sınırlandırılmıştır.

1.4. Problem

“İlköğretim Türkçe ders kitaplarındaki (söz varlığımızı zenginleştirelim, metni çözümleyelim, okuyalım, yazalım, dilimizi tanıyalım çalışmalarıyla ilgili etkinlikler) soruların SBS Türkçe sorularıyla örtüşmekte midir?” sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır.

1.4.1.Alt Problemler

1.İncelenen ders kitaplarının, yüzdelerine göre;

a) Soru dağılımları arasında bir fark var mıdır?

b) Sorularının bilişsel basamaklara göre dağılımları arasında bir farklılık var mıdır?

2.Sınıflara göre Koza ve Pasifik Yayınları Türkçe ders kitaplarındaki soruların yüzdelerine göre;

a.) Kendi aralarındaki dağılımları arasında bir farklılık var mıdır?

b.) Kendi aralarında bilişsel basamaklara göre dağılımları arasında bir farklılık var mıdır?

1.5. Araştırmanın Sayıtları

1. SBS sorularıyla ders kitaplarındaki soruların taksonomik açıdan karşılaştırılmasının araştırma kapsamındaki alt problemleri ortaya çıkarabileceği varsayılmıştır.

2. Çok Aşamalı Örnekleme (Multiple- Stage Sampling) Yöntemiyle belirlenen örneklerin, Türkçe ders kitapları ve öğrenci çalışma kitaplarıyla örtüştüğü var sayılmıştır.

3. Öğrencilerin Türkçe dersinde aldığı notların SBS sınavında aldığı puanlarla karşılaştırıldığında Türkçe ders kitaplarının SBS’ ye hazırlık aşamasında yetersiz olduğu varsayılmıştır.

1.6. Tanımlar ve Terimler

Biliş: a.)Her türlü bilmeyi, bilgi edinmeyi kapsayan genel bir terimdir. Algılama, imgelem, usamlama ve yargılama bu kavram içinde yer alır. Kimi ruh bilimciler duyumları da bu yetilere eklerler. b.)Biliş yetisinin ürünü olan bilgi. (ÖNCÜL, 2000:175)

Bilişsel Amaç: Dışarıdan gözlemlenen davranışlar ve beceriler değil de kavrayış, açık düşünme, sorun çözme ya da değerlendirme vb. gibi öğrenme amaçları demektir. (ÖNCÜL, 2000: 177)

Ders Kitabı: Her tür ve derecedeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında kullanılacak olan, konuları öğretim programlarına göre hazırlanmış basılı eser. (MEB Ders Kitapları Yönetmeliği)

Düşük Düzeyli Sorular: Sorular bilişsel alanın bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez, ve değerlendirme düzeylerinin her biri için düzenlenebilir. İlk üç düzeyde uygulanan sorular, bilginin hatırlamasını ve orta düzeyde uygulanmasını gerektiren sorulardır. Cole ve Chan bunlara düşük düzeyli sorular demektir. Düşük düzeyli sorular temel bilgi ve kavramları gözden geçirilmesini sağlar. (CALP, 2006: 52)

Eğitim (Education):1.)Genel anlamda bireyde davranış değiştirme süreci. 2.) Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci. 3.) Bireyde kendi yaşantısı ve kasıtlı kültürlenme yoluyla istenilen davranış değişikliğini meydana getirme sürecidir. (DEMİREL Özcan, 2009: 31)

Eğitim Programı (Yetiçek): a.)Program öğeleri olan hedef, içerik, öğretme ve öğrenme süreci ve değerlendirme boyutları arasındaki dirik ilişkiler bütünü. b.)Öğrenene okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği. (DEMİREL, 2009:71)

Hedef (Amaç) : Yetiştirdiğimiz insanda bulunmasını uygun gördüğümüz eğitim yoluyla kazandırılabilir nitelikte istendik özelliklerdir. (ERTÜRK, 1979:24)

İlköğretim : a.) Çocukluk çağında, genellikle 5-7 yaşlarında başlayan ve yaklaşık olarak yeni yetmeliğe kadar süren örgün eğitim. b.) Örgün eğitimin öncelikle toplumun tüm üyelerinde bulunmasını istediği bilgi, beceri ve tutumlarını kapsayan genel eğitim

bölümü , programı yönünden orta ve yüksek öğretime göre daha geneldir ve öğrencilerini seçerek almaz. c.) İlkokul sınıflarında verilen eğitim. ç.) Herhangi bir ders alanında temel ilkelerin öğretilmesi. (ÖNCÜL, 2000: 607)

Öğrenci Çalışma Kitabı: Ders kitabıyla örtüşen etkinliklerin yer aldığı basılı eser. (MEB Ders Kitapları Yönetmeliği)

Öğretim: a.) Öğretmenler, öğrenmeye yönelik faaliyetler manzumesi veya kuramsallaşmış öğretmenler topluluğudur.(ÖNCÜL, 2000:913) b.) Öğrenmenin gerçekleşmesi için planlanan kasıtlı ve sistematik eğitim. (DEMİREL, 2009,71)

Program: Öğrencilerin Okulu bitirmesi, diploma alması ya da bir meslek ve uzmanlık alanına girebilmesi için bir okulun, okul türünün ya da okul sisteminin kazandırmayı amaçladığı konuları belirten yazılı belge. (ÖNCÜL, 2000:913)

Yüksek Düzeyli Sorular: a.) Analiz, sentez ve değerlendirme düzeyleri, hafızadaki bilgilerden öteye geçen, soyut ve karmaşık düşünce ürünlerini ortaya koymayı sağlayan üst düzey ya da yüksek düzeyli soruları gerektirir. Bu soruların tümüne birden düşünme soruları da denir. (ŞAHİN, 2008.21) b.)Yüksek düzeyli sorular, öğrencilerin düşünme becerilerinin geliştirilmesine ve ders konusu ile ilgili nedenleri öğrenmesine yardım eder. Üst düzey sorular, öğrencilerin daha önce öğrendikleri bilgileri kullanmasına, yaratıcı ve eleştirci düşünce geliştirmesine imkân sağlar. (GÖZÜTOK, 2000: 62-64)

İKİNCİ BÖLÜM

Bu bölümde araştırmanın modeli, yöntemi, veri toplama araçları, verilerin kaynağı istatistiksel işlemler yer almaktadır.

2.1.Araştırmanın Modeli

Araştırma, ilköğretim okullarının ikinci kademesinde kullanılan Türkçe ders kitaplarındaki soruların SBS Türkçe sorularıyla örtüşüp örtüşmediğini Bloom taksonomisi açısından bilişsel alan sorularını cevaplamada ne ölçüde rol oynadığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu temel amaç çerçevesinde öncelikle araştırmanın modeli ve yöntemi belirlenmeye çalışılmıştır.

Model olarak kabul edilen tarama modelleri geçmişte olmuş veya hâlen devam eden bir olayı olduğu şekilde tasvir etmeyi ve tanımlamayı amaçlamaktadır. Bu yöntemde önemli olan olayı uygun şekilde gözleyip sonuçları ortaya koymaktır.

Araştırmanın ilk aşaması; SBS sistemi; SBS soruları ve ders kitaplarındaki soruların sınıflandırılmasında temel alınan Bloom taksonomisi ve taksonomik yaklaşımlardır. Burada öncelikle 2561 nolu Tebliğler Dergisi'nden elde edilen bilgiler ışığında incelenen ders kitaplarına ve SBS sorularının orjinallerine resmi kanallar aracılığıyla ulaşılmış, kitaplardaki sorular ve SBS soruları Bloom taksonomisine bağlı olarak taranmıştır. Yapılan tarama işlemi sonucunda SBS'de çıkmış sorular ile ders kitaplarındaki etkinliklerin ve soruların örtüştüğü görülmüştür.

2.2. Araştırma Yöntemi (Doküman Analizinin Temel Özellikleri)

Var olan kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplamaya belgesel tarama denir.

Tarananlar, geçmişteki olguların anında iz bıraktığı resim, plak, ses ve resim, araç gereç, bina, heykel vb. kalıntılarla; olgular hakkında, sonradan yazılmış ve çizilmiş her türlü mektup, rapor, kitap, ansiklopedi, resmî ve özel yazı ve istatistikler, tutanak, anı, yaşam öyküsü vb. leridir. Olguya en yakın, onu en yakından yansıtan ve hatta onunla bütünleşen belgeler, kalıntılardır. Yazılı ve basılı belgeler ise, sonradan oluşturulduklarından, kalıntılara oranla, gerçekten, daha uzak olabilirler (Madge, 1965: 91). Duverger (1973)'in "belgesel gözlem" dediği bu tekniği, Rummel (1968) ve daha birçoğu "doküman metodu" olarak tanımlanmaktadır. Best (1959: 118) de tekniği "mevcut kayıt ya da belgelerin, veri kaynağı olarak, sistemli incelenmesi" olarak ifade etmektedir.

Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Doküman incelenmesi, hemen her araştırma için kaçınılmaz olan bir veri toplama tekniğidir. Belge yoksa tarih de yoktur (Madge, 1965: 75). Belgelerin varlığı kadar, onlardan yararlanabilmek de önemlidir. Belgelerden yararlanmamak, tarihi bilmemek, onu yeniden yaratmaya çalışmak gibi gereksiz bir çabayı da birlikte getirir. Geleneksel olarak doküman incelemesi, tarihçilerin, antropologların ve dilbilimcilerin kullandığı bir yöntem olarak bilinir. Oysa sosyologlar ve psikologlar da doküman incelemesini kullanarak önemli kuramların geliştirilmesine imza atmışlardır. Örneğin, Marx ve Engels İngiliz işçi sınıfını incelerken İngiltere'de fabrika denetim raporlarından önemli bilgiler elde etmiştir. Aynı şekilde Durkheim "din" ve "intihar" konusundaki çalışmaları sırasında resmî istatistiklerden yararlanmıştır. Weber "din sosyolojisi" ve "kapitalizmin temelleri" konusundaki tezlerini geliştirirken, dinle ilgili dokümanları ve mezheplere ait ilan ve küçük notları kullanmıştır (Forster, 1994). 1930 ve 1950 arasında doküman incelemesi sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılırken, 1960 ve 1970'lerde bu araştırma yöntemi sosyal bilimlerde önemli ölçüde ihmal edilmiştir (Forster, 1994). Bunun en önemli nedenlerinden birisi, bu dönemde sosyal bilimlerdeki çalışma alanlarına pozitivistin tam olarak hâkim olmasıdır.

Hangi dokümanların önemli olduğu ve veri kaynağı olarak kullanılabileceği araştırma problemi ile yakından ilgilidir. Örneğin eğitim ile ilgili bir araştırmada, şu tür dokümanlar veri kaynağı olarak kullanılabilir: Eğitim alanında ders kitapları, program yönergeleri, okul içi ve dışı yazışmalar, öğrenci kayıtları, toplantı tutanakları, öğrenci rehberlik kayıt ve dosyaları, öğrenci ve öğretmen el kitapları, öğrenci ders ödevleri ve sınavları, ders ve ünite planları, öğretmen dosyaları, eğitimle ilgili resmi belgeler, vb.

(Bogdan ve Biklen 1992; Goetz ve LeCompte, 1984). Herhangi bir kurumla ilgili çalışmak isteyen bir araştırmacı için; yıllık kurum raporları, hakla ilişkiler dokümanları, basın açıklamaları, muhasebe kayıtları, misyon tanımı, stratejik planlar, pazarlama strateji dokümanları, kurum içi ve dışı yazışmalar, resmî belgeler, kurum içi yazılı kural ve yönergeler, insan kaynakları stratejileri, iş tanımları, bölümler arası yazışmalar, vb. (Forster, 1994). Bunlara ek olarak anılar, günlükler, özel mektuplar, itiraflar gibi kişisel belge ve dokümanların yanı sıra yazılı basın, periyodik yazılı kaynaklar, magazin, dergi ve kitaplar da doküman analizine konu olabilirler (Bailey, 1982).

Dokümanlar, nitel araştırmalarda etkili bir şekilde kullanılması gereken önemli bilgi kaynaklarıdır. Bu tür araştırmalarda, araştırmacı, ihtiyacı olan veriyi, gözlem veya görüşme yapmaya gerek kalmadan elde edebilir. Öte yandan, nitel araştırmalarda gözlem ve görüşme gibi diğer veri toplama yöntemleriyle birlikte kullanıldığında verinin çeşitlendirilmesi amacına hizmet edecek ve araştırmacının geçerliğini önemli ölçüde arttıracaktır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın probleminin tespiti için öncelikle kaynak taraması yapılmıştır. Ardından benzer çalışmalar incelenerek problemin çözümüne çalışılmıştır. İnternet siteleri ve tebliğler dergilerinden de yararlanılmıştır. Ayrıca araştırmanın hangi bölümlerden oluşacağı, nasıl bir yöntem izleneceği belirlenmiştir.

TABLO 2.1. Araştırmada İncelenen Türkçe Ders Kitapları, Yazarları, Yayın Evleri, Yayın Yeri- Yılları, Etkinlik Sayıları Ve Tema Ölçme Değerlendirme Soruları

SIR A	Kitabın Adı	Yazarları	Yayın Evi	Yayın Yeri ve Yılı	Kitapta ki Metin Sayısı	Kitaptaki Etkinlik Sayısı	Tema İle İlgili Soru Sayısı
1	İlköğretim Türkçe 6. Sınıf Çalışma Kitabı	Ahmet KapuluSüheyla D. Okuyucu Şükran Kaplan Aliyar Karaca	Koza Yayınları	Ankara, 2007	24	199	68
2	İlköğretim Türkçe 7. Sınıf Çalışma Kitabı	Yrd. Doç. Dr. Banu Yangın Dr. Ayşegül Çelepoğlu Dr. Fatma Türkyılmaz	Pasifik Yayınları	Ankara, 2009	23	211	67
3	İlköğretim Türkçe 8. Sınıf Çalışma Kitabı	Yaşar Ceyhan Saliha Ceyhan	Pasifik Yayınları	Ankara, 2009	25	176	79
TOPLAM					72	586	214

Tablo 2.1’de görüldüğü gibi örnek olarak alınan Koza ve Pasifik Yayınlarına ait Türkçe ders kitapları incelenirken Bloom ve arkadaşları tarafından geliştirilen taksonomi esas alınmıştır. Araştırmada; toplam 3 kitap, 72 metin, 558 etkinlik, 214 tema değerlendirme soruları Bloom’un bilişsel alan basamaklarına göre değerlendirilmiştir.

2.4.Konuyla İlgili Kavramsal Çerçeve: Bloom Taksonomisi (Tam Öğrenme Kuramı ve İlkeleri).

Zihinsel becerileri sınıflayan Bloom ve arkadaşlarının bilişsel alanla ilgili olarak yaptıkları sınıflama, Türkçe öğretiminde, anlama ve anlatma etkinlikleri esnasında, bir ders aracı olarak kullanılan metinlerin incelenmesinde birinci derecede önemlidir. Çünkü Türkçe dersinde amaç, bir yandan okuma, yazma ve konuşma gibi psiko-motor becerileri geliştirmek, diğer yandan ders kitaplarında yer alan metinler vasıtasıyla çocukların düşünme gücünü, duygu, değer ve davranışlarının gelişmesine katkı sağlamaktır (Aşıcı, 1998: 426). Bloom tarafından geliştirilen Tam Öğrenme Kuramı da toplu öğretimde (sınıf öğretiminde) uygun koşullar sağlandığında, öğrencilerin büyük bir kısmının, okulların öğretme amacını güttükleri tüm yeni davranışları öğrenebileceği anlayışı üzerine temellenir (Sever, 2000: 29). Bu temeller, çağdaş eğitimin bir gereği olarak kabullenilmiş ve eğitim sistemleri de bu doğrultuda hazırlanmaya çalışılmıştır (Şahin, 2006).

Çağdaş eğitim anlayışına göre, eğitim sistemleri, yalnızca yetenekliyi seçmekle yetinmeyip yetenek geliştirme yollarını da bulmak zorundadır. Başka bir deyişle, okulların en temel görevi, okuldaki öğrenmeler açısından bireysel farklılıkları artırmak ya da aynen korumak değil, tam tersine varsa bu farklılıkları en aza indirmektir. Bu yaklaşım, kazandırılmak istenen davranışların yoklanması yerine, her sınıfta öğrenenler, az öğrenenler ve öğrenmeyen öğrenciler olacağı sayılısıyla hareket eden; bütün yeteneklerin geliştirilmesinden çok, ancak seçilen yeteneklere gelişme fırsatının verilmesini amaçlayan eleme/seçme anlayışıyla da çelişir (Sever, 2000: 29).

Bloom'a göre, öğrenciler arasındaki bireysel ayrılıklardan, büyük ölçüde, hatalarla yüklü olan okul öğretim sistemi sorumludur. Geleneksel olarak okullar, öğretmek durumunda olduklarını öğretebilmek için, her öğrenciye eşit fırsat tanıma göreviyle yükümlüdürler. En az hata ile işleyen (ya da hatalarını düzelten) bir okulda, duyarlı ve planlı çabalar da gösterilirse, o okuldaki öğretim sistemi, etkililik yönünden, yüksek nitelikli bir öğrenme sistemine yaklaşabilir (Sever, 2000: 29).

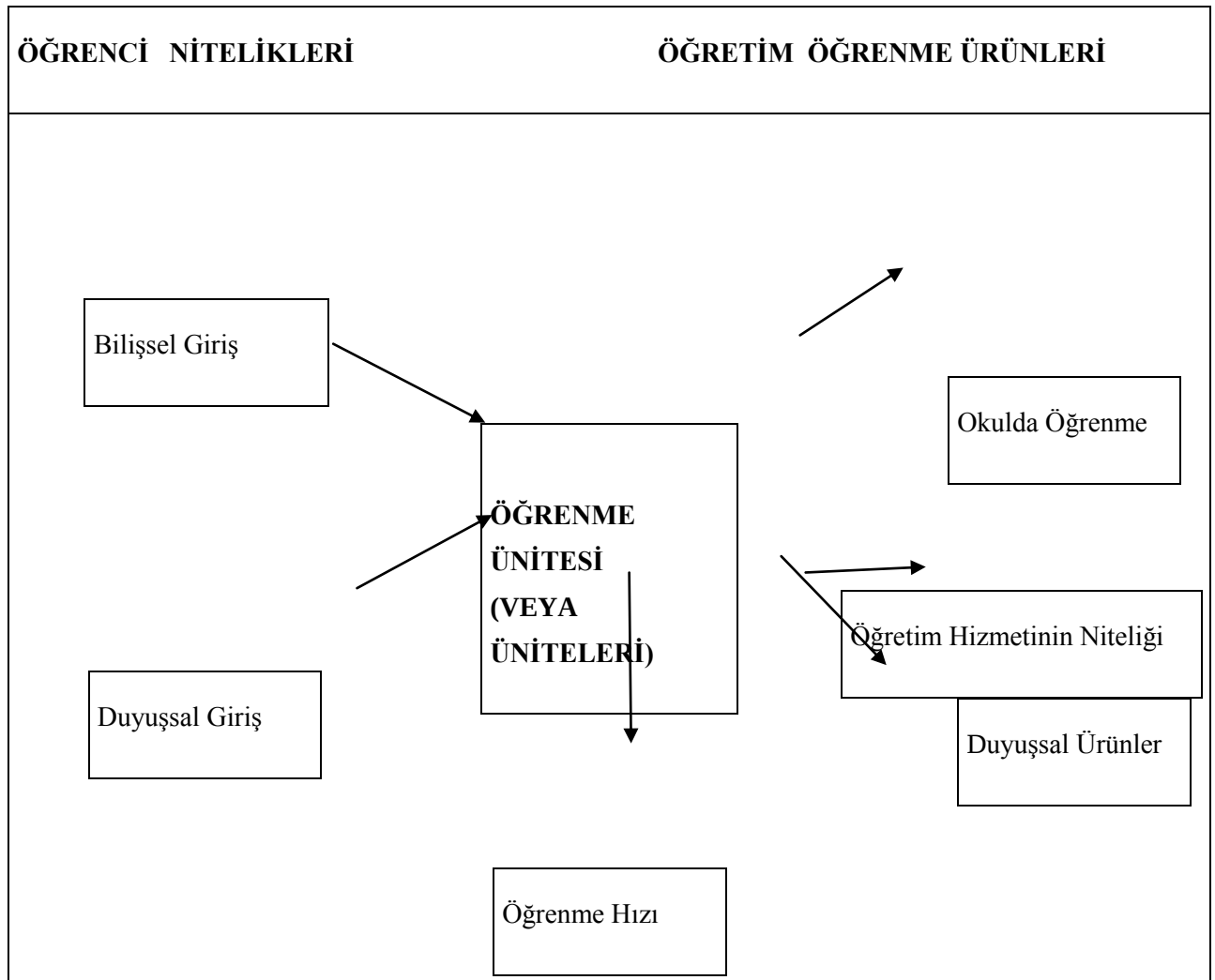
Okulda öğrenme kuramında can alıcı bir yer ve öneme sahip olup bir dereceye kadar da birbirine bağımlı görünen değişkenleri Bloom şu şekilde sıralamaktadır:

a. Öğretilmesi hedef alınan becerilerin öğrenilebilmesi için gerekli ön şartları oluşturan ilgili ön öğrenmelerin önceden gerçekleşmiş olma derecesi.

- b. Öğrencinin kendini öğrenmeye verme, öğrenme sürecine katılma veya onun kendini öğrenmeye vermiş ya da sürece katılmış bir duruma getirebilme derecesi.
- c. Uygulamaya dönüşen hâli ile öğretimin, öğrenci ihtiyaçlarına uygunluk (onun için anlamlı, işe yarar ve yeterli olma) derecesi (Bloom, 1995: 12).

Bloom ve arkadaşlarının okulda öğrenme modelindeki başlıca değişkenleri tablolastırılmıştır.

TABLO 2.2: Bloom Ve Arkadaşlarının Okulda Öğrenme Modeli

Çalışmada, bilişsel giriş davranışları, duyuşsal giriş özellikleri ve öğretim hizmetinin niteliği değişkenlerinin (bu değişkenlerdeki farklılıkların) öğrenme

ürünlerini belirlemede olduğu görüşü savunulmaktadır (Bloom, 1995: 13). “Öğrenmenin çeşidi ve düzeyi, öğrenme hızı ve öğrencinin öğrenme ünitesi ve kendi kişiliği ile ilgili olarak geliştirdiği duyuşsal özellikler de bu etkenlerin belirlediği ürünlerdir. Öğrencinin ilgili giriş özellikleriyle öğretim hizmeti niteliğinin olumlu olması hâlinde bütün bu öğrenme ürünleri yüksek düzeylere erişecek ve bu ürünler bakımından öğrenciler arası farklılaşma (bu ürünlerdeki değişkenlik) da en aza inecektir” (Bloom, 1995: 13-14) tezinden yola çıkan Bloom, Tam Öğrenme Kuramı’yla ilgili çalışmasının sonucunu da: “Bu çalışmanın sonunda ulaşılan sonuç, esas itibarıyla şöyledir: İşin başlangıcından beri olumlu öğrenme koşulları sağlanmış ise dünyadaki herhangi bir kişinin öğrenebildiği her şeyi hemen herkes öğrenebilir. Ayrık düşen bazı durumlar (istisnalar) görülse de, bu kuram eğitimin insanlara neler kazandırabileceği konusunda iyimser bir tablo sunmaktadır” (Bloom, 1995: 8) şeklinde özetler. Bu sonuçtan hareketle “Tam öğrenmenin, ilkokuldan uzmanlık sınıflarına kadar uzanan bütün öğretim düzeylerindeki çeşitli sınıf durumları için etkili bir öğretim-öğrenme yaklaşımı olduğundan hemen hemen hiç kuşku yoktur” (Bloom, 1995: 7).

2.4.1.Bloom’un bilişsel alan hedefleri

Bilişsel alan; “zihinsel öğrenmelerin çoğunlukta olduğu ve zihinsel becerilere ait davranışların geliştirildiği alan”dır. (Demirel, 2001: 20) şeklinde tanımlanırsa aynı zamanda, “bilişsel alan, bilginin edinilmesi ve uygulanması ile ilgili olup öğrenenin öğrenme ve düşünme etkinlikleri sırasında gerçekleştirdiği zihinsel süreçleri kapsadığı için bu alandaki ana malzeme bilgidir. Zihinsel işlemlerin sınıflandırılmasında kolaylık sağlayan bilişsel alan bilgisi, eğitim ve öğretim süreçlerinin düzenlenip örgütlenmesinde de önemli bir işleve sahiptir” (Ensar, 2002: 30).

Öğrencilerin taksonomiye uygun olarak, öğrenme işlemi esnasında sergileyecekleri bilgiyi işleme, kendilerine mal etme türünden davranışlar ve davranışların sınıflandırılmaya çalışıldığı bilişsel süreçler, bireylerin öğrenme işlemi sırasında kullandıkları davranışları ve düşünme süreçlerini içermektedir (Ensar, 2002: 30).

Hedef, planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar yoluyla kazandırılması kararlaştırılan davranış ya da davranış cinsinden ifade edilmeye uygun olan özellikler bütünüdür. Bu özellikler, bilgi, beceri, yetenek, tutum gibi doğrudan gözlenemeyen; ancak davranışlar yoluyla bireylerde var olduğu kabul edilen özelliklerdir. Bu anlamda hedeflerin sadece özellikler şeklinde belirtilmesi yeterli olmayacaktır. Çünkü eğitim durumlarının düzenlenmesi ve değerlendirmede ölçütler takımı olarak kabul edilen hedeflerin bireyler tarafından kazanılıp kazanılmadığına karar verilebilmesi için bu hedeflerin gerçekleştiğine kanıt olacak davranışların bireylerde gözlenmesi gerekmektedir. O hâlde hedeflerin daha işlevsel olması ve amaca hizmet edebilmesi için davranışsal tanımlarının da oluşturulması gerekmektedir. Yetiştirilecek öğrencilerde bulunması gerekli özellikler belirlenirken ve buna yönelik hedefler saptanırken, ilk adımda onların nasıl bir toplum içinde, ne gibi işler görerek ve ne tür ilişkilerde bulunarak yaşayacaklarını bilmek; toplum düzeninin öğrencilerden beklediği işgörüler, onlara sunduğu fırsatların yanında, kültürün yararlanılmaya uygun şeklinin yetiştirilecek öğrencilere aktarılması hususu ile eğitim sürecine girerken ortaya çıkan ihtiyaçlar ve öğrencilerin eğitime hazır bulunuşluk seviyelerinin de dikkate alınması gerekir (Demirel, 2003: 106-111; Ertürk, 1972: 31).

Bilginin öğrenci tarafından değişik şekillerde kullanılması, bilişsel alanın farklı süreçlerini bünyesinde bulunduran basamaklarda gerçekleşmektedir. Bu basamakların her birinde, ayrı bir düşünme etkinliği ve seviyesi söz konusudur. Basamaklar arası geçişte ise, bir alt basamağa ait zihinsel etkinlikleri gerçekleştirmek gerekmektedir (Ensar, 2002: 30).

Bloom, bilişsel alanı “bilgi”, “kavrama”, “uygulama”, “analiz”, “sentez” ve “değerlendirme” olarak altı ve her basamağı da alt basamaklara ayırmıştır (Sönmez; 2004: 31). Bu basamakların genel özellikleri şu şekilde özetlenebilir:

1. BİLGİ (TANIMA VE HATIRLAMA)

1.1. Belirgenler¹² Bilgisi (Bir Alana Özel Bilgiler)

1.1.1. Kavramlar bilgisi (Terimler bilgisi)

1.1.2. Olgular bilgisi

1.1.3. Araç ve gereçler bilgisi¹³

1.2. Belirgenlerle Uğraşma Araçları ve Yolları Bilgisi

1.2.1. Alışılar¹⁴ bilgisi

1.2.2. Yönelimler ve aşamalı diziler bilgisi

1.2.3. Sınıflamalar ve kategoriler bilgisi

1.2.4. Ölçütler bilgisi

1.2.5. Yöntem bilgisi

1.3. Bir Alandaki Evrenseller¹⁵ ve Soyutlamalar Bilgisi

1.3.1. İlke ve genellemeler bilgisi

1.3.2. Kuram ve yapılar bilgisi

2. KAVRAMA

2.1. Çevirme

2.2. Yorumlama

2.3. Öteleme

3. UYGULAMA

4. ANALİZ

4.1. Ögelere dönük analiz

4.2. İlişkilere dönük analiz

4.3. Örgütlenme ilkelerine dönük analiz

5. SENTEZ

5.1. Özdeşsiz¹⁶ bir iletişim muhtevası oluşturma

5.2. Bir plan ya da işlemler takımı önerisi ortaya koyma

5.3. Bir soyut ilişkiler takımı geliştirme

6. DEĞERLENDİRME

6.1. İç kanıtlar bakımından yargılama

6.2. Dış ölçütler bakımından yargılama. (Sönmez, 2004: 47)

12 Belirgen: Alan

13 Bloom taksonomisinde yoktur. Sönmez tarafından önerilmiştir.

14 Alışı: Teamül

15 Evrensel: Genel doğru

16 Özdeşsiz: Özgün

Bu bilişsel öğretim basamakları Türk Millî Eğitim sisteminin eğitim politikasında da yer almaktadır. (Güner ve Şahin, 2002: 83).

2.4.1.1.Bilgi basamağı. Bilişsel davranışların aşamalı sınıflamasında, ilk sırada bilgi basamağındaki davranışlar sınıflanmıştır. Burada “bilgi” terimi, herhangi bir konudaki özel bilgilerin, işlem yollarının ve metotların, bir yapının veya olgusal gerçeğin hatırlanması anlamında kullanılmıştır (Turgut, 1990: 128-129).

Kısaca; “bu basamakta; bir şeyin anlamını ve mantığını bilerek tanıma, söyleme ve ezbere tekrar etme söz konusudur” (Akbulut, 1999: 50).

2.4.1.1.1.Bir alana özgü bilgiler (Belirgenler bilgisi). Her bilim dalı, ders ya da konu alanının kapsamına giren nesneler, olgular vardır. Bunların özelliklerine çeşitli anlamlar verilebilir ve sınırları çizilen anlamlar, çeşitli sözcüklerle anlatılabilir. Bu sözcükler o konu alanında, belirtilen anlamda kullanılabilir (Sönmez, 2004: 47).

2.4.1.1.2.Belirgenlerle uğraşma araçları ve yolları bilgisi. Bir bilgi alanında kullanılan alışılmış davranışların; o alandaki yönelim, sıra ve dizilerin, sınıf ve kategorilerin; o alanın bilgileriyle uğraşma metotlarını; o alanda bilgilerin doğruluk

derecesi hakkında hangi kanıtlarla değer yargısına varıldığını bu alt sınıfta toplanan hedeflerdir (Turgut, 1990: 131).

2.4.1.1.3.Bir alandaki evrenseller ve soyutlamalar bilgisi. Her bilgi alanında özel kavramlardan genel kavramlara, somut yaşantılardan soyut düşüncelere gidilir. Daha ileride, genellemelerden ilkelere varılır; genellemelerden ve diğer soyutlamalardan kuramsal yapılar ve kuramlar (teoriler) kurulur (Turgut, 1990: 133).

2.4.1.2.Kavrama Basamağı. Kavrama düzeyinde, bilgi düzeyinde kazanılan davranışların öğrenci tarafından özümsemesi, kendine mal edilmesi, anlamının yakalanması söz konusudur. Bilginin transfer edilmesi gerekmektedir. Transfer türü öğrenmelerde yalnız başına ezberleme, anımsama ve tanıma yoktur. Bunlara ek olarak ve onların üstünde yeni bir anlatım biçimine çevirme, grafiğini çizme, yeni bir grafiği yazılı ya da sözlü olarak açıklama, bir olgunun nedenini, niçinini, nasıl ve niye olduğunu kendi cümleleriyle gerekçe göstererek açıklama, yeni örnek verme, verilerin geçmişini ve geleceğini kestirme vardır (Sönmez, 2004: 61). Başka bir deyişle; “burada, bilginin transfer edilmesi gerekmektedir. Transfer türü öğrenmelerde sadece ezberleme, hatırlama ve tanıma yoktur. Neden, niçin ve nasıl, kendi cümleleriyle açıklamak, gerekçe göstermek ve örnekler vermek gerekir (Ensar, 2002: 48). Kavrama düzeyi kendi içinde çevirme, yorumlama ve öteleme olarak aşamalı şekilde üç alt basamağa ayrılmıştır (Sönmez, 2004: 61).

Müfredat programlarında açıkça ifade edilmemiş olmakla beraber, kavramanın bu üç basamağındaki davranışlar eğitimin önemli hedeflerindendir (Turgut, 1990: 135).

Bloom ve arkadaşları aşamalı sınıflamayı geliştirirken bu soruya daha doğru bir cevap vermişlerdir. Bir bilgi mesajındaki anlamı kavramış bir kimse, onu mesajdakinden farklı bir dilde ifade edebilir; yani, mesajdaki anlamı diğer bir dile veya diğer sembollere çevrilebilir. Kavramanın bundan sonraki basamağına ulaşmış bir kimse ise, mesajdaki anlamı yorumlayabilir. Kavramanın en ileri basamağındaki bir kimse de, mesajdaki anlama dayanarak, öteleme ve ulama (ekstrapolasyon ve enterpolasyon) yapabilir (Turgut, 1990: 135).

2.4.1.2.1. Çevirme. Bu basamakta verilen grafiğe, grafiklerle gösterilenleri yazıya ya da sözel anlatıma, şekle, şekille verilenleri grafiğe, söze, yazıya; yazıyla verilenleri şekle, grafiğe anlamını bozmadan çevirme bu basamağın kapsamı içindedir. Türkçe verilen bir iletişimi, yine başka sözcüklerle Türkçeye, İngilizce verilen bir cümleyi İngilizceye, anlamını bozmadan Türkçeye, Fransızcaya, Almancaya çevirme bu basamakta istenilen davranışlardır. Yalnız veriler ve istenilenler öğrenci için yeni olmalı yani derste işlenmemelidir (Sönmez, 2004: 61).

2.4.1.2.2.Yorumlama. Bir bilgi mesajını yorumlamak, mesajda gizli olan anlamı daha açık ve daha kolay anlaşılır hâle getirmektedir. Bu yetenek yukarıda incelenen çevirme yeteneğinden biraz daha ileri bir yetenektir. Yorumlamada mesajı diğer bir dille ifade etmeden ötede, verilen bilgilerde bazı bağıntılar bulma ve onları açıklama davranışları da vardır. Yorumlama bazen, verilen bilgilerden bir genellemeye gidilerek bazen de genelleme özel durumlarla uygulanarak yapılır. Uzun bir paragrafı anlamını bozmadan özetleme, bir ilkeyi örneklerle açıklama da yorumlama davranışlarıdır (Turgut, 1990: 137).

2.4.1.2.3. Öteleme (ekstrapolasyon ve enterpolasyon). Bir bilgiyi, yönelim veya ilkeyi mevcut verilere dayanarak veriler dışına uzatmak, gözlenmiş olaylar alanına bakarak, gözlenmemiş olaylar hakkında yargıya varmak gibi bilişsel davranışlara bu sınıflamada öteleme denmiştir. Ancak öteleme yapacak kimsenin verilen bilgileri yorumlayabilecek kadar iyi öğrenmiş olması ilk şarttır. Bundan başka, öteleme yapacak kimse verilerdeki yönelimi, olayın gidişini ve sonucunu görebilmelidir. Verilerin sınırları iyi bilinmelidir (Turgut, 1990: 138).

Bir başka ifadeyle, “bilgi basamağında kazanılan ilkelere uymanın ya da uymamanın doğuracağı sonuçları, verilerin belli koşullar altında geçmiş ve gelecekteki özelliklerinin ne olacağını yazma, söyleme, seçip işaretleme, doğru ya da yanlış olduğunu söyleme gibi davranışlar bu basamaktaki hedeflerin kapsamı içindedir. Burada öğrenciye sunulacak veriler onun için yeni olmalıdır. Derste işlenmiş ve özellikleri kestirilmiş veriler sayısal değişiklikler yapılarak öğrenciye sorulamaz. Eğer sorulursa davranış bilgi düzeyine iner” (Sönmez, 2004: 64).

Öteleme davranışının yoklanmasında şu esaslara göre soru ve test maddeleri hazırlanmalıdır:

1. Zamanla değişen bir bilgi bütünü verilir. Bu verilerdeki yönelimin, zaman aralığının dışına ötelenmesi istenir.
2. Bir konuda bir genelleme verilir. Bu genellemenin, dayandığı gözlemler dışına ötelenmesi istenir.
3. Bir evrenden alınmış örneklemelere ait bilgiler verilir, bunlara dayanılarak evrene ait genellemeler çıkarılması istenir.
4. Bir bilgi bütününe ait veriler ve onlardan çıkarılan genellemeler verilir. Bunların doğruluk derecesi, hataları, muhtemel hata kaynakları sorulur (Turgut, 1990: 139).

2.4.1.3.Uygulama basamağı. Uygulama alıştırma yapma ya da problem çözme işlemini kullanmayı kapsar. Uygulama, işlemsel bilgi ile yakından ilgilidir. Alıştırma yapma, öğrencinin uygun işlemi kullanmayı bildiği bir görevdir, bu nedenle öğrenci alıştırma üzerinde her zaman uyguladığı bir yaklaşım geliştirir. Problem, öğrencinin kullanacağı yöntemi başta bilmediği bir görevdir, bu nedenle öğrenci problem çözme işlemi bulmalıdır (Demirel, 2009: 131).

2.4.1.4.Analiz basamağı. Analiz, bir bütünün ya da materyalin her bir Öge parçası ile ya da diğer Ögeler ile ve tüm yapı ile nasıl ilişkili olduğunu kapsar (Demirel, 2009: 132).

Olaylar daima karmaşık hâlde karşımıza çıkar. Bilgi ürünleri, teknik sistemler ve benzerleri de belli derecelerde karmaşıklığı, bazı ögeleri, ögeler arası bağıntıları ve genel yapısal ilkeleri olan bütünlere sahiptir. Bir olayı, bir bilgi bütünü veya bir sistemi öğrenmenin yollarından biri, onu analiz etmektir.

Analiz işlemi, genellikle, bir sistemin ne gibi ögelerden meydana geldiğini, bu ögeler arasında ne gibi ilişkiler olduğunu, sistemin hangi ilkelere göre kurulduğunu ve işlediğini meydana çıkarmak amaçlarıyla yapılır. Onun için, aşamalı sınıflamanın analiz

basamağındaki davranışlar üç alt sınıfa ayrılmıştır. Bunlar, sınıflamanın ana çizgilerinde görüldüğü gibi öğelere, ilişkilere ve örgütlenme ilkelerine dönük analiz türleridir.

Bir bilgi alanının analizinde ne kadar ileriye gidilirse, bilgiler o kadar derinleşir. Bu nedenle, sadece bilimlerde değil, hemen her alanda analiz metotları ve alanın analizi öğretilir. Onun için, hem bilgi alanının analizini tanıyabilmek, hem de bir bütünü analiz edebilmek eğitimin önemli amaçlarından.

Analiz yeteneği gelişmiş bir öğrenciden bilişsel ürünlerin analizinde beklenebilecek davranışlar, Bloom ve arkadaşları tarafından şöyle sıralanmıştır:

- a. Analitik bir ölçüt kullanarak bir bilişsel ürünlerdeki kelimeleri, ifadeleri ve fikirleri sınıflama.
- b. Bir metne özgü nitelikleri, açıkça ifade edilmemiş olsa bile, metindeki ipuçlarından çıkarma.
- c. Bir bilişsel ürünlerdeki bağıntılardan ve ölçütlerden sayıltıları, açıkça ifade edilmemiş nitelikleri ve durumları çıkarma.
- d. Bir bilişsel ürünlerdeki düzen ve sırayı öncelik-sonralık, sebep-sonuç ve geçerlik gibi ölçütleri kullanarak ortaya çıkarma.
- e. Bir bilişsel ürünün bütününe örüntüsünü tanıma, bütününe dayandığı ilkeleri meydana çıkarma.
- f. Bir bilişsel ürünlerdeki temel görüşü veya görüş açısını ve amacı meydana çıkarma.

Bu listeden de anlaşılacağı gibi, analiz basamağındaki davranışlar, oldukça ileri bir öğrenme seviyesi ve oldukça yüksek zihin yetenekleri gerektirir (Turgut, 1990: 143). Örneğin bir şiiri anlamak için, ozanın dayandığı sayıltıları, açık ya da gizli kanı ve değerleri, estetik anlayışı, savunduğu ana ve yardımcı düşünceleri, şiirin dış yapısını (ölçü, uyak, dize), kullandığı malzemeyi, anlatım türlerini ayırıştırıp inceleme gerekli olabilir; çünkü şiir bu öge, ilişki ve kuralların sentezinden oluşur. Ozanın ana düşüncesini, yani amacına ulaşmak için, şiiri oluşturan olguları, olgular arasındaki ilişkileri ve ilkeleri bilmek zorundayız. Bu analizler sonucu, nesnel evrenin öğelerini, öğeler arasındaki ilişkileri, dayandıkları temel sayıltıları, ilkeleri anlayabilir, daha sonra sentez ve değerlendirme basamaklarına ulaşabiliriz. Tüm bu nedenlerden dolayı, bu basamaktaki hedefler önemlidir (Sönmez, 2004: 68).

Analiz davranışlarının cevaplı testlerle ölçülmesi zorunlu değildir. Cevaplı testler bazı üstünlükler taşımakla birlikte, kısa cevaplı sorular veya uzun cevap gerektiren yazılı yoklama soruları da analiz davranışlarının ölçülmesinde başarıyla kullanılabilir. Bu amaçla bir paragraf, bir metin veya bir sistem verilir. Öğrenciden, bunun ögeler arası ilişkilerini, yapısal düzenini ve bütünlük ilkelerini bulması istenir (Turgut, 1990: 144).

2.4.1.4.1.Ögelere dönük analiz. Bir bilgi bütünü ya da bir sistemi, yapıyı oluşturan ögeleri, yine o bütün, sistem ve yapıda yer aldığı biçimiyle ögelerine ayırma işidir. Bu basamakta kırma, yıkma, bozma gibi davranışlar söz konusu değildir. Bir bütünü, sistemi, yapıyı oluşturan ögeler analizden sonra tekrar birleştirilince önceki niteliklerini koruyamaz ve iş görüsünü sürdüremezse iş analiz değildir. Analiz işi, iş ve işlem basamaklarına, ilke ve genellemelere göre yapılmalıdır. Nitekim bu basamaktaki davranışlara bakılınca, bu özellikleri daha açık olarak görebiliriz. Sözcükleri, anlatımları, düşünceleri bir analitik ölçüte dayanarak niteliklere göre sınıflayıp yazma; düzeyine uygun bir tümcedeki özne, nesne, dolaylı tümleç, zarf tümleci, yüklemi bulup gösterme; suyu analiz etme; olgu, denence, sayıltı, neden ve sonuçları birbirinden ayırt etme davranışlarında olduğu gibi (Sönmez, 2004: 68).

2.4.1.5.Sentez basamağı. Sentez basamağında, öğrencilerin özgün fikirler üretme ve bunları örgütleyerek yeni bir ürün meydana getirmeleri söz konusudur. “Bu ürün oluşturma sürecinde, öğrenciler tarafından öğrenilen bilginin yeni bir şekilde formüle edilmesi amaçlanır” (Ensar, 2002: 59).

Parçalardan ve ögelerden, belli bir yapısal düzene veya örüntüye sahip olan bir bütün meydana getirmek, bir sentez işidir. Sentez çoğu hâlde, çok yönlü düşünme ve yaratıcılık gerektirir. Bunda önemli olan husus sentezin amacını iyi tayin etmek, amaca uygun ögeleri seçip etkili bir düzen içinde bir bütün hâline getirmektir (Turgut, 1990: 145). Özgün ürün yaratma sürecinde öğrenci her zaman sınırsız değildir. Çoğu kez öğrencinin, belli özel problemlerle materyallerle ya da kuramsal bir çerçeveye konulan sınırlar içerisinde çalışması beklenir. Ancak öğrencinin yaratıcılığını ortaya koymasına olanak sağlamak için, sentez gerektiren durumun öğrenci için yeni olması ve öğrenciye,

ürünü ortaya çıkarırken sınırlı da olsa bir özgürlük tanınması gerekmektedir (Tekin, 1999: 203).

Sentez, unsuru her ne kadar parça ve öğeleri belli ilişki ve kurallara göre bir araya getirip bir bütün oluşturma işi olarak tanımlansa da, “her bütün oluşturma işi sentez olamaz. Sentezde yenilik, özgünlük, buluş, icat, yaratıcılık gibi özellikler söz konusudur. Bu niteliklerinden dolayı sentez bir bakıma bilimsel, felsefi, sanatsal yöntemlerle yaratma işidir. Taklidini, benzerini, bir örnekten yararlanarak özdeşini yapma, yapılanın aynısını oluşturma sentez değildir. Toplumsal sorunları çözmede yeni bir strateji, yöntem, teknik geliştirme, yeni bir plan oluşturma, toplumsal olguları açıklayan yeni bir ilke ortaya koyma vb. gibi etkinlikler sosyal bilgiler için sentez olabilir. Böyle olmakla birlikte öğrenci, yapılanlardan habersiz olarak, bulunan ilkeyi, kullanılan yöntemi, tekniği vb. kendisi bulursa, bu, o öğrenci için sentezdir” (Sönmez, 2004: 73).

Sentez yeteneğinin ölçülmesinde en sık başvurulmuş yol, öğrenciden, belli bir konuda bir sentez istemek ve öğrencinin ürününü puanlamaktır. Sentez ürünleri puanlanırken de dikkatli olmak gerekir. Sentez gerektiren problemlerin önceden bilinen kesin ve biricik doğru cevabı bulunmaz. Her öğrenci kendine özgü bir cevap meydana getirir. Bu cevap hem öğrencinin kendi ürünü olması, hem de bir sentezde bulunması gerekli nitelikler dikkate alınarak puanlanmalıdır (Turgut, 1990: 146).

Sentezle ilgili davranışlar müfredat programlarında eskiden beri çeşitli şekil ve derecelerde amaç edinilmiştir. Güzel yazma ve konuşma, bir el işi veya sanat eseri meydana getirme sentez gerektiren etkinliklerdir. Bu basamaktaki hedefler kendi aralarında üç alt sınıfa ayrılmıştır (Turgut, 1990: 145).

2.4.1.5.1.Özgün bir iletişim muhtevası oluşturma. Bu aşamada, öğrencinin herhangi bir bilgi, ileti veya modeli örnek olarak almadan bir ürün oluşturma beklenir (Özçelik, 1998: 37; Turgut, 1990: 145; Demirel, 2003: 162; Özbay, 2002: 543). Bu basamak, duyuşsal alanın “bir değer ya da değerler sistemiyle nitelenmişlik” ve devinişsel alanın “yaratma”, sezgisel alanın “geçmiş ve gelecekte iletişim kurma” basamağıyla iç içedir fakat burada bilişsel alanla ilgili özellikler ağırlık taşır. Böyle olmakla birlikte, bu basamaktaki bazı ürünlerde, hem bilişsel hem duyuşsal hem de devinişsel alan denk yoğunlukta bulunabilir. Örneğin bir müzisyenin yeni ve orijinal bir

beste yapması, hem bilişsel alanın bu basamağına hem de duyuşsal devinişsel ve sezgisel alanların belirtilen basamaklarına girebilir. Böyle bir durumda hangi alanın daha baskın olduğu şimdilik saptanamıyor. Bu gibi durumlarda karar verebilmek için o davranışın hangi ders için yazıldığına ve dersin son amacının ne olduğuna bakılabilir. Hangi alan daha baskınsa, bu tür davranışlar o alana girebilir (Sönmez, 2004: 74).

Sınıflamada “özdeşsiz bir iletişim muhtevası meydana getirebilme olarak verilen hedef, öğrencinin herhangi bir alanda kendi ürünü olan bir kompozisyon yazması veya onun gibi bir şey hazırlaması anlamındadır. O hâlde, bu hedefte açık ifade etme, fikirleri uygun bir sıraya koyma, bir ana fikri delillerle savunma vb. gibi kompozisyon davranışları vardır. Bu alt sınıf sadece yazılı ve sözlü kompozisyonu değil, diğer ifade araçlarıyla yapılabilecek (resim, müzik vb. gibi) kompozisyonları da kapsar” (Turgut, 1990: 145).

2.4.1.5.2.Bir plan ya da işlemler takımı önerisi ortaya koyma. İkinci alt sınıf, “bir plan veya işlemler takımı önerisi meydana getirebilme” diye ifade edilmiştir. Bundan da anlaşılacağı gibi, burada hedef, meydana getirilecek son ürün değil, o ürünün planıdır. Bir ev yapmak, şüphesiz bir sentez işlemidir. Yapılacak bir evin planını çizmek de sentezdir; fakat bu, “bir plan ya da işlemler takımı önerisi ortaya koyma” basamağında bir sentezdir (Turgut, 1990: 145). Yani, üründen çok sürecin vurgulandığı bu basamakta söz konusu olan iş yapmak değildir. “Bir iş üretilirken alışlagelen plan ya da işlemler takımı dışında, yeni ve orijinal bir plan ya da işlemler takımı oluşturmaktır (Sönmez, 2004: 75). “Öğrencilerden, üzerinde çalıştıkları konuyla ilgili olarak orijinal bir tasarım, kuram, model, sistem oluşturmaya yönelik öneride bulunmaları istenir” (Özçelik, 1998: 37; Turgut, 1990: 145; Demirel, 2003: 162; Özbay, 2002: 543).

Bu önerileri hazırlarken “doğal olarak kişi, hem kuramsal hem de uygulamalı bir etkinliğin içine girebilir; çünkü sentezin hem mantıksal, hem de olgusal tutarlığı olmalıdır (Sönmez, 2004: 75).

Bu basamak “eğitimde plan veya işlemler dizisi hâlindeki önerileri hazırlayabilmekte önemli hedeflerdendir” (Turgut, 1990: 145).

2.4.1.5.3.Bir soyut ilişkiler takımı geliştirme. Bu basamakta ise, birbiriyle ilişkili temel önermeleri bir araya getirip bunlardan sonuçlar çıkararak yeni bir bütün

meydana getirme etkinliği söz konusudur (Özçelik, 1998: 37; Turgut, 1990: 145; Demirel, 2003: 162; Özbay, 2002: 543).

Basamak daha karmaşık ve daha ileri davranışları hedef alır. Pratikteki bir problemi çözmek için onu soyutlayan, yeni kavram ve ilişkiler kurarak genel bir çözüm bulan bir kimse bu basamakta bir davranış göstermiştir (Turgut, 1990: 145).

Basamaklarda görüldüğü gibi, sentez düzeyindeki hedef basamaklarının birincisinden üçüncüsüne giderken, ürün soyutlaşmakta ve kapsamı genişlemektedir. Ayrıca sentez sonucu oluşan ürün veya sistem ya mantıksal ya da olgusal tutarlığa veya her ikisine birlikte sahip olmalıdır (Sönmez, 2004: 73).

2.4.1.6.Değerlendirme basamağı. Bir malzemenin veya yöntemin, hizmet etmek üzere ortaya konmuş bulunduğu amaçlara hizmet etme, iç tutarlılık ve dış ölçütlere uygunluk derecelerinin belirlenmesi sırasında yararlanılan bilişsel yeterlikler bu ana kategoride düşünülmüştür (Özçelik, 1998: 27).

Değerlendirmede daima bir gözlem veya ölçme, bir de ölçüt (kıtas) kullanılır. Bir değer yargısına ulaşma, belli ölçütlerle objektif olarak yapılabileceği gibi, subjektif ölçütlerle, güvenilirliği olmayan gözlemlerle kişisel yargılara varılarak da yapılabilir. Öte yandan, kişilerin tercihleri, sevdikleri veya sevmedikleri şeyler de kişisel değer yargılarına dayanır. Eğitimde hedef alınan değerlendirme, bu kişisel tercihlerin dayandığı yargılara varabilme değil, objektif ölçü ve ölçütlerle değerlendirme yapabilme yeteneğidir (Turgut, 1990: 147).

Değerlendirme, bilişsel alanın son basamağıdır. Oysa bu basamak, devinışsel ve sezgisel alanlar için de gereklidir. Ayrıca, her basamaktan sonra da değerlendirme yapılabilir. Bilgi basamağından sonra yapılan değerlendirme bilginin; kavramadan sonra yapılan ise, kavramanın; uygulama, analiz, sentezden sonra yapılanlar uygulama, analiz ve sentezin değerlendirilmesidir. Değerlendirme basamağından sonra yapılan değerlendirme ise, değerlendirmenin değerlendirmesidir. İşte bu, son basamak olabilir (Sönmez, 2004: 78).

Bu basamakta geçirilen bilişsel süreçler, insanın düşünme, herhangi bir konuyu savunma veya reddetme becerilerini geliştirmeye yöneliktir. Öğrenci, yaptığı değerlendirmeler sonucu bir konuyu savunurken konunun önemini belirtir, konuya

değer biçer, onu sahiplenir, değerlendirmeye tâbi tuttuğu bilgileri destekler ve doğrular. Reddederken ise, belirli ölçütlere bağlı olarak değerlendirdiği bilgileri sorgular, eleştirir, karşılaştırır, farklılıkları söyler, irdeler, çelişkileri belirler, tezatları belirtir ve yanlışlıkları bulur. Öğrencinin bir konuda değerlendirme yapabilmesi için, bilgiyi kendine mal etmesi gerekmektedir. Bu basamakta, öğrenci, birleştirmenin ötesine geçerek kullandığı iç ve dış ölçütlere bağlı olarak belirli bir yargıya varma etkinliklerini gerçekleştirir (Özçelik, 1998: 37-38; Yalın, 2001: 23-24).

Değerlendirme oldukça karmaşık bir davranıştır. Bir kimsenin başarılı değerlendirme yapabilmesi için daha aşağı basamaklardaki davranışları (kavrama, uygulama, analiz, sentez gibi) iyice geliştirmiş olması gerekir. Onun için değerlendirme ile ilgili hedeflere programlarda oldukça ileri eğitim basamaklarında yer verilir (Turgut, 1990: 147).

Değerlendirme soruları, değerlendirme yapmada kabul edilebilir ölçütleri kullanarak, birey, nesne, olay ya da olgu hakkında karar alınmasını gerektirir (Cole, Chan, 1994: 174).

Değerlendirmede problemlerin çözümü için kendi görüş ve değer yargısına göre kritik yapması gerekmektedir (Büyükanan, 2004: 82). Aşağıda sıralanan davranışlar değerlendirmede gözlenebilecek öğrenci davranışlarıdır.

1. Bir bilişsel ürünün iç tutarlılığı ve doğruluğu, ne derece özenle hazırlandığı hakkında değer yargısına varma (iç ölçütler).
2. Bir bilişsel üründe tartışmaların tutarlılığı, kanıtlar, sayıtlar ve genellemeler arasındaki bağıntıların tutarlılığı ve iç düzenin mantıklılığı hakkında değer yargısına varma (iç ölçütler).
3. Bir bilişsel ürün hakkındaki değer yargısının görüş açısını ve değerini tanıma (iç ölçütler).
4. Bir bilişsel ürünü diğer bir ürünle karşılaştırarak değer yargısına varma (dış ölçütler).
5. Verilen ölçütleri veya standartları kullanarak ya da kendi kendine ölçüt seçerek bir bilişsel ürün hakkında değer yargısına varma (dış ölçütler) (Turgut, 1990: 147).

2.4.1.6.1. İç kanıtlar bakımından yargılama. Bir bilişsel, duyuşsal, devinişsel ya da sezgisel ürünün kendi içindeki tutarlılığı, doğruluğu, kendi iç yapısından doğan ilke ve genellemelere uygunluğu, akıcılığı gibi özelliklerin değişik boyutlarda irdelenmesi işidir. Bu basamakta bilgi bütünüünün öğeleri arasındaki bağıntı ve ilişkilerin, yine o bilgi bütünü için gerekli olan ve kendisinden çıkarılan ölçütlere vurulması işi söz konusudur. Ayrıca her konu alanının kullandığı ölçütler değişik olabilir. “Bir edebî yapının yazım kurallarına uygunluğu, kanıtların temel ve yardımcı düşünceleri destekleyip desteklemediği, orijinalliği, akıcılığı, açık, yalın ve anlaşılır olup olmadığı, dâhil olduğu edebî türe ve ekole uygunluğu, düşüncelerin birbirleriyle tutarlılığı” gibi boyutlar iç ölçütler olabilir (Sönmez, 2004: 78).

2.4.1.6.2.Dış ölçütler bakımından yargılama. Bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezgisel alanlarla ilgili herhangi bir ürün, kullanılan araç-gereçler, izlenen yollar, iş ve işlem basamakları, ekonomiklik, amaca uygunluk, dayanıklılık, verim ve güç açılarından değerlendirilebilir. Ayrıca bir ürün, diğer bir ürün ya da ürünlerle de karşılaştırılabilir. İşte bu tür değerlendirme, dış ölçütlerle yapılan bir etkinliktir. Bu basamakta ürün, daha çok mantıksal iç tutarlılık açısından değil, olgusal tutarlılık açısından değerlendirilmelidir (Sönmez, 2004: 79).

Kısaca Torranca (1995), yaratıcılığın insan yaşamı ve toplumsal gelişim açısından önemli olduğunu belirtmekte ve yaratıcılığı problemlerin veya bilgidaki boşlukların hissedilmesi, düşünce veya hipotezlerin oluşturulması, test edilmesi, geliştirilmesi ve verilerin iletilmesi’ olarak tanımlamaktadır. Bu yeteneğin ortaya çıkması ise, Rıza’nın da (1999) belirttiği gibi bilgi birikimini ve zihinsel işlemlerin istenilen düzeyde gerçekleştirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu noktada, Jonnasen (1992)’in de işaret ettiği şekliyle bilgi kazanımı öne çıkmaktadır. Çünkü yaratıcılık bilgi, kavrama gibi düşük seviyedeki hedeflerin ortaya koyduğu öğrenme sonuçları ile değil, analiz, sentez ve değerlendirme gibi yüksek düzeydeki hedeflerle gerçekleştirilebilecek bir beceridir (Tezci ve Gürol, 2002).

Bilgiye dayalı öğrenmelerde hedef, ünitenin kapsamında bulunan davranışlara erişmek olduğundan, bu öğrenmelerde edinilen kazanımlar da değişken değil, statik bir yapıda kendini gösterir. Bilişsel olarak bir yığın karmaşık bilgiyi bünyesinde bulunduran öğrenme süreçlerinin içerisinde ise bilme (tanıma, hatırlama), kavrama, kavranılanları kullanarak yeni problemlere çözüm bulma (uygulama), bilgi bütünlerini

ayırıştırma (çözümleme, analiz etme), yeni bir bilgi bütünü oluşturma (sentez; yenilik, orijinallik, buluş, icat etme) ve değerlendirme gibi işlemler söz konusudur. Algılama, hatırlama, akıl yürütme gibi bilişsel süreçlere dayanan bilişsel öğrenmede aynı zamanda bilişsel haritalar, taklit, modelden öğrenme, kavrama yoluyla öğrenme ve öğrenmeyi öğrenme de söz konusudur. Bu nedenle, “öğretim programlarındaki hedeflerin büyük bir bölümü esas itibarıyla bilişsel niteliktedir. Okul programlarındaki dersler için de durum böyledir. Öğrenme-öğretme çabalarının büyük bir kısmı, öğrencilerin belli bilişsel yeterlikleri kazanmalarına yöneliktir” (Özçelik, 1981: 72’den aktaran: Küçük, 2002b: 129-130). Bu çabaların en iyi şekilde yerini bulabilmesi için kurulmuş okullarımızda “öğrencilere sorulan soruların konu ve güçlük gibi özellikler bakımından farklılıklar gösterdiği bilinir. Ayrıca sorular, cevaplayıcıdan istenen davranışlar bakımından da farklılıklar gösterir. Bazı sorular sadece bir bilginin hatırlanması ile cevaplandırılabilirken bazı sorular ise, cevaplayıcıda kavrama, problem çözme ve daha üst seviyelerde zihinsel davranışları gerektirir. Bir sorunun ne ölçtüğü ve sorunun soruluş biçimi, cevaplayıcıların bilişsel düzeyine bağlı olarak değişebilir. Bir ders ile ilgili olarak öğrencilerin bilişsel düzeylerinin ne olacağını, ilgili dersin programının hedefleri tayin eder. Soruların soruluş biçimi ise, bu soruların hangi hedef davranışları ölçeceğine bağlı olarak değişebilir. Bu yüzden, öğretmenlerin, bir dersin özel hedeflerini ve hedef davranışlarını anılan taksonomiye uyarak yapılandırmaları ve bunlara uygun soru sormaları beklenir” (Tekindal, 1998: 385).

Bir sorunun hangi bilişsel düzeyde işleyeceği, hem sorunun yapısına hem de onu cevaplandıracak kişinin geçmişteki öğrenmelerine bağlıdır. Bir kimse için “yeni” olan bir soru uygulama düzeyinde işlerken aynı problemle daha önce karşılaşmış bir kimse için kavrama veya hatırlama düzeyinde işleyebilir. Böyle olmakla birlikte, öğretmenin aşamalı sınıflamayı öğrenmesi ve sınavlarında kullanması, ona çeşitli yararlar sağlar (Turgut, 1990: 148).

Hatırlama, ilgili bilgiyi uzun süreli bellekten geri getirmedir. Kavrama, sözlü, yazılı ve grafik iletişimini içeren eğitim ile ilgili iletilerin anlamını oluşturmaz. Uygulama, verilen bir durumda bir işlemi yerine getirme ya da kullanma anlamına gelir. Çözümleme, maddeyi bileşenlerine ayırıp her parçanın birbiriyle, bütünlü veya amaçla ilişkilerini ortaya koymaktır. Değerlendirme, ölçüte ve/veya standartlara göre yargıda bulunma anlamındadır. Yaratma da, anlamlı bir bütün ya da orijinal bir ürün oluşturmak için parçaları birleştirmedir (Demirel, 2009: 134).

2.5. Öğretme ve Öğrenme Açısından Sınav

Bir okulun çeşitli yıllarında gerçekleşmesi planlanmış olan öğrenmelerin önemlice bir kısmı, aynı dersin daha önceki yıllarında öğrenilmiş olması beklenen beceriler üzerine kurulur. Bu derslerin öğretim programları, daha önceki yıllarda öğrenilenlerin yeni öğrenmeler sırasında birer araç olarak kullanılacağı düşünülerek hazırlanmıştır. Bir dönem ya da yılda öğrenilenler de daha sonraki dönem ya da yıllarda kullanılır, geliştirilir ve pekiştirilir. Böylece, yüksek düzeydeki becerilerin öğrenilmesine olanak tanınmış ya da onların öğrenilmesi kolaylaştırılmış olur (Tyler, 1950; Ertürk, 1972; Bloom ve Arkadaşları, 1971; Bloom; 1976; Özçelik, 1987).

2.5.1. Sınavlar

Ölçme: Genelde “sınav” olarak tanımlanan çalışmaların öğrencinin o dersten bir üst sınıfa geçmesini veya geçmemesini belirleyen bir ölçme olarak düşünülmemelidir. İyi bir ölçme ve bu ölçmenin sonucunda yapılacak iyi bir değerlendirme eğitim sisteminin daha sağlıklı ve düzenli olmasını sağlayacaktır. İyi bir ölçme aracı geçerli, güvenilir, objektif, kullanışlı, kapsamlı ve ayırt edici olması gerekmektedir.

Bugün ölçme aracı olarak iki ayrı teknik kullanılmaktadır:

a.)Objektif Testler: Doğru- yanlış, çoktan seçmeli, eşleştirmeli, tamamlamalı ve doldurmalı tipte sorulardan oluşan testler güvenilir ve objektif olmaları yanında sayıca fazla mevcuda sahip sınıflarda bile kolay uygulanabilen testlerdir. Fakat bu testler beceriyi, yaratıcılığı, analizi ve sentez gücünü ölçemediği ve yalnız bilgiyi ölçtüğü sebebiyle eleştirilmektedir. Bu testlerin ezberciliğe yönlendirdiği düşünülmektedir. Bu tip ölçme araçlarıyla karşılaşan öğrencilerin sadece bilgi kalıplarını ve sonuçlarını öğrenmek için çalıştıklarını, öğrendikleri bilgileri uygulamaya ve davranış hâline dönüştürmeye girmedikleri kabul edilmektedir.

b.)Esse (Kompozisyon) Tipi Testler: Bu test tekniğinde öğrencilere bir konu veya problemle ilgili soru veya sorular verilir. Öğrenci bu soru veya soruları cevaplar. Bu tip sorular öğrencilerin analiz-sentez yapma, neden-sonuç ilişkilerini

tartışma, eleştirip yorumlama gibi çok yönlü becerileri ölçmeye elverişlidir. Fakat bu tip testlerin de olumsuz yönleri bulunmaktadır. Bunlar fazla zaman harcama, soru ile doğrudan ilgisi olmayan cevaplarla karşılaşma ve subjektifliğe açık olmamaktır.

Türkçe dersi düşünüldüğünde genel amaç “okuduğunu, dinlediğini, gözlemlediğini sözlü ve yazılı olarak anlatabilme” becerisini kazandırmak olduğundan esse tipi testlerin daha yararlı olabileceği kabul edilmektedir. Türkçe dersinde amaç bilgi verme değil ana dili ile ilgili becerileri kazandırmaktır.

Değerlendirme: Ölçme sonunda belirlenen kararların tümüne değerlendirme denir. Ölçme sonunda yapılacak değerlendirme üç önemli karara ulaşmak için etkili olacaktır.

1.Öğrenci başarısının veya başarısızlığının kararlaştırılması.

2. Tek tek öğrenciler, bütün bir sınıf, veliler ve de öğretmen açısından ölçme aşamasına kadar yapılmış olan çalışmaların yorumlanması. Bu çalışma sonuçlarının etkisinin tartışılması, olumlu veya olumsuz anlamda yorumlarının yapılması.

3. Ölçmenin yapıldığı andan sonra gerçekleştirilecek olan çalışmalara yön verilmesi.

İyi bir değerlendirme için öğrencinin sınav kâğıtları veya yazma ödevlerindeki hatalar belirlenip düzeltilmesi gerekir. Bu düzeltme çalışmaları şu şekilde yapılmalıdır:

-Öğretmenin düzeltmesi: Öğretmen genel ve özel anlamda düzeltme işaretlerini belirlemeli, bu işaretleri öğrencilerine kavratmalıdır. Bu düzeltme işleminin eksiklerin fark edilmesinde önemli rolü vardır. Düzeltme işaretleri ile ilgili bu uygulamalı örnek 1981 yılında yayınlanmış yazı programı içerisinde bulunmaktadır.

TABLO 2.3: 1981 Yılında Yayınlanmış Yazı Programı İçerisindeki Düzeltme Sembolleri Ve Anlamları

SEMBOL	ANLAMI	SEMBOL	ANLAMI
↑	Büyük Yaz	→←	Yakın yaz
↓	Küçük Yaz	Y	Yanlış
∪	Birlikte Yaz	~○	Daha güzel yaz
→	Paragraf başı yap	○~	Kelime hatası
←	Hatalı paragraf başı	~	Ayrı yaz
∩	Harf eksik	△○	Gayret et
—	Harf yanlış	*	Güzel.
○~	Harf fazla	* *	Çok beğendim.

-Kendi kendine düzeltme: Öğrencinin yazma ödevlerini kontrol edip belirlediği hataları düzeltmesidir. Öğrenci zaman geçtiğinden hatalarının bazılarının farkına

varabilir. Fakat böyle bir durumda fark edilemeyen hatalar olabileceğinden bu düzeltme yöntemi sınırlı bir yöntemdir.

-Karşılıklı düzeltme: Öğretmenin öğrencisiyle karşılıklı gerçekleştirdiği düzeltme biçimidir. Bu sistem son derece yararlıdır.

-Sınıfta düzeltme: Belirli sayıdaki birkaç sınav kağıdının veya ödevin örnek alınarak sınıfta öğretmen tarafından düzeltilmesidir. Bu yöntem de zaman açısından sınırlıdır.

-Değiş-tokuş yaparak düzeltme: İki öğrencinin karşılıklı olarak birbirlerinin ödevlerini değiştirerek düzeltmeleri ve iki ayrı sınıfın aynı işi yapmasıdır. Bu düzeltme tekniği de yarış şekline dönüşebileceğinden sınırlıdır.

Bu düzeltmelerde esas, öğrencinin moralini bozmamaktır. Hangi tür düzeltme olursa olsun öğrenciyi motive etmek gerekir. Yazı yazan her kişinin hata yapabileceğinin farkında olarak okuldaki eğitimin amaçlarından birinin de hataları en aza indirmek olduğunu belirtmek gerekir.

2.5.2. İlköğretim İkinci Kademedeki Geçmişten Günümüze Uygulanan Sınavlar

Fen Liseleri Sınavı (FL): 1988 yılına kadar iki basamak olarak uygulanmıştır. 1988 yılından sonra tek basamaklı olmuş ve 1995 yılına kadar Fen Liseleri Sınavı adı altında yapılmıştır.

Anadolu Öğretmen Liseleri Sınavı (AÖL): 1995 yılına kadar ayrı uygulanmıştır. 1995 yılında FL sınavı ile birleştirilmiş ve sınav 1995-1998 yılları arasında FL/AÖL adı altında yapılmıştır.

Anadolu Teknik, Anadolu Meslek ve Meslek Liseleri Sınavı (ATML): 1998'e kadar uygulanmıştır. Bu sınavın içindeki Anadolu Teknik ve Anadolu Meslek Liseleri 1998'de OKS ile birleştirildiğinden bu sınavın adı Meslek Liseleri (ML) olarak değiştirilmiştir.

Kurumlara Bağlı Meslek Liseleri Sınavı (ML): 1998'de uygulanmaya başlanmış ve 2001 yılında OKS ile birleştirilmiştir.

Liselere Giriş Sınavı (LGS): Asıl adı Orta Öğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı (OÖKÖSYS) olan bu sınav, FL/AÖL sınavının 1998’de kesintisiz zorunlu eğitime geçişle birlikte ilkokul sonunda yapılan Anadolu Liselerine Giriş Sınavlarıyla birleşmesiyle OÖKÖSYS adı ile uygulanmaya başlamıştır.

Ortaöğretim Kurumları Sınavı (OKS): İlköğretim 8. sınıfta olanlardan; 6. ve 7. sınıf Türkçe, matematik ve fen bilgisi derslerinin her birinin yıl sonu notu en az 3, bu derslerin yıl sonu ortalama toplamı en az 12 olanlar başvurmuşlardır. Sınavla öğrenciler Anadolu Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Anadolu Teknik Lisesi, Anadolu Meslek Lisesi, Anadolu İmam-Hatip Lisesi, Anadolu Sağlık Meslek Lisesi ve Fen Liselerine yerleştirilmiştir. Son olarak 2007’de uygulanmıştır.

Seviye Belirleme Sınavı (SBS): 2007’de Millî Eğitim Bakanlığı tarafından açıklanan ve OKS yerine tam olarak 2008-2009 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan ORTAÖĞRETİME GEÇİŞ MODELİ’dir.

2.5.3. OKS Hakkında Bilgi

OKS Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler derslerini kapsamaktadır. Oysa yıl boyunca öğrencinin öğretim gördüğü diğer derler sınavda kapsam dışı tutulmaktadır. Bu durumda öğrenciler belirli derslere yönelmiş diğer derslerden ve sosyal aktivitelerden uzak kalmıştır. Ayrıca OKS kendi mantığı içinde iyi bir ölçme aracı olsa bile gerçek anlamda tüm yönleriyle öğrenci başarısını değerlendirememektedir.

OKS öğrenci başarısını 120 dakikalık tek oturumlu ve telafisi olmayan bir sınavla ölçülerek öğrencide ve velilerde kaygı, stres, gerilim, tek hedefe kilitlenme gibi psikososyal açıdan olumsuz tutumları geliştirmiştir. Oysaki hiçbir ölçme aracı öğrencide ve velide böyle bir olumsuz tutumu tetiklememelidir.

OKS odaklı süreç, okul içi performansı azaltmış, disiplini olumsuz etkilemiş, öğrenciyi okul dışı kaynaklara yöneltmiştir. Aileye bir yandan ekonomik yük getirirken diğer yandan da öğrenci ve ailede stres kaynağı olmuştur.

2.6. Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin ve Çalışma Kitaplarındaki Etkinliklerin SBS Türkçe Sorularıyla Olan Örtüşürlük Düzeyinin İncelenmesi

Türkçe programı soyut anlamda hangi ulusal ve evrensel değerlerin öğrencilere kazandırılacağını tek tek belirlemiştir. Bunlar sadece “genel amaçlar” başlığı altında ifade edilmiş ve ayrıntılara girilmemiştir. Dolayısıyla Türkçe programının bu genel amaçlarının gerçekleştirilmesi biraz da serbest bir anlamda ve rastlantısal bir şekilde, okuma parçalarında işlenecek değer yargılarına bırakılmıştır. Türkçe programı ile belirlenen öğrenme modeli öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerinin hangi çalışmalarla gerçekleştirileceğinin tespitidir. Ana diliyle ilgili olarak yapılabilecek bütün çalışmalar için başlıca iki temel hedef belirlenmiştir: 1- Anlama, 2- Anlatma.

Türkçe dersi etkinliklerini “dinleme” ile “okuma” ve “konuşma” ile “yazma” olmak üzere ikiye ayrılmış, başlıca dört temel çalışma tarzı olarak düşünmek gerekmektedir. Dilin “iletişim aracı” olma gerçeğinden “bildirişme” özelliğinden yararlanılarak yapılmış olan bir değerlendirmedir. “Dinleme ve okuma” bu iletişimde gönderilen olmayı, “konuşma ve yazma” ise gönderen olmayı öngörmektedir. Türkçe öğretiminde anlatabilmenin yolu önce anlamadan geçmektedir. Anlam ise bir dizi dinleme ve okumayı hatta izleyip gözlem yapmayı gerekli kılmaktadır. Ancak bu işlemlerin sonunda anlatabilme gündeme getirilmektedir. Önce anlayıp kavrama onu izleyerek de üretme becerileri (konuşma ve yazma) gelişecektir. Türkçe programı bu dört değişik çalışma biçimini ardışıklığa dikkat ederek değişik sınıflarda ve değişik devrelerde farklı tekniklerle uygulatmaya yönelik bir çalışma perspektifidir.

2.6.1. Ders Kitaplarının Değerlendirilmesi

Eğitim ve öğretimde birçok kaynak kitap kullanılır. Bunların arasında en önemli olanı ders kitaplarıdır. Çünkü bir kitabın ders kitabı olarak seçilip okullarda okutulması ilgili dersin programıyla örtüştüğü anlamına gelir. Buna bağlı olarak o

dersin programıyla ilgili hedef ve davranışların gerektirdiği strateji, yöntem ve teknikleri uygulamaya uygun olduğunu gösterir. Uygulamalarda çoğu zaman öğretim yönteminin ve hatta öğretim ortamının ders kitapları ölçü alınarak hazırlanması, ders kitaplarının önemini daha da arttırmıştır.

Yapılan bir araştırmada, ders kitaplarının Türkiye’de sınıf içi öğretiminin içeriğini büyük ölçüde belirlediği, bu nedenle öğretmenlerin –beğensin ya da beğenmesin- kendilerini ders kitabı kullanmak zorunda hissettikleri sonucu ortaya çıkmıştır (YÖK/Dünya Bankası, 1999).

Metinlerle ilgili görsellerin dikkat çekici olması öğrencilerin okuma arzularını arttırmakta, görsellerden hareketle metni okumadan metnin içeriği hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamaktadır. Bu da başarının artmasını olumlu yönde etkilemektedir. Türkçe ders kitabında anlatım türlerine göre coşku ve heyecan dile getiren metinler (şiir) , anlatmaya bağlı metinler (hikâye, biyografi, anı, mektup, masal) , göstermeye bağlı metinler (tiyatro) bulunmaktadır.

İlköğretim 6. sınıf Türkçe ders kitabı, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 13.04.2007 tarih ve 43 sayılı kararı ile 2007-2008 öğretim yılından itibaren beş yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

Kitap, üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde iç kapak, İstiklal Marşı, Atatürk’ün Gençliğe Hitabesi, İçindekiler ve Organizasyon Şemasıdır.

İkinci bölümde temalar ve temalarla ilgili metinler bulunmaktadır.

Son bölümde Kaynakça, Görsel Kaynakça ve Türk Dünyası Haritası yer almaktadır.

İlköğretim 7. sınıf Türkçe ders kitabı, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 19.04.2007 tarih ve 72 sayılı kararı ile 2007-2008 öğretim yılından itibaren beş yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

İlköğretim 8. sınıf Türkçe ders kitabı, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 14.02.2008 tarih ve 100 sayılı kararı ile 2008-2009 öğretim yılından itibaren beş yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

TABLO 2.4. İlköğretim 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Bulunan Temalar, Bunlarla İlgili Metinler Ve Türleri

SIRA	TEMA	METİNLER (KOZA YAYINLARI-2007)	YAZARLARI
1	SEVGİ	1.Türkiye	Adil TURAN
		2.Eskici	Refik Halit KARAY
		3.Sevgi Paylaştıkça Çoğalır	Nuray BARTOSCHEK
2	ATATÜRK	1.Atatürk	Ahmet KAPULU
		2.Atatürk'ün Kişiliği ve Özellikleri	Yrd. Doç. Dr. Muhammed ŞAHİN
		3.Kadın Ulusun Temelidir	İsmet KÜR
3	BİLİM VE TEKNOLOJİ	1.Alo-Graham Bel	Ülker KÖKSAL
		2.Geleceğin Dünyası	Ruth MUSGRAVE
		3.Edison	Güner ÜMİT
4	KİŞİSEL GELİŞİM	1.Pulsuz Dilekçe	Prof. Dr. Atalay YÖRÜKOĞLU
		2.Ah Şu Gençler	Turgut ÖZAKMAN
		3.La Fonten Orman	Yalvaç URAL

		Mahkemesinde	
5	DOĞA VE EVREN	1.Ormanda Sabah	Kemal GÜNEN
		2.Süpermen İstanbul'a Düştü	Muzaffer İZGÜ
		3.Zerdali Ağacı	Cahit KÜLEBİ
6	OKUMA KÜLTÜRÜ	1.Prensi Olmayan Masal Kitabı	Fatih ERDOĞAN
		2.Özgün Bir Konu Arıyorum	Melsa TEKELİ
		3.Kitaplarımın Cumhuriyetinde	Halim YAĞCIOĞLU

TABLO 2.5: İlköğretim 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Anlatım Türlerine Göre Metinlerin Dağılım Tablosu

Anlatım Biçimlerine Göre Metin Çeşitleri	Metin Sayısı
Coşku ve Heyecan Dile Getiren Metinler (şiir)	4
Anlatmaya Bağlı Metinler (hikâye, biyografi, anı, mektup, masal)	12
Göstermeye Bağlı Metinler (tiyatro)	2
Toplam	18

TABLO 2.6. İlköğretim 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Bulunan Temalar, Bunlarla İlgili Metinler Ve Türleri

SIRA	TEMA	METİNLER (PASİFİK YAYINLARI-2009)	YAZARLARI
1	HAK VE ÖZGÜRLÜKLER	1. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin Işığı Altında Çocuğun Eğitim Hakkı	Emine AKYÜZ
		2. Hiroşimalı Masahi Nii	Oktay AKBAL
		3. Hayal Çocuk	Niyazi BİRİNCİ
		4. Haritada Bir Nokta	Sait Faik ABASIYANIK
2	ATATÜRKÇÜLÜK	1. Atatürk'ü Tanımak	Komisyon
		2. Atatürk'ün Türk Diline Verdiği Önem	Ahmet MUMCU vd.
		3. Atatürk'ü Altınla Satın Almak İsteyen Mareşal	Kılıç ALİ
		4. Muhsin Ertuğrul	Kemal ARIBURNU
3	DOĞA VE EVREN	1. Renkler	Korhan KOÇAK
		2. Yukarıda Ne Var Ne Yok?	Billy ARANSON
		3. Hamilton Adası	Gülten DAYIOĞLU
		4. Çevre Dostu Bir Bilimci	Gökhan TOK
4	DUYGULAR VE	1. Çocukluk	Cevdet Kudret SOLOK

	HAYALLER	2. Neşe	Hasan Ali YÜCEL
		3. Dostluğun Değeri	BEYDEBA
		4. Dedemin Pili Bitmesin	Üzeyir GÜNDÜZ
5	ALIŞKANLIKLAR	1. Alışkanlık	MONTAIGNE
		2. Mehmet Okur	Günseli MINDIKOĞLU
		3. Balıkçıl	La FONTAINE
6	MİLLİ KÜLTÜR	1. Millî Kültür	İrem TÜRKYILMAZ
		2. Çekoslovakya	Yılmaz ÇETİNER
		3. Nazar Boncuğu	Oya AYMAN
		4. Havada Bulut Yok	Anonim

TABLO 2.7: İlköğretim 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Anlatım Türlerine Göre Metinlerin Dağılım Tablosu

Anlatım Biçimlerine Göre Metin Çeşitleri	Metin Sayısı
Coşku ve Heyecan Dile Getiren Metinler (şiir)	5
Anlatmaya Bağlı Metinler (hikâye, biyografi, anı, mektup, masal)	19
Göstermeye Bağlı Metinler (tiyatro)	-
Toplam	24

TABLO 2.8. İlköğretim 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Bulunan Temalar, Bunlarla İlgili Metinler Ve Türleri

SIRA	TEMA	METİNLER (PASİFİK YAYINLARI-2009)	YAZARLARI
1	TOPLUM HAYATI	1. Dünyada, Herkeste Sevgi Var... Her Yerde Sevgi Günü Var...	Nuray BARTOSCHEK
		2. Yetim Kalan Ağaçlar	Murat Başaran
		3. Değişmek Veya Kaybolmak	LAHBABİ
		4. Seyfi Baba	Mehmet Akif ERSOY
2	ATATÜRKÇÜLÜK	1. Yürüyelim Arkadaşlar	Prof. Dr. Afet İNAN
		2. Dil Devrimi	Cemil SÖNMEZ
		3. Atatürk İlkeleri	Âşık Dursun DURDAĞI
		4. Sevgili Öğretmenim	Yaşar CEYHAN
		5. Sevgili Öğrencim Ahmet	Yaşar CEYHAN
3	MİLLİ KÜLTÜR	1. Miras KEÇE	K. Hulusi KORAY
		2. Başlıyooooor... Nasrettin Hoca Festivali Başlıyooooor...	Çelik ÜNLÜ
		3. Yozgat'ta Gençlerin Askere Uğurlanışı	Durali DOĞAN

		4. Cazgır	Atilla İLHAN
4	İLETİŞİM	1. Sevinme Oyunu	Elenor PORTER
		2. Sazıma	Âşık Veysel ŞATIROĞLU
		3. Portakalın Yaprğını Kopardığım An	Emre KONGAR
		4.Çok Sesli bir Ziyaret	Cüneyd SUAVİ
5	KİŞİSEL GELİŞİM	1. Hayali Gerçeğe Dönüştüren Büyü	Münevver KURT
		2. Kişilik	Yaşar AŞKIN
		3. İnanç	Ali DİNLER
		4. Oğuz'un Gençliği	Prof. Dr. Bahaddin ÖGEL
6	KAVRAMLAR VE ÇAĞRIŞIMLAR	1.Hayallerim Vardı Renkler İçinde ...	Tolunay SANDIKÇIOĞLU
		2. Güzellik Suyu	Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU
		3.Gidem Dersin Uçmağa	Kaygusuz ABDAL
		4. Daldan Dala	Asım BEZİRCİ

TABLO 2.9: İlköğretim 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Anlatım Türlerine Göre Metinlerin Dağılım Tablosu

Anlatım Biçimlerine Göre Metin Çeşitleri	Metin Sayısı
Coşku ve Heyecan Dile Getiren Metinler (şiiir)	5
Anlatmaya Bağlı Metinler (hikâye, biyografi, anı, mektup, masal)	18
Göstermeye Bağlı Metinler (tiyatro)	-
Toplam	23

2.6.2. Çalışma Kitaplarının Değerlendirilmesi

“Türkçe Programı”, “anlama” ve “anlatma” olarak iki temel amacı öngördüğüne göre, bu derste uygulanacak yöntemlerin de öğrencileri bu iki hedefe götürücü nitelikte olması gerekmektedir.

Bunun yanında, dilin başarılı bir şekilde kullanılmasının bilgi öğrenmeden daha çok, dille ilgili pratiklere bağlı olduğu da bir gerçektir. Bu pratikler, Türkçe kitabında yer alan parçalar üzerinde uygulanacak çok yönlü çalışmalarla işleklilik kazanacaktır.

Türkçe dersi kendi içinde bir bütünlük taşır. Uygulamada kolaylık olsun diye okuma, anlama, anlatım, dil bilgisi ve yazım gibi bölümlere ayrılmış görünen etkinlikler arasında sıkı bir bağlantı bulunmalı ve etkinliklere birbirini tamamlayıcı birer öge olarak bakılmalıdır (Cemiloğlu, 2001: İstanbul).

Öğrenci çalışma kitapları, öğrenci ve öğretmene değerlendirme imkânı verebilir. Ünite ve konuların sonunda, belirlenen hedef ve davranışların kazanılıp kazanılmadığını ölçerek ölçme araçları vermek ve bir standart sağlamak mümkündür. Çalışma kitaplarında bütün değerlendirme etkinlikleri, öğretimin başarılı bir şekilde yürütülmesine yardımcı olur.

TABLO 2.10: İlköğretim 6. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitabının Değerlendirilmesi

Öğrenme Alanı	Kazanım Sayıları
Anlama (Okuma, Dinleme /İzleme)	100
Anlatım (Yazma/Konuşma)	46
Dil bilgisi	53
Toplam	199

TABLO 2.11: İlköğretim 7. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitabının Değerlendirilmesi

Öğrenme Alanı	Kazanım Sayıları
Anlama (Okuma, Dinleme/İzleme)	91
Anlatım (Yazma/Konuşma)	78
Dil bilgisi	43
Toplam	212

TABLO 2.12: İlköğretim 8. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitabının Değerlendirilmesi

Öğrenme Alanı	Kazanım Sayıları
Anlama (Okuma, Dinleme/İzleme)	68
Anlatım (Yazma/Konuşma)	49
Dil bilgisi	59
Toplam	176

2.6.3. SBS Sorularının Değerlendirilmesi

Ana dili öğretiminin bütün aşamaları için saptanan amaçlar, genel olarak bireylere anlama ve anlatım ile ilgili dilsel beceri ve alışkanlıkların kazanılmasına yöneliktir. Bu becerilerin kazanılması ise dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi dört ana etkinliğe dayanır. Dil becerileri, bu dört etkinlik alanını birbirini bütünleyen ilişkiler içinde edinilir. Becerilerin tümünün bir denge içinde geliştirilebilmesi bireyin ana dilindeki yeterliliğini belirlemeye en temel ölçüttür.

Ana dili öğretiminin beceri alanları içinde değerlendirdiğimiz dinleme ve konuşma, “anlama” gücünü geliştirmeye yönelik etkinliklerdir. Ancak bir dili bilmek o dille söyleneni, yazılanı algılayabilmek kadar; duygu, düşünce ve hayallerimizi o dille aktarmayı da gerektirmektedir. Anlatma becerisi, konuşma ve yazma olmak üzere iki etkinlik alanını içerir.

Aşağıda 6., 7. ve 8. sınıflar için düzenlenen SBS Türkçe Soruları A Kitapçığı örnek olarak verilmiştir. 2009 yılına ait 6., 7. ve 8. sınıflar için düzenlenen Türkçe SBS sorularının kazanımları her sorunun altında; 2008 yılına ait 6. ve 7. sınıfların SBS Türkçe sorularının ve bu sorulara ait kazanımların tablosu da bu soruların devamında belirtilmiştir.

6.**SINIF**

T.C.

MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

KİTAPÇIK TÜRÜ

A

6. SINIF SEVİYE BELİRLEME SINAVI SORU KİTAPÇIĞI
21 HAZİRAN 2008 Saat: 10.00

Adayın Adı ve Soyadı :

Aday No (T.C. Kimlik No) :

DİKKAT: 1. Soru kitapçıklarını kontrol ederek, baskı hatası olan kitapçığın değiştirilmesi için salon sorumlularına başvurunuz.
 2. Soru kitapçığının ön ve arka yüzündeki açıklamaları okuyunuz.
 3. Sınavda hesap makinesi, cep telefonu ve çağrı cihazı kullanılması yasaktır. Bu cihazları sınav başlamadan önce salon başkanına teslim ediniz.

CEVAP KÂĞIDI İLE İLGİLİ AÇIKLAMA

1. Cevap kâğıdı üzerine yapacağınız işaretlemelerde siyah kurşun kaleminden başka kalem kullanmayınız.
2. Cevap kâğıdındaki bilgilerin size ait olup olmadığını kontrol ediniz. Cevap kâğıdı kullanılamayacak durumdaysa veya size ait değilse verilecek yedek cevap kâğıdına, kimliğinizle ilgili bilgileri, salon başkanının açıklamalarına göre yazınız.
3. Kitapçık türünü cevap kâğıdınızın ilgili bölümüne mutlaka işaretleyiniz.
4. Cevap kâğıdında TÜRKÇE, MATEMATİK, FEN ve TEKNOLOJİ, SOSYAL BİLGİLER ve YABANCI DİL (İNGİLİZCE, ALMANCA, FRANSIZCA, İTALYANCA) testleri için beş ayrı sütun bulunmaktadır. Cevaplarınızı cevap kâğıdındaki ilgili sütunlara aşağıdaki örnekte olduğu gibi yuvarlağı, dışına taşımadan işaretleyiniz. Yanlış karalamalarınızı düzeltirken yuvarlağın içini temizce siliniz.

ÖRNEK KODLAMA

(A) (B) (C) (D)

SORU KİTAPÇIĞI İLE İLGİLİ AÇIKLAMA

1. Bu soru kitapçığında TÜRKÇE testinde 13, MATEMATİK testinde 16, FEN ve TEKNOLOJİ testinde 16, SOSYAL BİLGİLER testinde 16 ve YABANCI DİL (İNGİLİZCE, ALMANCA, FRANSIZCA, İTALYANCA) testinde 13 olmak üzere toplam 80 soru bulunmaktadır. Kitapçığın tümü için verilen cevaplama süresi 90 dakikadır.
2. Her sorunun dört seçeneği vardır. Dört seçenekten sadece bir tanesi doğru cevaptır. Doğru bulduğunuz seçeneği cevap kâğıdında o soru için ayrılan yerde bularak işaretleyiniz.
3. Size ayrı bir karalama kâğıdı verilmeyecektir. Soru kitapçığınızın içindeki boş alanları karalama yapmak için kullanabilirsiniz.
4. Cevabını bilmediğiniz sorular üzerinde fazla zaman kaybetmeden diğer sorulara geçiniz. Zamanınız kalırsa bu sorulara daha sonra dönebilirsiniz.
5. Puanlamada her soru grubu için yanlış cevap sayısının üçte biri, doğru cevap sayısından çıkarılarak geçerli cevaplara karşı gelen ham puan tespit edilecektir. Bu nedenle rastgele cevaplama yapmayınız.
6. Sınavın bitiminde cevap kâğıdınızı ve soru kitapçığınızı salon sorumlularına teslim etmeyi unutmayınız.

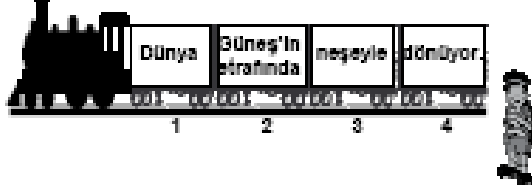
BAŞLAYINIZ DENİLMEDEN SORU KİTAPÇIĞINI AÇMAYINIZ.

6. SINIF

TÜRKÇE TESTİ

A

1.

Numaralandırılmış bu vagonlar yan yana geldiklerinde bir cümle oluşturmaktadır. Sinan, bu cümlelerin "kişisel görüş" ifade etmesine neden olan vagona binmek istemektedir. Buna göre Sinan, kaç numaralı vagona biner?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

2. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili ifade "gerçeği söylemek gerekirse" anlamında kullanılmıştır?

- A) Açık kapının önünde birkaç dakika konuştuk.
B) Ona açıktan açıkça çıkışmaya cesaret edemiyordu.
C) Açıkçası, havuzda yüzmekten pek hoşlanmıyorum.
D) Bu iki örnek açık seçik hakikîliğimizi ispatlıyor.

3. Yağmurun yağmasını dört gözle bekliyorum suyumuzun bitmesinden korkuyorum.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) fakat B) çünkü
C) ama D) ne var ki

4. Doğal ve sade bir yaşamı tercih ediyorum. Bu yüzden paraya, eşyaya ve eğlenceye önem vermiyorum. Kitap okuyarak, sanat ve bilimle meşgul olarak yaşıyorum. Küçük mutluluklardan aldığım heyecanla ruhumu yeniliyorum.

Bu paragrafın yazarından aşağıdakilerin hangisini yapması beklenmez?

- A) Bilgisayarı oyun oynamak için kullanması
B) Resim sergilerini ve konserleri takip etmesi
C) Dünya ve Türk klasiklerini okuması
D) Fizik alanında deneyler yapması

5. Aşağıdakilerden hangisi kullanılış amacına göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Defter
B) Kitap
C) Dergi
D) Gazete

6. Geçen yaz, tatilimizi geçirmek üzere Bolu'ya gittik. Burası küçük bir kent. Buz gibi suyu, mıs kokan havaıyla tatil için uygun bir yer. Ayrıca yemekleri de çok lezzetli.

Bu parçada aşağıdaki duyu organlarından hangisiyle ilgili bir ayrıntıya yer verilmemiştir?

- A) B)
C) D)

7. Erdem, kütüphanede kitap okumak istemektedir. Fakat kapı kilitlidir. Kilitli, üzerinde "ağ anlamı" kelimelerin yazılı olduğu anahtar açmaktadır. Buna göre Erdem, aşağıdaki anahtarlardan hangisini kullanmalıdır?

- A) B)
C) D)

6. SINIF

TÜRKÇE TESTİ

A

8. Sanço yel değirmenlerini görür, Don Kışot devleri. Sonra kaçınılmaz diyalog:

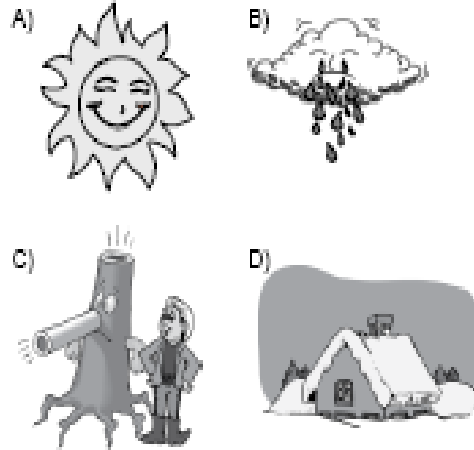
– Yel değirmenlerini neden dev zannediyorsun?
– Peki ya sen neden devleri yel değirmeni zannediyorsun?

Bu parçadaki durum aşağıdakilerin hangisiyle ifade edilir?

- A) Aynı yere bakıp farklı şeyler görmek
B) Yeni fikirleri sorgulamadan kabul etmek
C) Her olayın iyi tarafıyla meşgul olmak
D) Eğlenceli ve geliştrici etkinlikler yapmak

9. Kendimi ve etrafımdaki olayları gün geçtikçe daha çok anlamaya başlamıştım. Bunun sebebi; eskisine göre biraz daha hissetmem, düşünmem ve böylece daha fazla görmemdi. Artık bütün gördüklerimi ve hissettiklerimi resimle ifade edebiliyordum.

Bu paragrafta kendisini anlatan ressam, aşağıdaki resimlerin hangisinde sadece gördüklerini ifade etmiştir?

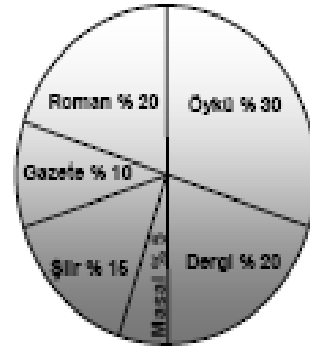

10. (1) Gölün kuruması ile, en çok iki kazla bir kurbağayı rahatsız etmiş. (2) Ne yapalım ne edelim, diyerek üç arkadaş kafa kafaya vermişler. (3) Sevgili dostum fare, geçmiş olsun, nasıl oldu da girdin bu kapana? (4) Deniz gittikçe kabarıyor. (5) Tilki bakmış sesin geldiği yöne, gördüğünden bir şey anlayamamış. (6) Sonunda içlerinden birisinin aklına, başka bir yere göç etmek gelmiş. (7) Zaten başka çıkar yolları yokmuş; gittikçe kuruyan, bataklık bir yerde yaşamak çok zormuş.

Bu paragraftaki numaralandırılmış cümleler dört ayrı meseleden alınmıştır. Aşağıdakilerin hangisinde aynı masala alt cümleler bir arada verilmiştir?

- A) 1, 3, 4, 7
B) 2, 3, 4, 6
C) 3, 4, 5, 6
D) 1, 2, 6, 7

11.

Bu grafik, Ayşe'nin yaz tatilinde okuduklarına ayırdığı zaman oranlarını göstermektedir. Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Okuma saatlerinin çoğunda öykü, roman ve dergi okumuştur.
B) Romandan daha çok şiirle vakit geçirmiştir.
C) Gazete okumaya dergi okumaktan daha çok zaman ayırmıştır.
D) Masal ve şiirle ayırdığı zaman birbirine eşittir.

6. SINIF

TÜRKÇE TESTİ

A

12. Etrafındakiler, yeni doğan bebek için sırayla şunları dilemişler: Yüz güzelliği, seveli boy ve zenginlik. Bunları duyan bilge kişi ise "Ben onun için iyilik diliyorum. Çünkü sizin söylediğiniz güzellikler bir çiçek gibi solabilir, geçicidir; iyilik ise tükenmez bir hazinedir." demiş.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yüz güzelliğinin zenginlikten üstün olduğu
B) İnsanlara çiçeklerin birbirine benzediği
C) İyiliğin geçici güzelliklerden önemli olduğu
D) Bilge kişilerin sözlerine değer verildiği

- 13.

Karlı dağları aşan Mehmetçikimizin ayaklarının üşüdüğünü düşündük ve bu sorunu gözlemek için bir proje yapmaya karar verdik.

Mehmet, Ufuk ve Emre birlikte bir proje geliştirdiler.

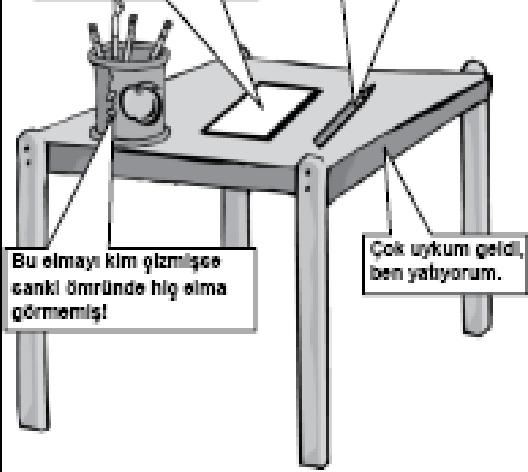
Aşağıdakilerden hangisi bu projenin tamamlanmış olduğunu ifade eder?

- A) Ayakkabının içindeki sıcaklığı 22 – 23 dereceye çıkarmayı düşündüler.
B) Ayakkabının ısıtılmasını, tabanına bir batarya yerleştirerek sağladılar.
C) Ayakkabıya yerleştirilebilecek bir ısıtıcı yapmayı tasarladılar.
D) Araştırma yaparak elektronik devreler hakkında bilgi edindiler.

- 14.

Üstünde elgisi olan kalemleri hiç anlamam. Hem yazacağım hem de yazdıklarımı siliceksin. Olmaz, olmaz böyle şey!

Kısa bir fabel yazalım mı, ne dersiniz?

Bu eşyalardan hangileri "eleştiri" yapmıştır?

- A) Masa – Kalem
B) Kalemlik – Kağıt
C) Kağıt – Masa
D) Kalem – Kalemlik

15. Küçük çocuk benden bir kuzu resmi çizmemi istedi. Hemen kağıdı kalemi aldım elime. Fakat beğendirmedim yaptığım resimleri. En sonunda "İstedğin kuzu bunun içerisinde." diyerek hava delikleri olan bir kutu çizdim. Küçük çocuk, hayalindeki kuzu resmini görmüşçesine sevinde.

Bu parçanın yazarı, kutu resmi çizerken ne düşünmüştür?

- A) Hayalindeki kuzuyu bunun içerisinde bulabilir.
B) Kuzu resmi yapmayı çok sevdiğimi şimdi anlayacak.
C) Küçük çocuğun hayal ettiği kuzu resmini çizebilirim.
D) Ona birkaç kuzu resmi daha göstermeliyim.

6. SINIF

TÜRKÇE TESTİ

A

16.

Keloğlan, soyut anlamlı kelimelerin olduğu yoldan gittiğinde hangi şehre ulaşır?

- A) Kastamonu B) Hatay
C) Çanakkale D) Ağrı

17. “Yedi Kiremit Oyunu” şöyle oynanır: Ortaya yedi kiremit konur, iki gruba bölünen çocuklar kiremitleri top atarak yıkmaya çalışırlar. Kiremitleri ilk deviren grup, diğerini topa vurma hakkını elde eder. Topla en çok kışkırlı vuran grup, oyunu kazanır.

Bu parçada “Yedi Kiremit Oyunu”yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değililmemiştir?

- A) Kaç kiremit kullanıldığına
B) Nasıl kazanılacağına
C) Oyuncu sayısına
D) İki gruba oynandığına

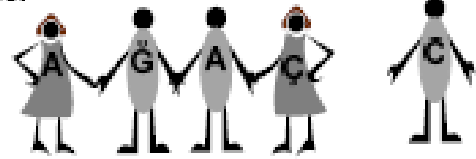
18.

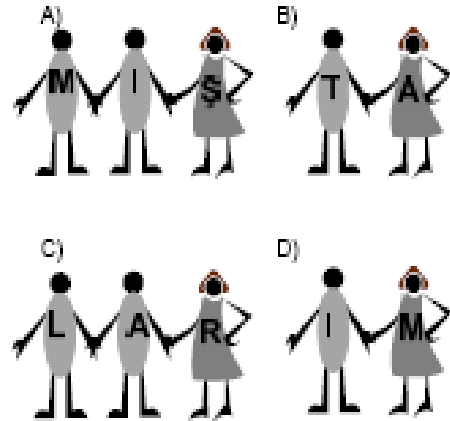
“F” torbasına fii köklü kelimelerin, “İ” torbasına da isim köklü kelimelerin toplanması gerekmektedir. Buna göre aşağıdakilerden hangisi “İ” torbasına konur?

- A) Yazar B) Evli C) Örgü D) Sayı

19.

“AĞAÇ” kelimesini oluşturmuş çocuklarla, aşağıdaki çocuklardan hangileri el ele tutuşursa “Ç” taşıdı çocuk ile “C” taşıdı çocuğun yer değiştirmesi gerekir?

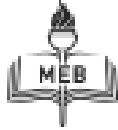

TÜRKÇE TESTİ BİTTİ.
MATEMATİK TESTİNE GEÇİNİZ.

TABLO 2.13: 2008 6. Sınıf Seviye Belirleme Sınavı Soruları A Kitapçığı Kazanımları

SORU	Öğrenme Alanı	Konu	Kazanım
1	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	20
2	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	1
3	Dil Bilgisi	Sık kullanılan edat, bağlaçlarla işlevine uygun cümleler kurar.	10
4	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	22
5	Okuma	Görsel iletileri algılama	1
6	Okuma	Görsel iletileri algılama	1
7	Dil Bilgisi	Kelimeleri anlam bakımından ilişkilendirme	1
8	Okuma	Okuduğu metni anlama ve değerlendirme	10-11
9	Okuma	Görsel iletileri algılama	1
10	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	24
11	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	4

12	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	10
13	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	11
14	Okuma	Okuduğu metni anlama ve yorumlama	4
15	Okuma	Okuduğu metni anlama ve yorumlama	4
16	Okuma	Kelimeleri anlam bakımından ilişkilendirme	1
17	Okuma	Okuduğu metni anlama ve yorumlama	25
18	Dil Bilgisi	Kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama	12
19	Dil Bilgisi	Türkçenin ses özellikleriyle ilgili bilgi ve kuralları uygulama	4

6. SINIF	 T.C. MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	KİTAPÇIK TÜRÜ A
ORTAÖĞRETİME GEÇİŞ SİSTEMİ 6. SINIF SEVİYE BELİRLEME SINAVI SORU KİTAPÇIĞI 13 HAZİRAN 2009 Saat: 10.00		
Adayın Adı ve Soyadı : Aday Numarası (T.C. Kimlik No) :		
DİKKAT: 1. Soru kitapçıklarını kontrol ederek, baskı hatası olan kitapçığın değiştirilmesi için salon görevlilerine başvurunuz. 2. Soru kitapçığının ön ve arka yüzündeki açıklamaları okuyunuz. 3. Sınavda hesap makinesi, cep telefonu ve çağrı cihazı kullanılması yasaktır. Bu cihazdan sınav başlamadan önce salon başkanına teslim ediniz.		
CEVAP KAĞIDI İLE İLGİLİ AÇIKLAMA 1. Cevap kağıdı üzerine yazacağınız yazı ve yapacağınız işaretlemelerde kurşun kaleminden başka kalem kullanmayınız. 2. Cevap kağıdındaki olan bilgilerin size ait olup olmadığını kontrol ediniz. Cevap kağıdını kullanılmayacak durumda ya da size ait değilse verilecek yedek cevap kağıdına, kimliğinizle ilgili bilgileri, salon başkanının açıklamalarına göre yazınız. 3. Kitapçık türünde cevap kağıdından ilgili bölümüne mutlaka işaretleyiniz. 4. Cevap kağıdında TÜRKÇE, MATEMATİK, FEN VE TEKNOLOJİ, SOSYAL BİLGİLER ve YABANCI DİL (İNGİLİZCE, ALMANCA, FRANSEZCA, İTALYANCA) testleri için beş ayrı bölüm bulunmaktadır. Cevaplarınızı cevap kağıdındaki ilgili sütunlara aşağıdaki örnekte olduğu gibi yuvarlağa, dışına taşırmadan işaretleyiniz. Yanlış karalamalarınızı düzeltirken yuvarlağın içini temizce siliniz. ÖRNEK KODLAMA: (A) (B) (C) (D)		
SORU KİTAPÇIĞI İLE İLGİLİ AÇIKLAMA 1. Bu soru kitapçığında; TÜRKÇE testinde 18, MATEMATİK testinde 18, FEN VE TEKNOLOJİ testinde 18, SOSYAL BİLGİLER testinde 18 ve YABANCI DİL (İNGİLİZCE, ALMANCA, FRANSEZCA, İTALYANCA) testinde 13 olmak üzere toplam 80 soru bulunmaktadır. Kitapçığın tümü için verilen cevaplama süresi 90 dakikadır. 2. Her sorunun dört seçeneği vardır. Dört seçenektan sadece bir tanesi doğru cevaptır. Doğru bulduğunuz seçeneği cevap kağıdında o soru için ayrılan yerde bularak işaretleyiniz. 3. Size aynı bir karalama kağıdı verilmeyecektir. Soru kitapçığınızın içindeki boş alanları karalama yapmak için kullanabilirsiniz. 4. Cevabını bilmediğiniz sorular üzerinde fazla zaman kaybetmeden diğer sorulara geçiniz. Zamanınız kalmıyorsa bu sorulara daha sonra dönebilirsiniz. 5. Puanlamada her soru grubu için yanlış cevap sayısının üçte biri, doğru cevap sayısından çıkarılarak geçerli cevaplara karşı gelen ham puan tespit edilecektir. Bu nedenle rastgele cevaplama yapmayınız. 6. Sınavın bitiminde cevap kağıdınızı ve soru kitapçığınızı salon sorumlularına teslim etmeyi unutmayınız.		
BAŞLAYINIZ DİNLERDEN SORU KİTAPÇIĞINIZI AÇMAYINIZ.		

2009 - 6. Sınıf Seviye Belirleme Sınavı Soruları A Kitapçığı Kazanımları

1. Eskiden bu köyde insanları horozlar uyardırırdı. Şimdiyse, serçeler ve diğer kuşlar gibi horozlar da bir köşeye çekilerek sessizce hayatlarını sürdürüyorlar.

Bu paragraftaki altı çizili deyimın anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kimsenin görmeyeceği bir yere saklanmak
- B) Hiçbir işe karışmadan yaşamak
- C) Bir yere yerleşmek, oturmak
- D) Rahatına bakmak

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 1. Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.

2.

Şunu bilin ki, hayatımızda en yüce, en güçlü ve faydalı dayanağımız, ana baba evinden kalma hatıralarımızdır. Size sık sık terbiyenizden söz açılır; dediğim gibi, güzel, üstüne titrenilen çocukluğunuzdan kalma bir hatıra, terbiyenin en iyisidir. Böyle hatıralardan dağarcığına çokça toplayarak hayat yoluna çıkan insan, bütün ömrüne güvenle bakabilir. Kalbimizde kalan tek bir iyi hatıranın bile bir gün faydasını görebiliriz.

Hasan, okuduğu bu metnin anahtar kelimelerini “hatıra, terbiye, çocukluk” olarak belirlemiştir. Bu kelimeleri belirlerken Hasan ne düşünmüştür?

- A) Paragrafın anlamına en büyük ipucunu bunlar veriyor.
- B) Günlük hayatta sıkça karşılaştığım kelimeler.
- C) Bunlarla ilgili araştırma yapmam gerekiyor.
- D) Bu kelimelerin birden çok anlamı var.

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 2. Metindeki anahtar kelimeleri belirler.

3. Bir dostum, yaşlı ahabıyla apartmanın merdivenlerini çıkıyormuş. Yaşlı adam her basamağı çıkışında bir kere durur, dudakları arasından bir şeyler mırıldanmış. Dostum da onun yeni bir basamağı aşmaya girişmesini sabırsızlıkla beklermiş. Yaşlı adam dostuma dönerek: “Benim bu mırıldanışım, sana biraz garip görünüyor değil mi? Hakkın var. Ben her basamağı aştığımda şükrederim. Sen şimdi bunun manasını anlayamazsın. Fakat bir gün gelecek, sen de merdiven basamağını aşmanın şükretmeye değer bir durum olduğunu anlayacaksın!” demiş.

Bu metinde yaşlı adamın şükretmesine neden olan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zorluklarına rağmen başarılan işin değeri bilinmelidir.
- B) Yardım eli uzatanlara teşekkür edilmelidir.
- C) Başkalarını anlamak için insan, kendini onların yerine koymalıdır.
- D) Yaşananlardan sonuç çıkarılmalı, ders alınmalıdır.

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 10. Okuduklarındaki örtülü anlamları bulur.

4. “Bil-” kelimesi, aşağıdakilerden hangisinin eklenmesiyle “öğrenme, araştırma veya gözlem yolu ile elde edilen gerçek” anlamını kazanır?

- A) -ge B) -gi C) -giç D) -gin

Öğrenme Alanı: Dil Bilgisi

Amaç: 1. Kelimenin yapı özellikleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama

Kazanım: 5. Yapım eklerinin işlevlerini ve kelimeye kazandırdığı anlam özelliklerini kavrar.

5. Aşağıdakilerden hangisi bu resimdeki çocuklardan birini niteleyebilir?

A) Çocuk
C) Uzun

B) Bir
D) Bu

Öğrenme Alanı: Dil Bilgisi

Amaç: 2. Kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama

Kazanım: 6. Sıfatların cümledeki işlevlerini fark eder, sıfatları işlevlerine uygun olarak kullanır.

6.

Ali'nin evin dışına çıktığını ifade eden üç kelimelik bir cümlede "ev" kelimesine aşağıdakilerden hangisi eklenir?

A) -e B) -de C) -den D) -i

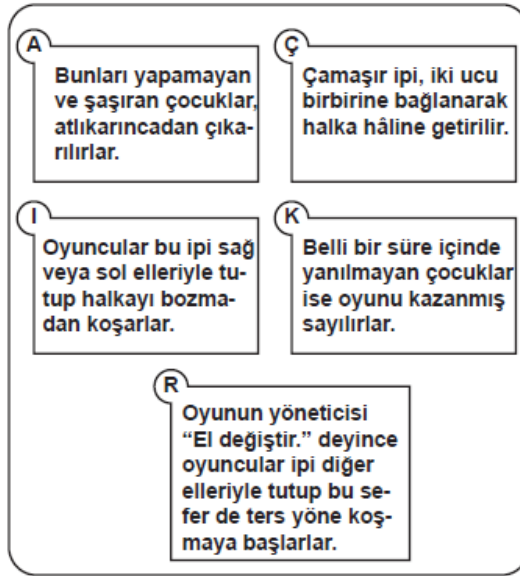
Öğrenme Alanı: Dil Bilgisi

Amaç: 2. Kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama

Kazanım: 3. Hâl eklerinin işlevlerini kavrar.

7.

ATLIKARINCA OYUNU

"A, Ç, I, K, R" harfleriyle ifade edilen her kutu, atlıkarcı oyununun bir aşamasını içermektedir. Atlıkarcı oyununun aşamaları doğru sıralandığında aşağıdaki kelimelerden hangisi oluşur?

A) ÇIRAK	B) ÇIKAR
C) ÇAKIR	D) ÇARIK

Öğrenme Alanı: Yazma

Amaç: 1. Yazma kurallarını uygulama

Kazanım: 7. Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.

8. Ağır kış koşullarının yaşandığı Van'ın Gevaş ilçesinde, yiyecek bulamadığı için ilçe merkezine gelen ve bir çöplükte bitkin hâlde bulunan akbaba, vatandaşlarca Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesine getirildi. 15 gün boyunca tedavi edilen akbaba, yaşam alanı olan dağlık bölgeye bırakıldı.

Stanford Üniversitesinden bir Türk araştırmacı, 17 Mayıs 2007'de Iğdır'ın Tuzluca ilçesi Yukarı Çıyrıklı köyünde 18,4 gram ağırlığında bir dişi kır kırlangıcı yakalamış ve bu kuşun ayağına JB 03056 numaralı halkayı takmıştır. Bu kırkırlangıç daha sonra da Zambiya'nın Kabwe şehrinde Hollandalı kuş araştırmacıları tarafından yakalanmıştır. Hollandalı araştırmacılar, kırkırlangıcın 5 bin 600 kilometre yol katederek Zambiya'ya ulaştığını bildirmişlerdir.

Bu iki metnin ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimsel bir araştırmayı konu edinmeleri
- B) Sağlığını kaybetmiş bir kuştan söz etmeleri
- C) Doğal çevrenin hayvanlar üzerindeki etkisini anlatmaları
- D) Bir olayı haber vermek için yazılmış olmaları

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 20. Metne ilişkin karşılaştırmalar yapar.

9.

Bu levhada, anlatımı güçlendirmek için aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

A) Benzetme	B) Kişileştirme
C) Konuşturma	D) Abartma

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 18. Metindeki söz sanatlarının anlatıma olan katkısını fark eder.

10. Bir akşam, aldığı geri vermeyen bir arkadaşı, Nasrettin Hoca'ya "Senden bir dileğim var." demiş. Hoca, adamın gene para isteyeceğini anlayarak "Dilekler karşılıklı, önce benim bir dileğim var, sen onu yerine getir, sonra kendi dileğini söyle." demiş. Arkadaşı "Tamam." deyince Hoca söylemiş dileğini: "Gözünü seveyim, benden borç para isteme!"

Bu metinde aşağıdaki öğelerden hangisi yoktur?

A) Olay	B) Yer
C) Zaman	D) Şahıs

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 7. Olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirler.

11. ☆, △, ○ kutularının içerisindeki metinler tek bir yazının giriş, gelişme ve sonuç bölümleridir.

☆ Gün gelip de gittiğimde o tanınmış yerlere, belleğimde biriken ve önceden gezmiş olduğum bütün yerler yansır taşın yüzüne, suyun sesine.

△ Karla kaplı Safranbolu'nun sokaklarında, bu yüzden Antakya'yı görürüm sanki; karşıdaki küçük tepe de "Mazı Dağı" diye haykırır ve yankısı çığ olur, iner yüreğimin üstüne.

○ Herkes tarafından bilinen coğrafyalardan uzak dururum ve hep sonraya bırakırım buraları görmeyi. Çok tanınmayan, gönül verilmeyen başka ufuklara yelken açmaktır çünkü asıl derdim.

Aşağıdakilerin hangisinde kutuları ifade eden semboller "giriş, gelişme, sonuç" şeklinde sıralanmıştır?

- A) △, ☆, ○ B) ☆, ○, △
C) ○, ☆, △ D) △, ○, ☆

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 16. Metnin planını kavrar.

12. "Ağır" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "hafif" sözcüğünün karşıt anlamlısı olarak kullanılmıştır?

- A) Adam ağır adımlarla gelip masanın başına geçti.
B) Denizcilik tarihinin en ağır sorumluluklarından birini üzerine alıyordu.
C) Kızmıştım, ona söyleyecek ağır bir söz arıyordum.
D) Gecenin bir yarısı, kapının ağır tokmağı telaşla vuruldu.

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 4. Söz varlığını zenginleştirme

Kazanım: 1. Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak birbiriyle anlamca ilişkili kelimelere örnek verir.

13. Sevgili Kardeşim,

...

(1) Bu satırları sadece bir anı, içten gelme bir mektup olarak yazmak isterdim.

(2) Zarfın içine kısa bir tiyatro metni eklememi başla. (3) Ne yalan söyleyeyim, bu tiyatro metni olmasaydı gene yarınlara bırakacaktım sana yazmayı. (4) Lütfen, yayın kuruluna sunulacaklar arasına bu metni de koyuver!..

Nejat Doğan

Bu mektubun yazılma sebebi, numaralandırılmış cümlelerin hangisinde belirtilmiştir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

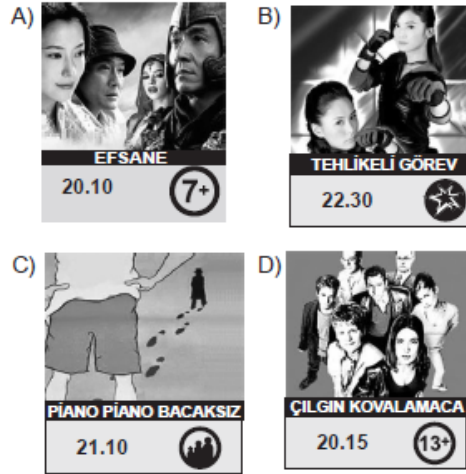
Kazanım: 8. Metindeki sebep-sonuç ilişkilerini fark eder.

14.

AKILLI İŞARETLER

Mehmet 13 yaşındadır. Yaş grubuna uygun ve zararlı içeriği bulunmayan televizyon programlarını izlemek istemektedir. Akıllı işaretler de izleyiciye bu konuda bilgi vermektedir. Buna göre Mehmet, aşağıdaki programlardan hangisini izlemez?

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 28. Metinle ilgili görsel öğeleri yorumlar.

15. Virgül (,) aşağıdakilerin hangisinde anlam karışıklığını önlemek için kullanılmıştır?

- A) Gök sarı, toprak sarı, çıplak ağaçlar sarı...
- B) Arkadaş, memleket toprağıdır özümüz.
- C) Seslendi yaralı, doktora acıyla bakarak.
- D) Ekinler boy vermeden vakitsiz sarıyor, dedi.

Öğrenme Alanı: Yazma

Amaç: 6. Yazım ve noktalama kurallarını uygulama

Kazanım: 2. Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.

16. Aşağıdaki cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulduğunda hangisi dışarıda kalır?

- A) Şiirlerimi sana hediye ediyorum.
- B) Çünkü, hepsini senin duygu ve düşüncelerle yazdım.
- C) Kelimeleri benim olsa bile manası senindir.
- D) Edebiyata şiir yazarak başladım.

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 3. Metnin konusunu belirler.

17. Zaman, kıyısında oturup akışını izlediğimiz bir ırmaktır.

Mehmet

Mehmet'in sorusuna bu çocuklardan hangisi doğru cevap vermiştir?

Bu cümlenin kişisel görüş ifade etmesinin sebebi nedir?

- A) Cümledeki bazı sözcüklerin gerçek anlamıyla kullanılması.
- B) Cümledeki herhangi bir sözcüğün yorumlanarak yeniden tanımlanması.
- C) Cümlenin herkes tarafından kabul görecektir bir yargı bildirmesi.
- D) Cümlede canlı ve cansız varlıklar arasında ilişki kurulması.

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 11. Okuduklarındaki öznel ve nesnel yargıları ayırt eder.

18. Yolun her tümseğinde araba sarsıldıkça Hadiye Hanım, çocukları Şayan ve Cahit'in ellerini tutuyordu. Araba, kasaba meydanındaki evlerinin merdivenleri önünde durdu. Cahit ve Şayan önden fırladılar. Kapının kilidini Cahit açtı...

Bu paragrafın eksik bırakılan kısmı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oda kapısına koştu, dışarı çıktı. Sokak kapısının camı arkasında Behzat Bey durmaktaydı. Elindeki mektup zarfını sallıyordu.
- B) Hadiye Hanım ve Şayan mutfakta hazırlıklara başlamışlardı. Cahit de sofrayı kurma işini üstlenmişti.
- C) Cahit annesini gördü. Meydana bakan pencerelerin önünde, koltuğun sol başında, sırtına yastıklar dayalı, yarı oturur vaziyeteydi.
- D) Ortaliğa bir baktılar, ev temizlenmişti. Sobalar kurulmuştu. Oturma ve yatak odasının sobası yakılmıştı.

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 24. Metnin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar.

19. Bu başka bir şey. Yaşama olumlu tarafından bakmakla, umutları diri tutmakla ilintili, sevgi denen şey... Her insanda doğuştan var olan bir özellik. Sevgi dolu ortamlarda gelişir, sevgisiz ortamlarda körelir. Sevgi dolu insan her varlığı sever. Ya da şöyle söyleyeyim: Bir çiçeği seven, insanı nasıl sevmez?

Yazar, insanın doğadaki her varlığı sevebilmesini aşağıdakilerden hangisine dayandırmıştır?

- A) Sevgi dolu ortamda yetişmesine
- B) Yaşamı olduğu gibi görmesine
- C) Varlıkların özelliklerini bilmesine
- D) Kendini tanıyıp geliştirmesine

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 5. Metindeki yardımcı fikirleri/duyguları belirler.

7. SINIF	 T.C. MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	KİTAPÇIK TÜRÜ A
7. SINIF SEVİYE BELİRLEME SINAVI SORU KİTAPÇIĞI 22 HAZİRAN 2008 Saat: 10.00		
Adayın Adı ve Soyadı : Aday No (T.C. Kimlik No) :		
DİKKAT: 1. Soru kitapçıklarını kontrol ederek, baskı hatası olan kitapçığın değiştirilmesi için salon sorumlularına başvurunuz. 2. Soru kitapçığının ön ve arka yüzündeki açıklamaları okuyunuz. 3. Sınavda hesap makinesi, cep telefonu ve çağrı cihazı kullanılması yasaktır. Bu cihazları sınav başlamadan önce salon başkanına teslim ediniz.		
CEVAP KÂĞIDI İLE İLGİLİ AÇIKLAMA 1. Cevap kâğıdı üzerine yapacağınız işaretlemelede siyah kurşun kaleminden başka kalem kullanmayınız. 2. Cevap kâğıdındaki bilgilerin size ait olup olmadığını kontrol ediniz. Cevap kâğıdı kullanılmayacak durumdaysa veya size ait değilse verilecek yedek cevap kâğıdına, kimliğinizle ilgili bilgileri, salon başkanının açıklamalarına göre yazınız. 3. Kitapçık türünü cevap kâğıdınızın ilgili bölümüne mutlaka işaretleyiniz. 4. Cevap kâğıdında TÜRKÇE, MATEMATİK, FEN ve TEKNOLOJİ, SOSYAL BİLGİLER ve YABANCI DİL (İNGİLİZCE, ALMANCA, FRANSIZCA, İTALYANCA) testleri için beş ayrı sütun bulunmaktadır. Cevaplarınızı cevap kâğıdındaki ilgili sütunlara aşağıdaki örnekte olduğu gibi yuvarlağı, dışına taşımadan işaretleyiniz. Yanlış karalamalarınızı düzeltirken yuvarlağın içini temizce siliniz.		
ÖRNEK KODLAMA (A) (B) (C) (D)		
SORU KİTAPÇIĞI İLE İLGİLİ AÇIKLAMA 1. Bu soru kitapçığında TÜRKÇE testinde 21, MATEMATİK testinde 18, FEN ve TEKNOLOJİ testinde 18, SOSYAL BİLGİLER testinde 18 ve YABANCI DİL (İNGİLİZCE, ALMANCA, FRANSIZCA, İTALYANCA) testinde 15 olmak üzere toplam 90 soru bulunmaktadır. Kitapçığın tümü için verilen cevaplama süresi 100 dakikadır. 2. Her sorunun dört seçeneği vardır. Dört seçenekten sadece bir tanesi doğru cevaptır. Doğru bulduğunuz seçeneği cevap kâğıdında o soru için ayrılan yerde bularak işaretleyiniz. 3. Size ayrı bir karalama kâğıdı verilmeyecektir. Soru kitapçığının içindeki boş alanları karalama yapmak için kullanabilirsiniz. 4. Cevabını bilmediğiniz sorular üzerinde fazla zaman kaybetmeden diğer sorulara geçiniz. Zamanınız kalırsa bu sorulara daha sonra dönebilirsiniz. 5. Puanlamada her soru grubu için yanlış cevap sayısının üçte biri, doğru cevap sayısından çıkarılarak geçerli cevaplara karşı gelen ham puan tespit edilecektir. Bu nedenle rastgele cevaplama yapmayınız. 6. Sınavın bitiminde cevap kâğıdınızı ve soru kitapçığınızı salon sorumlularına teslim etmeyi unutmayınız.		
BAŞLAYINIZ DENİLMEDEN SORU KİTAPÇIĞINI AÇMAYINIZ.		

7. SINIF

TÜRKÇE TESTİ

A

1.

↓	B	E	Y	A	Z	A	K
→	A	R	O	L	A	T	A
	M	I	S	A	F	I	R
	Y	K	U	N	E	K	A
	A	Ö	N	I	R	A	F

Aşağıdaki altı çizili kelimelerden hangisinin eş anlamlısı bu bulmacada yoktur?

- A) Yine güler yüze konuklarını ağırlıyorlar.
 B) Bu hatırayı anlatırken gözleri yaşarmıştı.
 C) İri siyah gözleriyle bana bakıyordu.
 D) Zamanı istediğimiz gibi kullanma elanağımız var.

2. Bir gün Nasrettin Hoca'ya bir minareyi gösterip "Hoca! Bu nedir?" diye sormuşlar. "Yağ kuyudur." demiş. "Güneşe çıkartmış, kurutuyorlar." Bu fıkrada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Benzetme
 B) Onaylama
 C) Karşılaştırma
 D) Açıklama

3.

(1) "Sol Ayağım" 100 Temel Eser içerisinde yer alan kitaplardan biridir. (2) Sürükleyici, eğlenceli ve ilham verici bir cesaret öyküsüdür. (3) Beyin felciyle dünyaya gelmiş ve tekerlekli sandalyeye bağlı olarak yaşamış Christy Brown tarafından yazılmıştır. (4) Yazar, bu eserinde sol ayak parmaklarıyla yazmayı, resim yapmayı ve daktilo kullanmayı çocukluğunda nasıl öğrendiğini anlatmaktadır.

Fatih, okuduğu kitabı tanıtırken "kendii duygu ve düşüncelerini" hangi cümlede ifade etmiştir?

- A) 1
 B) 2
 C) 3
 D) 4

4. Bir sanatçı ve onun eseri hakkında konuşan aşağıdaki çocuklardan hangisi macaz anlamlı bir sözcük kullanmıştır?

A)

Cahit Zartıoğlu, bu eserinde bizlere aydınlık öyküler sunuyor.

B)

Yazar, çocukların duygu ve düşüncelerini öykülerle anlatmış.

C)

Eserde sekiz öykü var.

D)

Ben de bir an önce bu eseri okuyacağım.

7. SINIF

TÜRKÇE TESTİ

A

5. 1. Sazı, sağ bacağınız ile vücudunuzun birleştiği bölgeye yerleştiriniz.
2. Sazın sapını yukarı kaldırmak için sağ kolunuzu sazın üstüne koyarak hem yere hem de vücudunuza doğru bir kuvvet uygulayınız.
3. Sol elinizle sapı tuttuktan sonra, artık sağ elinizle sazınızı çalabilirsiniz.
4. Sazdan temiz ve güzel bir ses çıkarmak için ilk şart onu doğru tutmaktır.
5. Bu amaçla vücut yapınıza uygun bir sandalyeye dik olarak oturunuz.

Sazın resimdeki gibi tutulması için, numaralandırılmış cümleler hangi sırayla okunmalıdır?

- A) 2 - 3 - 4 - 5 - 1 B) 3 - 4 - 5 - 1 - 2
C) 4 - 5 - 1 - 2 - 3 D) 5 - 1 - 3 - 2 - 4

6. Bir ebeleme oyunudur. Yedi kişi ile oynanır. Ebe, diğer çocukları yakalamaya çalışır. Yakalanan çocuk, uçak gibi kollarını açarak durur, bacaklarının arasından başka bir oyuncunun geçmesiyle tekrar oyuna döner. Oyun, ebenin herkesi yakalamasıyla biter.

Bu parçaya göre "Uçak Oyunu" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Uçak gibi duran çocuk, ebeye değince oyuna döner.
B) Altı çocuk uçak gibi durduğunda oyun biter.
C) Ebe, bir oyuncuyu yakalayınca ebelikten kurtulur.
D) Ebe, yakaladığı çocuğun bacaklarının arasından geçer.

7. Turgut, bu mektubu çalışma masasının üstüne koymuş, karşısında saat 01.00'e kadar oturup durmuştu. Selim'in titrek bir yazıyla karaladığı satırlar gözlerinin önünde uçuşuyordu. Harflerin arasında arkadaşının uzun parmaklarını seçer gibi oluyor, okuduğu kelimelerle birlikte onun kalın ve boşuk sesinin odada yankılandığını sanıyordu.

Bu parçadaki olay, yer, zaman ve kişiler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Olay	Yer	Zaman	Kişiler
A)	Selim'in yazı yazması	Balkon	Akşam	Yazar, Selim
B)	Selim'in Turgut'a seslenmesi	Salon	Öğlen	Yazar, Turgut
C)	Turgut'un mektup okuması	Oda	Gece	Turgut, Selim
D)	Turgut'un masaya oturması	Mutfak	Sabah	Yazar, Turgut, Selim

8. "Otokritik" denilen konuya eğilmek istiyorum. Ben otokritik'i daha çok bir davranış için uygun buluyorum. İnsanın kendi davranışını sonuçları açısından değerlendirmesidir otokritik, diyorum. Kendini eleştirmenin kendinden yakınma gerçeğesinden de çıkması gereklidir diye düşünüyorum.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi bir "otokritik"tir?

- A) Bu sözleri söyleyerek onun kalbini kırmama-lydım.
B) Otobüs zamanında gelmediği için törene yetişemedim.
C) "Yeterli değil!" diyerek projemizi reddetmişler.
D) Bana yüzmeyle öğretmiş olsaydın seninle gelirdim.

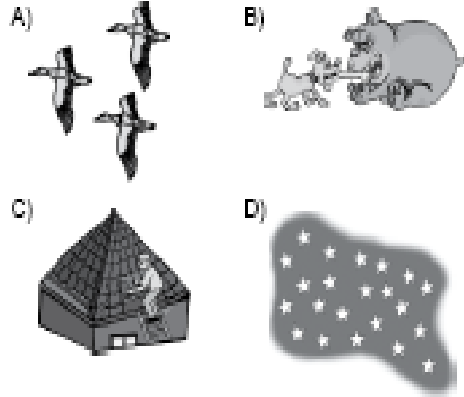
7. SINIF

TÜRKÇE TESTİ

A

9. bizden binlerce kilometre uzakta olmalarına rağmen elini uzatsan tutulacak gibiler. Kardeşim Kenan'la evin damındayız. Hiç konuşmuyoruz. Sırtüstü yatmış, yıldızlara bakıyoruz. Gece kuşları keşik keşik ötüyor, arada bir uzaklardan köpek sesleri geliyor.

Bu parçanın eksik bırakılan kısmı aşağıdaki resimlerden hangisiyle ilgilidir?

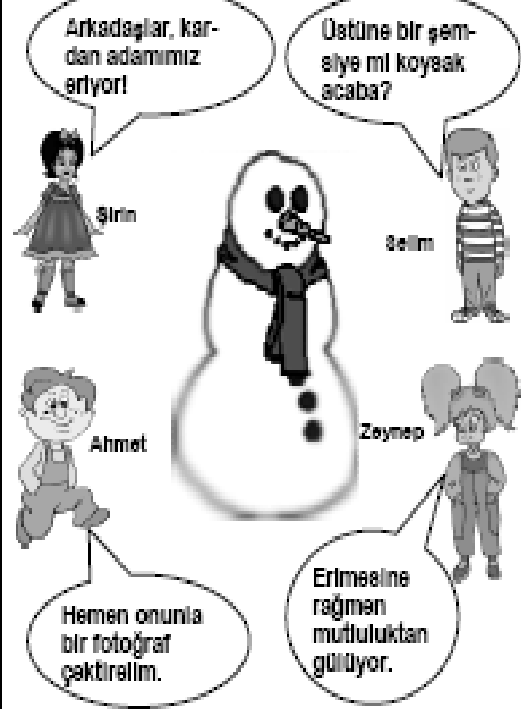
10. Her gün daha başka açıyor çiçek
Gökyüzü daha mavî gittikçe
Güneş daha rengârenk.

Cahit İrgat

Aşağıdakilerden hangisi bu şiirde anlatılan duyguyu ifade eder?

- A) İçim dışıma çıktı.
B) İçim içime sığmıyor.
C) İçim öz etti.
D) İçim içimi yiyor.

11.

Bu çocuklardan hangisi kardan adama, insana ait bir özellik yüklemiştir?

- A) Zeynep
B) Selim
C) Ahmet
D) Şirin

12. Yaşlı adam, gösterdiği sopa demetini oğullarından kırmalarını istemiştir. Hepsini bunun için saatlerce uğraşmış ama hiçbirini bunu tek başına başaramamış. Yaşlı adam yerinden kalkmış, demeti çözmüş. Sopalara teker teker oğullarına uzatmış. Oğulları, sopaları zorlanmadan kırmışlar. Yaşlı adam bunun üzerine onlara "....." demiştir.

Bu parçaya göre yaşlı adam, oğullarına ne demiştir?

- A) Zorlukları yenmek için birlikte hareket edin.
B) Sağlığınız için spor yapmaktan vazgeçmeyin.
C) İyi adı ancak kendiniz kazanabilirsiniz.
D) İyilik yaparken kimseden karşılık beklemeysin.

7. SINIF

TÜRKÇE TESTİ

A

13.

Bu helikopter, içerisinde sebep – sonuç ilişkisi bulunan alana inecektir. Buna göre helikopter aşağıdaki alanlardan hangisine iniş yapmalıdır?

A)

Benim için ne düşün-
düğünü bil-
miyorum.

B)

Çanakkale’de
vatan için ya-
pılanları unut-
mayacağız.

C)

Uçurtmam
çizgili olduğu
için çok güzel
görünüyor.

D)

Ağrı Dağı’na
çıkma için
hazırlık
yapıyor.

14. Öğretmen, masal adası Seylan’ı anlatıyordu. Seylan Adası, haritada su damlası kadar küçük görünüyordu. Neler neler anlatmıyordu ki öğretmen!.. Maymunlar, filler, muzlar, dünyanın en iyi çayları, çeşit çeşit yemelikler, adını bile duymadığımız bitkiler... Ama en çok hoşumuza giden, adanın sıcak oluşuydu. Bütün bir yıl ne çizme ne palto ne şapka ne atkı... Serbestçe gez geze bildiğin kadar. Oduna da kömüre de gerek yok. Doğrusu tam yaşanacak yemelik Seylan Adası.

Bu parçaya göre Seylan Adası’nın “tam yaşanacak bir yer” olmasının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rahatça gezilebilecek kadar küçük olması
B) Doğal hayatının bozulmadan devam etmesi
C) İçinde birçok hayvan türünün bulunması
D) Yaz mevsiminin yıl boyu sürmesi

15.

.....?

Her konuda olduğu gibi bilgisayar-
la ilgili de bazı kurallarımızın ol-
ması gerekir. Biliyorum, eğlenmeye
de dinlenmeye de ihtiyacımız var
ama bunların belli bir ölçüsü olmalı.

Emre

Hüseyin

Hüseyin, Emre’nin hangi sorusuna cevap vermiştir?

- A) Bilgisayar oyunlarına neden bu kadar az vakit ayırıyorsun?
B) Bilgisayar oyunlarının zararlarını bana anlatır mısın?
C) Bilgisayar oyunları biz çocukları nasıl etkiler, biliyor musun?
D) Bilgisayarda oyun oynamanı annen nasıl karşılıyor?

16. Bir yaz tatilinde, babamın bir dostunun yanında çalışma denemesi yapmıştım. Harçığımı ilk aldığımda beni görmeliydiniz. İlk küçük kazan-
cım, benim gözümde milyarlardan daha değer-
liydi. Çünkü yorularak kazandığım bu parayı
hemen kaybetmek istemiyordum. Onu nasıl
harcayacağıma karar vermem zor oldu. Harca-
dığımda aldığım tatasa bambaşkaydı. Çalışkan-
lığımın ispatıydı bu. Alın terimin belgesiydi.

Bu paragrafta asıl anlatılmak istenen aşağı-
dakilerden hangisidir?

- A) Çalışkan kişi zamanın nasıl geçtiğini anlamaz.
B) En tatlı kazanç, insanın kendi çabasıyla elde ettiğidir.
C) Kazancın bir kısmı ihtiyaç sahiplerine ayrı-
malıdır.
D) Para biriktirmek, para kazanmaktan daha zordur.

7. SINIF

TÜRKÇE TESTİ

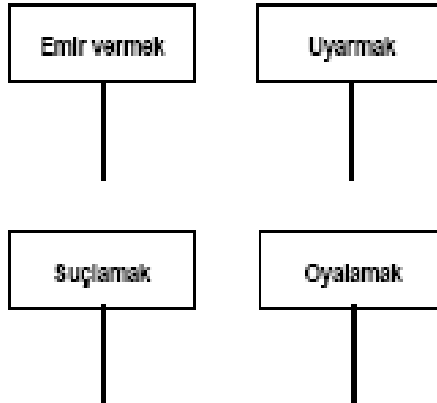
A

17. Yeşilçam filmlerinde köyünden, kasabasından İstanbul'a gelen genç adam, genç kız, martıların kaynadığı bir iskelede gösterilmezse olmaz. Marti simgedir, gelenekleşmiştir İstanbul için. İyi de yan denizde, yan karada binalarımızın çatılarında vakit geçiren bu güzelim kuşları korumaya almış bir çevreci kuruluş mevcut mu biliyorum.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi İstanbul'un sembolüdür?

- A) Yeşilçam B) İskele
C) Marti D) Deniz

18.

İletişim engellerinden bazıları yukarıdaki kartlarda verilmiştir. Bu kartlara göre aşağıdakilerden hangisi iletişimi engelleyen ifade biçimlerinden biri değildir?

- A) Hemen odana çık ve uyu.
B) Benimle bir daha sakın böyle konuşma.
C) Suyu boşa harcamasaydın hepimize yetirdi.
D) Hastalandığı için davetimize gelemedi.

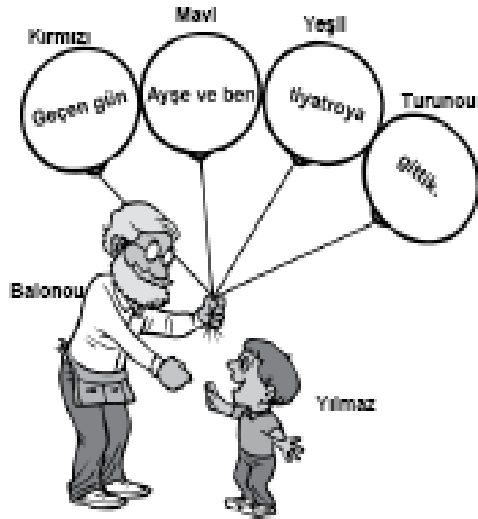
19.

Bu kamyonun hareket etmesi için "ek tili" almış kelimelerin bulunduğu kasanın yere indirilmesi gerekmektedir. Buna göre kaç numaralı kasa yere indirilmelidir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

20.

Kırmızı, mavi, yeşil ve turuncu balonlar yan yana geldiklerinde bir cümle oluşturmaktadır. Yılmaz, bu cümleye "zaman anılamı katan" balonu almak istemektedir. Buna göre baloncu, Yılmaz'a hangi balonu vermelidir?

- A) Kırmızı B) Mavi
C) Yeşil D) Turuncu

7. SINIF

TÜRKÇE TESTİ

A

21.

Elif'in elindeki çantada fililler vardır. Elif'in, fil sandığına ilk önce "oluş" fiilini koyması gerekmektedir. Buna göre sandığa koyacağı ilk fil aşağıdakilerden hangisidir?

A) Alışmak	B) Beklemek
C) Sevinmek	D) Yeşermek

TÜRKÇE TESTİ BİTTİ.
MATEMATİK TESTİNE GEÇİNİZ.

TABLO 2.14: 2008 7. Sınıf Seviye Belirleme Sınavı Soruları A Kitapçığı Kazanımları

SORU	Öğrenme Alanı	Konu	Kazanım
1	Dil Bilgisi	Kelimeleri anlam bakımından ilişkilendirme	1
2	Dinleme	Dinlediklerini değerlendirme	6
3	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	20
4	Dil Bilgisi	Kelimelerin ve kelime gruplarının anlam özellikleriyle ilgili bilgi ve kuralları uygulama	1
5	Okuma	Görsel iletileri algılama	1
6	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	11
7	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	6
8	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	4
9	Okuma	Görsel iletileri algılama	1
10	Okuma	Okuduğu metni değerlendirme	11
11	Dinleme	İzlediklerini değerlendirme	11

	/ İzleme		
12	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	24
13	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	21
14	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	12
15	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	29
16	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	10
17	Okuma	Okuduğu metni anlama ve çözümleme	10
18	Dil Bilgisi	Kelimeleri anlam bakımından ilişkilendirme	5
19	Dil Bilgisi	Ek fiille ilgili bilgi ve kuralları kavrama	1-2
20	Dil Bilgisi	Cümle ile ilgili bilgi ve kuralları uygulama	3
21	Dil Bilgisi	Kelime türleri ile ilgili bilgi ve kuralları koruyabilme	12

7.
SINIF

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

KİTAPÇIK TÜRÜ

A

ORTAÖĞRETİME GEÇİŞ SİSTEMİ
7. SINIF SEVİYE BELİRLEME SINAVI SORU KİTAPÇIĞI
7 HAZİRAN 2009 Saat: 10.00

Adının Adı ve Soyadı :
Adıy Numarası (T.C. Kimlik No) :

DİKKAT: 1. Soru kitapçıklarını kontrol ederek, baskı hatası olan kitapçıdan değiştirtme işi salon görevlilerine bagvurunuz.
2. Soru kitapçıının ön ve arka yüzündeki açıklamaları okuyunuz.
3. Sınava hesap makinesi, cep telefonu ve çağrı cihazı kullanılması yasaktır. Bu cihazları sınav başlamadan önce salon başkanına teslim ediniz.

CEVAP KÂĞIDI İLE İLGİLİ AÇIKLAMA

1. Cevap kâğıdı üzerine yapacağınız yazı ve yapacağınız işaretlemlerde kurşun kaleminden başka kalem kullanmayınız.
2. Cevap kâğıdındaki olan bilgilerin size ait olup olmadığını kontrol ediniz. Cevap kâğıdı kullanılmayacak durumda ya da size ait değilse verilecek yedek cevap kâğıdına, kimliğinizle ilgili bilgileri, salon başkanının açıklamalarına göre yazınız.
3. Kitapçık türünü cevap kâğıdınızın ilgili bölümüne mutlaka işaretleiniz.
4. Cevap kâğıdında TÜRKÇE, MATEMATİK, FEN VE TEKNOLOJİ, SOSYAL BİLGİLER ve YABANCI DİL (İNGİLİZCE, ALMANCA, FRANSEZCA, İTALYANCA) testleri için beş ayrı bölüm bulunmaktadır. Cevaplarınızı cevap kâğıdındaki ilgili sütunlara aşağıdaki örnekte olduğu gibi yuvarlağa, dâima taşırmadan işaretleiniz.
Yanlış kararsızlıklarınızı özellikle yuvarlağın içini temizce siliniz.

ÖRNEK KODLAMA:

(A) (B) (C) (D)

SORU KİTAPÇIĞI İLE İLGİLİ AÇIKLAMA

1. Bu soru kitapçığında; TÜRKÇE testinde 21, MATEMATİK testinde 18, FEN VE TEKNOLOJİ testinde 18, SOSYAL BİLGİLER testinde 18 ve YABANCI DİL (İNGİLİZCE, ALMANCA, FRANSEZCA, İTALYANCA) testinde 16 olmak üzere toplam 80 soru bulunmaktadır. Kitapçığın tümü için verilen cevaplama süresi 100 dakikadır.
2. Her sorunun dört seçeneği vardır. Dört seçenektan sadece bir tanesi doğru cevaptır. Doğru bulduğunuz seçeneği cevap kâğıdında o soru için aynıları yerde bularak işaretleiniz.
3. Size aynı bir kararlama kâğıdı verilmeyecektir. Soru kitapçığınızın içindeki boş alanları kararlama yapmak için kullanabilirsiniz.
4. Cevabını bilmediğiniz soruları üzerinde fazla zaman kaybetmeden diğer sorulara geçiniz. Zamanınız kalsın bu sorulara daha sonra dönebilirsiniz.
5. Puanlamada her soru grubu için yanlış cevap sayısının üçte biri, doğru cevap sayısından çıkarılarak geçerli cevaplara karşı gelen ham puan tespit edilecektir. Bu nedenle rastgele cevaplama yapmayınız.
6. Sınavın bitiminde cevap kâğıdınızı ve soru kitapçığınızı salon sorumlularına teslim etmeyi unutmayınız.

BAŞLAYINIZ DİMLERDEN SORU KİTAPÇIĞINI AÇMAYINIZ.

7.Sınıf SBS Türkçe Soruları A Kitapçığı Kazanımları

1. Bisiklet, kullanımı ve bakımı kolay bir araçtır. Çok az yer kaplar; bir duvar kenarına ya da apartmanın bir köşesine rahatça bırakılabilir. Mekanik bir karıncadır bisiklet. Kendi ağırlığından birkaç kat fazla yükü taşır.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisi vardır?

A) Konuşturma	B) Abartma
C) Benzetme	D) Kişileştirme

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım : 18. Metindeki söz sanatlarının anlatıma olan katkısını fark eder.

2.

Masanın üzerindeki kırıntıları toplamak için el süpürgesi kullanıldığını ya da vidaların elektrikli tornavidayla takıldığını görmüşsünüzdür belki. Bunların ikisi de uzay araştırmaları sonucunda ortaya çıktı. Ay'a giden astronotların

taş örnekleri toplamaları gerekiyordu. Astronotların bunu yapabilmek için taşınabilir aletlere gereksinimi vardı. Üstelik bunlar hem hafif hem de kablosuz olmalıydı. Böylece ilk kablosuz el aleti üretildi. Daha sonra bir elektrik kaynağına bağlı kalmadan uzun süre çalışabilen, daha hafif aletler üretilmeye başlandı. Sonuçta bugün birçok yerde görebileceğiniz şarj edilebilen ev aletleri ortaya çıktı.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hafif ve pratik alet geliştirme çabası
- B) Uzay araştırmalarının nasıl sürdürüldüğü
- C) Astronotların uzaydaki çalışma biçimleri
- D) Kablosuz ve şarj edilebilen aletlerin bulunuş süreci

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım : 3. Metnin konusunu belirler.

3. Ayşe bir öpücük yolladı parmaklarının ucuyla buluta. Ayşe'nin öpücüğü buluta ulaşınca, bulut şöyle bir şaşırdı. Ama sonra toparlandı, koskocaman bir gül biçimini aldı. Gökyüzü gökyüzü olalı, bu mavi atlasa böylesine güzel, böylesine ak bir gül açmadı. Ayşe bu ak gülü hayran hayran seyretti. Lafı fazla uzatmayalım. O günden sonra bulut Ayşe'den hiç ayrılmadı.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu metnin anahtar kelimeleri birlikte kullanılmıştır?

- A) Sevdalı bulut, küçük kızdan bir daha hiç ayrılmadı.
- B) Ayşe'nin gökyüzüne gönderdiği öpücük, bulutu güle çevirdi.
- C) Gökyüzü daha önce hiç bu kadar güzel olmamıştı.
- D) Şaşkınlık geçiren Ayşe, bir süre sonra kendini toparladı.

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım : 2.Metindeki anahtar kelimeleri belirler.

4. SORU

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisi -dı (-di, -du, -dü, -tı, -ti, -tu, -tü) ekiyle tamamlanırsa “gerçekleşmemiş niyet” anlamı kazanır?

- A) Geçenlerde bizim köye kanadı kırık bir leylek gelmiş...
- B) Büyükbabam her gün bahçedeki bütün ağaçlarla tek tek ilgilenir...
- C) Masanın üstünde yeni aldığım kitaplar hâlâ duruyor olmalı...
- D) Arkadaşım bu yaz bana araba kullanmayı öğretecek...

Öğrenme Alanı : Dil bilgisi

Amaç : 5. Zaman ve kip çekimlerindeki birleşik yapıların özellikleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama

Kazanım :3. Zaman ve kip çekimlerindeki birleşik yapıları özelliklerine uygun biçimde kullanır.

5. (1) Sanayi toplumu öncesinde meyve-ye şimdikinden çok değer veriliyordu. (2) Çünkü beslenme kaynakları bu kadar geniş değildi, bunların da başlıcalarını meyve ve sebzeler oluşturunuyordu. (3) Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarında hüküm sürmüş olan Osmanlılar, farklı iklimlerde yetişen meyveleri bilimsel olarak incelediler ve bunları Anadolu'da da yetiştirmeyi başardılar. (4) Böylece tarih boyunca birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış bir kültür zengini olan Anadolu, meyve türleri bakımından da doruğa ulaştı.

Anadolu'daki meyve çeşitliliğinin artış sebebi numaralandırılmış cümlelerin hangisinde belirtilmiştir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım : 8.Metindeki sebep-sonuç ilişkilerini fark eder.

6. İnsan sesi güzelliğine yazın kavuşur. Çünkü yaz, engin mavisıyla umut demektir. Güzelliktir, güzeli düşünmektir. Sanat ilhamları en çok yazın gelir yoklar kapımızı. Yazın yazılanlar çizilenler daha umut verici, iç açıcı şeylerdir. İnsanlar daha güçlü, daha isteklidir. Çünkü yaz mutluluk kaynağıdır.

Bu paragrafın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaz mevsimi insanlara yaşama sevinci verir.
B) Sanatçılar önemli eserlerini yazın meydana getirirler.
C) İnsanlar yaz mevsiminde daha iyi anlaşılır.
D) Yazın kırılganlıklar ve küskünlükler son bulur.

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım : 4. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

7. 1. Bir şekerin yaklaşık ne kadar büyüklükte olduğunu, şekerler arasında ne kadar boşluk bulunduğunu ve kavanozun büyüklüğünü hesaplamaya başladım.
 2. Cıvardaki dükkân sahiplerinden birinin aklına eğlenceli bir fikir geldi.
 3. Fakat benim hesaplamış olduğum sayı da, diğer pek çok müşterininki gibi, gerçek sayıdan çok uzaktı.
 4. Ben de matematikçi olduğumdan, sadece tahmin yürütmek değil, şekerlerin tam sayısını bulmak istedim elbette.
 5. İçi şekerle dolu cam bir kavanozu tezgâhın üstüne koydu ve bu kavanozu, içinde kaç şeker olduğunu doğru tahmin edene hediye edeceğini söyledi.

Numaralandırılmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde sıralama nasıl olur?

- A) 1 - 3 - 2 - 5 - 4 B) 2 - 5 - 4 - 1 - 3
 C) 2 - 1 - 3 - 4 - 5 D) 5 - 4 - 2 - 1 - 3

Öğrenme Alanı : Yazma

Amaç : 1. Yazma kurallarını uygulama

Kazanım : 7.Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.

8. Bütün insanları dostun bil, kardeşin bil kızım
Sevincin ürünüdür insan, nefretin değil kızım
Zulmün önünde dimdik tut onurunu
Sevginin önünde eğil kızım
Ataol Behramoğlu

“Kızım” sözcüğünün bu şiire katkısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konuşma sanatı oluşturmaları
- B) Ana duyguyu yansıtmaları
- C) İçtenlik kazandırması
- D) Anlaşırlılığı güçlendirmesi

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 3. Okuduğu metni değerlendirme

Kazanım : 1. Metni dil ve anlatım yönünden değerlendirir.

9. Küçük Fatma, ön tarafa bakan pencerenin kenarındaki kanepeye pembe elbisesiyle uzanmış, dizlerine dayadığı büyükçe bir kitabın üzerinde üst üste bir yığın kâğıda, uzun parmaklarıyla desenler çiziyordu. Bahçe için bir plan hazırlamak istiyordu. Çiçeklerin adlarını, renk topluluklarını bir kâğıdın kenarına yazıyordu. “Renkler karışmamalı!” diyordu. Bir renkten öbekler, mesela sade kırmızı, sade mor... Her mevsimde böylece birkaç renk kümesi bulunacaktı. Yalnız güller, diğer çiçeklerden farklı olacaktı. Onlar tek başına büyük meşaleler, söndürülmesi unutulmuş fenerler ve lambalar gibi yanacaktı.

Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Kahramanın özellikleri nelerdir?
- B) Fatma, ne yapmayı istemektedir?
- C) Olay, nerede gerçekleşmektedir?
- D) Olay, günün hangi zamanında geçmektedir?

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım : 7.Olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirler.

10.

TİYATRO PROGRAMI

	Şinasi Sahnesi	Akın Sahnesi	Oda Tiyatrosu	Küçük Tiyatro
Salı (Matine)	Bıçak Sırtı (Dram)	Parkta Bir Sonbahar Günüydü (Dram)	Deli Dumrul (Müzikal)	Köşebaşı (Dram)
Çarşamba (Suare)	Hastalık Hastası (Komedi)	Köşebaşı (Dram)	Cimri (Komedi)	Deli Dumrul (Müzikal)
Cuma (Suare)	Cimri (Komedi)	Deli Dumrul (Müzikal)	Hastalık Hastası (Komedi)	Othello (Trajedi)
Cumartesi (Matine)	Köşebaşı (Dram)	Hastalık Hastası (Komedi)	Othello (Trajedi)	Bıçak Sırtı (Dram)
Pazar (Suare)	Parkta Bir Sonbahar Günüydü (Dram)	Eşik (Dram)	Bıçak Sırtı (Dram)	Köşebaşı (Dram)

Matine: Gündüz gösterimi (15.00)

Suare : Gece gösterimi (20.00)

- Akın Bey sadece hafta içi ve saat 19.30'a kadar çalışır.
- Programda belirtilen günlerden birinde tiyatroya gitmek istemektedir.
- İş çıkışında tiyatroya gider.
- Yalnızca dram türündeki oyunları izler.

Tiyatro programı ve Akın Bey'le ilgili bilgilere göre Akın Bey, aşağıdaki oyunlardan hangisine bilet almalıdır?

- A) Eşik
- B) Bıçak Sırtı
- C) Köşebaşı
- D) Parkta Bir Sonbahar Günüydü

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım : 28. Metinle ilgili görsel öğeleri yorumlar.

11. İnsan yaşamının üçte biri uykuda geçiyormuş.

Ahmet

Evet, uyku yorulan ve yıpranan sinir sisteminin bakıma alındığı bir dinlenme dönemidir.

Zeynep

Eğer "Neden uyuruz?" sorusunun yanıtı "Yorulduğumuz için." olsaydı, ritmik ve belirli bir düzende değil, yalnızca yorulduğumuzda uyurduk.

Nuran

Bu denli zaman ayırdığımız uykunun gizemi ise eski çağlardan günümüze değin çözülememiştir.

Selim

Uyku ile ilgili olarak konuşan bu çocuklardan hangisi eylemin gerçekleşmesini bir şarta bağlamıştır?

- A) Ahmet B) Zeynep
C) Nuran D) Selim

Öğrenme Alanı : Dil Bilgisi

Amaç : 1. Kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama

Kazanım :5. Dilek kiplerinin kullanım özelliklerini kavrar.

12. “Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak” yönetmen Ahmet Uluçay’ın kendi hayatının bazı kesitlerini yansıttığı bir filmidir. Film, Türkiye’de ve uluslararası film festivallerinde birçok ödül almıştır. Konusu şöyledir: Recep ve Mehmet yazları, köylerinin yakınındaki Tavşanlı kasabasında çıraklık yapmakta olan iki çocuktur. Recep bir karpuz sergisinde, Mehmet ise bir berberin yanında çalışmaktadır. Her ikisi de sinemaya tutkundur. Geceleri, terk edilmiş bir ahırda, derme çatma bir film makinesi yaparlar ve günün birinde yönetmen olacaklarını hayal ederler. Fakat onların bu uğraşlarını ve hayallerini kimse ciddiye almaz. Ne kasabadaki fotoğrafçı ne aileleri ne de kasabadaki sinema salonunun sahibi...

Bu metinde tanıtılan filme Ahmet Uluçay “Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak” ismini verirken hangi düşünceden yola çıkmıştır?

- A) Bazen kimse hayallerinizin gerçekleşeceği-
ne inanmaz.
- B) İnsanoğlu hayal etmeden yaşayamaz.
- C) İnsanlar boş hayallerle de mutlu olmayı
bilirler.
- D) Büyük hayaller için küçük adımlar yeterli
değildir.

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım : 29. Metnin başlığı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar.

13. Aşağıdaki haber başlıklarından hangisi öznel bir anlatım içermektedir?

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım : 11. Okuduklarındaki öznel ve nesnel yargıları ayırt eder.

14. “İsteseymiş bu işi bir günde bitirmiş (!) ama ne yazık ki vakti yokmuş (!).” cümlesinde yay ayraç içinde ünlem işareti kullanılması- nın nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Söze alay anlamı kazandırmak
- B) Alıntı yapıldığını göstermek
- C) Kaba sayılan bir kelimeyi gizlemek
- D) Kesin olmayan bilgileri ifade etmek

Öğrenme Alanı : Yazma

Amaç : 6. Yazım ve noktalama kurallarını uygulama

Kazanım : 1. Yazım kurallarını kavrayarak uygular.

15. SORU

15.; yani gerçekte var olmayan konularla ilgili olanları. Bunların beğenilmesinin nedeni, bu öykülerde sürpriz öğelerinin yer almasıdır. Düş gücünüzü ve yaratıcılığınızı kullanarak siz de bu tür yazılar yazabilirsiniz.

Aşağıdakilerden hangisi bu paragrafın ilk cümlesidir?

- A) Bazı insanlar roman okumayı tercih ederler
- B) Bazı yazarlar fantastik öyküler yazmayı severler
- C) Meraklı çocuklar bilimsel içerikli dergileri okurlar
- D) Şiir okumak çoğu insanın ilgisini çeker

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım : 25. Metnin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar.

16.

Bu haber yazısı, ailelere aşağıdaki mesajlardan hangisini vermemektedir?

- A) Televizyon programları belirlenen zaman dilimlerinde izlenmelidir.
- B) Ölçsüz şekilde televizyon karşısında zaman harcamak, çocukları olumsuz etkiler.
- C) Kontrolsüz televizyon izlemek, çocukların zihin gelişimine zarar verir.
- D) Çocuklarla televizyon izlemek, çocukların kişiliklerine katkıda bulunur.

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım : 5. Metindeki yardımcı fikirleri/duyguları belirler.

17. Ben bir tiyatro oyuncusuyum. Bütün dünyam tiyatrodur. Gücümü sahne ışıklarından alırım. Sizlere en güzel, en doğru ve en gerçekçi oyunlarla ulaşmak isterim. Böyle mutlu geçer ömrüm, yeter ki siz burada olun. Yaşamın gerçeklerine birlikte gülelim, birlikte ağlayalım, coşalım, şaşalım, sevinelim ve birlikte düşünelim. Oyunun bitiminde tiyatronun gizemli yaşamından gerçek yaşama alkışlarınızla birlikte uyanalım.

Paragrafın bütünü dikkate alındığında, altı çizili cümleyle aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Tiyatronun insan yaşamını etkilemesi
- B) Sanatçının da seyirci gibi bir insan olması
- C) Oyunun dünyasından gerçek dünyaya dönülmesi
- D) Seyircinin kendi gerçeğini tiyatroda bulması

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım :10. Okuduklarındaki örtülü anlamları bulur.

18. Aşağıdaki zaman ve anlam kaymasına uğramış fiillerle kurulan cümlelerden hangisi, anlam olarak yanında belirtilen zamanı ifade etmektedir?

- A) Büyük ihtimalle bu yaz, tatile Trabzon'a gideriz. – Geniş zaman.
- B) Başka bir fotoğrafta babamla masa başında kiraz yiyoruz. – Geçmiş zaman.
- C) Her sabah güneşin doğuşunu izliyorum. – Şimdiki zaman.
- D) Yazar, okuduğum bu kitapta doğduğu kasabayı ayrıntılı olarak anlatır. – Gelecek zaman.

Öğrenme Alanı : Dil Bilgisi

Amaç : 3. Fiil kiplerinde zaman ve anlam kaymasıyla ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama

Kazanım :2. Fiil kiplerinde zaman ve anlam kaymasının nasıl gerçekleştiğini kavrar.

19, 20 ve 21. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Vaktiyle çanak çömlek yapımında uzun yıllar çalışan bir kalfa, kendi başına bir dükkân açmayı arzu edermiş. Ustası da her defasında ona “Sen daha bu sanatın püf noktasını bilmiyorsun, biraz daha emek vermen gerekiyor.” dermiş.

Ustasının bu sonu gelmez nasihatlerinden sıkılan kalfa, artık dayanamamış ve bir dükkân açmış. Açmış açmasına da yeni dükkânında güzel güzel yaptığı çanak çömlekler onca titizliğine rağmen orasından burasından çatlamaya başlamış. Kalfa, bu çatlamaların önüne bir türlü geçememiş. Nihayet, ustasına gitmiş ve durumu anlatmış. Ustası da tezgâha bir miktar çamur koyarak “Haydi, geç bakalım tezgâhın başına da bir testi yapmaya başla. Ben de sana bu işin püf noktasını göstereyim.” demiş.

Eski çırak, ayağıyla merdaneyi döndürüp çamura şekil vermeye başladığında usta, önünde dönen çanağa arada sırada “püf” diye üfleyerek zamanla testiye çatlatacak olan bazı küçük hava kabarcıklarını patlatıp dururmuş. Böylece kalfa da bu sanatın “püf noktasını” öğrenmiş.

19. Parçaya göre kalfa, dükkân açtıktan sonra, ustasının yanına niçin gitmiştir?

- A) Ustasını çömlek yaparken gözlemlemek için
- B) Kendi çömleklerini ustasınınkilere karşılaştırmak için
- C) Ustasının yanında tekrar çalışmaya başlamak için
- D) Çömleklerdeki çatlamaların nedenini öğrenmek için

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım : 9.Metindeki amaç-sonuç ilişkilerini fark eder.

20. Bu parçadan çanak çömlek yapımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Özel bir yetenek gerektirdiği
- B) Çamura şekil verme sanatı olduğu
- C) Çeşitli ihtiyaçlara cevap verdiği
- D) Yapımının uzun zaman aldığı

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım : 5.Metindeki yardımcı fikirleri/duyguları belirler.

21. Bu parçanın dil ve anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Üçüncü kişi ağızından anlatılmıştır.
- B) Atasözlerinden yararlanılmıştır.
- C) Bildirme kiplerinden görülen geçmiş zaman kullanılmıştır.
- D) Düşünceyi geliştirme yollarından tanımlamaya yer verilmiştir.

Öğrenme Alanı : Okuma

Amaç : 3. Okuduğu metni değerlendirme

Kazanım : 1.Metni dil ve anlatım yönünden değerlendirir.

8. SINIF	 T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	KİTAPÇIK TÜRÜ A
ORTAÖĞRETİME GEÇİŞ SİSTEMİ 8. SINIF SEVİYE BELİRLEME SINAVI SORU KİTAPÇIĞI 6 HAZİRAN 2009 Saat: 10.00		
Adayın Adı ve Soyadı : Aday Numarası (T.C. Kimlik No) :		
DİKKAT: 1. Soru kitapçıklarını kontrol ederek, baskı hatası olan kitapçığın değiştirilmesi için salon görevlilerine başvurunuz. 2. Soru kitapçığının ön ve arka yüzündeki açıklamaları okuyunuz. 3. Sınavda hesap makinesi, cep telefonu ve çağrı cihazı kullanılması yasaktır. Bu cihazları sınav başlamadan önce salon başkanına teslim ediniz.		
CEVAP KÂĞIDI İLE İLGİLİ AÇIKLAMA 1. Cevap kâğıdı üzerine yazacağınız yazı ve yapacağınız işaretlemlerde kurşun kaleminden başka kalem kullanmayınız. 2. Cevap kâğıdındaki olan bilgilerin size ait olup olmadığını kontrol ediniz. Cevap kâğıdı kullanılmayacak durumdaysa veya size ait değilse verilecek yedek cevap kâğıdına, kimliğinizle ilgili bilgileri, salon başkanının açıklamalarına göre yazınız. 3. Kitapçık türünü cevap kâğıdınızın ilgili bölümüne muşaka işaretleysiniz. 4. Cevap kâğıdında TÜRKÇE, MATEMATİK, FEN VE TEKNOLOJİ, SOSYAL BİLGİLER ve YABANCI DİL (İNGİLİZCE, ALMANCA, FRANSEZCA, İTALYANCA) testleri için beş ayrı bölüm bulunmaktadır. Cevaplarınızı cevap kâğıdındaki ilgili sütunlara aşağıdaki örnekte olduğu gibi yuvarlağa, dâima taşımadan işaretleysiniz. Yanlış kararsızlıklarınızı dikkatliken yuvarlağın içini temizce siliniz. ÖRNEK KODLAMA: (A) (B) (C) (D)		
SORU KİTAPÇIĞI İLE İLGİLİ AÇIKLAMA 1. Bu soru kitapçığında; TÜRKÇE testinde 23, MATEMATİK testinde 23, FEN VE TEKNOLOJİ testinde 20, SOSYAL BİLGİLER testinde 20 ve YABANCI DİL (İNGİLİZCE, ALMANCA, FRANSEZCA, İTALYANCA) testinde 17 olmak üzere toplam 103 soru bulunmaktadır. Kitapçığın tümü için verilen cevaplama süresi 120 dakikadır. 2. Her sorunun dört seçeneği vardır. Dört seçenekten sadece bir tanesi doğru cevaptır. Doğru bulduğunuz seçeneği cevap kâğıdında o soru için aynıları yarda bularak işaretleysiniz. 3. Size ayrı bir karalama kâğıdı verilmeyecektir. Soru kitapçığının içindeki boş alanları karalama yapmak için kullanabilirsiniz. 4. Cevabını bilmediğiniz sorular üzerinde fazla zaman kaybetmeden diğer sorulara geçiniz. Zamanınız kalmısa bu sorulara daha sonra dönebilirsiniz. 5. Puanlamada her soru grubu için yanlış cevap sayısının üçte biri, doğru cevap sayısından çıkarılarak geçerli cevaplara karşı gelen ham puan tespit edilecektir. Bu nedenle rastgele cevaplama yapmayınız. 6. Sınavın bitiminde cevap kâğıdınızı ve soru kitapçığınızı salon sorumlularına teslim etmeyi unutmayınız. BAŞLAYINIZ DİKLİNDEN SORU KİTAPÇIĞINIZI AÇMAYINIZ.		

8.Sınıf Seviye Belirleme Sınavı Soruları A Kitapçığı Kazanımları

1. Aşağıda bazı kelimelerin anlamları ve bu kelimelerin bu anlamda kullanıldıkları cümleler verilmiştir. Bu kelimeleri cümlelerin içinden bularak bulmacanın satırlarına yazınız.

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						

ANLAMLAR

Soldan Sağa

1. Bir işi sağlamak veya bozmak için girişilen gizli çalışma.
2. Bir konuyu yazılı veya sözlü olarak açıklamaya yarayan kelime dizisi.
3. Önemli, yararlı, değerli şey.

CÜMLELER

- Devlet; tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunmasını sağlar.
- Hiçbir zaman onların oyununa kanmış değildir.
- Bu yazıda çoğu türküde rastladığımız basmakalıp sözler vardır.

Buna göre bulmacanın 3. sütununda yer alan harfler aşağıdakilerden hangisidir?

A)	Z	B)	B	C)	U	D)	L
	R		S		Z		K
	L		V		R		B

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 1. Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.

2.

Bu karşılıklı konuşmada, banka görevlisinin yaşlı kadına yardımcı olma sürecini aşağıdaki kavramlardan hangisi anlatır?

- A) Yönlendirme B) Onaylama
C) Değerlendirme D) İnceleme

Öğrenme Alanı: Dil Bilgisi

Amaç: 2. Cümleyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama

Kazanım: 9. Cümlelerin ifade ettiği anlam özelliklerini kavrar.

3. Bir çocuk düşünürken, ırmağın kıyısında kocaman bir çiçek gördü. Ata benziyordu çiçek ve etrafındaki arkadaşlarına da nasihatler ediyordu. Sonra şiddetli bir rüzgâr sesi geldi dışarıdan ve bir ağaç devrildi gürültüyle. Çocuk uyandı bu gürültüye.

Aşağıdakilerden hangisi bu metindeki "kişileştirme sanatı"nı sağlamıştır?

- A) Şiddetli rüzgâr sesinin duyulması
B) Çiçeğin ata benzetilmesi
C) Ağacın gürültüyle devrilmesi
D) Çiçeğin nasihatte bulunması

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 18. Metindeki söz sanatlarının anlatıma olan katkısını fark eder.

4.

Tarihçiler, geçmiş yaşamla ilgili bilgilere ulaşırken kartpostallardan da yararlanmaktadırlar. Örneğin, bir Osmanlı kartpostalında yüz yıl öncesine ait yaşamdan kesitler görülebilmektedir.

Buna göre yukarıda verilen kartpostaldan, dönemin yaşamıyla ilgili hangi bilgilere ulaşılabilir?

A) Günlük kıyafetler	B) Ticaret yaşamı
C) Toplumsal kurallar	D) Mimari özellikler

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 28. Metinle ilgili görsel öğeleri yorumlar.

5.

Ödül kazanmış bir yazar olarak ödüller hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ödüller elbette pek yararlıdır. En azından bir eleştirme görevi görürler. Başka yararları da vardır; bunları saymak, bilineni tekrarlamak olur. — edebiyat ödülleri bizde istenen ortamı bulamadı, iyi oldukları söylenmeyecek amaçlarla baltalandı, yarardan çok, zarar verdi.

Yazarın konuşmasındaki boşluğa, düşüncenin yönüne göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) Öte yandan
C) Oysa

B) Çünkü
D) Ne var ki

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 17. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantıları fark eder.

6.

Yukarıdaki tablo 1906 yılında Osman Hamdi Bey tarafından yapılmıştır. Tablonun adı "Kaplumbağa Terbiyecisi" dir.

Bu tabloyla ilgili aşağıdaki cümlelerden hangisi kişisel düşünce içermektedir?

- A) Duvara yansıyan ışık pencereden gelmektedir.
- B) Pencerenin üstündeki duvarda çatlaklar vardır.
- C) Adamın elleri arkasındadır ve bir ney tutmaktadır.
- D) Sağdaki iki kaplumbağa yapraklara yaklaşmaktadır.

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 11. Okuduklarındaki öznel ve nesnel yargıları ayırt eder.

7. Bu bayram, dilimizin bir kelime kaybettiğine iyice inandım. “Tandır” gibi “kağnı” gibi hayatta yeri kalmamış şöyle böyle bir kelime değil; zarif, ince, medeni bir kelime. Kapıyı çalan çöpçünün pos bıyıklarında aradım onu. Yok!.. Bahşışını alan bekçinin kavlak dudaklarından onu bekledim. Yok!... İki yüz kuruş yazan taksinin şoförüne iki yüz elli kuruş veriyorsunuz. Taş gibi bir sükût! Tramvayda ayakta kalmış bir kadına yerinizi veriyorsunuz. Yüzünüze, burun delikleriyle yüksekte bir bakış! Ve hiçbirinin dilinde aradığınız o ince, o kibar, o insanı insan yapan güzel kelime yok! Affedersiniz deminden beri, yana yakıla hasretini çektiğim bu kelimenin ne olduğunu söylemedim değil mi?...
- Bu parçada yazarın hasretini çektiği ifade, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rica ederim. B) Teşekkür ederim.
C) Sağlıcakla kalın. D) İyi günler.

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 10. Okuduklarındaki örtülü anlamları bulur.

8. Sabah çık evden, akşam gel, türlü iş güç, türlü üzüntü, türlü yorgunluk. Ancak yatakta, uykudan önceki yarım saat, bir saat, bazen de uyku kaçınca, gece yarısından sonra bir saat. O yarım saatler, bir saatler birike birike koca kitapları deviren zaman parçaları oluveriyor işte! Bir de yollarda, vapurlarda, otobüslerde okumak var. Oturacak bir yer bulmuşuz, şöyle aydınlık bir pencere dibi. Açarız kitabımızın yapraklarını, kendi evrenimize dalarız... Kalabalık varsın sıkışıkça sıkışsın dursun.
- Konusu dikkate alındığında bu paragrafın öncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kitapların hepsine yetişmek zor. Ya okumaya zaman bulmak? En zoru da bu.
B) İnsanların bizden beklentileri çoktur. Vaktimizin çoğu bunları karşılamakla geçer.
C) Geçim derdi çevremizdeki güzellikleri görmemizi engelleyen şeylerden biridir. Belki de ilkidir.
D) Bazı insanlar yorar bizi, bunaldığımızı hissediriz. Küçük dünyamızda sıkışıp kalırız.

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 24. Metnin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar.

9. Aşağıdaki metinlerin hangisinde olay, üçüncü kişinin ağzından anlatılmıştır?

- A) Anneme armağan olarak aldığım cam kavanozu yemek masasının üzerine bıraktım. Annem mutfığa girdi, sandalyeye oturdu ve masanın üzerindeki kavanoza bakmaya başladı. Kavanozun üzerindeki "Senin İçin" yazısını okuyunca gülümsedi.
- B) Günlerden beri ilk kez; yağmurun fısıltısından, ikinci güneşinin odaya yansımasından çok, hamam buğusu gibi içeride toplanmış hissini veren puslu, ıslak aydınlıktan hoşlandım.
- C) Arkadaşım birkaç çitayı çatmış, çevrelerinden geçirdiği ipi bağlamaya çalışıyordu. "Yardım edebilir misin?" dedi. Yanına gittim ve parmağımı düğüme bastırdım. Çok büyük ve güzel bir uçurtma yaptık.
- D) Çiftçi, çalılıkların arasında bir kıpırtı hissetti. "Bu mutlaka bizim tavukları yiyen tilkidir." diye düşündü. Ağır ve sessiz adımlarla sesin geldiği yöne ilerledi.

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 6. Anlatımın kimin ağzından yapıldığını belirler.

10.

AÇIK OTURUM Gürültü Kirliliği
<u>Konuşmacılar ve Konular</u>
Aslan Eren <i>Gürültü Kirliliğinin İnsan Sağlığına Zararları</i>
Kadriye Başar <i>Gürültü Kirliliği ve Çözüm Yolları</i>
Fahri Yılmaz <i>Gürültü Kirliliğine Yol Açan Bir Etken: Çarpık Kentleşme</i>
Zeliha Demir <i>Gürültü Kirliliğinin Bir Sonucu: Doğal Dengenin Bozulması</i>
Yer: MEB Şura Salonu Tarih ve Saat: 10.07.2009 - 14.00

**Açık oturuma katılacak konuşmacılardan
hangisi gürültü kirliliğinin nedeniyle ilgili
bir konuşma yapacaktır?**

A) Aslan Eren	B) Kadriye Başar
C) Fahri Yılmaz	D) Zeliha Demir

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 8. Metindeki sebep-sonuç ilişkilerini fark eder.

Aşağıda bir metnin giriş, gelişme ve sonuç bölümleri karışık olarak verilmiştir. Z, Y, V harfleriyle belirtilen paragrafları dikkatle okuyunuz. 11, 12 ve 13. soruları bu paragraflara göre yanıtlayınız.

Y	Z
Toprağa tutunmak istemez gezgin. Hiçbir yere yerleşme hayalleri kurmaz. Bir başına yola düşmeye alışkındır ve kendini saksıya dönmüş bir bot gibi hissetmeye başlayınca, ilk fırsatta yan yatar, döker toprağını. Çünkü bir bot yürümeye eğilimlidir. Tıpkı bir gezginin yola düşerken yalnız olmaya meyilli olması gibi.	O vakit ağırlaşır yol. Kırsaysa uzar gider. Uzunsa çekilmez olur. İçine toprak doldurulmuş, ortasına da bir tohum ekilmiş, ökçesi delik eski bir bot gibi hissederek kendini gezgin. <u>Bilir ki, o bot giderek ağırlaşacak; o tohum yakında filizlenecek, minicik kök-ler salacak, sonra o kök-ler büyüyüp ökçedeki delikten fışkıracak ve toprağa tutunacak.</u>
V	
Bir gezginin belki de en büyük hatası kendisiyle yollara düşmek için heves eden insanlara açık kapı bırakmasıdır. Bir gün o kapıdan biri illa ki girer. Derken yola çıkılır. Ama anlar gezgin hata yaptığını. İlk virajda, ilk durakta, hem de daha ilk konuşmada.	

11. Aşağıdakilerin hangisinde metnin bölümlerini ifade eden harfler "giriş, gelişme, sonuç" şeklinde sıralanmıştır?

- A) V, Z, Y B) Z, V, Y C) Z, Y, V D) Y, V, Z

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 16. Metnin planını kavrar.

12. Y paragrafına göre, gezginlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bir yerde uzun süre yaşadıkları
B) Tek başına yolculuk etmek istedikleri
C) Gezilerini yürüyerek yaptıkları
D) Toprakla uğraşmayı sevdikleri

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 5. Metindeki yardımcı fikirleri/duyguları belirler.

13. Her üç paragraf dikkate alındığında, Z paragrafındaki altı çizili cümle aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

- A) Yorgun düşmeyi
- B) Bir yere yerleşmeyi
- C) Sorumluluğun yükünü hissetmeyi
- D) Gördüklerini başkalarıyla paylaşmayı

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 10. Okuduklarındaki örtülü anlamları bulur.

14. Bizim memleket eskiden çok hareketliydi. Değirmencilik öyle işlek bir zanaattı ki, on kilometrelik yerden çiftçiler öğütülecek buğdayı bize getirirlerdi. Köyü saran tepeler yel değirmenleriyle kaplıydı. Bu tepelerde, yollar boyunca inip çıkan çuval yüklü eşek katarlarından başka bir şey görülmezdi. Şimdi ise ne eski değirmen ve değirmenciler ne de buğday getiren köylüler kaldı...
Bu parçada düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Tanımlama
- B) Benzetme
- C) Karşılaştırma
- D) Tanık gösterme

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 19. Metinde yararlanılan düşünceyi geliştirme yollarının işlevlerini açıklar.

- 15.** Her şeyi yapmak isteyen, hiçbir şey yapamayacaktır. Öyle insanlar tanırız ki neyi yapıp neyi yapamayacaklarından emin olmadıkları için bazen “İş hayatında kolayca başarı kazanabilirdim.” bazen de “Eğer politikaya atılsaydım, mutlaka başarılı olurum.” derler. Hiç kuşkunuz olmasın ki bu gibiler, her zaman amatörlükten ileri gide-memiş besteci, iflas etmiş tüccar ve başarısız politikacı olurlar. Yaşamak sanatı da iyi bir hedef seçebilmekten ve bütün gücünü ona ulaşmak için kullanmaktan ibarettir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan yapabileceklerini bilerek hayatına yön vermelidir.
- B) Bazı insanlar başarısızlıklarını yaptıkları yanlış seçimlere bağlarlar.
- C) İnsan, hayatın zorluklarına karşı ayakta durabilmeyi iradesi sayesinde başarır.
- D) Gücünü ve aklını sınırlandırmayan insanlar hayatı daha iyi tanır.

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 4. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

- 16.** Enerjisi yoğun tarımın en belirgin niteliklerinden birisi, tarla içi ve tarla dışı işlerin büyük ölçüde makineleşmiş olmasıdır. Makineleşmenin temel amacı kol işi gereksiniminin azaltılmasıyla kişi başına düşen üretimin artırılmasıdır. Bu yüzden tarımda makineleşme denince ilk akla gelen araç traktördür. Çünkü traktör sayesinde daha az insan çalışmakta, daha çok verim elde edilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu yazının özelliklerinden biridir?

- A) Senli benli bir üslupla yazılmış olması
- B) Kesin olmayan yargılar içermesi
- C) Bilgilendirici ve öğretici olması
- D) Anlatımının içten olması

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: Metnin türüyle ilgili özellikleri kavrar.

17.

Kirpiller, kış uykusuna yatmak için birkaç küçük yuva yaparlar. Bu yuvaların içine kuru yapraklar, ince dallar yerleştirirler. Yuvanın içinde sürekli dönerek yaprakların, dalların düzleşmesini sağlarlar. Kirpiller birkaç yuvaları olduğu için başka hayvanlar tarafından rahatsız edildiklerinde ya da soğuktan etkilendiklerinde birinden diğerine geçebilirler.

Sincaplar; kış için ağaç kovuklarına, kuş yuvalarına, ağaç dallarına, çatılara yuva kurabilirler. Yuvalarının içini kuru yaprak, ot, yosun ve tüy gibi malzemelerle kaplarlar. Yuvalarının en dışını da ağaç dallarını yerleştirerek iyice sağlamlaştırır. Yuvalarını diğer sincaplarla paylaşabilirler ve birbirlerine sokularak ısınır. Dışarı çıkamadıkları dönemler için kozalak, ceviz gibi tohumları yuvalarında saklarlar. Sincapların birkaç kış yuvası da vardır.

Buna göre, kirpillerin ve sincapların farklı yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kış şartlarına uygun yuvalar yapmaları
- B) Yuvalarını kendi türlerinden hayvanlarla paylaşmaları
- C) Kışın yararlanmak için birden fazla yuva yapmaları
- D) Yuvalarını kurmak için ağaç dallarından faydalanmaları

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 20. Metne ilişkin karşılaştırmalar yapar.

18. 1. Orada burada; kitaplar, etiketlenmiş ve numaralanmış ecza şişeleriyle dolu masalar duruyordu.
 2. Bunun üzerine, beklemekten usanan Meryem, laboratuvara çıktı.
 3. Profesörün her yana bulaşan bu dağınıklığı, her zamanki alışkanlıklarına hiç de uymuyordu.
 4. Profesör aşağı inmemiştir.
 5. İçeri girdiğinde babasını geniş, çok aydınlık ve her yanı makinelerle, tozlu cam eşyalarla kaplı bir odanın ortasında buldu.

Olayların oluş sırasına göre, numaralandırılmış cümleler nasıl sıralanmalıdır?

- A) 4 - 2 - 5 - 1 - 3 B) 4 - 2 - 3 - 1 - 5
 C) 5 - 1 - 2 - 3 - 4 D) 5 - 1 - 3 - 4 - 2

Öğrenme Alanı: Yazma

Amaç: 1. Yazma kurallarını uygulama

Kazanım: 7. Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.

19. Avratos, kendi türü de dâhil bütün küçük balıkları sürekli rahatsız eder, hatta onlara zarar da verebilir. Akvaryumdaki en büyük balık olduğu sürece sorun çıkarır. Kendi büyüklüğündeki avratos, imparator, prenses vb. balıklarla uyum içinde yaşayabilir.

Emre 10 cm büyüklüğünde yetişkin bir avratos balığı almıştır. Akvaryumunda 10 cm'den küçük iki japon balığı, bir de melek balığı vardır. Avratosun diğer balıklara zarar vermemesi için Emre'nin önlem alması gereklidir.

Bu bilgilere göre Emre aşağıdakilerden hangisini yaparsa akvaryumunda oluşabilecek bir sorunu önlemiş olur?

- A) Akvaryumundaki melek balığını arkadaşı Ali'ye vermesi
 B) Akvaryumuna birkaç avratos yavrusu koyması
 C) Kendindeki avratostan daha iri bir imparator balığını akvaryumuna yerleştirmesi
 D) Kuzeninden, kendisindeki japon balıklarıyla aynı büyüklükte iki prenses balığı getirmesi

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 22. Metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir.

20.

Bir televizyon kanalının ana haber bültenini arkadaşlarıyla izleyen Fatih, sunucunun cümlesindeki anlatım bozukluğunu fark etmiş ve arkadaşlarından bu yanlış bulmalarını istemiştir.

Fatih'in arkadaşlarından hangisi sunucunun hatasını doğru tespit etmiştir?

A)

Sunucu birbiriyle çelişen kelimeler kullandı.

B)

Sunucu bir kelimeyi yanlış anlamda kullandı.

C)

Sunucu bazı kelimeleri yanlış yerde kullandı.

D)

Sunucu eş anlamlı kelimeleri bir arada kullandı.

Öğrenme Alanı: Dil Bilgisi

Amaç: 3. Anlatım bozukluklarını belirleme ve düzeltme

Kazanım: 1. Cümlede anlatım bozukluğuna neden olan kullanımları belirler.

21. “Tatlı söz söyleyen, hiç kimseden kötü söz işitmez.” cümlesinde vurgulanan ifadenin cümledeki görevi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Belirtisiz nesne	B) Yer tamlayıcısı
C) Özne	D) Yüklem

Öğrenme Alanı: Dil Bilgisi

Amaç: 2. Cümleyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama

Kazanım: 2. Cümlelerin yardımcı öğelerini ve özelliklerini kavrar.

22. Virgül (,) aşağıdakilerin hangisinde “Bir varmış, bir yokmuş.” cümlesindeki göreviyle kullanılmıştır?

- A) Fırtınadan, soğuktan, karanlıktan sonra bu sıcak odanın havasında erir gibi oldum.
- B) Eski yapılar, dikkat ettiniz mi, hep birbirine benzer.
- C) Hasan Bey, oğlunun sesini duyar duymaz koltuğundan fırlamış ve ona kapıyı açmıştı.
- D) O geçip gitti, ben arabamı kapının önüne getirttim.

Öğrenme Alanı: Yazma

Amaç: 6. Yazım ve noktalama kurallarını uygulama

Kazanım: 2. Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.

23.

İngiltere'nin güneyindeki bir adada bulunan Stonehenge (Sıtonhenç) yaklaşık 4000 yıl önce inşa edilmiştir. Büyük bölümü yok olmuş bu yapının geriye kalan taşlarından en büyüğü 9 m uzunluğunda ve yaklaşık 45 ton ağırlığındadır. Taşlar, iç içe birkaç çember oluşturacak biçimde dizilmiştir. Bu yapı, o zamanın insanları tarafından Ay'ın ve Güneş'in hareketlerinin izlendiği bir gözlem evi olarak da kullanılmıştır.

Bu parçada Stonehenge ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Taşlarının belirli bir düzenle yerleştirildiğine
- B) Araştırma-inceleme amacıyla kullanıldığına
- C) Bir kısmının günümüze kadar ulaştığına
- D) Bu tür bir yapının ilk örneği olduğuna

Öğrenme Alanı: Okuma

Amaç: 2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme

Kazanım: 5. Metindeki yardımcı fikirleri/duyguları belirler.

2.7. Verilerin Çözümü ve İncelenmesi

Aşağıdaki tablolarda SBS’de çıkan Türkçe sorularının öğrenci çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerin hangileri ile örtüştüğü belirtilmiştir. Birinci sütunda sorular, ikinci sütunda bu sorunun örtüştüğü etkinliğin/etkinliklerin sayfa numarası, üçüncü sütunda bu etkinliğin/etkinliklerin numaraları sırasıyla verilmiştir. İlgili bölümde bu tabloların yorumları da yapılacaktır.

TABLO 2.15: 2008 SBS 6. Sınıf Soruları İle İlköğretim Türkçe Çalışma Kitabı Arasındaki Örtüşmeler.

SORU NUMARASI	ÇALIŞMA KİTABI	
	SAYFA NUMARASI	ETKİNLİK SAYISI
1	98	5
	158	1-2-3-4-5
2	96	2
3	63	7
	173	Tema sorular 13.soru
4	18	4
5	165	2

6	135	1
7	165	1
8	18	4
	23	3
	29	3
	48	6
9	55	5
	34	1
10	31	6
11	125	5
12	18	4
	23	3
	29	3
	48	6
13	158	5

14	158	5
15	18	4
	23	3
16	90	7
17	18	4
	23	3
	29	3
	48	6
18	27	9
	33	9
	35	Tema ve değerlendirme
19	22	7

TABLO 2.16: 2009 SBS 6. Sınıf Soruları İle İlköğretim Türkçe Çalışma Kitabı Arasındaki Örtüşmeler.

SORU NUMARASI	ÇALIŞMA KİTABI	
	SAYFA NUMARASI	ETKİNLİK SAYISI
1	53	2
	80	2
2	18	4
3	81	4
4	20	7
	26	7
5	18	4
6	111	7
	117	8
7	116	7
8	110	5
9	138	4

10	29	3
	75	2
11	116	7
12	122	1
13	81	4
14	125	5
15	177	Çalışma Kâğıdı
	126	6
16	116	7
17	61	5
18	92	Tema ve değerlendirme
19	18	4

TABLO 2.17: 2008 SBS 7. Sınıf Soruları İle İlköğretim Türkçe Çalışma Kitabı Arasındaki Örtüşmeler.

SORU NUMARASI	ÇALIŞMA KİTABI	
	SAYFA NUMARASI	ETKİNLİK SAYISI
1	51	1
2	10	2
3	160	3
4	21	1
5	30	2
6	15	3-4
7	16	3
8	17	4
9	102	1
10	91	Tema ve değerlendirme
11	91	Tema ve değerlendirme/1.soru
12	118	5

13	135	5
	127	4
14	127	4
	135	5
15	127	4
	135	5
16	17	4
17	17	4
18	140	1
19	114	9
	119	8

TABLO 2.18: 2009 Sbs 7. Sınıf Soruları İle İlköğretim Türkçe Çalışma Kitabı Arasındaki Örtüşmeler

SORU NUMARASI	ÇALIŞMA KİTABI	
	SAYFA NUMARASI	ETKİNLİK SAYISI
1	15	2
	66	2
	104	3
2	9	2
	17	4
	24	5
3	22	3
	45	2
	95	2
	141	3
	149	5
	163	7

4	27	13
	28	13
5	10	Tema ve değerlendirme/9. Soru
6	10	6
	17	4
	24	2
	30	3
	36	4
	41	3
	62	3
7	56	2
	111	5
8	91	2
	122	2
9	109	3

	111	5
	128	5
	141	5
10	58	3
11	43	6
12	17	4
	24	5
	143	6
13	160	3
14	76	7
15	127	3
16	17	4
	24	5
	143	6
	70	2

17	17	4
	24	5
	30	2
	143	6
18	89	9
19	127	4
	135	5
20	17	4
	24	5
	30	2
	143	6
21	27	11
	52	2
	84	2

TABLO 2.19: 2009 SBS 8. Sınıf Soruları İle İlköğretim Türkçe Çalışma Kitabı Arasındaki Örtüşmeler

SORU NUMARASI	ÇALIŞMA KİTABI	
	SAYFA NUMARASI	ETKİNLİK SAYISI
1	15	1
2	164	Tema ve değerlendirme/11. Soru
	22	3
3	167	3
4	24	6
5	114	5
6	74	10
	93	3
	108	15
	133	8
	140	8
7	16	3

	31	3
	42	2
	105	Tema ve değerlendirme
	113	4
	130	5
	144	3
8	84	Yazma Kuralları
	95	5
9	103	4
10	23	4
	68	4
11	95	5
	136	Tema değerlendirme formu
12	16	3
	31	3

	42	2
	105	Tema ve değerlendirme
	113	4
	130	5
	144	3
13	17	5
	22	3
14	69	5
	70	6
15	16	3
	31	3
	42	2
	105	Tema ve değerlendirme
	113	4
	130	5

	144	3
16	16	Tema sonundaki metne ait sorular
17	47	1
	69	5
18	47	1
	95	5
19	23	4
20	178	4
	179	5
	184	8
	185	9
21	89	6
	96	6
	101	7
	115	7

	120	7
22	94	4
	16	3
	31	3
	42	2
	105	Tema ve değerlendirme
	113	4
	130	5

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.BULGULAR VE YORUMLAR

Bulgular ve yorumlar bölümüne geçmeden önce 2.5. “Verilerin Çözümü ve İnceleme” bölümünde incelediğim ders kitapları ve öğrenci çalışma kitaplarındaki etkinlikler ve Tema Sonu Ölçme Değerlendirme sorularını incelediğimizde etkinliklerin ve soruların öğrencilere verilmek istenen kazanımlara yönelik hazırlanmış olduğu görülmüştür. Tema sonunda değerlendirme çalışmaları da öğrencilerin kendilerini kontrol etmesini sağlamaktadır. Öğrencilerin o temada neler öğrenmesi gerektiği tema sonundaki değerlendirme ölçeklerinde vurgulanarak bu kazanımların ne ölçüde kazanıldığı sorgulanmaktadır.

SBS’de çıkan Türkçe soruları da öğrencilerin kazanımlarına yönelik hazırlanmıştır. Alt düzey sorular yanında üst düzey sorular da sorularak bilginin önemi ortaya çıkarılmıştır. Tablo 2.15., 2.16., 2.17., 2.18., 2.19’da SBS sorularıyla Türkçe öğrenci kitaplarındaki etkinlikler ve tema sonu ölçme ve değerlendirme soruları verilmiştir. Öğrenci dikkatli ve isteyerek, öğretmen de kazanımlara dayalı öğretim uyguladığında sınav, korkulan değil başarıya götüren bir yol olarak karşımıza çıkar. Ayrıca eğitim-öğretim yılı başında tüm öğretmenlerimizin hazırladığı yıllık planlardaki kazanımlar da incelenmiş bu kazanımların SBS soruları ile örtüştüğü ve SBS Türkçe sorularının kitap okuma alışkanlığı kazanmış öğrencilerimizin okuduğunu anlayabilen öğrencilerimizin kazanmasına yönelik olduğu da görülmüştür.

Bu bölümde ilköğretim 2. Kademedeki Türkçe derslerinde kaynak kitap olarak kullanılan “Koza” ve “Pasifik” yayınlarına ait Türkçe 6., 7., 8. sınıf ders kitaplarında ve öğrenci çalışma kitaplarındaki etkinliklerle ve tema sonu ölçme değerlendirme soruları ile SBS’de çıkan Türkçe sorularını taksonomik açıdan karşılaştırılması yapılmış elde edilen bulgular ve yorumlar verilmiştir.

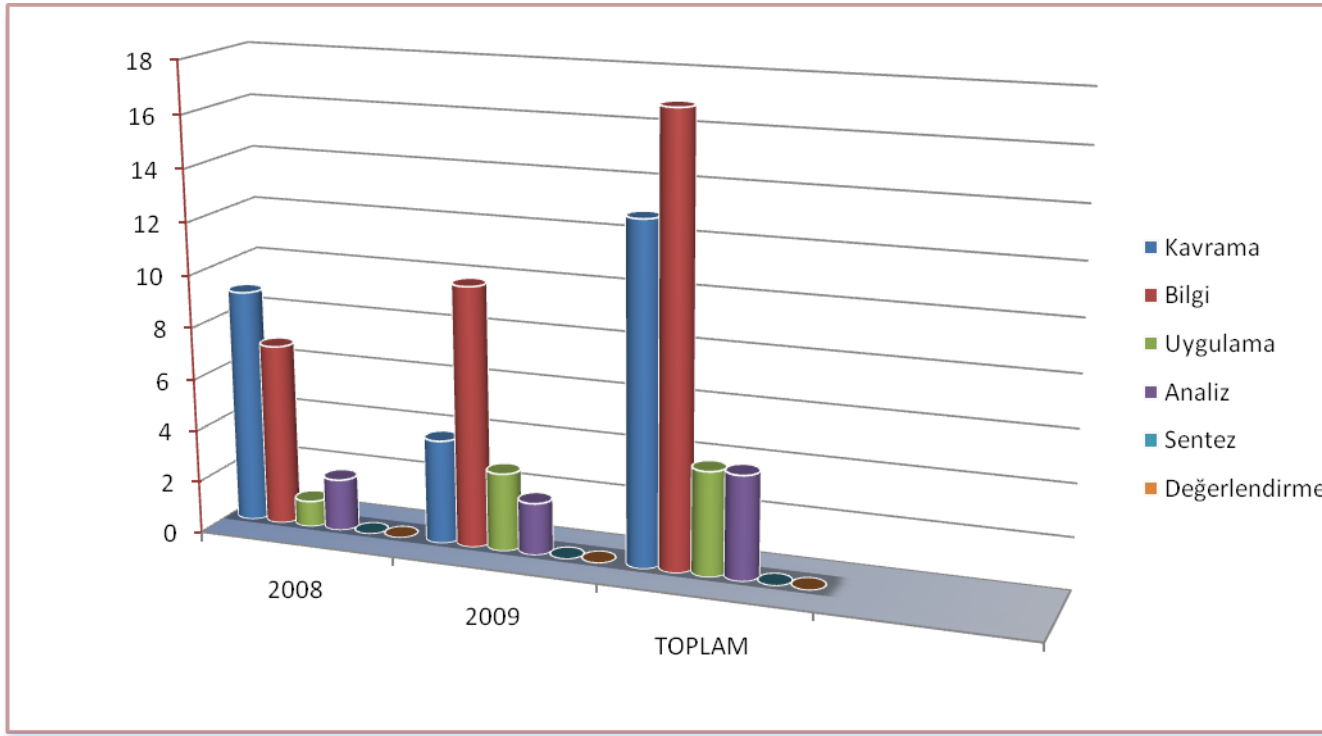
3.1. Türkçe Ders Kitapları ve Çalışma Kitaplarıyla SBS Sorularının Bilişsel Alanda Dağılımı İle İlgili Bulgular

Bu kısımda örnekleri alınan “Koza” ve “Pasifik” yayınlarına ait ders ve öğrenci çalışma kitaplarındaki etkinlikler, tema sonu ölçme değerlendirme soruları ile 2008-2009 yıllarına ait SBS Türkçe soruları hem kendi aralarındaki soru dağılımları açısından hem de bilişsel basamaklara göre soru dağılımları açısından yüzdeler, istatistiksel teknikler kullanılarak tablo ve grafiklere dönüştürülüp yorumlanmıştır.

TABLO 3.1: 2008-2009 SBS 6. Sınıf Türkçe Sorularının Bilişsel Alan Soru Değerlerine Göre Dağılımı

SENE	BİLİŞSEL ALAN BASAMAKLARI						
	Analiz	Kavrama	Bilgi	Uygulama	Sentez	Değerlendirme	Toplam
2008	2	9	7	1	0	0	19
2009	2	4	10	3	0	0	19
Toplam	4	13	17	4	0	0	38

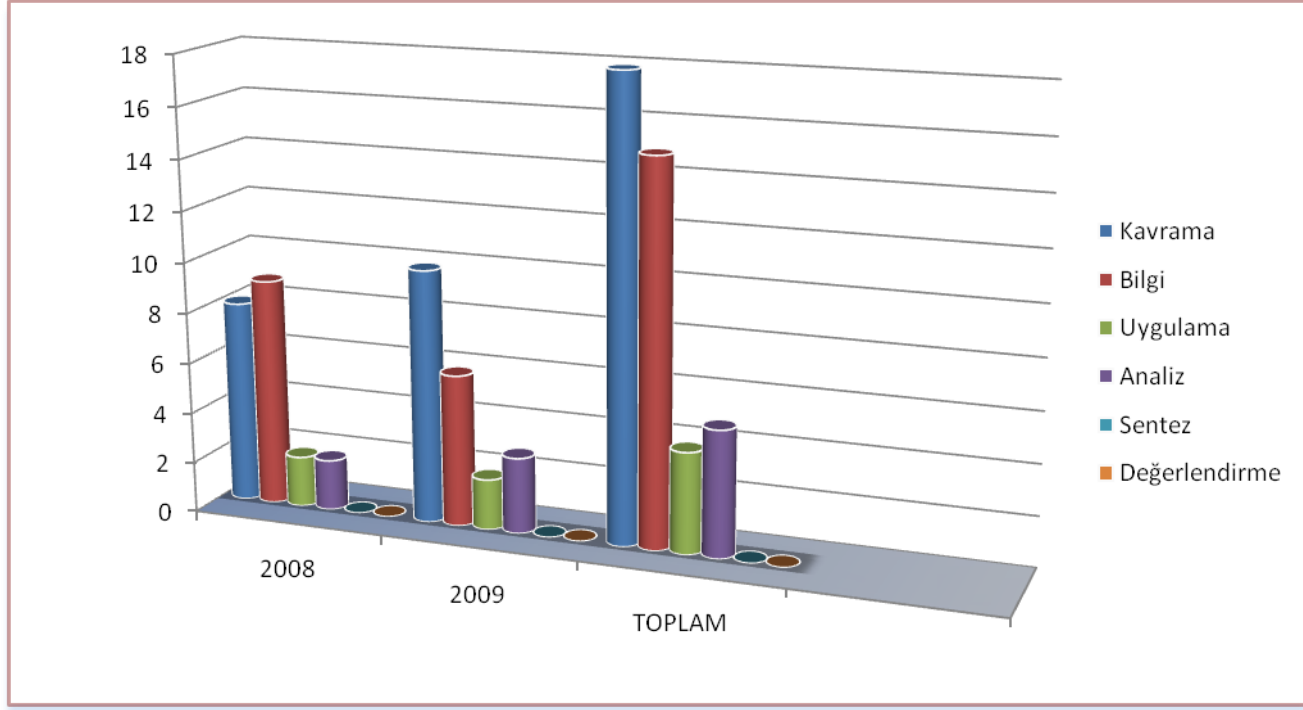
GRAFİK 3.1: 2008-2009 SBS 6. Sınıf Türkçe Sorularının Bilişsel Alan Soru Değerlerine Göre Yüzdelik Karşılaştırma Grafiği

TABLO 3.2: 2008-2009 SBS 7. Sınıf Türkçe Sorularının Bilişsel Alan Soru Değerlerine Göre Dağılımı

SENE	BİLİŞSEL ALAN BASAMAKLARI						
	Analiz	Kavrama	Bilgi	Uygulama	Sentez	Değerlendirme	Toplam
2008	2	8	9	2	0	0	21
2009	3	10	6	2	0	0	21
Toplam	5	18	15	4	0	0	42

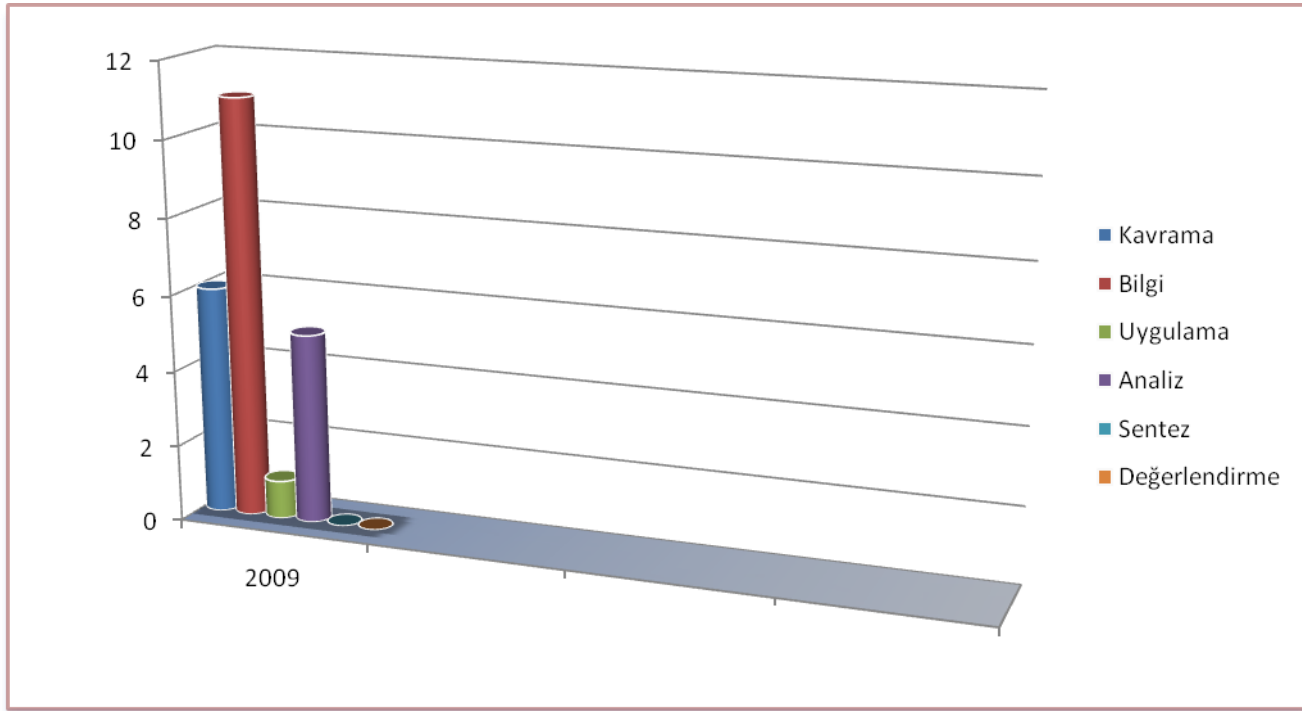
GRAFİK 3.2: 2008-2009 SBS 7. Sınıf Türkçe Sorularının Bilişsel Alan Soru Değerlerine Göre Yüzdelik Karşılaştırma Grafiği

TABLO 3.3: 2009 SBS 8. Sınıf Türkçe Sorularının Bilişsel Alan Soru Değerlerine Göre Dağılımı

SENE	BİLİŞSEL ALAN BASAMAKLARI						
	Analiz	Kavrama	Bilgi	Uygulama	Sentez	Değerlendirme	Toplam
2009	5	6	11	1	0	0	23

GRAFİK 3.3: 2009 SBS 8. Sınıf Türkçe Sorularının Bilişsel Alan Soru Değerlerine Göre Yüzdelik Karşılaştırma Grafiği

Türkçe ders kitaplarındaki metinler, çalışma kitaplarındaki etkinlikler ve tema sonu ölçme değerlendirme sorularıyla SBS sorularının bilişsel alan soru dağılımı şu şekildedir.

Koza Yayınlarına ait 6. sınıf Türkçe ders kitabında 6 tema, 24 metin; öğrenci çalışma kitabında 199 etkinlik, 71 ölçme ve değerlendirme sorusu bulunmaktadır.

Etkinlikler ve tema sonu ölçme değerlendirme soruları incelendiğinde Bloom taksonomisine göre kitabın tamamında bilgiye ait 71, kavramaya ait 62, uygulamaya ait 37, analize ait 10, senteze ait 8, değerlendirmeye ait 11 etkinlik olduğu görülmüştür.

Tema sonu ölçme değerlendirmelerde 71 soru bulunmaktadır. Bu sorular incelendiğinde 35'i bilgiye, 19'u kavramaya, 10'u uygulamaya, 4'ü analize, 2'si senteze, 1'i değerlendirmeye ait olduğu görülmüştür.

Pasifik Yayınlarına ait 7. sınıf Türkçe ders kitabında 6 tema, 24 metin; öğrenci çalışma kitabında 212 etkinlik, 29 ölçme ve değerlendirme sorusu bulunmaktadır.

Etkinlikler ve tema sonu ölçme değerlendirme soruları incelendiğinde Bloom taksonomisine göre kitabın tamamında bilgiye ait 45, kavrama ait 95, uygulamaya ait 22, analize ait 5, senteze ait 12, değerlendirmeye ait 33 etkinlik olduğu görülmüştür.

Tema sonu ölçme değerlendirmelerde 30 soru bulunmaktadır. Bu sorular incelendiğinde 13'ü bilgiye, 11'i kavramaya, 3'ü uygulamaya, 3'ü senteze ait olduğu görülmüştür.

Pasifik Yayınlarına ait 8. sınıf Türkçe ders kitabında 6 tema, 25 metin; öğrenci çalışma kitabında 178 etkinlik, 79 ölçme ve değerlendirme sorusu bulunmaktadır.

Etkinlikler ve tema sonu ölçme değerlendirme soruları incelendiğinde Bloom taksonomisine göre kitabın tamamında bilgiye ait 69 etkinlik, kavrama ait 61 etkinlik, uygulamaya ait 31 etkinlik, analize ait 8 etkinlik, senteze ait 9 etkinlik olduğu görülmüştür.

Tema sonu ölçme değerlendirmelerde 79 soru bulunmaktadır. Bu sorular incelendiğinde 33'ü bilgiye, 34'ü kavramaya, 5'i uygulamaya, 6'sı analize, 1 değerlendirmeye ait olduğu görülmüştür.

Türkçe ders kitapları ve öğrenci çalışma kitapları bilişsel alanla ilgili her kazanımı kazandıracak nitelikte hazırlanmıştır.

Bazı soruların birden fazla bilişsel alan basamağına girdiği görülmüştür. Taksonomiye, bu durumda net olarak ayırmak mümkün değildir.

3.1.1.Öğrencilerin Türkçe Ders Ortalamasına Göre SBS Toplam Puan, Kavrama, Bilgi, Uygulama, Analiz, Sentez, Değerlendirme Puanları

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde SBS sorularının öğrencilerin kazanımlarına göre hazırlandığı görülmektedir. Her kazanımdan soru gelebileceği için ders kitapları ve öğrenci çalışma kitaplarının bu kazanımlar dikkate alınarak hazırlandığı belirlenmiştir. Yüksek düzeyli sorular içine giren sentez, test tekniğine uygun olmadığından -değerlendirmenin optik okuyucu tarafından yapılması- bilişsel alandaki diğer sorulara yoğunluk verildiği görülmüştür.

3.2. 2008 OKS Sorularının Bilişsel Olarak Dağılımı İle İlgili Bulgular

2008 OKS soruları içinde diğer yıllarda da görüldüğü gibi bilgi, uygulama, sentez ve değerlendirmeye ait soruların bulunmadığı tespit edilmiştir. Önceki yıllarla karşılaştırdığımızda analiz sorularında artış görülmüştür. Bu sorularla:

-Sözcüğün anlam ayrımlarını, kullanıldığı yer ve amaca göre ayırt edebilme,

-Kavramı tanıyabilme, ayırt edebilme ve cümlede anlatılanları anlayıp değerlendirebilme

-Okuduğunu anlama, algılama, ilişki kurma, karar verip çözümleyebilme

-Dil bilgisi ile ilgili edindiği bilgileri sorgulayıp kullanıp çözebilme ve karar verebilme,

-Herhangi bir ek ya da sözcüğün cümledeki işlevini kullanım yerine ve biçimine göre anlam ayrımlarını ayırt edebilme

-Noktama işaretlerinin görev ve önemini bilip kullanabilme yeteneklerini ölçmektedir. (ARAZ, BİLGE, 2004)

3.2.1. OKS İle İlgili İstatistikler

Testlerin değerlendirilmesinde, Matematik- Fen (MF) Ağırlıklı Standart Puan ve Türkçe-Matematik (TM) Ağırlıklı Standart Puan olmak üzere her aday için iki puan türü hesaplanmaktadır.

Aşağıdaki tabloda 2008 yılı OKS'nin derslere göre dağılımları, test standart sapmaları, test ortalamaları ve MF-TM Ağırlıklı Standart Puan için testlerin ağırlık katsayıları verilmiştir.

TABLO 3.4: 2008 OKS Test Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

2008 ORTA ÖĞRETİM KURUMLARI ÖĞRENCİ SEÇME SINAVI								
TEST SAYISAL BİLGİLERİ								
	TÜRKÇE		MATEMATİK		FEN BİLİMLERİ		SOSYAL BİLİMLER	
	TM	MF	TM	MF	TM	MF	TM	MF
Test Ağırlık Katsayıları	3.5	3	3.5	4	2.5	4	2.5	1
Test Soru Sayıları	25		25		25		25	
Test Ortalamaları	15.95		3.70		5.29		12.19	
Test Standart Sapmaları	6.1367		6.8729		5.9005		7.7871	

3.2.2.OKS’de Kullanılan Puan Hesaplaması

Sınavda üç yanlış bir doğruyu götürmektedir. Bu nedenle Türkçe, Matematik, Fen ve Sosyal için aşağıdaki formülle net doğrular bulunmaktadır.

NET	DOĞRU=DOĞRU	CEVAP	SAYISI-
<i>YANLIŞ CEVAP SAYISI</i>			
3			

3.3. 8. Sınıf OKS Puanları İle 8. Sınıf SBS Puanları Arasındaki Farkın İncelenmesi

1998-2008 yılları arasında OKS’de çıkan Türkçe sorularının konulara göre dağılımı ve 2008-2009 yılları arasında SBS 6., 7., 8. sınıflara ait Türkçe sorularının konulara göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

3.3.2. 6., 7., 8.Sınıf SBS Türkçe Soru Analizleri

TABLO 3.6: 2008-2009 OKS 6. Sınıf Türkçe Soru Analizleri

KONULAR	2008	2009
Sözcükte Anlam	4	2
Cümlede Anlam	3	2
Parçada Anlam	8	7
Yazım (Ses, İmla, Noktalama) Bilgisi	1	1
Sözcük Türleri (İsim, Sıfat, Zamir, Tamlamalar, Edat-Bağlaç-Ünlem)	1	1
Ekler ve Yapı (Ek, Kök, Birleşik İsimler)	1	2
Tür ve Şekil Bilgisi	-	3
Grafik, Tablo, Görsel Yorumlama	1	1
TOPLAM	19	19

TABLO 3.7: 2008-2009 OKS 7. Sınıf Türkçe Soru Analizleri

KONULAR	2008	2009
Sözcükte Anlam	2	1
Cümlede Anlam	4	3
Parçada Anlam	10	11
Yazım (Ses, İmla, Noktalama) Bilgisi	-	1
Sözcük Türleri (Zarflar, Fiiller, Ek Fiil)	3	1
Sözcüğün Yapısı (Birleşik Fiiller)	-	3
Tür ve Şekil Bilgisi	2	-
Grafik, Tablo, Görsel Yorumlama	-	1
TOPLAM	21	21

TABLO 3.8: 2009 OKS 8. Sınıf Türkçe Soru Analizleri

KONULAR	2009
Sözcükte Anlam	1
Cümlede Anlam	1
Parçada Anlam	14
Yazım (Ses, İmla, Noktalama) Bilgisi	1
Dil Bilgisi (Fiilimsiler, Cümlelerin Öğeleri, Cümle Çeşitleri)	1
Anlatım Bozuklukları	1
Tür ve Şekil Bilgisi	2
Grafik, Tablo, Görsel Yorumlama	2
TOPLAM	23

3.3.3. İki Sınavın Karşılaştırılması

1998- 2008 yıllarına ait OKS’de çıkan Türkçe soruları incelendiğinde sözcükte anlam, cümlede anlam, parçada anlam, dil bilgisi sorularına ağırlık verildiği; ses, imla, noktalama, anlatım bozuklukları ve edebiyat bilgilerine ağırlık verilmediği görülmüştür. SBS’de Türkçe soruları öğrenci kazanımlarına göre hazırlanmış olup her kazanımdan soruların olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerde kitap okuma alışkanlığını kazandırma kazanımının önemi, sorularda kendini açıkça belli eder. Bunu paragrafta anlam sorularının ağırlıklı olmasından çıkarabiliriz. Alt düzey sorular yanında bilgi transferinin etkin olduğu üst düzey soruların da bulunması sınavın geçerliliğini daha da arttırmaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde:

- Ana dilinin birey ve toplum yaşamındaki önemi,
- Ders kitabı öğretim programı ilişkisi,
- Kazanımlara göre Türkçe ders kitabı ve öğrenci çalışma kitaplarının değerlendirilmesi,
- Kazanımlara göre SBS Türkçe sorularının değerlendirilmesi,
- Bloom'un tam öğrenme kuramına göre Türkçe ders kitaplarının değerlendirilmesi,
- Bloom'un tam öğrenme kuramına göre SBS Türkçe sorularının değerlendirilmesi,
- OKS ile SBS Türkçe sorularının Bloom'un bilişsel alan kuramına göre karşılaştırılması
- 2007-2008 yılları öncesi Türkçe ders kitapları ile 2007-2008 yılları Türkçe ders kitapları ve öğrenci çalışma kitaplarının içeriğinin karşılaştırılması yapılmıştır.

4.1. Sonuçlar ve Değerlendirmeler

“Ana dili, insanın içinde doğup büyüdüğü aile ya da toplum çevresinde ilk öğrendiği dildir” (Vardar, 1980: 20). Ana dili, başlangıçta anneden ve yakın aile çevresinden, daha sonra da ilişkide bulunulan çevreden öğrenilir; insanın bilinçaltına inerek bireyin toplumla en güçlü bağlarını oluşturur (Aksan, 1975: 430).

Ana dili öğretiminin bireylere; doğru, açık ve etkili bir iletişimi gerçekleştirebilecek dilsel becerileri kazandırma; onların düşünme güçlerini geliştirme, yetkinleştirme ve toplumsallaştırma süreçlerine katkıda bulunma gibi temel amaçları vardır. Bu amaçlar, ana dili duyarlılığı ve bilinci yeterince gelişmiş bireylere, yurt ve dünya gerçeklerine ana dilleri ile kavratma ve değerlendirme becerileri kazandırma gibi temel amaçlarla birleşir. Ana dili öğretiminin öğrencilere kazandırmayı amaçladığı bilgi ve beceriler öğretim kademelerine göre büyük bir ayrılık göstermez; birbirleriyle örtüşüm içindedir. Amaçlar, öğretimin her aşamasında öğrencinin düzey, yetenek, ilgi ve gereksinimleri göz önünde bulundurularak çeşitlenir.

Ana dili öğretiminin öğrencilerde dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi becerileri geliştirmeye dönük etkinlikler bütünü olması, ana dili dersinin de bir bilgi dersi olmaktan çok bir beceri ve alışkanlık kazandırma dersi olduğu gerçeğini ortaya çıkarır. Bu gerçek, eğitim kademelerine göre hazırlanacak Türkçe öğretim programlarının da böyle bir öğretme ve öğrenme ortamına olanak sağlayacak biçimde düzenlenmesi ve uygulanmasını gerekli kılar.

Türkçe öğretiminde, okuma ile ilgili davranış örüntülerinin kazandırılması, öğrencilerde öncelikle okuma alışkanlığının yerleştirilmesini gerekli kılmaktadır. Çünkü bu öğretimin aracı metinler ve kitaplardır. Bunun için, öğretimde, öğrencilere okuma sevgisinin kazandırılması, onların okumaya güdülenmesi ve ilgilerinin geliştirilmesi gibi duyuşsal boyutlu amaçların da yaşama geçirilmesi; öğretimin özel ve genel amaçlarının gelişmesine önemli katkı sağlayacaktır (Sever, 2000: 1-17).

Kitaplar içinde, ders kitaplarının ayrı bir yeri vardır. Çünkü bir kitabın ders kitabı olarak nitelendirilmesi ilgili dersin programıyla örtüştüğü anlamına gelmektedir. Dolayısıyla programın hedef ve davranışlarının gerektirdiği strateji, yöntem ve teknikleri uygulamaya uygun bir araç demektir. Bu açıdan bakıldığında ders kitabı birçok aracın işlevini yerine getirme durumunda olan bir araçtır.

Okullarda eğitimin sürdürülmesinde çeşitli öğretim araçları kullanılmaktadır. Günümüzde elektronik teknolojisinin gelişmesi ile bilgisayar, video, televizyon, slayt gibi teknolojik eğitim araçları eğitimde etkin olarak kullanılabilir. Ancak bu teknolojik gelişmeler, ülkemizdeki bütün okullarımıza yaygın olarak girmediğinden, kitap temel öğretim aracı olarak birinci derecede önemlidir. Ders kitapları hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin kullandıkları bir araçtır. Fakat öğrencilerin ders kitaplarını daha verimli kullanmaları ve gerekli davranışları kazanmaları için yardımcı

araçlara ihtiyaç vardır. Bu yardımcı araçların içinde, en temel olanı öğrenci çalışma kitaplarıdır. Öğrenci çalışma kitapları öğrencilerin davranışlarının kalıcı hale gelmesi için gereklidir (Sever, 2002: 222).

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun 13.04.2007 tarih ve 43 sayılı kurul kararıyla 2007-2008 öğretim yılından itibaren beş yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilen Koza Yayınlarına ait 6. Sınıf Türkçe ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabındaki etkinlikler ve tema sonu ölçme ve değerlendirme soruları anlama, dinleme/izleme, konuşma, yazma ve dil bilgisi kazanımlarını kavratacak nitelikte hazırlanmıştır.

Tema sonunda verilen değerlendirme ölçekleri öğrencinin o konuda hangi kazanımları kazanması gerektiği hususunda bilgilendirmektedir. Bu ölçekler sayesinde öğrenci kazanımlarını ne ölçüde kazandığını kontrol etmektedir. Öğrenci çalışma kitaplarındaki etkinlikler kazanımları pekiştirecek nitelikte hazırlanmıştır. İlk temalardaki kazanımlar diğer temalarda bazı etkinlikler ile hatırlatılmakta, bu hatırlatmalardan sonra da kazanımlara bağlı olarak bilginin düzeyi arttırılmaktadır. Örneğin öğrenci çalışma kitabındaki sayfa 15'te bulunan 9. etkinlikte kelimelerin kök ve eklerini belirlemek üzerinde durulmuş onu takip eden diğer konunun 3. etkinliğinde bu köklerin ve eklerin türleri kavratılmaya çalışılmıştır. Sayfa 32'deki 7. etkinlikte ise bu eklerin cümleye kazandırdıkları anlam üzerinde durularak kazanımın kalıcı olması amaçlanmıştır.

Ders kitaplarındaki görseller metinlere uygun hazırlanmıştır. Metne başlamadan önce öğrenciler metnin görsellerinden içerik ile ilgili yorumlar yapabilir.

Tema sonundaki ölçme ve değerlendirme soruları temada elde edilen kazanımların ne ölçüde öğrenildiğini belirleyecek şekilde düzenlenmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun 19.04.2007 tarih ve 72 sayılı kurul kararıyla 2007-2008 öğretim yılından beş yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilen Pasifik Yayınları'na ait 7. Sınıf Türkçe ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabındaki etkinlikler ve tema sonu ölçme ve değerlendirme soruları anlama, dinleme/ izleme, konuşma, yazma ve dil bilgisi kazanımlarını kavratacak nitelikte hazırlanmıştır.

Kazanımlar söz varlığını zenginleştirmek amacına uygun olarak hazırlanmıştır. "Dilimizi Tanıyalım" başlığı altındaki kazanımlar alt düzey bilgilerden üst düzey

bilgilere göre sınıflanmıştır. Bir temada kavratılmaya çalışılan diğer temalarda çeşitli etkinliklerle pekiştirilmiştir. Böylece bilginin kalıcılığı sağlanmıştır. Öğrenci çalışma kitabı 13. sayfadaki “Dilimiz Tanıyalım” başlığı altındaki 7. etkinlikte anlam özelliklerine göre fiiller; sayfa 20’de 13. etkinlikte fiil kipleri; sayfa 27’de 11. etkinlikte bildirme ve dilek kipleri işlenmiş, diğer temalardaki etkinliklerle bilgi pekiştirilip yeni bilgiler kazandırma amaçlanmıştır.

“Yazalım” başlığı altındaki etkinlikler de her yeni bilgiyi pekiştirir niteliktedir. Örneğin sayfa 18 ve 19’daki 8., 9., 10. etkinliklerde sayıların yazımı ile ilgili bilgilere sayfa 42’de virgölün, sayfa 54’te iki noktanın sayfa 59’da üç noktanın, yay ayracın kullanımı ile ilgili bilgiler ve diğer noktalama işaretleri ile ilgili etkinlikler sırasıyla verilmiştir. Tema sonundaki ölçme ve değerlendirme soruları temada verilmek istenen kazanımlara göre hazırlanmıştır. Örneğin sayfa 62’deki sorular incelendiğinde altı sorudan birinin “Dilimizi Öğreniyoruz” kazanımındaki etkinliklere uygun hazırlandığı, üç sorunun “Yazalım” etkinliğine bağlı hazırlandığı, iki sorunun da “Söz varlığını geliştirmek” etkinliğine bağlı olarak hazırlandığı görülmüştür. Bilgilerin pekiştirilmesi ve kazanımların ne ölçüde kazanıldığının belirlenmesi diğer etkinliklerde de devam etmiştir.

Ders kitaplarındaki görsel unsurlar kazanımları kavratmaya hazırlık niteliğindedir. Görseller, konunu içeriği hakkında bilgi verecek şekilde hazırlanmıştır. Böylece öğrencilerde izlediğini anlama ve yorumlama yeteneği geliştirilmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu’nun 14.02.2008 tarih ve 100 sayılı kurul kararıyla 2008-2009 öğretim yılından beş yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilen Pasifik Yayınları’na ait 8. sınıf Türkçe ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabındaki etkinlikler ve tema sonu ölçme ve değerlendirme soruları anlama, dinleme/izleme, konuşma, yazma ve dil bilgisi kazanımlarını kavratacak nitelikte hazırlanmıştır.

Öğrenci çalışma kitabındaki etkinlikler bilgileri pekiştirecek niteliktedir. Etkinlikler alt düzeydeki bilgilerden üst düzeydeki bilgilere doğrudur. Örneğin sayfa 19’da 7. etkinlikte fiilimsiler ile ilgili bilgiler verilmiş, sayfa 27’de 11. etkinlikte fiilimsilerin cümlelerde tanınip sınıflandırılması yapılmıştır. Diğer temalardaki etkinliklerde öğrenilen bilgiler pekiştirilmektedir.

Öğrenci çalışma kitabındaki tema sonunda bulunan değerlendirme soruları öğrencinin o temayı ne ölçüde öğrendiğini ölçmek için önemlidir.

Öğrenci ders kitaplarındaki görseller de metinlerle ilgili hazırlanmıştır. Metni okumadan öğrenciler metnin içeriği hakkında yorumda bulunabilirler.

Orta öğretime geçiş sisteminin unsurlarından birisi seviye belirleme sınavıdır. İlk kez 2008 yılında uygulanmaya başlayan bu sınav sistemi 2008 yılı için 6. ve 7. sınıflarda, 2009 yılından sonra 6., 7. ve 8. sınıflarda uygulanmıştır. SBS'yi OKS'den ayıran en önemli özelliklerinden birisi; sınavın bir aşamadan üç aşamalı sisteme dönüşmesi; SBS sisteminde önceki yıllardaki hataların telafisini mümkün kılması; ayrıca soruların öğrencinin kazanımlarına yönelik ve haftalık ders saatlerine göre soru sayılarının belirlenmiş olmasıdır.

Seviye Belirleme Sınavı ilköğretim 6., 7., 8. sınıflarında öğrencinin derslerden o yılın öğretim programında belirtilen kazanımları elde etme seviyesini ölçmek amacıyla düzenlenir. Bu nedenle SBS sorularının bu kazanımları ölçecek nitelikte olması gerekir. Ders kitaplarındaki temalar, konular, etkinlikler, sorular incelendiğinde öğretim programlarında belirtilen kazanımları kazandıracak nitelikte olduğu görülmüştür. SBS soruları da bu amaçla tek tek incelenmiş soruların kazanımları ölçecek nitelikte olduğu görülmüştür.

Tablo 2.13. ve 2.14.'te 6., 7. ve 8. sınıflara ait SBS sorularının hangi kazanımları ölçmek amacıyla düzenlendiği ayrıntılı olarak belirlenmiştir. Bu kazanımların eğitim-öğretim yılı başında zümre öğretmenlerince hazırlanan ünitelendirilmiş yıllık planda da bulunduğu ve işlendiği görülmüştür. Ek 4'te yıllık plan üzerinde kazanımların karşısına soru numaraları belirtilerek SBS sorularının kazanımlarla örtüştüğü sonucuna varılmıştır.

Koza Yayınları'na ait 6. Sınıf ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabı; Pasifik Yayınları'na ait 7., 8. sınıflar Türkçe ders kitapları ve öğrenci çalışma kitaplarındaki etkinlikler ve tema sonu ölçme değerlendirme soruları Bloom'un tam öğrenme kuramı esas alınarak incelenmiştir. Bu incelemelerin sonuçları Ek 3'te verilmiştir. Bu tablolardan hareketle 6., 7., 8. sınıflara ait Türkçe ders kitapları ve öğrenci çalışma kitaplarındaki etkinliklerin ve tema sonu ölçme değerlendirme sorularının alt düzey bilgiler ve üst düzey bilgileri kazandırmaya yönelik hazırlandığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde kazandırılmak istenen bilgiler diğer etkinliklerde pekiştirilecek

niteliktedir. Öğrencide yaratıcı düşüncüyü geliştirici kazanımlara yer veren etkinlikler her konu içinde tema ile ilgili olarak verilmiştir. Kendini değerlendirebilme etkinlikleri sayesinde öğrenciler o temada ya da konuda kendisinin kazanması gereken kazanımları kavratmakta, bu kazanımları ne ölçüde kazandıklarını kavrayabilmektedir.

2007 ve 2008 yıllarından önceki Türkçe ders kitapları Bloom'un taksonomisine göre incelendiğinde kavram ve analiz basamaklarına ağırlık verildiği; bilgi, uygulama, sentez ve değerlendirme basamaklarına önem verilmediği görülmüştür. Bu ders kitaplarında alt düzey soruların bulunduğu, üst düzey soruların bulunmadığı belirlenmiştir. Etkili bir ders kitabında hem düşük hem de yüksek seviyeli sorular bulunmalıdır. Öğrencilere bilişsel alanın, bilgi düzeyinde ve bu düzeyi izleyen kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme düzeyinde sorular sorma, öğretim için önemlidir (Büyükalın, 2004: 57). Yani; "sorular, sadece bilişsel alanın bilgi ve kavrama düzeyinde kalmamalı; analiz, sentez ve değerlendirme gibi karmaşık zihinsel süreçleri de taşımalıdır (İşmen, Eski Cumalı, 1999: 107). Bloom'un Tam Öğrenme Modeli'nde de amaç, öğrenciyi bilgi basamağından değerlendirme basamağına aktarmaktır.

2008-2009 yıllarına ait 6., 7., 8. sınıflara düzenlenen SBS Türkçe soruları Bloom taksonomisine göre tek tek incelenmiştir. İncelenen 103 sorunun taksonomik dağılımları Tablo 3.1., 3.2. ve 3.3. Grafik 3.1., 3.2. ve 3.3. bulgular ve yorumlar bölümünde bulunmaktadır. Soru bazında dağılımlar ise Ekler bölümündedir. Bu grafik, istatistiklerden edinilenlerden hareketle SBS Türkçe sorularının test tekniği ile ölçülebilecek kazanımlara cevap verdiği; bilgi, kavrama, uygulama, analiz türündeki soruların bulunduğu sentez ve değerlendirme gibi test tekniğine uygun olmayan sorulara yer verilmediği belirlenmiştir.

2008 yılında son kez düzenlenen OKS sınav sistemi bazı olumsuzlukları nedeni ile uygulamadan kaldırılmıştır. Öğrenci başarısını 120 dakikalık ve telafisi olmayan bir sınavla ölçülmesi, öğrenciler ve velilerde kaygı, stres, gerilim, tek hedefe kilitlenme gibi psikososyal açıdan olumsuz tutumları beraberinde getirdiği görülmüştür. Ayrıca gerçek anlamda tüm yönleri ile öğrenci başarısının ölçülmediği belirlenmiştir. Örneğin; OKS Türkçe sorularını bilişsel basamaklara göre değerlendirdiğimizde sentez ve bilgi düzeyinde hiçbir sorunun sorulmadığı görülmüştür.

OKS odaklı öğretim süreci öğrenciye okul dışı kaynaklara ittiği için bu durum maddi imkânı olmayan öğrencilerin aleyhine olup fırsat eşitliğinin bozulmasına neden olmuştur.

SBS odaklı öğretim süreci çok yönlü olarak öğrenci başarısını ölçmeye yönelik bir sistem olduğu için okul dışı kaynaklara ihtiyaç duyulmamaktadır. SBS, öğrencinin derste gördüğü konularda, temel düzeyde ve zor olmayan sorulardan oluşmaktadır. Öğretim programı dışında sorular sorulmadığından dersler ve sorular birbiriyle örtüşmektedir.

SBS Türkçe soruları öğrencilerin ortaöğretim programlarında belirtilen kazanımlara yönelik hazırlanmıştır.

4.2.Öneriler

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular ve sonuçlardan hareketle, eğitimde tam öğrenmenin gerçekleştirilmesi öğrencilerin SBS sorularında ve derslerde istenilen başarıyı yakalayabilmeleri, eğitimde toplam kaliteyi yükseltebilmek adına aşağıdaki hususlar önerilebilir.

1.Talim ve Terbiye Kurulu, okullarda ana kaynak olarak kullanılan kitapların seçiminde gösterdiği titizliği sürdürmelidir.

2.Türkçe öğretiminin genel ve özel amaçları doğrultusunda Talim ve Terbiye Kurulunun öngördüğü kurallar çerçevesinde hazırlanan Türkçe ders kitapları ve öğrenci çalışma kitaplarının etkinlik ve soru dağılımları arasında paralellik yeni ders kitaplarında da devam etmelidir.

3.SBS’de çıkan Türkçe soruların benzerleri, etkinlik ya da soru olarak öğrenci çalışma kitaplarına konulmalıdır.

4.Etkinlikler iyice kavratıldığına başarının artacağı eğitimcilere bildirilmelidir.

5.Okullarda rehber öğretmen olarak görev yapan öğretmenler; SBS’nin önemi, sınav sistemi, derslere göre soru dağılımları, puan hesaplamaları, soru çözme

yöntemleri, başvuru şartları gibi hususlarda bilgilenmeli ve öğrencileri de bu anlamda bilgilendirmelidir.

6.Öğretmenlerin, öğrencilerini SBS ve benzeri sınavlara hazırlayabilmesi için gerekli donanımına sahip olması adına öğretmenlere yönelik hizmet içi seminerler düzenlenmelidir.

7. MEB tarafından SBS ile ilgili olarak öğretmenlere yönelik kılavuz kitapçıklar hazırlanmalıdır.

8. Ders içi uygulamalarda ve mini testlerde yer verilecek soruların da hem öğrenci çalışma kitaplarındaki etkinlikler ve sorularla hem de SBS sorularıyla bilişsel hedefler hususunda paralellik taşıması gerekmektedir.

9.Öğrencilerin SBS sorularını çözerken yaşadıkları sessiz okuma ve anlama problemlerini okul döneminde telafi edebilmeleri için Türkçe derslerinde sessiz okumaya zaman ayrılmalıdır.

10. Hızlı okuma tekniklerinin, zamanla da yarışmak anlamına gelen SBS'deki başarıya etkisi göz önüne alınarak ilköğretim okullarında hızlı okuma dersleri konulmalıdır.

11. SBS başarılı bir sınav sistemidir. SBS'nin kaldırılmak istenmesi doğru değildir.

KAYNAKÇA

Akbulut, T. (1999). İlköğretim okullarında görevli öğretmenlerin soru sorma becerilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Akyol, H. (2001). İlköğretim okulları 5. sınıf kitaplarındaki okuma metinleriyle ilgili soruların analizi. Eğitim Yönetimi 26, 169-178.

Akyol, H. (1997). Okuma Metinlerindeki Soruların Sınıflandırılması, Eğitim ve Bilim, 21 (105), 10-17.

Araz, A., Yunus, B., (2004) LGS'nin Teknik Analizi. Güven-der Yayınları, İstanbul.

Aşıcı, M. (1998). Türkçe Ders Kitaplarında, Soru Sorma Becerilerinin Metinleri Anlamada Kullanılması, VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri, 1, 425-436 Konya.

Aydın, A. (1999). İlköğretim beşinci sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metin sonu sorularının, Türkçe öğretim programında amaçlanan davranış ve açıklamalara uygunluk dereceleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Balcı, A. (2005). Sosyal Bilimlerde Araştırma, Ankara, Pegem Yayıncılık, Ankara.

Bailey, K.D. (1982). Methods of social research (2nd ed.). The Free Press., New York.

Beydoğan, H. Ö., Şahin, A., (2002). Dilbilgisi Öğretiminde Kavram Haritası ve Düz Metne Dayalı Öğretim Materyallerinin Öğrencilerin Öğrenme Düzeyine Etkisinin Karşılaştırılması Üzerine Bir Araştırma, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü E-Dergisi, 1(1), Ankara.

<http://www.sosyalbilimler.hacettepe.edu.tr/dergi/makale/20021beydogansahin.shtml>

Binbaşıoğlu, C. (1973). Öğretim Metodu ve Uygulama, Binbaşıoğlu Yayınevi, Ankara.

Büyükan, F, S. (2004). Öğretmenler İçin Soru Sorma Sanatı, Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti., Ankara.

Bogdan, R.C., Biklen, S.K. (1982). Qualitative research for education :An introduction to theory and medhods. Boston.

Bloom, B. (1976). Human Characteristics and School Learning, McGraw Hill Book Company, New York.

Bloom, B.S., Hastings, J.T. and Maduas, G:F. (1971). Handbook on Formative and Summative Evulation of Student Learning. Mc Graw Hill Book Co., New York.

Bogdan ve Biklen, 1992; Goetz ve Le Compte, (2003). Aktaran: Yıldırım, A. ve Şimşek, H. Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Calp, Ş. (2006). Üçüncü sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerle ilgili soru ve etkinliklerin 1981 ve 2005 tarihli Türkçe programlarında yer alan davranışlar ile kazanımlara uygunluğunun karşılaştırılması, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Cemiloğlu, M. (2001). İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

Cole, P.G., Chan, LKS. (1994). Teaching Principles and Practise, Prentice Hall,

Çakır, F. (1997). İlkokul Türkçe Ders Kitaplarının Eğitim Öğretime Uygunluğunun Değerlendirilmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Çam, Ö., Bayraklı, B., Dodurgalı, A., (1998). İmtihan Pedagojisi ve Ölçme-Değerlendirme Teknikleri, İFAV Yayınları, İstanbul.

Çelik, D. (2000). Okullarda Ölçme ve Değerlendirme Nasıl Olmalı?, MEB Yayınları, İstanbul.

Çetindağ, Z. (2003). Liselere giriş sınavı (lgs) Türkçe soru profili ve bunun 6, 7, 8. sınıf Türkçe ders kitaplarıyla karşılaştırılması, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Demirel, Ö. (2001). Eğitim Sözlüğü, Pegem A Yayınları, Ankara.

Demirel, Ö. (2003). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem A Yayınları, Ankara.

Duverger, M. (1973). Çev: Unsal Oskay. Sosyal Bilimlere Giriş: Metodoloji Açısından, Bilgi Yayınevi, Ankara.

Ertürk, S. (1972). Eğitimde Program Geliştirme, Yelken Yayınları, Ankara.

Erden, M. (1998). Türkçe Programı ve Öğretimi, Usem Yayınları, Ankara.

Eren, K. S. (1994) İlköğretim okullarında okutulan Türkçe ders kitaplarının program amaçlarına ulaşabilirlik düzeyi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Forster , N. (1994). The analysis of company documentation. C.Cassell and G. Symon (Eds.) Qualitative methods in organizational research: A pratical quide., Sage, London.

Gürol, M. (2002). Eğitim Teknolojisinde Yeni Paradigma: Oluşturmacılık, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 12 (1) 143-158.

Güner, H., Şahin, Ş., (2002). Tam Öğrenme Modeline Dayalı Türkçe ve Türk Dili Dersinin Bilişsel Alandaki Hedeflerine Göre Test Hazırlama Teknikleri, Türkçe ve Edebiyat Öğretiminde Sorunlar, Çözümler, Yeni Yaklaşımlar.

İşman, A., ESKİCUMALI, A., (1999). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.

Jonassen, D.H. (1992). Evaluating constructivistic learning. In T.M. Duffy & D.H. Jonassen (Eds.), Constructivism and the tecnology of instruction: A conversation (pp. 137 – 148). Hillsdale, Nj: Lawrence Erbaum Associates. Nichols/GP., London.

Jonassen, D.H. (2004). Engaging and supporting problem solving in online learning. Quarterly Review of Distance Education, CA: Cossey Bass, San Francisco,1-13.

Karasar, N. (1991). Bilimsel Araştırma Yöntemi, (9. basım) Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Kılıç, A., Seven, S., (2002). Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi, Pegem A Yayıncılık, Ankara.

Kılıç, M. (...). Millî Eğitim Şûralarında Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi ile İlgili Hususlar, Millî Eğitim, 53.

- Kutlu, Ö. (1999). İlköğretim Okullarındaki Türkçe Ders Kitaplarındaki Okuma Parçalarına Dayalı Olarak Hazırlanmış Sorular Üzerine Bir İnceleme, *Eğitim ve Bilim*, 23 (111), 14-21.
- Küçük, S. (1993). Ortaokulların birinci sınıfları için yazılan Türkçe ders kitapları üzerine bir inceleme, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Küçük, S. (2002). Örgün Eğitim İkinci Kademe Türkçe Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme Çalışmalarında Karşılaşılan Güçlükler, *Millî Eğitim*, 153-154, 125-137.
- Madge, J. (1965). *The Tools of Science An Analytical Description of Social Science Techniques*. Anchor Books Doubleday and Comp., New York.
- MEB. (1981). Orta Öğretime Geçiş Sistemi ve Seviye Belirleme Sınavı Örnek Soruları, *Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü*, MEB; Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı, *Tebliğler Dergisi*, S: 2098.
- Oğuzkan, F. (1993). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*, Emel Matbaacılık, Ankara.
- Özbay, M. (2002). İlköğretim Okulları Türkçe Ders Kitaplarındaki Anlama Sorularının Öğrencilerin Düşünme Becerilerine Katkısı, *Türk Dili*, 609, 536-546.
- Özbay, M. (2006). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri*, Ankara.
- Özçelik, D. A. (1981). *Okullarda Ölçme ve Değerlendirme*, Ankara.
- Özçelik, D.A. (1987). *Eğitim Programları ve Öğretim*, ÖSYM Eğt. Yay. Ankara.
- Özdemir, Ç. (2004) *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Asil Yayınları, Ankara.
- Özil, Ş., Tapan, N. (2001). Türkiye'nin Ders Kitapları -Orta Öğretim Ders Kitaplarına Eleştirel Bir Yaklaşım-, *Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Yayınları*, İstanbul.
- Rıza, E. T. (1999). *Yaratıcılığı Geliştirme Teknikleri*. Anadolu Matbaası, İzmir.
- Rummel, J.F. (1964). *An Introduction to Research Procedures in Education Second Edition*. Harper and Row
- Sanlı, N. (2002). LGS (Liselere Giriş Sınavı)'ye Hazırlananlar İçin Başarı Rehberi, *Hayat Yayınları*, İstanbul.

- Sever, S. (2000). Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Sezgin, G. (2000). İlköğretim okullarının altıncı sınıflar için yazılan Türkçe ders kitapları üzerine bir inceleme, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Şahin, E. (2006). Açık ilköğretim ve ilköğretim Türkçe ders kitaplarının OKS Türkçe sorularıyla örtüşme düzeyi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Şengül, M. (2005). İlköğretim 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlere dayalı olarak hazırlanan sorular üzerine bir inceleme, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Tezci, E., Gürol, M. (2002). Oluşturmacı Öğretim Tasarım Uygulamasının Yaratıcı Düşüncenin Gelişimine Etkisi, II. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuarı Bildirileri, Sakarya.
- Torrance, E. P. (1995). Why to Fly? A Philosophy of Creativity, Norwood: Ablex New Jersey.
- Tyler, R.W. (1950/1973). Basic Principles of Curriculum and Instruction, University of Chicago Press. Chicago and London.
- Yılmaz, A. R. (2000). İlköğretim okullarının birinci kademe 5. sınıf öğrencilerinin dil bilgisi öğretimindeki bilişsel alan hedef davranışlarına ulaşma düzeyleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- YÖK/Dünya Bankası (1999). MEGP Doktora Bursiyerleri Tez Özetleri, YÖK Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara.

İNTERNET ADRESLERİ:

<http://egitek.meb.gov.tr/aok/aio/OgrenciHizmetleri.html>

<http://egitek.meb.gov.tr/aok/aio/ogretim.html>

<http://egitek.meb.gov.tr/aok/aio/tanitim.html>

<http://egitek.meb.gov.tr/Sinavlar/Duyurular/SinavTakvimi/SinavTakvimi.htm>

http://egitek.meb.gov.tr/Sinavlar/Istatistikler/2004_ist_Kitap/11.xls

http://egitek.meb.gov.tr/Sinavlar/Istatistikler/2004_ist_Kitap/12.xls

http://egitek.meb.gov.tr/Sinavlar/Istatistikler/2004_ist_Kitap/15.doc

http://egitek.meb.gov.tr/Sinavlar/Istatistikler/2004_ist_Kitap/EK4.

http://egitek.meb.gov.tr/Sinavlar/Istatistikler/2004_ist_Kitap/EK1.XLS

http://egitek.meb.gov.tr/Sinavlar/Istatistikler/2004_ist_Kitap/EK6.xls

[http://egitek.meb.gov.tr/Sinavlar/Istatistikler/2005_ist/2005_ooks_test_ortalama_stamda
rt_sapma.jpg](http://egitek.meb.gov.tr/Sinavlar/Istatistikler/2005_ist/2005_ooks_test_ortalama_stamda
rt_sapma.jpg)

http://egitek.meb.gov.tr/Sinavlar/Istatistikler/2005_ist/OKS2005TabanTavan.xls

<http://egitek.meb.gov.tr/Sinavlar/istatistik.html>

<http://egitek.meb.gov.tr/Sinavlar/klavuz.html>

<http://egitek.meb.gov.tr/Sinavlar/OlcmeHakkinda.html>

<http://egitek.meb.gov.tr/Sinavlar/Yonerge/MerkeziSisSinYonergesi.pdf>

<http://www.legese.com/>

<http://www.meb.gov.tr/>

<http://www.meb.gov.tr/index1024.htm>

<http://80.251.40.59/education.ankara.edu.tr/aksoy/eay/eay/b0506/ymetin.doc>

EKLER

EK 1: SBS SORULARININ BİLİŞSEL ALAN BASAMAKLARINA GÖRE DAĞILIM TABLOLARI

6.SINIF 2008 SBS SORULARININ BİLİŞSEL ALAN BASAMAKLARINA GÖRE DAĞILIMI																																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	Toplam	
Bilgi	X		X		X	X				X						X		X														7	
Kavrama		X					X	X	X			X	X		X		X		X													9	
Uygulama											X																					1	
Analiz				X										X																		2	
Sentez																																0	
Değerlendirme																																0	
Genel Toplam																															19		
6.SINIF 2009 SBS SORULARININ BİLİŞSEL ALAN BASAMAKLARINA GÖRE DAĞILIMI																																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	Toplam	
Bilgi	X						X		X	X	X		X	X	X	X	X															10	
Kavrama		X	X									X							X													4	
Uygulama				X		X												X														3	
Analiz					X			X																								2	
Sentez																																0	
Değerlendirme																																0	
Genel Toplam																															19		

EK3: 6., 7., 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Etkinliklerin ve Soruların Bilişsel Alan Basamaklarına Göre Dağılım Tabloları:

TEMA	KONULAR	ETKİNLİK VE	BİLGİ	KAVRAMA	UYGULAMA	ANALİZ	SENTEZ	DEĞERLEN	TOPLAM
SEVGİ	Türkiye	9	---	4	---	3	1	1	9
	Eskici	10	---	4	---	3	1	2	10
	Sevgi Paylaştıkça Çoğalır	8	1	2	1	1	1	2	8
	Keloğlan ile Sihirli Kuş	9	1	5	---	1	1	1	9
	Tema Ölçme ve Değerlendirme	10	7	1	1	1	---	---	10
ATATÜRK	Atatürk	8	---	3	4	---	---	1	8
	Atatürk'ün Kişiliği	9	2	4	---	3	---	---	9
	Kadın Ulusun Temelidir	10	1	1	2	3	---	---	10
	Türk Müziği ve Folkloru	8	2	4	1	1	---	---	8
	Tema Ölçme ve Değerlendirme	13	4	3	2	4	---	---	13
BİLİM VE TEKNOLOJİ	Alo Graham Bell	7	2	4	1	---	---	---	7
	Geleceğin Dünyası	8	3	3	1	1	---	---	8
	Edison	8	2	5	---	---	---	1	8
	Çocuklar Doğuştan Bilim Adamıdır	7	---	4	1	1	---	1	7
	Tema Ölçme ve Değerlendirme	11	5	4	1	---	---	1	11
KİŞİSEL GELİŞİM	Pulsuz Dilekçe	8	1	6	---	1	---	---	8
	Ah Şu Gençler	9	5	3	---	1	---	---	9
	La Fontene	7	2	3	1	1	---	---	7
	İnsanlık Mektebi	8	3	3	---	1	1	---	8
	Tema Ölçme ve Değerlendirme	10	3	6	---	1	---	---	10
DOĞA VE EVREN	Ormanda Sabah	8	1	5	---	1	---	---	7
	Süpermen İstanbul'a Düştü	7	2	3	---	---	1	1	7
	Zerdali Ağacı	7	---	6	---	1	---	---	7
	Çocuk İle Geyik	11	3	3	5	---	---	---	11
	Tema Ölçme ve Değerlendirme	10	3	5	1	1	---	---	10
OKUMA KÜLTÜRÜ	Prensi Olmayan Masal Kitabı	7	1	4	2	---	---	---	7
	Özgün Bir Konu Aranıyor	8	1	4	1	---	---	2	8
	Masal Adam	7	1	4	2	---	---	1	8
	Kitaplarımın Cumhuriyetinde	11	---	4	4	3	---	---	11
	Tema Ölçme ve Değerlendirme	14	2	10	1	1	---	---	14

7. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Etkinliklerin ve Soruların Bilişsel Alan Basamaklarına Göre Dağılım Tablosu:

TEMA	KONULAR	ETKİNLİK VE	BİLGİ	KAVRAMA	UYGULAMA	ANALİZ	SENTEZ	DEĞERLEN	TOPLAM
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER	Cocuk Hakları Sözleşmesi'nin Isığı	8	-	3	1	1	-	3	8
	Hiroşimalı Masahi Nii	12	2	6	1	1	-	2	12
	Haval Çocuk	13	1	6	2	2	-	2	13
	Haritada Bir Nokta	7	2	2	1	2	-	-	7
	Tema Ölçme ve Değerlendirme	6	-	3	-	3	-	-	6
ATATÜRKÇÜLÜK	Atatürk'ü Tanımak	6	1	2	1	1	-	1	6
	Atatürk'ün Türk Diline Verdiği Önem	6	1	3	-	-	-	2	6
	Atatürk'ü Altınla Satın Almak İsteven	6	-	1	2	1	-	2	6
	Muhsin Ertuğrul	8	2	4	-	-	1	1	8
	Tema Ölçme ve Değerlendirme	3	-	-	1	1	1	-	3
DOĞA VE EVREN	Renkler	9	1	5	-	-	1	2	9
	Yukarıda Ne Var Ne Yok?	8	1	5	-	-	-	2	8
	Hamilton Adası	7	1	3	1	2	1	-	7
	Cevre Dostu Bir Bilimci	9	2	3	-	-	2	2	9
	Tema Ölçme ve Değerlendirme	5	-	3	1	1	-	-	5
DUYGULAR VE HAYALLER	Cocukluk	9	2	3	-	1	1	2	9
	Nese	7	3	3	1	-	-	-	7
	Dostluğun Değeri	9	1	5	-	1	-	2	9
	Dedemin Pili Bitmesin	8	2	5	1	-	-	-	8
	Tema Ölçme ve Değerlendirme	3	-	2	-	1	-	-	3
ALİŞKANLIKLAR	Alışkanlık	9	-	7	-	-	-	2	9
	Mehmet Okur	12	4	5	-	-	1	2	12
	Balıkçı	10	2	5	1	1	-	1	10
	(Hasan Ali Yücel)	7	-	6	-	-	1	-	7
	Tema Ölçme ve Değerlendirme	5	2	2	-	-	1	-	5
MİLLİ KÜLTÜR	Milli Kültür	13	-	7	-	1	3	2	13
	Cekoslovakya	8	-	4	-	2	-	2	8
	Nazar Boncuğu	8	1	4	-	2	1	-	8
	Havada Bulut Yok	10	1	6	-	1	2	-	10
	Tema Ölçme ve Değerlendirme	5	1	1	1	1	1	-	5

8. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Etkinliklerin ve Soruların Bilişsel Alan Basamaklarına Göre Dağılım Tablosu:

TEMA	KONULAR	ETKİNLİK VE	BİLGİ	KAVRAMA	UYGULAMA	ANALİZ	SENTEZ	DEĞERLENDİRME	TOPLAM
TOPLUM HAYATI	Dünyada,Herkeste Sevgi Var...Her Yerde Sevgi	9	-	4	3	1	1	-	9
	Yetim Kalan Ağaçlar	9	2	4	1	2	-	-	9
	Değişmek Veva Kavbolmak	11	2	5	3	1	-	-	11
	Sevfi Baba	7	2	4	-	1	-	-	7
	Tema Ölçme Ve Değerlendirme	11	-	5	1	5	-	-	11
ATATÜRKÇÜLÜK	Yürüelim Arkadaslar	6	3	2	-	1	-	-	6
	Dil Devrimi	7	2	3	2	-	-	-	7
	Atatürk İlkeleri	6	-	3	-	2	1	-	6
	Sevgili Öğretmenim	6	-	3	2	-	1	-	6
	Sevgili Öğrencim Ahmet	6	3	2	1	-	-	-	6
	Tema Ölçme Ve Değerlendirme	14	1	6	2	5	-	-	14
MİLLİ KÜLTÜR	Miras KECE	8	1	5	2	-	-	-	8
	Başlıyor. Nasrettin Hoca Festivali Başlıyor...	6	1	4	-	-	1	-	6
	Yozgat'ta Gençlerin Askere Uğurlanışı	7	1	5	-	1	-	-	7
	Cazgır	7	-	4	1	1	1	-	7
	Tema Ölçme Ve Değerlendirme	12	1	3	-	8	-	-	12
İLETİŞİM	Sevinme Oyunu	7	1	6	-	-	-	-	7
	Sızıma	7	2	3	1	1	-	-	7
	Portakalın Yapracağını Kopardığım An	6	-	5	1	-	-	-	6
	Cok Sesli bir Zivaret	10	1	6	-	3	-	-	10
	Tema Ölçme Ve Değerlendirme	11	2	3	1	5	-	-	11
KİŞİSEL GELİŞİM	Havali Gerceğe Dönüştüren Büvü	7	3	3	1	-	-	-	7
	Kisilik	4	-	1	-	2	1	-	4
	İnanc	5	2	2	-	-	1	-	5
	Oğuz'un Gençliği	7	1	6	-	-	-	-	7
	Tema Ölçme Ve Değerlendirme	11	2	7	-	2	-	-	11
KAVRAMLAR VE ÇAĞRIŞIMLAR	Havallerim Vardı Renkler İcinde ...	6	2	3	-	1	-	-	6
	Güzellik Suvu	10	2	5	2	-	1	-	10
	Gidem Dersin Ucmağa	5	-	3	-	2	-	-	5
	Daldan Dala	9	-	7	1	-	1	-	9
	Tema Ölçme Ve Değerlendirme	17	5	4	2	6	-	-	17

EK 4: 6., 7., 8. SINIF YILLIK PLANLARI

2009–2010 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 6. SINIFLAR TÜRKÇE DERSİ												
ÜNİTELENDİRİLMİŞ YILLIK PLAN												
AY	HAFTA	TEMA	METİN	KAZANIMLAR					SÖZLEŞİM	ATATÜRK	YÖNTEM VE TEKNİKLER	DEĞERLEN DİRME
				OKUMA	KONUŞMA	YAZMA	DİNLEM E	DİL BİLGİSİ				
EKİM	3		İ. MARŞI	- Sesli okurken beden dilini (jest, mimiklerini) kullanmaya özen gösterir. - Akıcı bir şekilde okur. Kelimeleri doğru telâffuz eder. Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır.	- Sorulan sorulara açık, yeterli Ve doğru cevaplar verir. - Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar.	-Düzgün, okunaklı ve işlek bitişik eğik yazıyla yazar. -İmla ve noktalama kurallarına uyar.				-Okuma -Anlatım -Açıklama -Soru-cevap		

	1	S E V G İ	TÜRKİYE (2009-14/15/19 ve 2009-12/19 Sorular)	Sesli okurken beden dilini (jest, mimiklerini) kullanmaya özen gösterir. Akıcı bir şekilde okur. Kelimeleri doğru telâffuz eder. Sözün ezgisine dikkat ederek okur. Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. <u>Okuduğu metnin konusunu, ana fikrini</u> - Metne ilişkin sorulara cevap verir. - Metindeki söz sanatlarının anlatıma olan katkısını fark eder. - Şiir dilinin farklılığını ayırt eder. - Şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları eder. - Okuduklarını kendi hayatı ve günlük hayatla karşılaştırır. - Metinle ilgili görsel öğeleri yorumlar. Okuduğu metne farklı başlıklar bulur. - Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır. - Okuma planı yapar. Farklı türlerde metinler okur. - Süreli yayınları takip eder. - Şiir ezberler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur.	- Konuşmaya uygun ifadelerle başlar. - Standart Türkçe ile konuşur. - Konuşurken nefesini ayarlar. - İhtilebilir bir sesle konuşur. - Kelimeleri doğru telaffuz eder. - Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar. - Duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini sözlü olarak ifade eder. - Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.	-Kağıt düzenine dikkat eder -Düzgün, okunaklı ve işlek bitişik eğik yazıyla yazar. -Yazım ve noktalama kurallarına uyar. - Yazdığı metni görsel materyallerle destekler. -Yazıya konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur. -Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. -Şiir yazar. -Yazdıklarını biçim ve içerik yönünden değerlendirir. -<u>Yazdıklarını yazım ve noktalama kurallarına uygunluk yönünden değerlendirir.</u>(soru 15) -Yeni öğrendiği kelime, kavram, deyim ve atasözlerini kullanır. -Şiir defteri tutar. -Yazdıklarını paylaşır ve yapılan değerlendirmeleri dikkate alır.		-Kök ve eki kavrar. (soru19)			• Sesli okuma * Ezbere Okuma • Katılımlı konuşma •Kelime ve kavram ha-vuzundan seçerek yazma -Tümevarım -Soru-Cevap	Etkinlikler, Sözlü anlatım değerlendirme formu, Öz değerlendirme Formu, Çalışma kağıtları, Gözlem formları, Açık uçlu sorular
--	---	-----------	--	---	---	---	--	--	--	--	---	--

AY	HAFTA	TEMA	METİN	KAZANIMLAR					ATATÜRK	YÖNTEM VE TEKNİKLER	DEĞERLEN DİRME
				OKUMA	KONUŞMA	YAZMA	DİNLE ME	DİL BİLGİSİ			
	2		ESKİCİ /2009-10 Yılı 2008	- Sesli okurken beden dilini (jest, mimiklerini) kullanmaya özen gösterir. - Akıcı bir şekilde okur. - Kelimeleri doğru telaffuz eder. - Metnin bağlamından hareketle kelime ve		-Kağıt ve sayfa düzeni- ne dikkat eder. -Düzgün, okunaklı ve					Etkinlikler, Akran değerlendirme formu, Grup öz değerlendirme formu, Çizimler, fotoğraflar, ses kayıtları

3	SEVGİ PAYLAŞTIKÇ	kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. - Anlatımın kimin ağzından yapıldığını belirler <u>- Olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosunu ve bunlarla ilgili unsurları belirler.</u> - Sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkilerini fark eder. - Okuduğu metnin konusunu, ana fikrini / ana duygusunu belirler. - Metne ilişkin sorulara cevap verir. - Kendini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu ve hayalleri yorumlar - Metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir. - İpuçlarından hareketle metne yönelik tahminlerde bulunur. - Metinle ilgili görsel öğeleri yorumlar. - Metnin yazarı hakkında bilgi edinir. - ailesiyle okuma saatleri düzenler.	- Bulunduğu ortama uygun konuşma tutumu geliştirir - Konuşmasında nezaket kurallarına uyar. -Konuşmasında sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkileri kurar. - İhtilebilir bir sesle konuşur. - Kelimeleri doğru telaffuz eder. - Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder. - Konuşma yöntem ve tekniklerini konuşur.	işlek bitişik eğik yazıyla yazar. -Yazma konusu hakkın- da araştırma yapar. -Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. -Olay yazıları yazar. -Şiir yazar. - Yazdıklarını paylaşır ve yapılan değerlendirmeleri dikkate alır. -Yazım ve noktalama kurallarını kavrayarak uygular.		- <u>İsim kökü ve fiil kökünü</u> <u>ayırt eder</u> <u>(soru18-19)</u>			• Sesli okuma • Güdümlü konuşma • Grup olarak yazma •Tümevarım -Soru-cevap	
		- Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. - Metindeki anahtar kelimeleri belirler.	- Konuşmaya uygun ifadelerle başlar. - Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır.	-Düzgün, okunaklı ve işlek bitişik eğik yazıyla						1. Dönem Performans Görevlerinin

4			- Okuduğu metnin konusunu, ana fikrini / ana duygusunu belirler. - Okuduklarını kendi cümleleriyle, kronolojik , sıra ve mantık akışı içinde özetler. - Metne ilişkin sorulara cevap verir. - Metnin türüyle ilgili özellikleri kavrar. - Metinde yararlanılan düşüncüyü geliştirme yollarının işlevlerini belirler. - Metne ilişkin karşılaştırmalar yapar. - Metnin öncesi ve sonrası hakkında kurgular yapar. - Okuduklarını kendi hayatı ve günlük hayatla karşılaştırır. - Okuduğu metne farklı başlıklar bulur.	Konuşmada nezaket kuralları- na uyar. - Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır. - Uygun yerlerde vurgu, tonlama duraklama yapar. -Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur. -Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder. -Konuşma konusu hakkında araştırma yapar. - Ana fikri yardımcı fikirlerle destekler. -Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapar. - Konuşmasını sunarken, görsel, işitsel materyalleri kullanır. -Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. -Sorunlarına konuşarak çözüm arar.	yazar. - Yazım ve noktalama kurallarına uyar. -Yazısına konunun ve türün özelliklerine uygun bir giriş yapar. -Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır -Olay yazıları yazar. -Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.		-Yapım eki ile çekim ekini ayırt eder. (13.-19. Soru)		•İşaretle ye-rek okuma • Kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma •Duyular dan hareketle yazma •Tümevarım • Anlatım -Soru-cevap	
---	--	--	--	---	---	--	---	--	---	--

AY	HAFTA	TEMA	METİN	KAZANIMLAR					ETKİNLİK	ATATÜRK	YÖNTEM VE TEKNİKLER	DEĞERLEN DİRME
				OKUMA	KONUŞMA	YAZMA	DİNLEME	DİL BİLGİSİ				
KASIM	1	ATATÜRK	ATATÜRK	- Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. - Olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosunu ve bunlarla ilgili unsurları belirler - Sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkilerini fark eder. - Metne ilişkin sorulara cevap verir. - Okuduklarındaki öznel ve nesnel yargıları ayırt eder. - Metne ilişkin sorular oluşturur. - Okuduklarından hareketle öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur. - Farklı türlerde metinler okur. - Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır. - Okuduklarıyla ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır.	- Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır. - Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar. - Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar. - Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yolları kullanır. - Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapar. - Konuşmasıyla ilgili sorulara açık, yeterli doğru cevaplar verir. - Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.	-Dipnot, kaynakça, özet, içindekiler vb kısımları uygun şekilde düzenler. - Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. -Şiir yazar. -Şiir defteri tutar. -Okul dergisi ve gazete-si için yazılar hazırlar. -Yazdıklarından arşiv oluşturur. -Yazım kurallarını kavrayarak uygular. -Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.		-Gövdeyi kavrar.	1-8 Etkinlikler	Atatürk'ün hayatı ile ilgili olaylar.	•İşaretleyerek okuma •Kendini karşısındaki-nin yerine koyarak konuşma (empati) •Yaratıcı yazma •Tümevarım - Anlatım -Soru-cevap	Etkinlikler, Sözlü anlatım değerlendirme formu, PROJE ÖDEVLERİNİN VERİMESİ
	2		Atatürk'ün Kişiliği ve	- Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Metnin bağlamından hareketle kelime ve	-Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.	- Standart Türkçe ile yazar. - Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. -Yazım ve noktalama kurallarına uyar.			1-8	Atatürk'ün Kişiliği ve özellikleri	*Metinlerle ilişkilendir-	Etkinlikler, Sözlü anlatım değerlendirme

3			kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. - <u>Okuduğu metnin konusunu, ana fikrini / ana duygusunu belirler.</u> -Okuduklarındaki örtülü anlamları bulur. -Metne ilişkin sorulara cevap verir. -Metne ilişkin sorular oluşturur. -Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantıları fark eder. -Okuduklarını kendi hayatı ve günlük hayatla karşılaştırır. -Okuduğu metne farklı başlıklar bulur. -Kitaplık, kütüphane,kitap fuarından yararlanır, -Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır.	-Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yolları kullanır -Konuşmasını sunarken görsel ve işitsel materyalleri kullanır. -Konuşmasıyla ilgili sorulara açık, yeterli, doğru cevaplar verir. -Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. -Konuşmasını sunum tekniği yönünden değerlendirir. -Konuşmasını sesini ve beden dilini kullanma yönünden değerlendirir. -Duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini sözlü olarak ifade eder.	-Yazma konusu hakkında araştırma yapar. -Yazacaklarının taslağını oluşturur. -Yazdığı metni görsel materyallerle destekler. -Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. -Bildirme yazıları yazar. -Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.					-Birleşik kelimeyi kavrar			me • Yaratıcı konuşma • Yaratıcı yazma. • Tümevarım • Anlatım -Soru-cevap	
---	--	--	--	---	--	--	--	--	--	----------------------------------	--	--	--	--

AY	HAFTA	TEMA	METİN	KAZANIMLAR					ETKİNLİK	ATATÜRK	YÖNTEM VE TEKNİKLER	DEĞERLEN DİRME		
				OKUMA	KONUŞMA	YAZMA	DİNLEME	DİL BİLGİSİ						
KASIM	4	S E V G İ	KELOĞLAN İLE SİHİRLİ KUŞ (Dinleme Metni) (2009.2 /19 -Ve 2008.8 /12 Sorular)	- Konuşmaya uygun ifade-lerle başlar. - Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır. - Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir - Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur. - Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Duygu, düşünce, hayal, izle-nim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder.	- Kağıt ve sayfa düzeni- ne dikkat eder. - Standart Türkçeyle yazar. - Yazım ve noktalama kurallarına uyar. - Yazacaklarının taslağını oluşturur. - Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun du-rumlarda kullanarak anlatımını zenginleş-tirir., - Yazdığı metni görsel materyallerle destekler - Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Yazdıklarını biçim ve içerik yönünden değer-lendirir. - Yazdıklarını dil ve anlatım ile noktalama açısından değerlendirir - Yazım kurallarını kavrayarak uygular.	- Konuşmacının sözünü kesmeden, sabır ve saygıyla dinler. - Başkalarını rahatsız etmeden dinler/izler. - Soru sormak için uygun zamanda söz alır. - Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır. - Dinlediği metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. - Dinlediği metindeki anahtar kelimeleri fark eder. - Dinlediği metnin konusunu, ana fikrini belirler. - Olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosunu ve bunlarla ilgili unsurları belirler - Sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkilerini fark eder. - Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verir - Yaşına ve seviyesine uygun bilim ve sanat etkinliklerine dinleyici olarak katılır. - Şiir, hikaye, masal dinletilerine katılır. - Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlar- dan hoşlandıklarını takip eder.	- Yapım ekle-rinin işlevlerini ve kelimeye kazandırdığı anlam özelliklerini kavrar.	1-9 Etkinlikler		* Seçici dinleme • Yaratıcı konuşma • Yaratıcı yazma •Tümevarım -Soru-cevap	Etkinlikler, Sözlü anlatım değerlendirme formu,Öz değ. F.			
ARALIK	1													

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4		- Sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkilerini fark eder. - Metne ilişkin sorulara cevap verir. - Metne ilişkin sorular oluşturur. - Metnin türüyle ilgili özellikleri kavrar. - Metnin planını kavrar. - Metnin öncesi ve sonrasıyla ilgili kurgular yapar. - Okuduklarını kendi hayatı ve günlük hayatla karşılaştırır. - Metinle ilgili görsel öğeleri yorumlar. - Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve Atasözlerini cümle içinde kullanır .	- amaç-sonuç ilişkileri kurar. -Tekrara düşmeden konuşur. -Konuşma konusu hakkında araştırma yapar. -Konuşmasını sunarken farklı materyaller kullanır. -Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. -Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar.	- tekniklerini kullanır. -Olay yazıları yazar. <u>-Yazım kurallarını kavrayarak uygular.</u>					-Soru-cevap	
	EDİSON	- Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. - <u>Okuduğu metnin konusunu, ana fikrini / ana duygusunu belirler.</u>	-Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. -Karşıdakinin algılamakta zorlanmayacağı bir hızda ve akıcı bir biçimde konuşur. - Konuşmasında sebep-sonuç	-Yazacaklarının			1-8			Etkinlikler, Sözlü anlatım

	5			- Sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkilerini fark eder. - Kalıplaşmış cümle yapılarının kuruluş ve kullanım özelliklerini kavrar. - Okuduklarını kendi cümleleriyle, kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler. - Metne ilişkin sorulara cevap verir. - Metindeki söz sanatlarının anlatıma olan katkısını fark eder. - Metinde yararlanılan düşünceyi geliştirme yollarının işlevlerini açıklar. - Metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir. - Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve Atasözlerini cümle içinde kullanır - Süreli yayınları takip eder. - Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır.	- ve amaç-sonuç ilişkileri kurar. -Tkrara düşmeden konuşur. - Konuşurken nefesini ayarlar - Kelimeleri doğru telaffuz eder. - Uygun yerlerde vurgu, tonlama duraklama yapar. - Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur. - Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder. - Dinleyicilerle göz teması kurar. - Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yolları kullanır. - Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Duygu,düşünce,hayal,izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder. - Yeni öğrendiği kelime, kavram, deyim ve atasözlerini kullanır.	- taslağını oluşturur. - Yazısını bir ana fikir etrafında planlar. - Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır. - Yazısında sebep-sonuç ifadeleri kurar. - Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Duygu, düşünce ve hayallerini kendine özgü ifadelerle yazar. -Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.					• Sesli okuma • İkna edici konuşma • Güdümlü yazma • Drama • Anlatım -Soru-cevap	
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

AY	HAFTA	TEMA	METİN	KAZANIMLAR					ETKİNLİK	ATATÜRK	YÖNTEM VE TEKNİKLER	DEĞERLEN DİRME
				OKUMA	KONUŞMA	YAZMA	DİNLEME	DİL BİLGİSİ				
	1	BİLİM VE	Çocuklar Doğanstan Bilim	- Karşıdakinin algılamakta	-Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. -Tkrara düşmeden yazar. -Yazım ve noktalama kurallarına uyar. -yazdığı metni görsel	-Başkalarını Rahatsız etmeden dinler. -Dinlenenle ilgili soru sormak , görüş bildirmek için uygun zamanda söz alır. -Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır. -Dinlediklerindeki sebep-sonuç ve amaç-sonuç			1-			Etkinlikler, Gözlem formları, Yazılı anlatım

2	KİŞİSEL	PULSUZ DİLEKÇE	zorlanmayacağı bir hızda ve akıcı bir biçimde konuşur. -Konuşurken nefesini ayarlar. -İşitilebilir bir sesle konuşur. -Kelimleri doğru telaffuz eder. -Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır. -Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar. -Dinleyicilerle göz teması kurar. -Konuşmasını bir ana fikir etrafında toplarlar. -Konunun özelliğine uygun düşün-ceyi geliştirme yolları kullanır. -Atasözü, deyim ve söz sanatla-rını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir. -Konuşmasında dikkati dağıtacak ayrıntılara girmekten kaçınır. -Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.	materyallerle destekler. -Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. -Bildirme yazıları yazar. -Yazdıklarını dil ve anlatım yönünden değerlendirir. -Yazdıklarından arşiv oluşturur. -Yazım kurallarını kavrayarak uygular.	ilişkilerini belirler. -Dinlediklerini kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler. -Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorulara cevap verir. -Dinlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapar. -Dinlediklerinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir. -Dinlediklerinin başlığı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar. -Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak, bu konuda örnekler verir. -Dinlediklerinden hareketle yeni öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur. Yaşına ve seviyesine uygun bilim ve sanat etkinliklerine dinleyici olarak katılır.	- İsimlerin cümledeki işlevlerini kavrar, isimleri işlevlerine uygun olarak kullanır.		• Not alarak dinleme • Kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma *Duyulardan hareketle yazma *Tümevarım • Soru-cevap	
			- Akıcı biçimde okur. - Sözün ezgisine dikkat ederek okur. - Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. - Anlatımın kimin ağzından yapıldığını belirler. - Metindeki sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkilerini fark eder.	- Konuşmaya uygun ifadelerle başlar. - Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır - Standart Türkçe ile konuşur. - Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. - Konuşmasında nezaket kurallarına uyar. - Konuşmasını uygun ifadelerle bitirir. - Konuşurken nefesini ayarlar.	- Kağıt ve sayfa düzeni-ne dikkat eder. - Standart Türkçe ile yazar. - Olayları ve bilgileri sıraya koyarak yazar. - Yazısında sebep-sonuç ve amaç-sonuç ifadeleri kurar. - Yazısına konuya ve türe uygun bir giriş yapar.	- Zamirlerin	1-8	•Özetleyere	DÖNEM SONU DEĞERLENDİRME

AY	HAFTA	TEMA	METİN	KAZANIMLAR					ETKİNLİK	ATATÜRK	YÖNTEM VE TEKNİKLER	DEĞERLEN DİRME
				OKUMA	KONUŞMA	YAZMA	DİNLEME	DİL BİLGİSİ				
MART	ŞUBAT	4	KİŞİSEL GELİŞİM	La Fonten Orman Mahkemesinde	- Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. - <u>Olay, yer, şahıs ve varlık kadrosu ile bunlarla ilgili unsurları belirler.</u> - Metne ilişkin sorular oluşturur. - Metnin türüyle ilgili özellikleri kavrar. - Metindeki söz sanatlarının anlatıma olan katkısını fark eder. - Metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir. - Metindeki ipuçlarından hareketle metne yönelik tahminlerde bulunur. - Okuduğu metne farklı başlıklar bulur. - Metni içerik yönünden değerlendirir.	- Bulunduğu ortama uygun konuşma tutumu geliştirir . - Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. - Konuşmasında sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkileri kurar. - Tekrara düşmeden konuşur. - Konuşmasında dikkati dağıtacak ayrıntılara girmekten kaçınır. - Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Konuşmasını içerik yönünden değerlendirir. - Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar.	- Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır. - Tekrara düşmeden yazar. - Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Olay yazıları yazar. - Yeni öğrendiği kelime, kavram, deyim ve atasözlerini kullanır. - Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler. - Yazım kurallarını kavrayarak uygular.	-Hal eklerinin işlevlerini kavrar	1-7 Etkinlikler	• Soru sorarak okuma • Yaratıcı konuşma • Tahminde bulunma • Soru-cevap	2. Dönem Performans Görevlerinin Verilmesi	
	1		İNŞANIL	- Konuşmaya uygun ifadelerle başlar. - Karşıdakinin algılamakta zorlanmayacağı bir hızda		-Konuşmacının sözünü kesmeden sabır ve saygıyla dinler. -Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini					TEM	

2					ve akıcı bir biçimde konuşur. -Tekrara düşmeden konuşur. -Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir. -Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar. -ana fikri yardımcı fikirlerle destekler. -Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yolları kullanır. -Konuşmasında dikkati dağıtacak ayrıntılara girmekten kaçınır. -Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. -Konuşmasını dil ve anlatım yönünden değerlendirir.	-Yazısının ana fikrini yardımcı fikirlerle destekler - Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yolları kullanır. -Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir. -Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. -Yazdıklarını dil ve anlatım yönünden değerlendirir. -Duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini yazarak ifade eder. -Yazım kurallarını kavrayarak uygular.	kullanır. -Dinlenenin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. -Dinlediklerinin konusunu ve ana fikrini belirler. -Dinlediklerindeki yardımcı fikirleri belirler. -Dinlediklerindeki örtülü anlamları bulur. -Dinledikleriyle ilgili sorulara cevaplar verir. -Şiir dilinin farklılığını ayırt eder. -Şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade eder. -Dinlediklerini kendi hayatı ve günlük hayatla karşılaştırır. *Dinlediği şiirin şairi hakkında bilgi edinir. -Dinlediği metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır. -Yaşına uygun bilim ve sanat etkinliklerine katılır. -Şiir ve masal dinletilerine katılır. -Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan beğendiklerini takip eder.	- Hal eklerinin işlevlerini kavrar			• Katılımsız dinleme • İkna edici Konuşma • Metin ta-mamlama • Soru-cevap	
---	--	--	--	--	--	---	---	------------------------------------	--	--	--	--

AY	HAFTA	TEMA	METİN	KAZANIMLAR					ETKİNLİK	ATATÜRK	YÖNTEM VE TEKNİKLER	DEĞERLEN DİRME
				OKUMA	KONUŞMA	YAZMA	DİNLEME	DİL BİLGİSİ				
MART	3	DOĞA VE EVREN	ORMANDA SABAH (2009 3./11./2./12./13./15. Ve 2008 4./12./13./15.)	- Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. - <u>Okuduğu metnin konusunu, ana fikrini / ana duygusunu belirler.</u> - Okuduklarındaki örtülü anlamları bulur. - Metindeki söz sanatlarının anlatıma olan katkısını fark eder. - Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrar ve örnekler verir. - Okuduklarından hareketle öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur. - Beğendiği kısa yazıları ezberler.	- Karşıdakinin algılamakta zorlanmayacağı bir hızda ve akıcı bir biçimde konuşur. - İhtilebilir bir sesle konuşur. - Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder. - Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar. - Ana fikri yardımcı fikirlerle destekler. - Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir. - Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Konuşmasını dil ve anlatım yönünden değerlendirir. - Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar. - Yeni öğrendiği kelime, kavram, deyim ve atasözlerini kullanır	-Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır. -Tekrara düşmeden yazar. - Yazım ve noktalama kurallarına uyar. - Yazdığı metni görsel materyallerle destekler. -Yazıya konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur. - Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Olay yazıları yazar. - Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır. -<u>Yazım kurallarını kavrayarak uygular.</u>		-İyelik eklerinin işlevlerini kavrar	1-8 Etkinlikler	• Sesli okuma -Tümdengelim • Soru-cevap • Duyulardan hareketle yazma • Boşluk tamamlama	Etkinlikler, Sözlü ve Yazılı anlatım değerlendirmesi formu, Açık uçlu sorular	
				- Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. - <u>Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.</u>	- Konuşmaya uygun ifadelerle başlar. - Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır. - Bulunduğu ortama uygun konuşma tutumu geliştirir. - Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.	- Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır. -Yazısını bir ana fikir etrafında planlar.					Performans	

5		- <u>Olay, yer, şahıs ve varlık kadrosu ile bunlarla ilgili unsurları belirler.</u> - Metindeki sebep-sonuç ilişkilerini fark eder - Metne ilişkin sorular oluşturur. - Metne ilişkin sorulara cevaplar verir. - Metnin türüyle ilgili özellikleri kavrar. - Metnin planını kavrar. - Metindeki söz sanatlarının anlatıma olan katkısını fark eder. - Metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir. - Okuduklarını kendi hayatı ve günlük hayatla karşılaştırır. - Metinle ilgili görsel öğeleri yorumlar. - Metnin başlığı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar. - Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve Atasözlerini cümle içinde kullanır	- Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. - Konuşmasında sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkileri kurar. - Konuşma metni hazırlar. - Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yolları kullanır. - Konuşma öncesi konuyla ilgili açıklamalar yapar. - Konuşmasıyla ilgili sorulara açık, yeterli, doğru cevaplar verir. - Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.	-Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir. -Yazdığı metni görsel materyallerle destekler. -Yazısına konunun ve türün özelliklerine uygun bir giriş yapar. -Yazıyı etkileyici ifadelerle sonuca bağlar. - Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Yazdıklarını dil ve anlatım yönünden değerlendirir. -Yazdıklarını paylaşır ve yapılan değerlendirmeleri dikkate alır. -Yazma yarışmalarına katılır.		-İsim tamlamalarının kuruluş ve anlam özelliklerini kavrar.			• Soru sorarak okuma •Tümevarım • Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma • Soru-cevap	
---	--	--	---	--	--	--	--	--	---	--

AY	HAFTA	TEMA	METİN	KAZANIMLAR					ETKİNLİK	ATATÜRK	YÖNTEM VE TEKNİKLER	DEĞERLEN DİRME
				OKUMA	KONUŞMA	YAZMA	DİNLEME	DİL BİLGİSİ				
NİSAN	1	DOĞA VE EVREN	ZERDALİ AĞACI	- Sözün ezgisine dikkat ederek okur. - Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. - Metindeki anahtar kelimeleri belirler. - Metindeki sebep-sonuç ilişkilerini belirler. - Kalıplaşmış cümle yapılarının kuruluş ve kullanılış özelliklerini kavrar. - Metindeki söz sanatlarının anlatıma olan katkısını fark eder. - <u>Metnin öncesi veya sonrasıyla ilgili kurgular yapar.</u> - Şiir dilinin farklılığını ayırt eder. - Şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade eder. - Metnin başlığı ve içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar. - Okuduğu metne farklı başlıklar bulur. - Şair hakkında bilgi edinir. - Metni içerik yönünden değerlendirir.	-Standart Türkçe ile konuşur. -Konuşmasında sebep-sonuç ve amaç-sonuç ifadeleri kurar. -Tekrara düşmeden konuşur. -Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur. -Dinleyicilerle göz teması kurar. - Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder. - Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir. - Konuşmasıyla ilgili sorulara açık, yeterli, doğru cevaplar verir. - Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini sözlü olarak ifade eder.	- Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır. - Tekrara düşmeden yazar. - Yazım ve noktalama kurallarına uyar. - Yazısını bir ana fikir etrafında planlar. - Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Olay yazıları yazar. - Yazdıklarını yazım ve noktalama kurallarına uygunluk yönünden değerlendirir. - Yazdıklarını paylaşır ve yapılan değerlendirmeleri dikkate alır. - Yazma yarışmalarına katılır. - Yazım ve noktalama kurallarını kavrayarak uygular.		-İsim tamlamalarının kuruluş ve anlam özelliklerini kavrar.	1-7 Etkinlikler	• Söz korusu •Yaratıcı konuşma • Metinden hareketle yeni metin oluşturma • Soru-cevap	Etkinlikler, Sözlü ve Yazılı anlatım değerlendir-me formu, Açık uçlu sorular , Gözlem formları	

3			ÇOCUK İLE GEYİK (Dinleme Metni)		- Standart Türkçe ile konuşur. - Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. - Konuşmasında nezaket kurallarına uyar. - Konuşmasında sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkileri kurar. - Konuşurken nefesini ayarlar. - İşitilebilir bir sesle konuşur. - Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır. - Dinleyicilerle göz teması kurar. - Konuşma konusu hakkında araştırma yapar. - Konuşma metni hazırlar. - Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yolları kullanır. - Konuşmasını belirlenen sürede ve teşekkür cümleleriyle sona erdirir. - Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.	- <u>Yazım ve noktalama kurallarına uyar.</u> - Yazdığı metni görsel materyallerle destekler. - Yazıyı etkileyici ifadelerle sonuca bağlar. - Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Olay yazıları yazar. - Yazım kurallarını kavrayarak uygular.	- Başkalarını rahatsız etmeden dinler/izler. - Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır. - Dinlediği metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. - Olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosunu ve bunlarla ilgili unsurları belirler - Dinlediklerini kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler. - Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verir. - Dinledikleriyle ilgili karşılaştırmalar yapar. - Kendini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu ve hayalleri yorumlar. - Dinlediği metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir. - Dinlediği metne farklı başlıklar bulur. - Dinlediği kişiyi sesini ve beden dilini kullanma yönünden değerlendirir. - Tekerleme, sayısmaca,bilmece ve yanıltmacaları ezberler/ kullanır.	<u>-Sıfatların cümledeki işlevlerini fark eder, sıfatları işlevlerine uygun olarak kullanır.</u>	1-11 Etkinlikler		• Not alarak dinleme • Gündümlü konuşma • Metin tamamlama • Boşluk doldurma -Soru-cevap	TEMA SONU DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI
---	--	--	---------------------------------	--	---	--	---	---	------------------	--	---	-------------------------------------

AY	HAFTA	TEMA	METİN	KAZANIMLAR					ETKİNLİK	ATATÜRK	YÖNTEM VE TEKNİKLER	DEĞERLEN DİRME	
				OKUMA	KONUŞMA	YAZMA	DİNLEME	DİL BİLGİSİ					
MAYIS	NİSAN	4	ATATÜRK	KADIN ULUSUN TEMELİDİR (2009 4./12./12./19. Ve 2009 2./7./10./12. Sayılar)	- Sesini ve beden dilini etkili kullanır. - Akıcı biçimde okur. - Kelimeleri doğru telaffuz eder. - Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. - <u>Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.</u> - <u>Metnin konusunu belirler.</u> - <u>Okuduğu metnin ana fikrini belirler.</u> - Metne ilişkin sorulara cevaplar verir. - Metnin türüyle ilgili özellikleri kavrar. - Okuduklarını kendi hayatı ve günlük hayatla karşılaştırır. - Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrar ve bunlara örnekler verir. - Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve Atasözlerini cümle içinde kullanır	- Standart Türkçe ile konuşur. - Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. - Konuşurken nefesini ayarlar. - İşitilebilir bir sesle konuşur. - Kelimeleri doğru telaffuz eder. - Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır. - Dinleyicilerle göz teması kurar. - Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar. - Ana fikri yardımcı fikirlerle destekler. - Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.	- Kağıt ve sayfa düzeni- ne dikkat eder. - Düzgün, okunaklı ve işlek bitişik eğik yazıyla yazar. - Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır., - Yazım ve noktalama kurallarına uyar. - Bildirme yazıları yazar - Yazdıklarını biçim ve içerik yönünden değerlendirir. - Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır. -		-Sıfatların cümledeki işlevlerini fark eder, sıfatları işlevlerine uygun olarak kullanır.	1-10 Etkinlikler	Atatürk'le ilgili anılar	• Sesli okuma • Güdümlü konuşma • Güdümlü yazma • Soru-cevap • Anlatım	2. YAZILI SINAV
				Prensi	- Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Metnin bağlamından hareketle kelime ve	- Konuşmaya uygun ifadelerle başlar. - Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır - Bulunduğu ortama uygun konuşma tutumu geliştirir. - Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.	- Kağıt ve sayfa düzeni- ne dikkat eder. - Yazım ve noktalama kurallarına uyar.			1-7		• Tahmin	

2		kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. - Olay, yer, şahıs ve varlık kadrosu ile bunlarla ilgili unsurları belirler. - Kalıplaşmış cümle yapılarının kuruluş ve kullanılış özelliklerini kavrar - Metne ilişkin karşılaştırmalar yapar. - İpuçlarından hareketle metne yönelik tahminlerde bulunur. - Okuduklarını kendi hayatı ve günlük hayatla karşılaştırır. - Okuduğu metne farklı başlıklar bulur. - Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrar ve bunlara örnekler verir - Aynı kavram alanına giren kelimeleri anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanır. - Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır.	- Konuşmasında nezaket kurallarına uyar. - Konuşmasında sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkileri kurar. - Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar. - Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder. - Canlandırmalarda sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır. - Duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini sözlü olarak ifade eder.	-Yazacaklarının taslağını oluşturur. -Yazıyı etkileyici ifadelerle sona bağlar. - Yazıya konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur. - Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. -Olay yazıları yazar. -Şiir defteri tutar. -Günlük tutar. -Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler. -Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.		-Sıfat tamlamalarının kuruluş ve anlam özelliklerini kavrar			ederek okuma • Eleştirel konuşma •Tümevarım • Soru-cevap • Anlatım	
---	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

AY	HAFTA	TEMA	METİN	KAZANIMLAR					ETKİNLİK	ATATÜRK	YÖNTEM VE TEKNİKLER	DEĞERLEN DİRME
				OKUMA	KONUŞMA	YAZMA	DİNLEME	DİL BİLGİSİ				
MAYIS	4	3	ATATÜRK	TÜRK MÜZİĞİ VE TÜRK FOLKLORU	- Konuşmada nezaket kurallarına uyar. - Kelimeleri doğru telaffuz eder. - Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar. - Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar. - Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapar. - Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.	- Kağıt ve sayfa düzenine dikkat eder. - Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Düşünce yazıları yazar. - Yazdıklarından arşiv oluşturur. - Yazım kurallarını kavrayarak uygular.	- Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır. - Dinlediklerinin konusunu, ana fikrini belirler - Dinlenenin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. - Dinlediklerini kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler. - Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verir. - Dinledikleriyle ilgili sorular oluşturur. - Dinlediklerinde yer alan öznel ve nesnel yargıları ayırt eder. - Dinlediklerini dil ve anlatım yönünden değerlendirir. - Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrar ve bunlara örnekler verir. - Aynı kavram alanına giren kelimeleri anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanır. - Şiir, şarkı, türkü, türlerinde metinler ezberler - Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanları takip eder. - Kaset, CD, film vb kaynaklardan kişisel arşiv oluşturur.	-Edat, bağlaç ve ünlemlerin işlevlerini ve cümleye kazandırdıkları anlam özelliklerini kavrar, bu kelimeleri işlevlerine uygun olarak kullanır.	1-8 Etkinlikler	Atatürk'ün müzik ve halk biliminin geliştirilmesine verdiği önem	• Seçici dinleme • Tümevarım yöntemiyle konuşma • Kontrollü yazma. • Soru-cevap	Etkinlikler, çalışma kağıtları, açık uçlu sorular

HAZİRAN	1	OKUMA KÜLTÜRÜ	ÖZGÜN BİR KONU ARANIYOR	- Sesini ve beden dilini etkili kullanır. - Akıcı biçimde okur. - Kelimeleri doğru telaffuz eder. - Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. - Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. - Anlatımın kimin ağzından yapıldığını belirler. - Metindeki sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkilerini fark eder. - Metnin türüyle ilgili özellikleri kavrar. - <u>Kendini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu ve hayalleri yorumlar</u> - Metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir. - Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır.	- Konuşmasında nezaket kurallarına uyar. - Konuşmasında sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkileri kurar. - Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar. - Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur. - Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder. - Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yolları kullanır.	- Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. - Tekrara düşmeden yazar. - Yazım ve noktalama kurallarına uyar. - Yazısını bir ana fikir etrafında planlar. - Yazısına konunun ve türün özelliğine uygun bir giriş yapar. - Yazıya konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur. - Duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini yazarak ifade eder. - Şiir defteri tutar. - Günlük tutar.	<u>-Edat, bağlaç ve ünlemlerin işlevlerini ve cümleye kazandırdıkları anlam özelliklerini kavrar, bu kelimeleri işlevlerine uygun olarak kullanır.</u>	1-8 Etkinlikler	• Sesli okuma • İkna edici konuşma • Serbest yazma • Tümevarım • Soru-cevap	3. YAZILI SINAV
---------	---	---------------	-------------------------	---	---	---	---	-----------------	---	-----------------

2009–2010 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI TÜRKÇE DERSİ

7. SINIF ÜNİTELENDİRİLMİŞ YILLIK PLANI

TEMALAR	TARİHLER	SÜRE	METİNLER	KAZANIMLAR					ARA DİSİPLİN KAZANIM-LARI	ETKİNLİKLER	ÖLÇME VE DEĞERLEN.
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ			
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER	24-25 Eylül		İSTİKLAL MARŞI	—Sesini ve beden dilini etkili kullanabilme -Akıcı okuma -Sözcükleri doğru telaffuz edebilme -Sözün ezgisine dikkat ederek okuyabilme	-Şiir dilinin farklılığını ortaya koyma -Şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade etme -Metni ezberleme	-Standart Türkçe ile konuşma -Tekrara düşmeden konuşma -Sesini ve bedenini etkili kullanma -Kendi konuşmasını değerlendirme	-Düzgün, okunaklı ve işlek bitişik eğik yazıyı kullanma -Yazma kurallarını uygulama —Duygu, düşünce, izlenim ve hayallerini yazarak ifade etme -Şiir veya öykü defteri tutma -Kendi yazdıklarını değerlendirme	—Fillerin anlam özelliklerini kavrayabilme -Kip ve çekimli fiil kavramını kavrayabilme			
	28 Eylül - 09 Ekim	10 Saat	ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİNİN İŞGİAL-TINDA ÇOCUĞUN EĞİTİM HAKKI	-Okuma yöntem ve tekniklerini kullanma <u>-Metindeki anahtar sözcükleri belirleme</u> <u>—Metnin ana fikrini belirleme</u> -Okuduklarını kendi cümleleriyle özetleme	-Konuşmacının sözünü kesmeden sabırla ve saygıyla dinleme -Dinlediklerini içerik yönünden değerlendirme -Dinlediklerini dil ve anlatım yönünden değerlendirme -Yaşına ve düzeyine uygun sanat ve bilim etkinliklerine katılma	-Konuşmaya uygun ifadelerle başlama -Konuşma sırasında uygun hitaplar kullanma -Konuşmayı uygun ifadelerle bitirme -Hazırlıklı konuşma yapma	-Yazım ve noktalama kurallarını uygulama -Bildirme yazıları yazma -Yazdıklarından arşiv oluşturma	<u>-Fiillerin anlam özelliklerini kavrama</u> 2008 16./17./21. Ve 20009 3./6.716.17. sorular	Girişimcilik, -Haklarına sahip çıkabilme -içinde bulunduğu durumu her yönüyle değerlendirerek fikrini belirtme	1-8. Etkinlikler	

	12 - 16 Ekim	5 Saat	HİROŞİMAMASAHI Nİİ	-Okuma kurallarını uygulayabilme <u>-Okuduğu metni çözümleyebilme</u> -Okuduklarından hareketle sözlük oluşturma -Okuma alışkanlığı kazanma	-Başkalarını rahatsız etmeden dinleme -Dinleme yöntem ve tekniklerini kullanma -Dinlediği kişiyi sesini ve bedenini etkili kullanma yönünden değerlendirme	-Karşıdakinin anlayabileceği hızda ve akıcı konuşma -Konuşmasında neden-sonuç ve amaç-sonuç ilişkileri kurma	-Yazdıkları arasında neden-sonuç ilişkisi kurma -Yazdıkları arasında amaç-sonuç ilişkisi kurma -Yazma yöntem ve tekniklerini kullanma	-Kip ve çekimli fiili kavrama 2008 8.soru		1-12. Etkinlikler	1. Dönem Performans Görevlerinin Verilmesi
	19-23 Ekim	5 Saat	HAYAL ÇOCUK	-Okuma kurallarını uygulayabilme -Metnin türünü ve planını kavrayabilme -Okuduklarını kendi günlük yaşamıyla karşılaştırma -İçerik başlık ilişkisini açıklama -Söz varlığını zenginleştirme	-Dinlenenle ilgili soru sormak veya görüş bildirmek için uygun zamanda söz alma -Başkalarını rahatsız etmeden dinleme	—Yabancı dilden alınmış, dillimize henüz yerleşmemiş sözcüklerin yerine Türkçelerini kullanma -Ses ve nefesi ayarlayarak konuşma -Vurgu, tonlama ve duraklamalara uygun konuşma	—Kâğıt, sayfa düzenine dikkat ederek yazma -Standart Türkçe ile yazma -olay ve bilgileri sıraya koyarak yazma -Bildirme yazıları yazma	-Bildirme kipleriyle dilek kiplerini ayırt etme	Haklarının ihlal edildiği durumlarda yetkili kurumlara başvurmanın bir vatandaşlık görevi olduğunu kavrama	1-13. Etkinlikler	
	26 Ekim – 06 Kasım	10 Saat	HARİTADA BİR NOKTA	<u>—Metnin konu, ana düşünce ve yardımcı düşüncelerini belirleme</u> -Anlatımın kimin ağzından yapıldığını belirleme -Metindeki sorunlara farklı çözümler üretme	-Dinleme kurallarını uygulayabilme -Dinlediği metnin anahtar sözcüklerini belirleme -Dinledikleriyle ilgili sorular oluşturma -Dinlediklerini özetleme -Sözcükler arasındaki anlam ilişkilerini kavrama Anlamca ilişkili sözcüklere örnek verme	-Konuşma sırasında nezaket kurallarına uyma -Konuşmada amaç-sonuç ve neden-sonuç ilişkisi kurma —Sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar verme -Konuşmada yeni öğrendiği kavram, deyim ve atasözlerini kullanma	—Kâğıt düzeni, noktalama ve yazım kurallarına dikkat etme -Yazacakları için bir taslak oluşturma -Ana ve yardımcı fikirleri belirleme -Uygun düşünceyi geliştirme yollarından yararlanma -Düşünce yazıları yazma	<u>-Bildirme kiplerinin kullanım özelliklerini kavrama</u> 2008 16./ 17. Ve 2009 4./6./16./17.sorular		1-7. Etkinlikler	1. YAZILI SINAV

TEMALAR	TARİHLER	SÜRE	METİNLER	KAZANIMLAR					ATATÜRKÇÜ- LÜK KAZANIMLARI	ETKİNLİK-LER	ÖLÇME VE
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ			
ATATÜRKÇÜLÜK	09 – 20 Kasım	10 Saat	ATATÜRK'Ü TANIMAK	-Akıcı biçimde okuma -Sözcükleri doğru telaffuz etme -Metnin konusunu belirleme -Metnin ana ve yardımcı düşüncelerini bulma -Okuduklarını kendi cümleleriyle özetleme -Okuma planı yapma -Farklı türde metinler okuma	-Kimseyi rahatsız etmeden sabır ve saygıyla dinleme -Dinleyip izlediklerini dil ve anlatım yönünden değerlendirme	—Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurma -Anlaşılr bir hızda ve akıcı konuşma -Tekrara düşmeden konuşma -Sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar verme -Anlamadıklarını, merak ettiklerini sorma -Kendini sözlü olarak ifade edebilme	-Yazdıklarından arşiv oluşturma —Kâğıt ve sayfa düzenine uyma -Yazım ve noktalama kurallarına uyma -Yazacaklarının taslağını hazırlama -Bir ana düşünce ve yardımcı düşünceler etrafında yazma -Planlı yazma becerisini geliştirebilme	- Dilek kiplerinin kullanım özelliklerini kavrayabilme 2008 16./17. Ve 2009 2./6./11./16./17. sorular	-Atatürk'ün fikir hayatını anlama —Atatürk'ün fikir hayatında kültürümüzün etkisini kavrama -Atatürk'ün insan sevgisini açıklama -Sanatın barışa olan etkilerini belirtme -Akıl ve bilimin önemini kavrama	1–6. Etkinlikler	Proje Ödeverinin Verilmesi
	23 - 26 KASIM	5 Saat	ATATÜRK'ÜN TÜRK DİLİNE VERDİĞİ ÖNEM	-Okuduğu metindeki öznel ve nesnel vargıları bulma -Metindeki sorunlara farklı çözüm yolları üretme -Metnin başlığıyla içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyma -Kütüphaneden yararlanma	—Başkalarını rahatsız etmeden sabır ve saygıyla dinleme -Dinleyip izlediklerini içerik, dil ve anlatım yönünden değerlendirme	-Konuşmaya uygun ifadelerle başlama -Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirme -Sesini ve bedenini etkili bir biçimde kullanabilme -Hazırlıklı konuşmalar yapabilme -Kendi konuşmasını değerlendirebilme	-Yazdıklarından arşiv oluşturma —Kâğıt ve sayfa düzenine uyma -Yazdığı yazıyı görsel materyallerle destekleme -Dipnot, kaynakça, özet ve içindekiler kısımlarını uygun biçimde düzenleme	-Fiillerin olumlu, olumsuz, soru ve olumsuz soru çekimlerini uygulayabilme 2008 3./13. Soru	-Türkçenin yaşayan ve zengin bir dil olduğunu nedenleriyle belirtme -Atatürk'ün Türk diline verdiği önemi kavrama -Atatürk'ün konuyla ilgili çalışmalarını anlatma	1-7. Etkinlikler	1. Dönem Performans Görevlerinin Toplanması

	01 – 04 Aralık	5 Saat	ATATÜRK'Ü ALTINLA SATIN ALMAK İSTEYEN MAREŞAL	-Sözcükler arasındaki anlam ilişkilerini kavrama <u>Anlamca ilişkili sözcüklere örnek verme</u> -Okuduklarıyla ilgili duygu düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşma -Okuduklarını özetleme -Metnin yazarı/şairi hakkında bilgi edinme	---	-Konuşmaya uygun ifadelerle başlama -Uygun hitap sözleri kullanma <u>-Olay ve bilgileri sıraya koyarak anlatma</u> -Canlandırmalarda sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanma	-Yazma kurallarını uygulayabilme -Yazma yöntem ve tekniklerini kullanabilme -Yazıyı ana fikir etrafında oluşturma -Yazıyı yardımcı fikirlerle destekleme -Atasözü, deyim, özdeyişlerden yararlanma -Düşünce yazıları yazma	<u>-Zarfları kavrayabilme</u> <u>-Zarfları uygulayabilme</u> 2008 1./4./10/20. Ve 2009 7. Sorular)	-Atatürk'ün kişilik özelliklerini kavrama -Atatürk'ün milli ahlak konusundaki düşüncelerini kavrama -Milli ahlak ve milli birlik arasındaki ilişkiyi açıklama	1-6. Etkinlikler	2. YAZILI SINAV
	07 – 11 Aralık	5 Saat	MUHSİN ERTUĞRUL	-Okuma alışkanlığı kazanma	-Konuşmacının sözünü kesmeden sabırla ve saygıyla dinleme -Dinlediklerini içerik yönünden değerlendirme -Dinlediklerini dil ve anlatım yönünden değerlendirme -Dinlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapma -Dinlediklerindeki örtülü anlamları bulma -Dinlediklerindeki bağlamdan hareketle sözcüğün anlamını çıkarma	-Anlaşılabilir bir hızda ve akıcı konuşma -Sözlerle jest ve mimiklerin uyumuna dikkat etme -	-Yazma kurallarını uygulayabilme -Yazma yöntem ve tekniklerini kullanabilme -Yazdığı metnin türüne uygun bir giriş yapma -Konuya uygun kısa, çarpıcı başlık bulma -Olay yazıları yazma	-Sözcükleri cümle içinde farklı görevlerde kullanma	-Atatürk'ün sanata verdiği önemi kavrama -Atatürk'ün çağdaş Türk tiyatrosunu geliştirmek için yaptığı çalışmaları ve sanatçılara verdiği değeri açıklama	1-8. Etkinlikler	

TEMALAR	TARİHLER	SÜRE	METİNLER	KAZANIMLAR					ARA DİŞİP-LİN KAZA-NIMLARI	ETKİNLİK-LER	ÖLÇME VE
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ			
DOĞA VE EVREN	14 - 25 Aralık	10 Saat	RENKLER	-Sesini ve beden dilini etkili kullanabilme -Akıcı biçimde okuyabilme -Sözcükleri doğru telaffuz etme -Sözün ezgisine dikkat ederek okuma -Metindeki anahtar kelimeleri belirleme -Anlamı metin içindeki bağlamdan çıkarma -Öznel ve nesnel varlıkları ayırt etme -Şiir dilinin farklılığını ayırt etme	-Dinlediği/izlediği kişiyi sesini ve beden dilini etkili kullanma yönünden değerlendirebilme —Şiir, hikâye ve masal dinletilerine katılma	-Standart Türkçe il konuşma -Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurma -Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını seçme —Anlatımı zenginleştirecek atasözü, deyim ve söz sanatlarından yararlanma	-Şiir yazma -Şiir defteri tutma -Beğendiği sözleri, şiirleri ve metinleri derleme -Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanma 2008 3. Ve 2009 1./3./14.Soru	-Basit, türemiş ve birleşik fiillerin kuruluş ve anlam özelliklerini kavrama		1-9. Etkinlikler	
	28 Aralık – 08 Ocak	10 Saat	YUKARIDA NE VAR NE YOK?	-Okuma yöntem ve tekniklerini kullanma -Metindeki söz sanatlarının anlatıma katkısını kavrama -Metinle ilgili görsel öğeleri yorumlama -Metnin başlığı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyma	-Konuşanın sözünü kesmeden sabır ve saygıyla dinleme -Başkalarını rahatsız etmeden dinleme	-Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşma -Konuşma metni hazırlama -Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklama yapma -İlgiyi dağıtılabacak gereksiz ayrıntılardan kaçınma -Kendi konuşmasını değerlendirme	-Olay ve bilgileri sıraya koyarak anlatma -Yazım ve noktalama kurallarına uygun yazma -Bildirme yazıları yazma 2008 1. Ve 2009 14.soru	-Farklı yapı özelliklerindeki fiilleri anlam özelliklerini dikkate alarak kullanma		1-8. Etkinlikler	3. YAZILI SINAV

	11-15 Ocak	5 Saat	HAMILTON ADASI	-Metnin planını kavrama -Metnin ilgili soruları yanıtlama -Metnin ilgili sorular oluşturma —Okuduğu metnin türüyle ilgili özellikleri kavrama -Farklı türlerde metinler okuma	-Dinlenenle ilgili soru sormak görüş bildirmek için uygun zamanda söz isteme	-Anlaşılır bir hızda ve akıcı konuşma -Konuşma sırasında nezaket kurallarına uyma -Tekrara düşmeden konuşma -Konuşmayı bir ana düşünce etrafında planlama	—Kâğıt ve sayfa düzenine uygun yazma -Standart Türkçe ile yazma -Olay yazıları yazma 2008 6./15. Ve 2009 15. Soru	-Cümlede zaman kavramını belirleyen/destekleyen zarfları bulma	-Heyelan sırasında kapalı ve açık alanlarda yapılacakları açıklama	1-8 Etkinlikler	
	18 -22 Ocak	5 Saat	ÇEVRE DOSTU BİR BİLİMCİ	-Sürekli yayınları takip etme -Okuduklarıyla ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşma	-Dinlediklerine ilişkin soru sorma -Sorulanları yanıtlama -Görsel unsurlarla dinledikleri arasında ilişki kurma -Dinlediklerinde bulunan olay, yer, zaman, kişileri belirleme -Dinlediklerinde neden-sonuç ve amaç-sonuç ilişkisi bulma	-Konuşmada neden-sonuç ve amaç-sonuç ilişkilerine yer verme -Konuşurken sesini ve nefesini ayarlama -Konuşurken gereksiz sesler çıkarmama	-Tekrara düşmeden yazma -Yazma konusu hakkında araştırma yapma -Yazacaklarının taslağını oluşturma -Yazma konusuna uygun bir giriş bulma -Dipnot, kaynakça, içindekiler gibi kısımları uygun şekilde düzenleme 2009 18 soru	-Fiil kiplerinde zaman ve anlam kaymasının nasıl gerçekleştiğini kavrama		1-9. Etkinlikler	

TEMALAR	TARİHLER	SÜRE	METİNLER	KAZANIMLAR					ARA DİŞİP-LİN KAZA-NIMLARI	ETKİNLİK-LER	ÖLÇME VE DEĞERLEN.
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ			
DUYGULAR VE HAYALLER	08 - 12 Şubat	5 Saat	ÇOCUKLUK	-Okuma kurallarını uygulama -Şiir diline uygun okuma -Okuduklarındaki örtülü anlamları bulma -Metindeki söz sanatlarının anlatıma katkısını fark etme -Metnin başlığı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyma	-Başkalarını rahatsız etmeden sabır ve saygıyla dinleme -Uygun zamanda söz alma -Dinlenen/izlenen kişiyi ses ve beden dili kullanımı yönünden değerlendirme —Şiir, hikâye ve masal dinletilerine katılma	-Standart Türkçe ile konuşma -Konuşmada neden-sonuç ilişkisine yer verme -Duygu, düşünce, hayal ve izlenimleri sözel olarak ifade etme	-Şiir yazma -Şiir defteri tutma -Beğenilen sözleri ve metinleri derleme	-Fiil kiplerini farklı zaman ve anlamları ifade edecek şekilde kullanma		1-9. Etkinlikler	
	15 - 19 Şubat	10 Saat	NEŞE	-Metnin konusunu belirleme -Okunanlarda geçen nesnel ve öznel yargıları ayırt etme -Metne ilişkin sorulara yanıt verme -Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantıları fark etme -Okuma planı yapma	--- (2008 3./5./6./19. Ve 2009 13./14. Sorular)	-İşitilebilir bir sesle konuşma -Sözcükleri doğru telaffuz etme -Okumada vurgu, tonlama ve duraklamaya dikkat etme -Canlandırmada sesi varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanma	—Kâğıt ve sayfa düzenine uygun yazma -Standart Türkçe ile yazma -Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurma -Noktalan ve yazım açısından yazdıklarını değerlendirme -Yazdıklarından arşiv oluşturma -Düşünce yazıları yazma	-İsim türünden sözcüklerin de kip ve kişi açısından çekimlendiğini kavrama		1-7. Etkinlikler	2. Dönem Performans Görevlerinin Verilmesi

	22 – 26 Şubat	5 Saat	DOSTLUĞUN DEĞERİ	-Metnin bağlamından hareketle sözcüğün ya da sözün anlamını bulma -Metnin ana düşüncesini ortaya koyma -Metni kendi cümleleriyle aslına uygun olarak özetleme	--- 2008 8./16./17./19. Ve 2009 6./15./16./17.sorular	-Olay ve bilgileri sıraya koyarak anlatma	-Olay ve bilgileri sıraya koyarak anlatma -Bildirme yazıları yazma -Yazma konusunda araştırma yapma -Bir ana düşünce etrafında yazılacakları planlama -Yazılanları görsellerle destekleme -Yazma yarışmalarına katılma	-İsimlerin kip eki almasında ek fiilin rolünü kavrama		1-9. Etkinlikler	
	01 – 12 Mart	10 Saat	DEDEMİN PİLİ BİTMESİN	-Farklı türlerde metinler okuma	-Dinleme yöntem ve tekniklerini kullanma -Dinledikleriyle ilgili soru sorma -Dinlediği metnin konu ve ana düşüncesini belirleme -Dinlenen metindeki olay, yer, zaman, kişilere ait bilgileri not alma —Yerine koyma(duygudaşlık) geliştirebilme	-Bulunulan ortama göre konuşma tutumu geliştirme -Anlaşılabilir bir hızda ve akıcı konuşma -Konuşmaya uygun ifadelerle son verme	-Düzgün, okunaklı ve işlek bitişik eğik yazı kullanma -Şiir yazma -Yazdıklarından arşiv oluşturma 2008 19. soru	-İsimlerin ek fiil aracılığıyla hangi kiplerde çekimlendiğini kavrama		1-9. Etkinlikler	

TEMALAR	TARİHLER	SÜRE	METİNLER	KAZANIMLAR					ARA DISİP-LİN KAZA-NIMLARI	ETKİNLİK-LER	ÖLÇME VE
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ			
ALİŞKANLIKLAR	15 – 19 Mart	5 Saat	ALİŞKANLIK	-Metindeki anahtar sözcükleri belirleme -Konuyu ve ana düşünceyi bulma -Metindeki neden-sonuç ve amaç-sonuç ilişkilerini bulma -Metnin türünü ve planını kavrama -Metni içerik, dil ve anlatım yönünden değerlendirme -Sözcük dağarcığını zenginleştirme -Metnin yazarı hakkında bilgi edinme	-- (2008 9./13./14./16./17./19. Ve 2009 2./3./5./6./16./17./19./20. sorular	—Duygu, düşünce, hayal ve izlenimleri sözel ifade etme -Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanma -Konuşmayı belirlenen sürede ve teşekkür cümleleriyle sonlandırma	-Yazı taslağı oluşturma -Konuya uygun düşünceyi geliştirme yollarından yararlanma -Konuyla ilgili kısa dikkat çekici başlık bulma -Düşünce yazıları yazma -İlgi alanına göre yazma -Okul dergisi için yazılar hazırlama	-Ek fiili işlevine uygun olarak kullanma		1-9. Etkinlikler	2. Dönem Performans Görevlerinin Toplanması
	22 – 26 Mart	5 Saat	MEHMET OKUR	-Akıcı biçimde okuma -Doğru telaffuz etme -Sözün ezgisine dikkat etme -Metindeki ipuçlarından hareketle metne yönelik tahminlerde bulunma -Metindekileri günlük yaşamıyla karşılaştırma -Sözcükler arasındaki anlam ilişkisini kavrama	-Başkalarını rahatsız etmeden dinleme -Dinlediği kişiyi konuşma açısından değerlendirme	-Konuşmaya uygun ifadelerle başlama -Konuşmada uygun hitap sözleri kullanma	-Bildirme yazıları yazma -Yazdığı metni görsel materyallerle destekleme -Yazdıklarından arşiv oluşturma 2008 4/12. Ve 2009 10./19./20. Sorular	-Zaman ve kip çekimlerindeki birleşik yapıların oluşmasında ek fiilin işlevini kavrama	-Türk sporcularının olimpiyatlar-daki başarılarının nedenlerini açıklama	1-12. Etkinlikler	1. Yazılı Sınav

	29 Mart-09 Nisan		BALIKÇI	-Okuma kurallarını uygulama -Anlatımın kimin ağzından yapıldığını belirleme <u>—Olay, yer, zaman, kişileri belirleme</u> <u>-Metinle ilgili soruları yanıtlar</u> -Metinle ilgili sorular oluşturma	-Başkalarını rahatsız etmeden dinleme 2008 7. Ve 2009 9.soru	-Konuşma sırasında ses ve nefesi ayarlama -Sözcükleri doğru telaffuz etme -Gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınma -Dinleyiciyle göz teması kurma -Sözlerle jest ve mimiklerin uyumuna dikkat etme	-Olay yazıları yazma -Yazdıklarını değerlendirme -Tekrara düşmeden yazma	-Zaman ve kip çekimlerindeki birleşik yapıların işlevlerini ve kullanım özelliklerini kavrama		1-10. Etkinlikler	
	12 – 22 Nisan	10 Saat	...(HASAN ALİ YÜCEL	-Okuduğu kitaplardan kitaplık oluşturma -Dinlenenlerin bağlamından yola çıkarak sözcüğün anlamını çıkarma -Dinlenenlerin konusunu bulma -Metindeki anahtar sözcükleri bulma -Ana düşünce ve yardımcı düşünceleri belirleme -Dinlediklerini özetleme -Dinlediği metne farklı başlıklar bulma	-Dinlenenlerin bağlamından yola çıkarak sözcüğün anlamını çıkarma -Dinlenenlerin konusunu bulma -Metindeki anahtar sözcükleri bulma -Ana düşünce ve yardımcı düşünceleri belirleme -Dinlediklerini özetleme -Dinlediği metne farklı başlıklar bulma	—Duygu, düşünce, hayal ve izlenimleri sözel ifade etme	-Düşünce yazıları yazma -Yazma konusuyla ilgili araştırma yapma	-Zaman ve kip çekimlerindeki birleşik yapıları özelliklerine uygun biçimde kullanma		1-7. Etkinlikler	Proje Ödevlerinin Toplanması

TEMALAR	TARİHLER	SÜRE	METİNLER	KAZANIMLAR					ARA DİŞİP-LİN KAZA-NIMLARI	ETKİNLİK-LER	ÖLÇME VE DEĞERLEN.
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ			
MİLLİ KÜLTÜR	26 Nisan - 07 Mayıs	10 Saat	MİLLİ KÜLTÜRÜN ÖNEMİ	-Akıcı biçimde okuma -Sözcükleri doğru telaffuz etme —Vurgu, tonlama ve duraklamalara uyma -Metindeki anahtar sözcükleri belirleme -Metnin konusunu ve ana düşüncesini bulma -Söz varlığını zenginleştirme	--- 2008 16./17. Ve 2009 2./6./3./16.sorular	-Standart Türkçe ile konuşma -Konuşmada neden-sonuç ilişkisine yer verme -Duygu, düşünce, hayal ve izlenimleri sözel olarak ifade etme	—Kâğıt ve sayfa düzenine dikkat etme -Elektronik ortamdaki yazışmalarda biçimle ilgili kuralları uygulama -Yazma yöntem ve tekniklerini kullanma -Bildirme yazıları yazma -Kendi yazdıklarını değerlendirme -Kendini yazılı ifade etme alışkanlığı kazanma	-Basit, türemiş ve birleşik fiillerin kuruluş ve anlam özelliklerini kavrama —Farklı yapı özelliklerindeki fiilleri anlam özelliklerini dikkate alarak kullanma		1-13. Etkinlikler	
	10 – 14 Mayıs	5 Saat	ÇEKOSLAVAKYA TÜRKLERİ	-Okuma yöntem ve tekniklerini kullanma -Anlatımın kimin ağzından yapıldığını belirleme -Metne ilişkin sorulara yanıt verme -Metnin türünü ve planını kavrama -Metnin başlığı ve içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyma	--- 2009 9.soru	-İşitilebilir bir sesle konuşma -Sözcükleri doğru telaffuz etme -Okumada vurgu, tonlama ve duraklamaya dikkat etme -Canlandırmada sesi varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanma	-Yazma konusu hakkında araştırma yapma -Yazı taslağı hazırlama -Yazılı metni görsel unsurlarla destekleme -Yazdıklarından arşiv oluşturma	-Bildirme kiplerinin kullanım özelliklerini kavrama -Fiil kiplerinde zaman ve anlam kaymasının nasıl gerçekleştiğini kavrama		1-8. Etkinlikler	

	17 – 26 Mayıs	5 Saat	NAZAR BONCUĞU	<u>-Olay, yer, zaman ve kişiye ait unsurları belirleme</u> <u>-Okunanlardaki örtülü anlamı bulma</u> -Metne ilişkin karşılaştırmalar yapma -Metnin yazarı hakkında bilgi edinme	-- (2008 7./18./2. Ve 2009 12.soru) -	-Bulunulan ortama göre konuşma tutumu geliştirme -Anlaşılabilir bir hızda ve akıcı konuşma -Konuşmaya uygun ifadelerle son verme	-Düzgün, okunaklı ve işlek bitişik eğik yazı kullanma -Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatma -Yazılı anlatımda neden-sonuç ilişkilerine yer verme -Yazma yarışmalarına katılma	-Sözcükleri cümle içinde farklı görevde kullanma		1-10. Etkinlikler	
	27 Mayıs - 09 Haz.	10 Saat	HAVADA BULUT YOK	-Okuma alışkanlığı kazanma	-Dinleme yöntem ve tekniklerini kullanma -Konuşmacının sözünü kesmeden sabırla ve saygıyla dinleme -Dinlediklerini içerik yönünden değerlendirme -Dinlediklerini dil ve anlatım yönünden değerlendirme -Dinlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapma -Dinlediklerindeki örtülü anlamları bulma -Dinlediklerindeki bağlamdan hareketle sözcüğün anlamını çıkarma	-Anlaşılabilir bir hızda ve akıcı konuşma -Sözlerle jest ve mimiklerin uyumuna dikkat etme	-Yazma yöntem ve tekniklerini kullanma -Olay yazıları yazma	—Fiillerin anlam özelliklerini kavrama		1-8. Etkinlikler	3. YAZILI SINAV

2009-2010 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI TÜRKÇE DERSİ

8. SINIF ÜNİTELENDİRİLMİŞ YILLIK PLANI

TEMALAR	AYLAR	HAFTA	METİNLER	KAZANIMLAR					ARA DİSİPLİN KAZANIM-LARI	ETKİNLİKLER	ÖLÇME VE DEĞERLEN.
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ			
TOPLUM HAYATI		24-25 Eylül	İSTİKLAL MARŞI	-Sesini ve beden dilini etkii kullanabilme -Akıcı okuma -Sözcükleri doğru telaffuz edebilme -Sözün ezgisine dikkat ederek okuyabilme	-Şiir dilinin farklılığını ortaya koyma -Şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade etme -Metni ezberleme	-Standart Türkçe ile konuşma -Tekrara düşmeden konuşma -Sesini ve bedenini etkili kullanma -Kendi konuşmasını değerlendirme	-Düzgün, okunaklı ve işlek bitişik eğik yazıyı kullanma -Yazma kurallarını uygulama -Duygu, düşünce,izlenim ve hayallerini yazarak ifade etme -Şiir veya öykü defteri tutma -Kendi yazdıklarını değerlendirme	-Fiillerin anlam özelliklerini kavrayabilme -Kip ve çekimli fiil kavramını kavrayabilme			
	EYLÜL	4	VAR HER YERDE SEVGİ GÜCÜ VAR...	* Metin ve metinle ilgili unsurları bir bütün hâlinde görsel olarak algılar. <u>* Metnin ana ve alt başlığı ile görsel</u>	Dinleme/izleme kurallarını uygulama:	* Konuşmanın amacını belirler. * Amacına uygun olarak konuşmasının ana fikrini belirler.	Yazma kurallarını uygulama * Kâğıt ve sayfa düzenine dikkat eder. * Düzgün, okunaklı ve işlek "bitişik eğik yazı"yla yazar. * Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. * Yazısında amaç-	Fiilimsiler ile ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama * Fiilimsiyle, fiil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları	1-9. Etkinlikler		

EKİM	1	YETİM KALAN AĞAÇLAR	<u>unsurlarından hareketle içeriği hakkında fikir yürütür.</u> <u>(4. Soru)</u> * Algıladığı unsurların çağrıştırdığı söz varlığını harekete geçirir * Sesini mekâna ve dinleyiciye göre ayarlar. * Cümlelerin anlamını dikkate alarak nefesini ayarlar.	* Başkalarını rahatsız etmeden dinler/izler. * Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır. Dinlenen/izlenenin anlama ve çözümleme * Dinlenen/izlenenin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. * Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirler	* Konuşma süresini belirler * Konu ile ilgili araştırma yapar * Konuşma süresini belirler. * Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.	sonuç ilişkileri kurar. Planlı yazma: Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. * Gerekli yerlerde kısaltmaları kullanır. * Dil bilgisi kurallarına uygun cümleler kurar * Yaşadığı çevre, ülke ve dünya ile ilgili sorunlara çözüm önerilerinde bulunur * Tepki, beğeni ve isteklerini yazılı olarak ifade eder ve gerekli yerlere bildirir.	kavrar. * Cümlede, fiilimsiye bağlı söz veya söz öbeklerini bulur. * Fiilimsiyle, fiil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları kavrar.	İnsan hakları ve vatandaşlık kazanımları 17.Kazanım	1-9. Etkinlikler	
------	---	---------------------	---	--	--	--	---	---	------------------	--

TEMALAR	AYLAR	HAFTA	METİNLER	KAZANIMLAR					ARA DİSİPLİN KAZANIMLARI	ETKİNLİKLER	ÖLÇME VE
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ			
TOPLUM HAYATI	E K İ M	2	DEĞİŞMEK VE KAYBOLMAK	* Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. * Akıcı bir şekilde okur.		*Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. * İşitilebilir bir sesle konuşur. * Kelimeleri doğru telaffuz eder. * Konuşma konusu hakkında araştırma yapar. *Konuşma metni hazırlar. *Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar. * Ana fikri yardımcı fikirlerle destekler. *Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapar. *Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar	Yazma kurallarını uygulama: * Kâğıt ve sayfa düzenine dikkat eder. * Düzgün, okunaklı ve işlek "bitişik eğik yazı"yla yazar. * Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. * Yazısında amaç-sonuç ilişkileri kurar. Planlı yazma: * Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. * Olayları, duygu ve düşüncelerini sıraya koyar. * Yazacakları ile ilgili sorular hazırlar. * Yazacaklarını taslak hâline getirir. * Yararlanacağı malzemeyi	Fiilimsiler ile ilgili bilgi ve kavrama ve uygulama * Fiilimsiyle, fiil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları kavrar. * Fiilimsiyle, fiil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları kavrar. * İsim fiiller ve işlevleriyle	Kariyer bilincini geliştirme kazanımları Kazanım no:16	1-11. Etkinlikler	Akran konuşması değerlendirme forumu
		3	SEYFİ BABA	* Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. (5. Soru) * Anlatımın kimin ağzından yapıldığını belirler. (8. Soru) * Sebep-sonuç ve amaç-sonuç						1-7 . Etkinlikler	1. Dönem Performans Görevlerinin Verilmesi

ATATÜRKÇÜLÜK		4	YÜRÜYELİM ARKADAŞLAR	ilişkilerini fark eder. <u>* Okuduğu metnin konusunu, ana fikrini / ana duygusunu belirler. (15. Soru)</u> * Metinde yer alan şahıs ve varlık kadrosunun duygu, düşünce, hayal ve davranışlarını çözümler. <u>* Metne ilişkin sorular oluşturur.(7.soru)</u> <u>* Metni içerik olarak değerlendirir.</u>(16. Soru) * Terim, deyim, atasözü ve söz kalıplarını anlamlarına uygun olarak kullanır. * Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantıları fark eder. * Farklı türlerde metinler okur.		* Konuşmasında sebep-sonuç, amaç-sonuç ilişkileri kurar. * Bulunduğu ortama (resmî, samimî) göre etkili bir konuşma tutumu geliştirir. * Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur. * Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder. * Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir * Sorunlarına konuşarak çözüm arar * Birikimlerini gözden geçirir. * Konu ile ilgili araştırma yapar * Konuşmanın amacını belirler * Konuşma konusu ile ilgili yöneltilebilecek muhtemel sorular için hazırlık yapar. * Konuşmasının anahtar kelimelerini hafızasına kaydeder.	hazırlar. * Yazma süresini belirler. Dil bilgisi kurallarına uygun cümleler kurar * Herhangi bir konudaki duygu, düşünce, hayal ve tasarılarını anlatır * Yaşadığı çevre, ülke ve dünya ile ilgili sorunlara çözüm önerilerinde bulunur. * Yazılarında günlük hayattan ve kendi deneyimlerinden örnekler verir.	ilgili bilgileri kavrar/uygular. * Sıfat fiiller ve işlevleriyle ilgili bilgileri kavrar/uygular. * Zarf fiiller ve işlevleriyle ilgili bilgileri kavrar/uygular.	<u>Atatürkçülük</u> * Atatürk'ün yazdığı eserler * Atatürk'ün eserleri, Atatürk'ün Kişiliği ve özellikleri		Tema Sonu Değerlendirme
--------------	--	---	----------------------	--	--	--	---	--	---	--	-------------------------

TEMALAR	AYLAR	HAFTA	METİNLER	KAZANIMLAR					ARA DISİP-LİN KAZA-NIMLARI	ETKİNLİK-LER	ÖLÇME VE DEĞERLEN.	
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ				
ATATÜRKÇÜLÜK	KASIM	1	DİL DEVRİMİ	* Metin ve metinle ilgili unsurları bir bütün hâlinde görsel olarak algılar. * Metnin ana ve alt başlığı ile görsel unsurlarından hareketle içeriği hakkında fikir yürütür.		* Konu ile ilgili araştırma yapar * Konuşmanın amacını belirler. *Amacına uygun olarak konuşmasının ana fikrini belirler. *Konuşma süresini belirler. *Konuşma sırasında kullanılacak araçları belirler ve hazırlar * Konuşmasını konunun geçmişi, şimdiki durumu ve geleceği üzerine kurar. * Konuşma konusu ile ilgili yönetilebilecek muhtemel sorular için hazırlık yapar.		* Kâğıt ve sayfa düzenine dikkat eder. * Elektronik ortamdaki yazışmalarda biçim ile ilgili kurallara uyar. * Bildirme yazılarında tarih ve adresi uygun yere yazar, imzayı gerekli yere atar. * Düzgün, okunaklı ve işlek "bitişik eğik yazı"yla yazar. * Sıralamalarda sayı, sembol ve işaretlerden yararlanır.	* Fiilimsiyle, fil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları kavrar. * İsim fiiller ve işlevleriyle ilgili bilgileri kavrar/uygular. * Sıfat fiiller ve işlevleriyle ilgili bilgileri kavrar/uygular * Fiilimsi ekleriyle yapılmış kalıcı isimlerle, fiilimsiler arasındaki farkları	Atatürkçülük Kazanım no:9	1-6. Etkinlikler	1. Yazılı Sınav
		2	ATATÜRK İLKELERİ	* Kendi düşünceleriyle metindeki düşünceler arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koyar. <u>* Metinde mantık bakımından tutarlılık olup olmadığını sorgular. (20. Soru)</u> * Metindeki şahıs ve varlık kadrosunu çeşitli yönlerden		* Konuşurken nefesini ayarlar.İşitilebilir bir sesle konuşur * Kelimeleri doğru telâffuz eder. * Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır. * Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar. * Yapmacıktan, taklit ve		Atatürk'ün yazdığı eserler Atatürk'ün Kişiliği ve öz.ellikleri		1-6. Etkinlikler	Proje Ödevlerinin Verilmesi	
		3									Okuduklarını Değerlendirme ölçeği	

karşılaştırır.

* Şiir dilinin farklılığını ayırt eder.

* Şiir tür ve biçimlerinin anlama katkısını kavrar.

* Şiirdeki dil ve söyleyiş özelliklerini (ses, redif, kafiye, ritim, aliterasyon, ölçü) fark eder.

*Şiirin kendisinde uyandırdığı duyguları ifade eder.

* Şiir biçiminde yazılmış olan olay yazılarını fark eder.

* Sesini mekâna ve dinleyiciye göre ayarlar.

* Okuma planı yapar.

* Farklı türlerde metinler okur.

* Okuduğu kitaplardan kitaplık oluşturur.

* Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır

özentiden uzak bir sesle konuşur.

* Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder.*

*Canlandırmalarda sesini, varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır

* Konuyu seçer ve sınırlar.

* Birikimlerini gözden geçirir

Dinleyicilerle göz teması kurar.

* Konuşmasını sunarken görsel, işitsel ve çok yönlü iletişim araçlarını kullanır.

* Duyularının uyandırdığı çağrışımları ifade eder.

* Görsel unsurlardan hareketle konuşur

* Şiirin düz yazıdan farklı bir yapıda olduğunu bilir, şiir yazarken bunu dikkate alır.

* Şiir dilinin günlük konuşma dilinden farklılığını kavrar, kelimelere yeni anlamlar yükler.

* Dizeler arasında duygu ve düşünce birliği sağlar.

* Farklı biçim ve türlerde şiirler yazar.

* Dil bilgisi kurallarına uygun cümleler kurar.

* Herhangi bir konudaki duygu, düşünce, hayal ve tasarılarını yazarak anlatır.

* Yaşadığı çevre, ülke ve dünya ile ilgili sorunlara çözüm önerilerinde bulunur.

* Yazılarında günlük hayattan ve kendi deneyimlerinden örnekler verir.

kavrar.

* Cümlede, filimsiye bağlı söz veya söz öbeklerini bulur.

* Cümlede iş oluş durum bildiren kelimeleri tanır. Örnekler üzerinde gösterir.

1. Dönem Performans Görevlerinin Toplanması

Akran konuşması değerlendirme forumu

TEMALAR	AYLAR	HAFTA	METİNLER	KAZANIMLAR					ARA DİŞİP-LİN KAZA-NIMLARI	ETKİNLİK-LER	ÖLÇME VE
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ			
MİLLİ KÜLTÜR	ARALIK	1	MİRAS KEÇE		* Dinlenenin/izlenenin bağlamından hareketle kelime, kelime grupları ve kavramların anlamlarını çıkarır. * Dinlediklerindeki/ izlediklerindeki anahtar kelimelerin farkına varır. * Duygu, düşünce, hayal ve olaylar arasındaki geçiş ve	* Bir toplantıda konuşmacı ya da katılımcı olarak konuşur. * Sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklere katılır. * Etkili ve güzel konuşmaları örnek alır. * Sınıf ve grup içinde yapılan tartışma etkinliklerine katılır * Konuşmalarında hitap ifadeleri kullanır. * Standart Türkçe ile konuşur. * Türkçenin güzellik ve inceliklerini fark eder, konuşmasına yansıtır. * Türkçenin kurallarına uygun	* Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. * Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır. * Tekrara düşmeden yazar. * Yazısına konunun ve türün özelliğine uygun bir giriş yapar. * Yazıyı etkileyici ifadelerle sonuca bağlar.	Çekimli fiilleri kavrar. Fiilde kipleri tanır. * Cümlelerin temel öğelerini (özne, yüklem) ve özelliklerini kavrar. * Yüklemi belirtilmemiş olan (eksiltili) cümlelerin anlatımda kazandığı		1-. Etkinlikler	2. Yazılı Sınav
		2	Nasreddin Hoca Festivali Başlıyor	* Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. * Metne ilişkin sorulara cevap verir. (7. Soru)						1-6. Etkinlikler	

İLETİŞİM	3	4	YOZGAT'TA GENÇLERİN ASKERE UĞURLANIŞI	* Metindeki söz sanatlarının anlatıma olan katkısını fark eder. (3.soru) * Metinde yararlanılan düşünceyi geliştirme yollarının işlevlerini açıklar. (14. Soru) * Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak birbiriyle anlamca ilişkili kelimelere örnek verir. * Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. * Metni içerik yönünden değerlendirir (16.soru) * Süreli yayınları takip eder. * Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır.	bağlantıları fark eder. * Dinleme sürecinde oluşan kopuklukları anladıklarından hareketle tamamlar. * Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapar. * Dinlerken/izlerken olay, yer, zaman, şahıs ve varlık kadrosuyla ilgili unsurları belirler. * Konu ile ilgili kaynakları ve bu kaynakların yerlerini tespit eder. * Ulaşmak istediği bilginin kaynaktaki yerini tespit eder. * Bulduğu bilgiler arasından kendisine gerekli olanı/olanları seçer. * Önemli yerleri açık ve anlaşılır bir biçimde not eder. * Farklı kaynaklardan elde ettiği bilgileri birleştirir. * Çok yönlü iletişim araçlarından yararlanarak araştırma yapar. * Kaynaklardaki bilgileri ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde birleştirir. * Araştırma sonuçlarını yorumlar.	cümleler kurar. * Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. * Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapar. * Konuşmasına uygun ve etkili ifadelerle başlar. * Dinleyicilerin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı konuşur. * Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır/verir. * Tekrara düşmeden konuşur.Bir düşünceden diğerine doğal akış ve mantık sırası içinde geçer. * Konuşmasını bütünlük ve tutarlılık içinde sürdürür. * Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır. * Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. * Konuşma metni hazırlar. * Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanır * Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.	* Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. * Yazdıklarını dil ve anlatım yönünden değerlendirir. * Olay yazıları yazar. * Yazıya, konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur. * Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. * Yazdıklarını yazım ve noktalama kurallarına uygunluk yönünden değerlendirir. * Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır. * İlgili alanına göre yazar. * Şiir defteri tutar. * Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler. * Yazma yarışmalarına katılır	özellikleri kavrar. * Yardımcı öğeleri ve özelliklerini kavrar. * Cümlede yer alan "ara söz"ler ile bunların ilgili olduğu öğeleri kavrar. * Cümlede vurguyla ilgili bilgi ve kuralları kavrar/uygular. * Yardımcı öğeleri ve özelliklerini kavrar. * Cümlede yer alan "ara söz"ler ile bunların ilgili olduğu öğeleri kavrar. * Cümlede vurguyla ilgili bilgi ve kuralları kavrar/uygular. (21. soru)	1-7. Etkinlikler

TEMALAR	AYLAR	HAFTA	METİNLER	KAZANIMLAR					ARA DİŞİP-LİN KAZA-NIMLARI	ETKİNLİK-LER	ÖLÇME VE DEĞERLEN.
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ			
İLETİŞİM MİLLİ KÜLTÜR	O C A K	1	CAZGIR	* Sesini ve beden dilini etkili kullanır. * Akıcı biçimde okur.Kelimeleri doğru telaffuz eder. * Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır.		* Konuyu seçer ve sınırlar. * Konu ile ilgili araştırma yapar. * Konuşmanın amacını belirler.	* Standart Türkçe ile yazar. * Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. * Yazısında sebep-sonuç ilişkileri kurar. * Tekrara düşmeden yazar.		1-7. Etkinlikler	3. Yazılı Sınav	
		2		* <u>Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. (5. Soru)</u> * <u>Anlatımın kimin ağzından yapıldığını belirler. (8. Soru)</u>		* Amacına uygun olarak konuşmasının ana fikrini belirler. * Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder. * Konuşmasını sunarken görsel, işitsel ve çok yönlü iletişim araçlarını kullanır. * Duyularının uyandırdığı	* Yazısının ana fikrini yardımcı fikirlerle destekler.				

TEMALAR	AYLAR	HAFTA	METİNLER	KAZANIMLAR					ARA DISİP-LİN KAZA-NIMLARI	ETKİNLİK-LER	ÖLÇME VE DEĞERLEN.
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ			
İLETİŞİM	ŞUBAT	1	YARIYIL TATİLİ								
		2	SAZIMA	* Sesini ve beden dilini etkili kullanır. * Akıcı biçimde okur. * Sözcükleri doğru telaffuz eder. * Sözüün ezgisine dikkat ederek okur		* Anlaşılır bir hızda ve akıcı konuşur. * Konuşma sırasında nezaket kurallarına uyar. * Tekrara düşmeden konuşur. * Konuşmayı bir ana düşünce etrafında planlar.	* Yazı taslağı oluşturur. * Konuya uygun düşünceyi geliştirme yollarından yararlanır. * Konuyla ilgili kısa dikkat çekici başlık bulur.	* Kelime türleri ile bilgileri kavrar. * Söz sanatlarını bulur, yazıda gösterir.		1-6. Etkinlikler	
		3	YAPRAĞINI KOPARDIĞIM AN	* Metindeki anahtar kelimeleri belirler. (1. Soru) * Öznel ve nesnel yargıları ayırt eder(6. Soru). * Şiir dilinin farklılığını ayırt eder.		* Konuşmasında neden-sonuç ve amaç-sonuç ilişkilerine yer verir. * Konuşurken sesini ve nefesini ayarlar. * Konuşurken gereksiz	* Düzgün, okunaklı ve işlek bitişik eğik yazıyla yazar. * Kağıt ve sayfa düzenine uyar. * Standart Türkçe ile		1-7. Etkinlikler	2. Dönem Performans Görevlerinin Verilmesi	

		4	ÇOK SESLİ BİR ZİYARET	* Metnin planını kavrar. <u>* Metnin ilgili soruları yanıtlar. (7. Soru)</u> * Metnin ilgili sorular oluşturur. * Metnin bağlamından hareketle sözcüğün ya da sözün anlamını bulur. <u>* Metindeki anahtar sözcükleri belirler (1. Soru)</u> <u>* Metnin konusunu ve ana düşüncesini bulur. (10.- 15. Soru)</u> * Söz varlığını zenginleştirir	sesler çıkarmaktan kaçınır. * Standart Türkçe ile konuşur * Duygu, düşünce, hayal ve izlenimleri sözlü olarak ifade eder. * Duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini sözlü olarak ifade eder. * Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır. * Konuşmayı belirlenen sürede ve teşekkür cümleleriyle sonlandırır. * İşitilebilir bir sesle konuşur. * Sözcükleri doğru telaffuz eder. * Canlandırmalarda sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır.	yazar. * Yazma konusuyla ilgili araştırma yapar. * Düşünce yazıları yazar. * Kağıt ve sayfa düzenine uygun yazar. * Standart Türkçe ile yazar. * Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. * Noktalama ve yazım açısından yazdıklarını değerlendirir. * Yazdıklarından arşiv oluşturur. * İlgi alanına göre yazar. * Şiir defteri tutar.	* Cümledeki fiilleri nesne-yüklem ilişkisine göre inceler. * Cümledeki fiilleri özne-yüklem ilişkisine göre inceler.	1-10. Etkinlikler	Kendi yazdığını değerlendirme ölçeği Tema sonu öz değerlendirme ölçeği
--	--	---	-----------------------	---	---	--	--	-------------------	--

TEMALAR	AYLAR	HAFTA	METİNLER	KAZANIMLAR					ARA DISİP-LİN KAZA-NIMLARI	ETKİNLİK-LER	ÖLÇME VE
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ			
KİŞİSEL GELİŞİM	MART	1	HAYALİ GERÇEĞE DÖNÜŞTÜREN BÜYÜ	* Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. * Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. (5. Soru) * Okuduklarındaki özel ve nesnel vargıları ayırt eder. (8. Soru) * Metne ilişkin sorular oluşturur. (7. Soru)		* Standart Türkçe ile konuşur. * Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. * Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur.	* Standart Türkçe ile yazar. * Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. * Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.	* Cümledeki fiillerin çatı özelliklerini kavrar.	1-7. Etkinlikler		
		2			* Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır.	* Dipnot, kaynakça, özet, içindekiler vb. kısımları uygun şekilde düzenler.					
		3	KİŞİLİK	* Okuduğu metne farklı başlıklar bulur. * Metni dil ve anlatım yönünden değerlendirir. * Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır. * Okuma planı yapar. * Farklı türlerde metinler okur. * Okuduğu kitaplardan kitaplık	* Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır. * Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapar. * Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. * Konuşmasını sunum tekniği	* Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanır. * Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder. * Yazım kurallarını kavrayarak uygular.					
		4									

		5	İNANÇ	oluşturur. * Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır * Akıcı biçimde okur. * Kelimeleri doğru telaffuz eder. <u>* Metindeki anahtar kelimeleri belirler. (1. Soru)</u> <u>* Metnin konusunu, ana fikrini belirler (10.-15. Soru)</u> <u>* Metindeki yardımcı fikirleri belirler.</u> <u>*Metnin türüyle ilgili özellikleri kavrar (12.-13.-23.soru)</u> * Metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir. * Metnin başlığı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar. * Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır. * Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. * Sesini ve beden dilini etkili kullanır. * Metindeki ipuçlarından hareketle metne yönelik tahminlerde bulunur.	yönünden değerlendirir. * Konuşmasında nezaket kurallarına uyar. * Tekrara düşmeden konuşur. * Konuşma konusu hakkında araştırma yapar. * Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. * Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır. * Konuşmasında sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkileri kurar. * Konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar verir. *Konuşmasında dikkati dağıtacak ayrıntılara girmekten kaçınır. * Konuşmasını içerik yönünden değerlendirir. * Konuşmasını dil ve anlatım yönünden değerlendirir.	* Kâğıt ve sayfa düzenine dikkat eder. * Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir. * Bildirme yazıları yazar. * Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. * Yazdıklarından arşiv oluşturur. * Kâğıt ve sayfa düzenine dikkat eder. * Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir. * Bildirme yazıları yazar. * Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. * Yazdıklarından arşiv oluşturur. * Yazım kurallarını kavrayarak uygular.	* İsim ve fiil cümlelerini, anlam ve kullanım özelliklerine uygun biçimde kullanır. * Cümlelerin ifade ettiği anlam özelliklerini kavrar.		1-5. Etkinlikler	2. Dönem Performans Görevlerinin Toplanması
--	--	---	-------	--	--	--	---	--	------------------	---

TEMALAR	AYLAR	HAFTA	METİNLER	KAZANIMLAR					ARA DİŞİP-LİN KAZA-NIMLARI	ETKİNLİK-LER	ÖLÇME VE
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ			
ATATÜRKÇÜLÜK	KİŞİSEL GELİŞİM	NİSAN	1		* Başkalarını rahatsız etmeden dinler/izler. * Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır. * Dinlenenin/izlenenin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. * Dinlediklerinde/izlediklerinde amaç-sonuç ilişkilerini belirler. * Dinlediklerini/izlediklerini kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler. * Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorular oluşturur.			* Öznel nesnel yargıları ayırt eder. * Cümleyle ilgili bilgi ve kuralları kavrar ve uygular. * Kurallı ve devrik cümleleri tanır .		1-7. Etkinlikler	Proje Ödevlerinin Toplanması
			2		* Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorulara cevap verir. * Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapar. * Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar.						
		3	SEVGİLİ ÖĞRETMENİM		* Dinlediklerini/izlediklerini kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler. * Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorulara cevap verir. * Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapar. * Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar.	* Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. * İşitilebilir bir sesle konuşur.	* Olayları, duygu ve düşüncelerini sıraya koyarak anlatır. * Yazacakları ile ilgili sorular hazırlar. * Yazacaklarını taslak hâline getirir. * Yararlanacağı malzemeyi hazırlar.			1-7. Etkinlikler	Akran konuşması değerlendirme forumu

KAVRAMLAR VE ÇAĞRIŞIMLAR		4	HAYALLERİM VARDI	* Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. <u>* Okuduklarını kendi cümleleriyle, kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler. (18. Soru)</u> <u>* Metne ilişkin sorulara cevap verir. (7. Soru)</u> <u>* Metindeki söz sanatlarının anlatıma olan katkısını fark eder. (3. Soru)</u> * Söz varlığını zenginleştirir. * Okuduklarından hareketle öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur. *Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur.	* Dinlediklerinde/izlediklerinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir. * İpuçlarından hareketle dinlediklerine/izlediklerine yönelik tahminlerde bulunur. * Dinlediklerinin/izlediklerinin başlığı/adı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar. * Dinlediği/izlediği metne farklı başlıklar bulur. *Dinlediklerini/izlediklerini içerik yönünden değerlendirir. * Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır. * Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorulara cevap verir.	* Kelimeleri doğru telaffuz eder. * Konuşma konusu hakkında araştırma yapar. * Konuşma metni hazırlar. * Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar. * Ana fikri yardımcı fikirlerle destekler. * Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapar. *Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar	* Yazma süresini belirler.	* Fiil ve filimsileri birbirinden ayırt eder. * Cümlenin ifade ettiği anlamları kavrar.		1-6. Etkinlikler	
--------------------------	--	---	------------------	---	---	---	-----------------------------------	---	--	------------------	--

TEMALAR	AYLAR	HAFTA	METİNLER	KAZANIMLAR					ARA DİŞİP-LİN KAZA-NIMLARI	ETKİNLİK-LER	ÖLÇME VE	
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ				
KAVRAMLAR VE ÇAĞRIŞIMLAR	MAYIS	1	GÜZELLİK SUYU	* Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. <u>* Metne ilişkin sorulara cevap verir. (7. Soru)</u> * Metnin türüyle ilgili özellikleri kavrar.						Atatürkçülük 5-6-7- amaçlar	1-9. Etkinlikler	2. Yazılı Sınav
ATATÜRKÇÜLÜK		2	SEVGİLİ ÖĞRENCİM	<u>* Metne ilişkin karşılaştırmalar yapar. (17. Soru)</u> * Okuduğu metne farklı başlıklar bulur. * Aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanır. * Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır.							1-6. Etkinlikler	
KAVRAMLAR VE ÇAĞRIŞIMLAR		3	GİDEM DERSİN UÇMAĞA	* Dinlenenlerin bağlamından yola çıkarak sözcüğün anlamını çıkarır. * Dinlenenlerin konusunu bulur. * Metindeki anahtar sözcükleri bulur. * Ana düşünce ve							1-5. Etkinlikler	

TEMALAR	AYLAR	HAFTA		KAZANIMLAR					ARA DİŞİP-LİN KAZA-NIMLARI	ETKİNLİK-LER	ÖLÇME VE
				OKUMA	DİNLEME	KONUŞMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ			
KAVRAMLAR VE ÇAĞRIŞIMLAR	HAZİRAN	1	DALDAN DALA		* Başkalarını rahatsız etmeden dinler/izler. * Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır. * Dinlenenin/izlenenin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır. * Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirler. *Dinlediklerindeki/izlediklerindeki örtülü anlamları bulur. * Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorular oluşturur. * Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorulara cevap verir.	* Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur. * Sesini ve beden dilini etkili kullanma * Konuşurken nefesini ayarlar. * Dinleyicilerle göz teması kurar. * Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar. * Ana fikri yardımcı fikirlerle destekler. * Konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar verir. * Konuşmasını belirlenen sürede ve teşekkür cümleleriyle sona erdirir. * Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. * Kendini sözlü olarak ifade eder * Sorunlarına konuşarak çözüm arar	* Düzgün, okunaklı ve işlek "bitişik eğik yazı"yla yazar. *Dipnot, kaynakça, özet, içindekiler vb. kısımları uygun şekilde düzenler. * Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. * Şiir yazar. * Yazım kurallarını kavrayarak uygular. <u>* Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.</u> (22. soru)	* Kelimelerin anlam özelliklerini fark eder * Öznel nesnel yargıları ayırt eder.			
		2							1-9. Etkinlikler	3. Yazılı Sınav	

		3	TEKRAR ÇALIŞMASI / SBS SINAVINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR
--	--	---	--

EK 5: 6., 7., 8. SINIFLAR TÜRKÇE ÇALIŞMA KİTAPLARINDAN ÖRNEK METİNLER VE SORULAR:

6. SINIF TÜRKÇE ÇALIŞMA KİTABINDAN ÖRNEK METİNLER VE SORULAR:

ESKİ

7. etkinlik

Refik Halit KARAY

Aşağıdaki tabloda yer alan kelimelere yanlarındaki ekleri getiriniz. Kelimelerin ekli hâlini birer cümlede kullanınız.

Kelime	Ek	Cümle
yoğurt	-ci	
yaş	-ca	
fotoğraf	-de	
uç-	-di	
biç-	-gi	
bit-	-gin	

Kelimelere getirdiğiniz eklerde hangi değişiklikler oldu? Buna göre etkinlikten çıkardığınız sonucu aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

.....

8. etkinlik

Grupça yaptığınız şiir yazma etkinliğini aşağıdaki formu doldurarak değerlendiriniz.

GRUP ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Değerlendirme ölçütleri	Evet	Kısmen	Hayır
Çalışma sırasında birbirimizi cesaretlendirdik.	☐	☐	☐
Birbirimizin öneri ve düşüncelerini dinledik.	☐	☐	☐
Yazım kuralları ve noktalama işaretleriyle ilgili bilgilerimizi paylaştık ve uyguladık.	☐	☐	☐
Sayfa düzeni ile ilgili bilgilerimizi paylaştık ve uyguladık.	☐	☐	☐
Şiire, birlikte uygun bir başlık belirledik.	☐	☐	☐
Birbirimize nazik ve saygılı davrandık.	☐	☐	☐

20

Eskici

Refik Halit KARAY

9. etkinlik

1. Aşağıdaki dörtlükte ek alan kelimeleri, altlarını renkli kalemle çizerek belirleyiniz.

Dünyaya geldiğim anda
Yürüdüm aynı zamanda
İki kapılı bir handa
Gidiyorum gündüz gece
Âşık Veysel ŞATIROĞLU

2. Belirlediğiniz kelimelerin köklerini ve aldığı ekleri aşağıya yazınız. Köklerin isim kökü mü yoksa fiil kökü mü olduğunu belirtiniz.

Kelime	Kelimenin kökü	Aldığı ekler
dünyaya	dünya - isim kökü	-(y)a

10. etkinlik

Aşağıdaki kelimelerin isim kökü mü yoksa fiil kökü mü olduğunu belirleyip ilgili bölüme X işareti koyunuz.

	İsim kökü	Fiil kökü
oyun	X	
baba		
gör-		
gel-		
ev		
çocuk		
kapı		
kalem		
toprak		
kapa-		

1. etkinlik

Okurken işaretlediğiniz kısımlardan da yararlanarak metni özetleyip aşağıya yazınız.

Empty space for writing the summary.

2. etkinlik

Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını tahmin edip yazınız. Tahminlerinizin doğru olup olmadığını sözlükten yararlanarak kontrol ediniz.

Kelime	Tahminim	Sözlükteki anlamı
birey		
mırıldanmak		
halka		
engel		
harçlık		
şık		

3. etkinlik

Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Metinden hareketle doğru olduğunu düşündüğünüz yargıları içeren cümlelerin baş tarafındaki yay ayraçların içine **D**, yanlış olanlara **Y** yazınız.

- (...) Hasan, Haydar ve İbrahim kardeşidir.
- (...) Yazar, çocukları ayda bir kez ziyaret etmektedir.
- (...) Çocuklar, büyüyünce de birbirleriyle ilişkilerini sürdürmüşlerdir.
- (...) Yazarla çocukların iletişimi bir süre sonra kopmuştur.
- (...) Yazarla Hasan tesadüfen karşılaşmıştır.
- (...) Hasan'la İbrahim, yazarın öğütüne uyarak okullarını başarıyla bitirmişlerdir.

4. etkinlik

Aşağıdaki soruları metne uygun olarak cevaplayınız.

Yazarın çocuklara davranışlarını nasıl buluyorsunuz?

Yazarın çocuklara verdiği öğütler hakkında ne düşünüyorsunuz?

Metnin konusu nedir?

Metnin ana fikri nedir?

Metne farklı başlıklar bulunuz.

7. etkinlik

Aşağıdaki kelimelerin aldığı ekleri inceleyiniz. Bu eklerin kelimelere kazandırdığı anlamları düşünerek yapım eki mi çekim eki mi olduğunu belirtiniz.

Kelime	Kelimenin kökü	Aldığı ek	Yapım eki	Çekim eki
yolda	... <u>yol</u> ...	... <u>-da</u> ...		... <u>X</u> ...
evler				
çocuktan				
sevgi				
kalemlik				
duruyor				
geldi				
kitabım				
kulaklık				
teyzesi				
gitsin				
simitçi				
durak				

8. etkinlik

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelere uygun ekler getirerek cümleleri tamamlayınız. Kelimeye getirdiğiniz ekin yapım eki mi yoksa çekim eki mi olduğunu belirtiniz.

1. Bahçedeki ağac..... bir elma düştü. (.....)
2. Ben bu film... iki defa izledim. (.....)
3. Bozulan radyoyu karşındaki tamir..... onandı. (.....)
4. Üniversiteyi bitirince doktor..... yapmaya başlamış. (.....)
5. Dersten sonra hemen ev..... gideceğim. (.....)
6. Ali.... defteri bende kalmış. (.....)
7. O çok çalış..... bir öğrencidir. (.....)
8. Babam yarın İzmir..... dönecek. (.....)

1. etkinlik

Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz. Tahminlerinizi sözlük kullanarak doğrulayınız.

Kelimeler	Tahminim	Sözlük anlamı
gergef		
gerdan		
çıkın		
peri		
sihir		
tılsım		

Aşağıdaki kelimelerin sözlükteki anlamlarını bulup yazınız. Bu kelimeleri farklı anlamlarıyla birer cümlede kullanınız. “Çevre” ve “içli” kelimeleri, “Keloğlan ile Sihirli Kuş” metninde temel, yan, gerçek ve mecaz anlamlarından hangisiyle kullanılmıştır? Kelimelerin altlarına yazarak belirtiniz.

çevre	☐	1. anlam:	
		Cümle:	
	☐	2. anlam:	
		Cümle:	
içli	☐	1. anlam:	
		Cümle:	
	☐	2. anlam:	
		Cümle:	

KELOĞLAN İLE SİHIRLİ KUŞ

Derleyen: Ziya ŞAFK

2. etkinlik

Aşağıdaki deyimleri, metindeki anlamlarına göre gruplayınız. Gruplamayı yaptıktan sonra yalnız kalan deyimın anlamını yazıp cümlede kullanınız.

1. grup

gözlerini gözlerine dikmek

aklından çıkaramamak

ağız açık kalmak

gözlerini ayıramamak

küçük dilini yutmak

2. grup

Yalnız kalan deyim:

Anlamı :

Cümle :

Metinde geçen deyimleri grup arkadaşlarınızla bulunuz. Bu deyimleri ilgili olduğu masal kahramanlarına göre aşağıda gruplayınız.

[illegible]

KELOĞLAN İLE SİHİRLİ KUŞ

Derleyen: Ziya ŞAFAK

3. etkinlik

Aşağıdaki boşlukları dinlediğiniz masala uygun ifadelerle doldurunuz.

Olayların geçtiği mekânlar

Zaman

Masalın adı

Olaylar

Ana karakter ve özellikleri

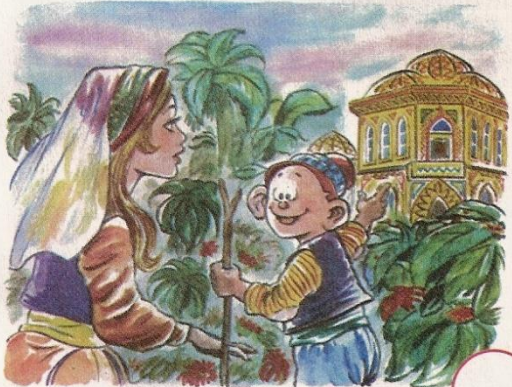
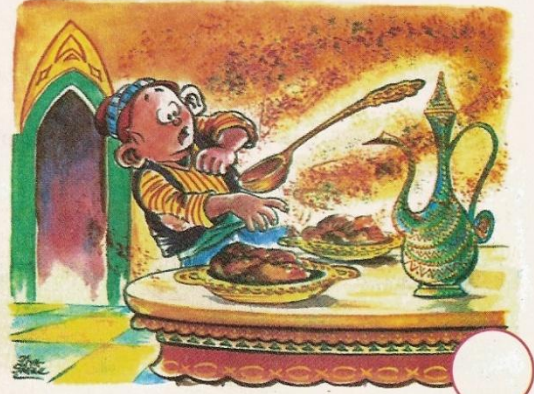
Yardımcı karakterler ve özellikleri

Masalın konusu ve ana fikri

6. etkinlik

Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Bu görselleri masaldaki olayların akışına uygun şekilde sıraya koyup resimleri numaralandırınız.

9. etkinlik

Aşağıdaki türemiş kelimeleri inceleyiniz. Bu kelimeleri yönergelerde verilen ölçütlere uygun olarak sınıflandırınız.

*akıllı, evli, tuzluk, kaçış-, güldür-, gezi, kazı, evlen-,
Türkçe, vatandaş, tuzla-, incel-, baktın-, aldın-, sergi,
göngü, yiyecek, yakacak.*

Yukarıdaki kelimelerden hangileri isim köklerine yapım ekleri getirilerek türetilmiş isimlerdir? Bunları köklerine ve eklerine ayırarak aşağıya yazınız.

Yukarıdaki kelimelerden hangileri fiil köklerine yapım ekleri getirilerek türetilmiş isimlerdir? Bunları köklerine ve eklerine ayırarak aşağıya yazınız.

Yukarıdaki kelimelerden hangileri isim köklerine yapım ekleri getirilerek türetilmiş fiillerdir? Bunları köklerine ve eklerine ayırarak aşağıya yazınız.

Yukarıdaki kelimelerden hangileri fiil köklerine yapım ekleri getirilerek türetilmiş fiillerdir? Bunları köklerine ve eklerine ayırarak aşağıya yazınız.

1. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

1. Aşağıdaki kelimeleri, gülen ve üzülen adam görselleriyle de ilişkilendirerek gruplayınız.

Kelimeler: neşeli, şakacı, mutsuz, üzgün, somurtkan, mutlu, karamsar, keyifli, coşkulu, kederli, sıkıcı, ümitsiz, memnun, sıkıntılı, güleç, umutlu

1. grup

2. grup

2. Aşağıdaki kelimeleri, masal tekerlemesindeki boşluklara uygun olarak yerleştiriniz.

ince, sazi, kuzuyu, kalbur, tatlı, zaman, taziye, top, hancı, çoban, kâtip

Evvel içinde, saman içinde, develen
 oynarken eski harman içinde... Yuvarlandım, yumak oldum;
 toplanlandım, toprak oldum. Toprak evde buldum kazı. Kazı hancıya ver-
 dim. bana mazi verdi. Mazıyı avcıya verdim, avcı
 bana tazi verdi. çobana verdim,
 bana kuzu verdi. kâtime verdim,
 bana yazı verdi. Yazıyı dervişe verdim, derviş bana sazi verdi. Kimse-
 ye vermem bu , ben çalarım bazı bazı, dinle benden,
 telden, söyleşelim dilden.

1. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

3. Aşağıdaki kelimelerden hangilerinin kökü isim köküdür? İsim kökü olan kelimelerin baş tarafındaki harfleri yuvarlak içine alarak belirtiniz.

A. Gözlem	B. Kapıdakiler	C. Geliyor	Ç. Yememiş
D. Giyecek	E. Renkli	F. İsimlerimiz	G. Dairenin

4. Aşağıdaki alıntıları uygun ifadelerle eşleştiriniz.

Her şeyin başı sevgidir elbet. Akıl, bilim, ahlak, sanat sevginin yaratmak, kurmak, yaşatmak için bulduğu yollar değildir de nedir?

Sabahattin EYUBOĞLU

Olay yazısından alıntıdır.

*Merhaba yeni gelen gün,
Gökyüzünde belirsiz aydınlık,
Denizde çivit mavisi,
Merhaba yaşama gücüm.*

Sabahattin Kudret AKSAL

Düşünce yazısından alıntıdır.

Tilki sıçradı, ama üzümlere ulaşamadı. Bir kere daha denedi, yine erişemedi. Üçüncü denemesi de başarısızlıkla sonuçlanınca:

- Zaten ben, o üzümleri yemek istememiş-tim, dedi.

LA FONTAINE

Bir şiirden alıntıdır.

5. Aşağıdaki kelimelerin kaç tane türemiş kelimedir?

kayıkçı, dördümüz, seçkin, görüntü, atkı, yurttaş, lastik

A. 7	B. 6	C. 5	D. 4

6. Aşağıdaki cümlede yapılan yazım yanlışlarını bulunuz.

Yaşayan sanatçılar bilmelidir ki bu vatan insan aklına ve insan gönlüne sığmayacak kadar büyüktür.

Yazım yanlışlarını düzelterek cümleyi aşağıya yazınız.

ATATÜRK'ÜN KİŞİLİĞİ VE ÖZELLİKLERİ

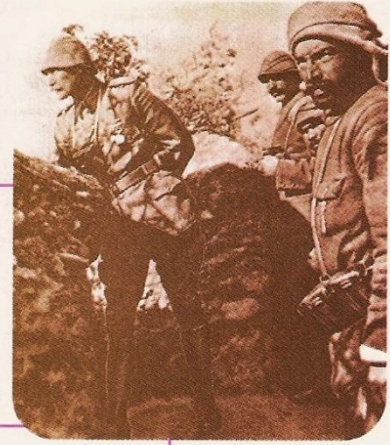
Yrd. Doç. Dr. Muhammed ŞAHİN

6. etkinlik

Aşağıdaki yönergelerde sizden istenenleri, metne uygun olarak yazınız.

Atatürk'ün kişiliği ve özellikleri

Atatürk'ün Türk milletinde gördüğü özellikler

Metnin konusu

Metnin ana fikri

Yardımcı fikirlerden iki tanesi

Metne bulduğunuz farklı başlıklar

Cümleden oluşan başlık :

Soru ifadesi şeklindeki başlık :

Tek kelimeden oluşan başlık :

KADIN ULUSUN TEMELİDİR

İsmet KÜR

1. etkinlik

Aşağıdaki cümlelerde koyu yazılan kelimelerin yerine aynı anlamı verecek başka kelimeler kullanarak cümleleri yeniden yazınız.

✓ Türk kadını her zaman cesurdur, **gözü pektir**.

✓ Verilen yanıtları, sonunda bir cümle içinde **toparlıyor** Atatürk:

✓ Dünyada kadınlar, seçmek ve seçilmek hakkını büyük uğraşmalar, geri görüşlerle **savaşmalar** sonunda elde etmişlerdir.

✓ Kısa bir zaman sonra da kadınlara siyasi haklar **tanınıyor**.

2. etkinlik

“Deliye dönmek” deyiminin metinde geçtiği cümleyi bulup aşağıya yazınız.

“Deliye dönmek” deyiminin cümledeki anlamının, aşağıdakilerden hangisi olduğunu işaretleyerek belirtiniz.

☐ Çok sevinmek

☐ Çok kızmak

☐ Çok üzölmek

Bu deyimı yukarıda belirlediğiniz anlamının dışındaki anlamlarıyla birer cümlede kullanınız.

1. cümle:

2. cümle:

KADIN ULUSUN TEMELİDİR

İsmet KÜR

5. etkinlik

Aşağıdaki bulmacada Atatürk'ün bir özdeyişi saklıdır. Özdeyişi oluşturan her harf bir sayı ile gösterilmiştir. Verilen ipuçlarını kullanarak bulmacayı çözünüz. Bulduğunuz özdeyişi aşağıya veya bir kartona yazarak sınıf panosuna asınız.

		K	A	H	R	A	M	A	N	T	Ü	
7	13	21	6	2	3	6	4	6	17	5	27	
R	K	K	A	D	I	N	I					
3	21	21	6	24	19	17	19	8	7	17	13	
7	3	24	7	8	27	3	27	17	4	7	13	
7	24	7	15	18	9	12	4	14	1	9	6	
3	27	1	7	3	18	17	24	7	23	26	21	
9	7	3	7	13	27	21	8	7	9	4	7	
13	7	9	6	13	19	21	8	19	17			

Özdeyiş:

4. etkinlik

Aşağıdaki cümlelerin metinde geçtiği yerleri hatırlayınız. Bunlarla aynı anlama gelecek değişik cümleler kurup aşağıdaki noktalı yerlere kurduğunuz cümleleri yazınız.

"Hayat müziktir..."

"Müzik hayatın neşesi, ruhu, sevinci ve her şeyidir."

Atatürk, Türk müziğinin Türk ulusunun canlı yapısına uyması gerektiğini belirtmiştir.

5. etkinlik

Müzik konusunda Atatürk'ün düşünceleri ile kendi düşüncelerinizi karşılaştırınız. Aralarındaki benzerlikleri belirleyip aşağıya yazınız.

Atatürk'ün düşünceleri

Benim düşüncelerim

Benzerlikler

7. etkinlik

1. "Fosiller" metnindeki boşluklara aşağıdaki kelimelerden uygun olanları yazarak metni tamamlayınız.

FOSİLLER

Fosiller, milyonlarca yıl önce ölmüş olan hayvan bitkilerin taşlaşmış kalıntılarıdır. İlk bitkilere ait çok sayıda fosil vardır. belli türlerdeki tortular, bitki fosillerini sonsuza dek bozulmadan koruyabilecek özellikler taşır.

Fosil aramaya çıkan herkes bir dinozor fosili bulamaz, bulunabilecek birçok başka fosil türü vardır. Kayalık deniz kıyıları fosil aramak çok uygun yerlerdir. Kayanın zamanla aşınıp parçalanmasıyla içinde saklı olan fosil ortaya çıkmış olabilir. Bu fosil bir bitkiye ait olabildiği bir hayvana bir insana ait olabilir.

2. Yaptığınız çalışmadan yararlanarak aşağıdaki cümlelerde bulunan boşlukları tamamlayınız.

- Bu metinde kullandığım ve kelimeleri anlamca ilgili cümleleri birbirine bağlamıştır.
- Cümle içindeki eş görevli kelimeler arasında kullandığım kelimeler kelimeleridir.
- kelimesi cümlede sebep - sonuç ilgisi kuran bir kelime olarak kullanılmıştır.
- kelimesi cümlede eşitlik ilgisi kurmuştur.

2. etkinlik

1. Metindeki olay, yer, zaman, şahıs ve varlık kadrosuyla ilgili aşağıdaki çalışmayı yapınız.

Metnin adı

Zaman

Olay

Yer

Diğer mekânlar

Şahıs kadrosu

Diğer varlıklar

Varlıklardan biri ve özellikleri

2. Metni beğenip beğenmediğinizi nedenleriyle yazınız.

.....

.....

.....

.....

EDISON

Güner ÜMİT

1. etkinlik

Metinde geçen bazı kelimelerle bu kelimelerin anlamları aşağıda verilmiştir. Anlamların baş taraflarındaki boşluklara ilgili kelimenin numarasını yazarak hangi anlamın, hangi kelimeyle ilgili olduğunu belirleyiniz.

1. mucit

..... İki merkez arasında, kararlaştırılmış işaretlerin yardımıyla yazılı haberlerin veya belgelerin iletimini sağlayan bir iletişim düzeni.

2. kuluçka

..... Herhangi bir mekanik enerjiyi elektrik akımına çeviren aygıt.

3. hurdacı

..... Yeni bir buluş ortaya koyan, icat eden kimse.

4. telgraf

..... Cıvcıv çıkarmak amacıyla yumurtaya yatmış veya yatmak üzere olan dişi kuş veya kümes hayvanı.

5. gramofon

..... Yapay yolla elde edilen, bileşimli.

6. üretçi

..... İşe yaramayacak derecede bozulmuş, zarar görmüş eşyaları alıp satan kimse.

7. sentetik

..... Önceden özel bir madde üzerine tespit edilmiş sesleri, istenildiğinde tekrar eden alet, sesyazar, fonograf.

2. etkinlik

Aşağıdaki deyimleri açıklayarak birer cümlede kullanınız.

dünyaya gelmek

bıkıp usanmamak

kolları sıvamak

EDİSON

Güner ÜMIT

3. etkinlik

Aşağıdaki yargıları okuyunuz. Metne göre doğru olduğunu düşündüğünüz yargıların önündeki yay ayracın içine **D**, yanlış olanlara **Y** yazınız.

- (...) Edison 18. yüzyılda yaşamıştır.
- (...) Edison'un çok zeki birisi olduğunu ilk fark eden öğretmenidir.
- (...) Edison, kendini hayat içinde yetiştirmiştir.
- (...) Edison'un en büyük yardımcısı annesi olmuştur.
- (...) Ampul, Edison'un yaşamının sonlarında icat edebildiği bir buluştur.
- (...) Bugünkü sinemanın temelini Edison'un kinetoskop adını verdiği buluş oluşturmaktadır.
- (...) Birçok buluşu arasında telefonun da yer alması Edison'u ölümsüzleştirmiştir.

4. etkinlik

Aşağıda metinde anlatılan bazı olayların sebepleri ve bunların ortaya çıkardığı sonuçlar karışık olarak verilmiştir. Bunları örnekte olduğu gibi oklarla eşleştirerek sebep-sonuç ilişkilerini belirleyiniz.

Sebepler

ilkokul öğretmenin Edison'un başarılı olamayacağını söylemesi

kitap almak ve deney yapmak için Edison'un paraya ihtiyaç duyması

kinetoskopun bulunması

Edison'un birçok buluş gerçekleştirmesi

Sonuçlar

bugünkü sinema tekniğine ulaşılması

ailesinin onu okuldan alması

Edison'un değişik işlerde çalışmak zorunda kalması

öldükten sonra da adının yaşaması

7. etkinlik

Aşağıdaki isimleri özelliklerine göre sınıflandırınız. Sınıflandırma yaparken bir ismin birden çok özellik taşıyabileceğini göz önünde bulundurunuz.

masa, üzüm, kabile, defterler, yetenek, düşünceler, İzmir, kuşlar, İngilizler, komisyonlar, aileler, orman, Uludağ, Çankaya, tabur, dergi, kitapçılar, heyecan, Kızılay, Türkçe

Özel isimler

Cins isimleri

kuşlar

Tekil isimler

Çoğul isimler

kuşlar

Topluluk isimleri

Somut isimler

kuşlar

Soyut isimler

3. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

3. Aşağıdaki paragrafı, düşüncenin akışına uygun olarak tamamlayınız.

"Anastırmacılar, robotların hareketlerini tasarlamaya çalışırken genellikle doğadaki canlıların hareketlerini örnek alırlar. Bu hareketlerle ilgili bilgilerden yola çıkarak robotları tasarlar ve programlar. Ancak, sıra uçan bir robot yapmaya gelince, bu pek işe yaramıyor. Çünkü böceklerin uçuş mekanizmaları, özellikle de denge ve hareketle ilgili olanlar.....

4. "Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde ..." şeklinde başlayan ifade için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A. Atasözü B. Deyim C. Özdeyiş D. Tekerleme

I. Seni yaş gününe çağırmadığım için üzgünüm.

II. Beni görmek için geldiğine inanmıyorum.

III. Sinemaya gitmek için hazırlandım.

IV. Dürüst olduğu için çok sevilir.

5. "İçin" kelimesi, yukarıdaki cümlelerin hangilerinde amaç-sonuç ilişkisi kurmuştur?

- A. I - II B. II - III C. II - IV D. III - IV

6. Size göre günlük hayatta nasıl bir teknolojik ürünün eksikliği söz konusudur? Bir bilim insanı olsaydınız bu konuda neler yapardınız? Kısaca yazınız.

1. etkinlik

Cümlelerde bulunan boşlukları aşağıdaki kelime ve kelime gruplarından uygun olanlarla tamamlayınız (Kelimelere ekler getirebilirsiniz.).

ayak uydurmak

sindirmek

köşeye sıkıştırmak

soğukkanlılık

bocalamak

şımartmak

yatkın

- Sınıfın yeni düzenine kimse zorlanmadı.
- Bilmediği bir konu olduğu için başladı.
- Yıllar sonra da olsa resim yapmaya olduğunu anlamak onu çok mutlu etti.
- Tüm tensliklere rağmen koruması hepimizi çok etkiledi.
- Gazeteci öyle sorular sordu ki adam her şeyi itinaf etti.
- Sert sözleriyle salonda bulunan herkesi
- Övgü dolu sözleriyle bizi öyle ki sevinçten ne yapacağımızı şaşırmiştık.

2. etkinlik

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde "yumuşak" kelimesi "Yumuşak ve kesin sözler bende daha iyi iz bırakır." cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır? X işareti ile belirtiniz

(....)

• Kedinin yumuşak tüyleri yıkadıkça daha da parlıyordu.

(....)

• Çocuk hızlı ama yumuşak adımlarda odaya girdi.

(....)

• Yumuşak toprağı kazmakta hiç zorlanmadık.

4. etkinlik

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruyu cevaplayınız.

Metinde duygu ve düşüncelerini anlatan çocuk ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A. Ailesi tarafından anlaşılmak istenmektedir.
- B. Ailesinin sözleriyle değil, davranışlarıyla kendisine örnek olabileceğini söylemektedir.
- C. Başarılarının anlaşılması için başkalarıyla karşılaştırılmak istemektedir.
- D. Sevdiğine inandığı sürece isteklerinin çoğundan vazgeçebileceğini belirtmektedir.

5. etkinlik

"Pulsuz Dilekçe" metninde duygularını, düşüncelerini ve isteklerini anlatan çocuğun, anne ve babasından beklentilerini daire içine alınız.

kısıtlanmamak

desteklenmek

sevgi

sımartılmak

anlayış

dürüstlük

serbestlik

başkalarıyla kıyaslanmak

Metindeki çocuğun ailesinden beklentileri

Benim ailemden beklentilerim

LA FONTEN ORMAN MAHKEMESİNDE

Yalvaç URAL

5. etkinlik

“Türkiye” şiiri ile “La Fonten Orman Mahkemesinde” metnini karşılaştırınız. İki metnin benzer ve farklı özelliklerini aşağıdaki başlıkların altına yazınız.

“Türkiye” şiiri ile “La Fonten Orman Mahkemesinde” metnin benzer özellikleri

İki metnin farklı özellikleri

6. etkinlik

Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde “ki” bağlaç göreviyle kullanılmıştır? Bağlaç olan “ki”lerin kullanıldığı cümleleri, kutucukların içine X işareti koyarak belirtiniz.

- ☐ Evdeki hesap çarşıya uymadı.
- ☐ Kalemim yoktu Sıla'ninkini aldım.
- ☐ Ahmet hastalandı ki okula gelemedi.
- ☐ Çok çalışalım ki işi gününde teslim edelim.

Aşağıdaki cümlelerde bulunan boşluklara ek olan “-ki” ile bağlaç “ki”den uygun olanını yazınız.

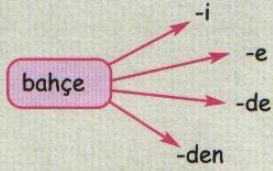
- Kırılan şemsiyesini evde bırakıp annesinin.....ni yanına aldı.
- Çantada..... kitabımı, defterimi sıranın üzerine koydum.
- Bana öyle geliyor..... bu yarış siz kazanacaksınız.

7. etkinlik

Aşağıdaki isimlere hâl eklerini sırasıyla getirerek kelimeleri cümlede kullanınız. Kelimelere hâl ekleri ulanırken oluşan ses değişimlerini gözlemleyiniz. Bu değişmelere sebep olan ses olaylarının adını yazınız.

Örnek

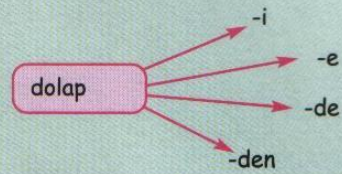
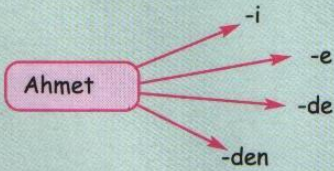

Bahçeyi iyice temizledik. (kaynaştırma)

Bahçeye çiçek ektik. (kaynaştırma)

Bahçede oynayacağız.

Bahçeden dışarı çıkmayın.

7. etkinlik

Aşağıdaki metinde boş bırakılan yerleri olayların oluş akışına uygun olarak tamamlayıp yazınız.

Dostluğun Değeri

Skilli bir kimse, dostu ve dostluğu her şeyin üstünde tutar. Dostları, iyi günde mutluluklarını; kötü günlerde üzüntülerini ve sıkıntılarını paylaşırlar. Okuyacağınız öykü, iste bunu anlatıyor.

Eski Hindistan kentlerinden birinde avcılar sık sık avlandıkları, avı bol bir yer varmış. Günün birinde avcının biri gelip burada tuza kurmuş. Sonra da gizlenip kuşları beklemeye başlamış.

Güvercinler, tuzağa düştüklerini anlayınca kurtulmak için çırpınmaya başlamışlar. Beyleri:

Güvercinler uça uça gitmişler, farenin bulunduğu yere konmuşlar. Fare, ilk önce güvercinlerin beyni kurtarmak için harekete geçmiş.

Güvercinlerin beyi, fareye:

Güvercinler, ağdan kurtulunca sevinçle havalandırıp yurtlarına dönmüşler.

BEYDABA

8. etkinlik

1. Verilen zamirlere hâl ekleri getirerek aşağıdaki şemayı tamamlayınız.

	Yalın hâl	Belirtme hâli	Yönelme hâli	Bulunma hâli	Ayrılma hâli
ben					
sen					
o					
biz					
siz					
onlar					

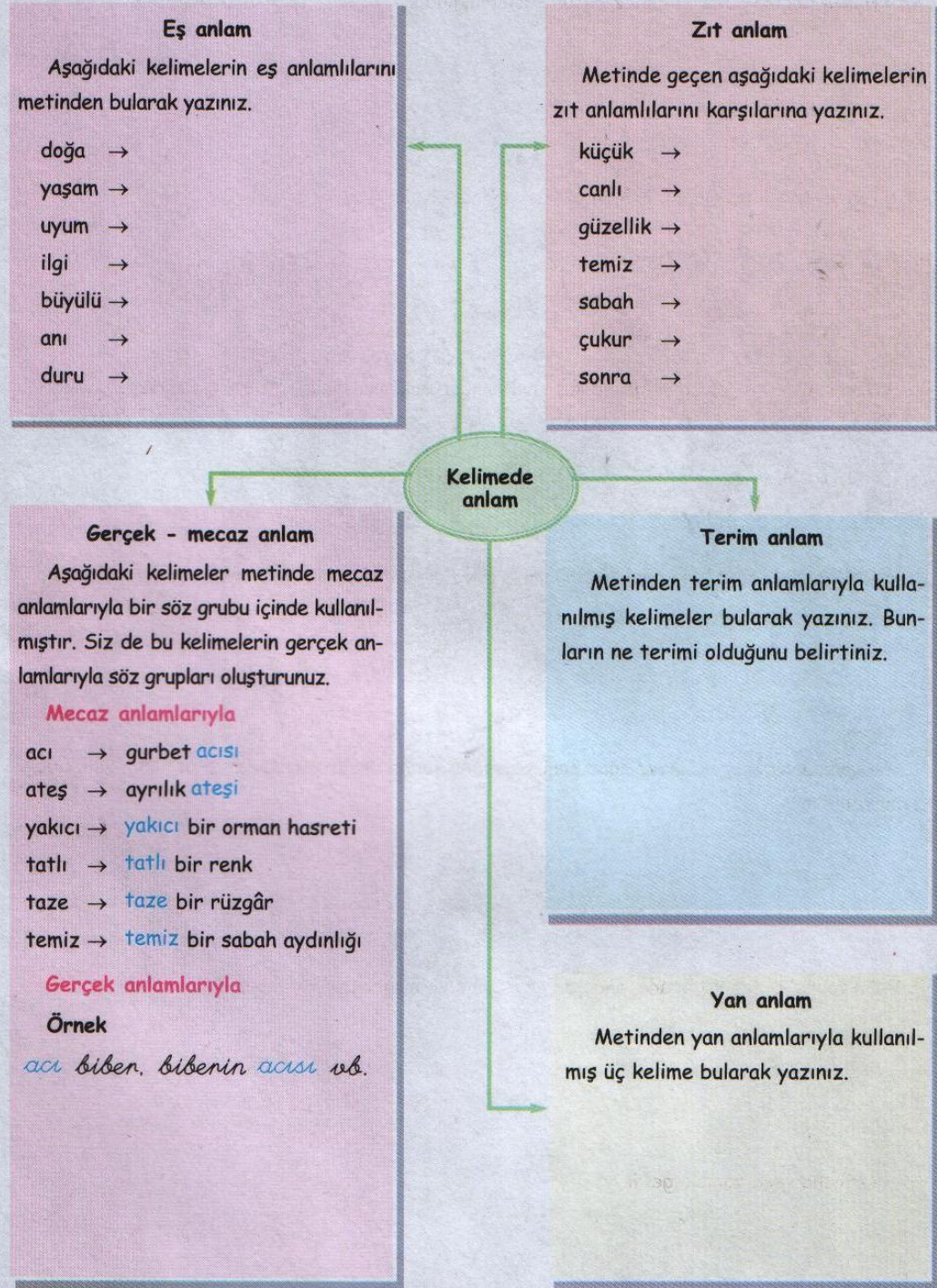
2. Hâl ekleri getirdiğiniz zamirlerden hangilerinin kökünde ses değişikliği oldu? Ses değişikliğine uğrayan zamirleri aşağıya yazınız.

3. Ses değişikliğine uğrayan zamirleri ismin beş hâlinde ayrı ayrı cümlelerde kullanınız ve cümlelerinizi aşağıya yazınız.

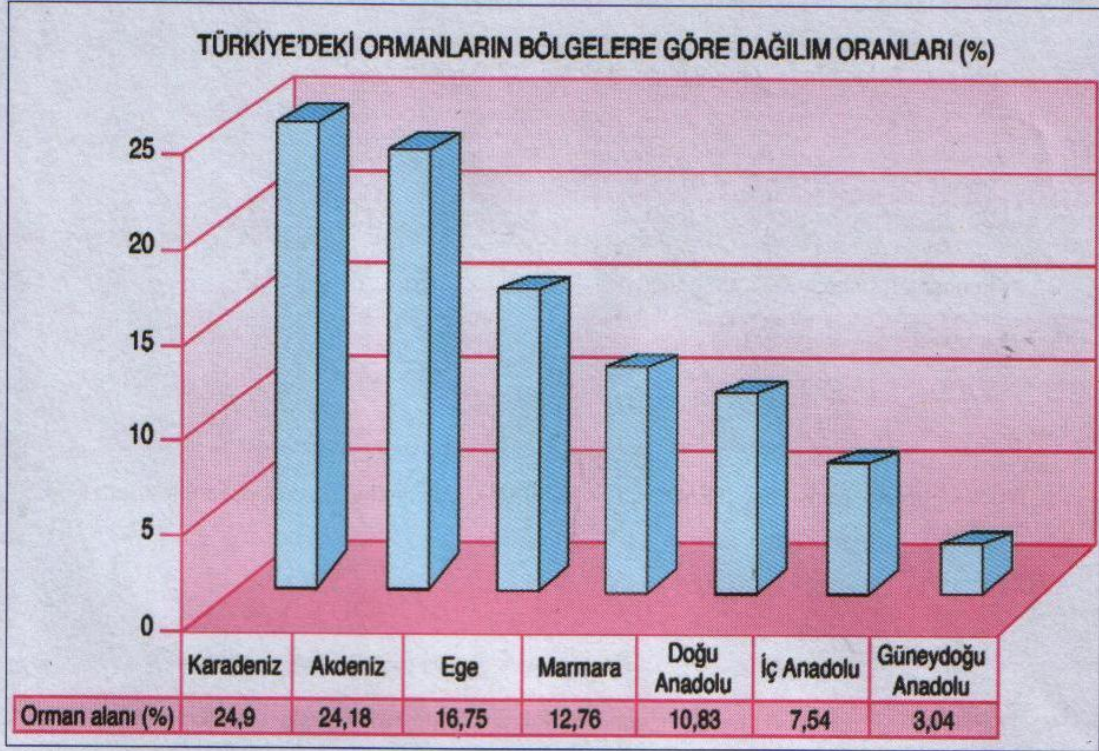
1. etkinlik

Yönergeler doğrultusunda aşağıdaki çalışmaları yapınız.

5. etkinlik

1. Grafiği inceleyiniz. Aşağıdaki ifadelerden grafiğe göre doğru olanların başına D, yanlış olanların başına Y yazınız.

(...) Ülkemizde ormanlık arazi, en çok Karadeniz, en az İç Anadolu bölgelerimizdedir.

(...) Ülkemizdeki ormanlık arazinin % 12.76'sı Marmara Bölgesi'ndedir.

(...) İç Anadolu Bölgesi'ndeki ormanlık arazi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki ormanlık arazinin iki katından fazla değildir.

(...) Türkiye'deki orman arazilerinin yarısına yakını Karadeniz ve Akdeniz bölgelerimizdedir.

2. Çevre ve Orman Bakanı olduğunuzu hayal ediniz. Orman arazileri açısından bölgeler arasındaki dengesizliği gidermek için neler yapardınız? Aşağıya yazınız.

6. etkinlik

Aşağıdaki cümleleri önce öğretmeninizin rehberliğinde sesli olarak okuyunuz. Sonra koyu yazılı kısaltmaları farklı ekler getirerek cümle içinde kullanınız.

1. Karadeniz Bölgesi'nde yıllık yağış ortalama 2000 mm'dir.

2. Arkadaşımın babası TRT'de çalışıyor.

3. TÜSİAD'ın AB temsilcisi, TEMA'nın Brüksel'deki çalışmalarına da başkanlık edecek.

4. TÜBİTAK'ın küçük doğa araştırmacılarının ilgisini çekecek kitapları vardır.

5. FİSKOBİRLİK'in kuruluş amaçlarından biri de fındık üreticilerini korumaktır.

BİLGİ KUTUSU

TRT	→	Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
TÜSİAD	→	Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği
AB	→	Avrupa Birliği
TÜBİTAK	→	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
FİSKOBİRLİK	→	Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği
mm	→	milimetre

ZERDALI AĞACI

Cahit KÜLEBİ

1. etkinlik

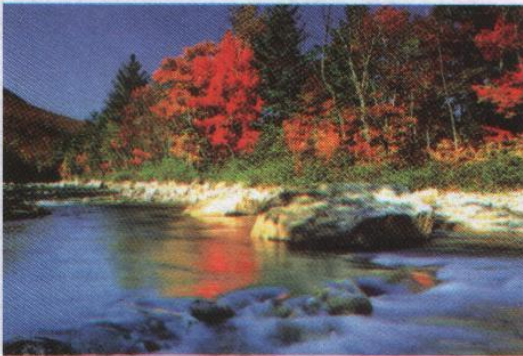
Aşağıdaki fotoğrafları inceleyiniz. Bu fotoğrafların hangi mevsimlerle ilgili olduğunu düşünüp soruları cevaplayınız.

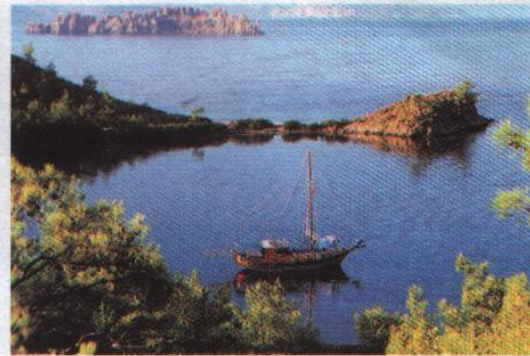
Fotoğraftaki yerde olduğunuzu hayal ederek oranın nasıl koktuğunu yazınız.

Şu an orada olmak ister miydiniz? Neden?

Fotoğraftaki manzara sizde hangi duyguları uyandırıyor? Neden?

Fotoğrafta görülen teknedesiniz ve yalnızsınız? Neler hissederdiniz?

Yılın tüm zamanı tek mevsim olsaydı, bu hangi mevsim olsun isterdiniz? Neden?

ÖZGÜN BİR KONU ARANIYOR

Melsa TEKELİ

3. etkinlik

Metinde duygu ve düşüncelerini anlatan öğrencinin özelliklerini belirleyiniz ve ona bu özelliklere uygun bir ad bulunuz.

Özellikleri

Ona verdiğim ad

4. etkinlik

Metindeki öğrencinin babası ve ablası, özgün bir konu bulma hakkında ona hangi tavsiyelerde bulunmuştur? Onun bu tavsiyelere tepkisi ne olmuştur?

Tavsiyeler:

Öğrencinin tepkisi:

5. etkinlik

Aşağıya metindeki öğrencinin itiraflarını kısaca yazınız. Benzer durumlarda siz nasıl davranırsınız? Bir öz eleştirisi yapınız.

Metindeki öğrencinin itirafları

Öz eleştirim

1. etkinlik

1. Şiirde geçen duygu isimlerini yazınız.

--

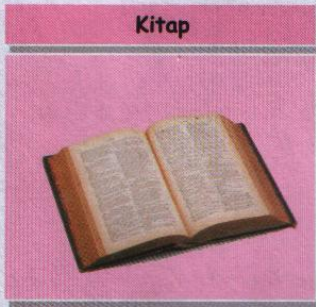
2. Bu duygulardan seçtiğiniz dördünü kendi cümlelerinizle açıklayınız.

--

2. etkinlik

Şiirde kitapların benzetildiği varlıkları belirleyip yazınız.

Kitap

Benzetildiği varlıklar

3. etkinlik

Şiirden, şairin okuduğu kitapların içeriği hakkında neler öğreniyoruz? Yazınız.

--

6. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

13. Aşağıdaki metinde bulunan boşlukları verilen kelimelerden uygun olanı ile doldurunuz.

ama

için

da

ile

ve

çünkü

ya da

Denizleri temiz tutmalıyız. denizlerdeki kirlilik, bakkıların diğır deniz canlılarının zehirlenip ölmesine neden olabilir deniz canlılarıyla beslenen insanlarda sağlık sorunları ortaya çıkabilir. Denizlerin temizliğı; fabrikaların, atom santrallerinin ve kimyasal atıklarını denize bırakan iş yerlerinin sıkı denetimi sağlanabilir. bu da denizlerin temiz tutulması yeterli değildir. Çöplerin denizlere ulaşması engellenmelidir.

14. Aşağıdaki metnin cümlelerini kendi ifadelerinizle altındaki boşluğa yazınız.

NİÇİN OKUMALI?

Francis Bacon (Fransis Beykin), bu konuyu şöyle yorumluyor: Başkalarını iğnelemek veya onları susturmak için okumayınız.

.....

.....

Bir şey söyleyebilmek ve süslü konuşmak imkânını bulmak için de okumayınız.

.....

.....

**7. SINIF TÜRKÇE ÇALIŞMA KİTABINDAN ÖRNEK METİNLER VE
SORULAR:**

— Hak ve Özgürlükler —

3. Bu anlatım bir dinleyici grubuna mı yoksa okuyucu grubuna mı hitap etmek için hazırlanmıştır? Nereden anlıyorsunuz?

.....

.....

.....

4. Anlatıma nasıl başlanmıştır?

.....

5. Başta yapılan açıklama neyle ilgilidir? Anlatımın başka bölümlerinde, buna benzer bir açıklamaya yer verilmiş midir?

.....

.....

.....

6. Bu anlatımın amacı nedir?

.....

.....

.....

7. Anlatan, amacına ulaşmak için hangi anlatım biçimine (hikâye etme, tartışma, açıklama vb.) başvurmuştur?

.....

8. Konuyla ilgili açıklamalarını genellikle hangi tür yargılarla (öznel ya da nesnel) yapmıştır?

.....

9. Düşüncelerini hangi yollarla (tanımlama, tanık gösterme, karşılaştırma, örnekleme, sayısal verilerden yararlanma vb.) geliştirmiştir?

.....

.....

.....

10. Anlatım nasıl bitirilmiştir?

.....

.....

Hak ve Özgürlükler

8. **Etkinlik:** Aşağıdaki cümlelerde altı çizili fiillerin anlam özelliklerini belirleyiniz.

1. Atatürk, 1881'de Selanik'te doğdu.
2. Pencerenin önünde sessizce oturuyordu.
3. Buzdolabına konmayan yiyecekler kokuyor.
4. Her gün mutlaka bir gazete okumalısınız.
5. Giysileri oldukça eskimisti.
6. Yeni pantolonuyla gömleğini giyecek.
7. Öğretmenini karşısında görünce sevinecek.
8. Yeni sınıf arkadaşlarını çok seviyor.
9. Dökülen yaprakları topladı, çöp torbasına doldurdu.
10. İç neşeyle doldu taştı.

Fiilleri anlam özelliklerine göre aşağıdaki kutulara yazınız.

İş Fiilleri

Oluş Fiilleri

Durum Fiilleri

HIROŞİMALI MASAHİ Nİİ (Oktay AKBAL)

SÖZ VARLIĞIMIZI ZENGİNLEŞTİRELİM

1. **Etkinlik:** Aşağıdaki tablonun birinci sütununda *Hiroşimalı Masahî Nîi* başlıklı metinde geçen bazı kelimeler yer almaktadır. Bunları ikinci sütunda karışık olarak verilen anlamlarıyla eşleştiriniz.

Kelime	Kelimenin Anlamı
() strap	1. İki şey arasında ilgi, bağlantı, ilişki.
() dram	2. Aşırılıkta ileri gitme.
() ilinti	3. Özünü, dert, sıkıntı, keder.
() ihtilal	4. Acıklı olay.
() azgınlık	5. Kargaşalık, düzensizlik, karışıklık.

METNİ ÇÖZÜMLEYELİM

2. **Etkinlik:** Aşağıda *Hiroşimalı Masahî Nîi* başlıklı metinde yapılan benzetmeler verilmektedir. Benzetmelerin hangi varlık / kavram için neyi anlatmak amacıyla yapıldığını karşısına yazınız.

Benzeyen	Benzetilen	Benzetmeyle Anlatılmak İstenen
	Çelikten bir dev	
	Ölüm kusan bir canavar	
	Dünyamızdan uçup gitmek	
	Yeni savaş tanrıları	
	İki kentin kurban edilmesi	

— Hak ve Özgürlükler —

3. Etkinlik: *Hiroşimalı Masahî Mî* başlıklı metinde anlatılan olayları, duyguları, düşünceleri ve hayalleri belirleyiniz. Bunlardan birbiriyle ilişkili olanları aşağıdaki boşlukların içine yazınız. Bunları oluş sıralarını dikkate alarak numaralandırınız.

1.

() OLAY

() DUYGU

() DÜŞÜNCE

() HAYAL

2.

() OLAY

() DUYGU

() DÜŞÜNCE

() HAYAL

Hak ve Özgürlükler

4. Etkinlik: I. Hiroşimalı Masahi Nii başlıklı metinle ilgili aşağıda istenen bilgileri yazınız.

Metnin konusu şudur:

Metnin ana düşüncesi şudur:

Metnin yardımcı düşünceleri şunlardır:

Metnin başlığı şu olmalıdır:

II. Masahi'nin malını mülkünü satmasının sebebi nedir? İsteddiği sonucu elde edebilmiş midir?

OKUYALIM

5. Etkinlik: Aşağıdaki formu doldurarak kendi okumanızı değerlendiriniz.
Okuma Becerisini Değerlendirme Formu

Okuyan:

Okumayı Değerlendiren:

Aranacak Özellikler	*5	*4	*3	*2	*1
Sesimi mekâna ve dinleyenlere göre ayarladım.					
Cümlelerin anlamını dikkate alarak nefesimi ayarladım.					
Kelimeleri doğru telaffuz ettim.					
Metni noktalama işaretlerine uygun okudum.					
Metni akıcı bir şekilde okudum.					
Metni okurken mimiklerimi kullandım.					

*5 Pekiyi, *4 İyi, *3 Orta, *2 Zayıf, *1 Çok Zayıf

HAYAL ÇOCUK (Niyazi BİRİNCİ)

SÖZ VARLIĞIMIZI ZENGİNLEŞTİRELİM

1. Etkinlik: *Hayal Çocuk* başlıklı metinde geçen kelimelerle ilgili aşağıdaki etkinlikleri yapınız.

1. "Kandırmak" kelimesini günlük hayattaki anlamını dikkate alarak cümle içinde kullanınız. Daha sonra yerine aynı anlama gelecek başka kelimeler bulmaya çalışınız.

.....

.....

2. "Ayaklarının üstünde durmak" söz grubu metinde gerçek anlamda mı yoksa mecaz anlamda mı kullanılmıştır? Bu söz grubunu önce gerçek, sonra da mecaz anlamında kullanacağınız birer cümle yazınız.

a) (Gerçek anlam)

b) (Mecaz anlam)

3. "Razi olmak" kelime grubu metinde hangi anlamda kullanılmıştır? Bu kelime grubunu, belirttiğiniz anlamda kullanacağınız bir cümle yazınız.

.....

4. "Yabani" kelimesi metinde gerçek anlamda mı yoksa mecaz anlamda mı kullanılmıştır? Bu kelimeyi önce gerçek, sonra da mecaz anlamında kullanacağınız birer cümle yazınız.

a) (Gerçek anlam)

b) (Mecaz anlam)

5. "Başvurmak" kelimesini günlük hayattaki anlamını dikkate alarak bir cümle içinde kullanınız. Daha sonra yerine aynı anlama gelecek başka kelimeler bulmaya çalışınız.

.....

.....

Hak ve Özgürlükler

METNİ ÇÖZÜMLEYELİM

2. Etkinlik: *Hayal Çocuk* başlıklı metni aşağıdaki soruların cevaplarını bulmak amacıyla okuyunuz. Soruların cevaplarını yazınız.

1. Metindeki anlatım kimin ağzından yapılmaktadır?

.....

2. *Hayal Çocuk*, önceleri pencereden bahçeyi neden rahatça göremiyordu?

.....

.....

3. "Yıldızlarla konuşurum ben, sizinle konuştuğum gibi tıpkı. Yıldızlar duymaz elbet, siz de duymazsınız." *Hayal Çocuk*, bu sözleriyle örtülü olarak neyi anlatmak istiyor?

.....

.....

.....

.....

.....

4. "Camın arkasında gördüğünüz *Hayal Çocuk* benim. *Hayal* gibi ama gerçeğin ta kendisiyim." *Hayal Çocuk*, bu sözleriyle örtülü olarak neyi anlatmak istiyor?

.....

.....

.....

.....

.....

5. *Hayal Çocuk*, bahçede oynayan çocuklardan neleri, neden istiyor?

.....

.....

.....

.....

.....

Hak ve Özgürlükler

3. Etkinlik: Metinde "ama" bağlacının geçtiği yerleri bulunuz. Bu kelimenin hangi olayın ya da düşüncenin yönünü nasıl değiştirdiğini boşlukları doldurarak belirtiniz.

"Ama"dan önceki olay ya da düşünce	Ama	"Ama"dan sonraki olay ya da düşünce
	1. ama	
	2. ama	
	3. ama	
	4. ama	
	5. ama	
	6. ama	
	7. ama	

4. Etkinlik: İfade ettiği duygu ve düşüncelerinden yola çıkarak Hayal Çocuk'un kişilik özellikleri hakkında neler söyleyebilirsiniz?

DİLİMİZİ TANIYALIM

Bildirme Kipleri ve Dilek Kipleri

11. **Etkinlik:** Aşağıdaki tabloda yer alan çekimli fiilleri inceleyiniz.

Bildirme Kipleriyle Çekimlenmiş Fiiller	Dilek Kipleriyle Çekimlenmiş Fiiller
1. gezmış	1. gezmeli
2. gezdi	2. geze
3. geziyor	3. geze
4. gazer	4. gezsün
5. gezecek	

Aşağıdaki tabloda belirtilen özellikler hangi gruptaki kiplerle çekimlenmiş fiillerde bulunmaktadır? Bunu uygun kutuya "X" işareti koyarak belirtiniz.

Kiplerin Özellikleri	Bildirme Kipleri	Dilek Kipleri
Eylemin gerçekleşme durumuyla ilgili bir haber bildiriyor.		
Eylemin gerçekleşmesiyle ilgili bir haberi değil bir isteği, emri, gerekliliği ya da şartı ifade ediyor.		
Eylemin gerçekleşmesiyle ilgili belirli bir zamanı bildiriyor.		
Eylemin gerçekleşmesiyle ilgili belirli bir zamanı bildirmiyor.		

— Hak ve Özgürlükler —

III. Metnin bütününden yola çıkarak aşağıdaki kelime gruplarının hangi anlamda kullanıldığını tahmin ediniz. Tahminlerinizi karşılarındaki boşluklara yazınız.

- bir meyve gibi çürümek:
- taze meyve hâlini almak:
- kahvesini öttürmek:
- Şarlo gibi seğırtmek:

METNİ ÇÖZÜMLEYELİM

2. Etkinlik: Dinlediğiniz, *Haritada Bir Nokta* başlıklı metinle ilgili aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

1. Dinlediğiniz metnin konusu nedir?

.....

.....

2. Metinde anlatılan olayları oluş sırasına göre özetleyiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Size göre metinde verilmek istenen ana düşünce nedir?

.....

.....

4. Size göre metinde verilmek istenen yardımcı düşünceler nelerdir?

.....

.....

5. Dinlediğiniz metinde anlatılanların gerçek olma ihtimali var mıdır? Örneklendirerek açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

Hak ve Özgürlükler

4. "Hak" kavramı çerçevesinde, metinde verilmeye çalışılan ana düşünce nedir?

5. "Hak" kavramı çerçevesinde, metne uygun bir başlık öneriniz.

2. Aşağıda verilen kelime ve kelime gruplarını içinde kullandığınız cümleleri boş satırlara yazınız.

1. öz saygı:
2. başkalarıyla barışık olmak:
3. dram:
4. başvurmak:
5. hülyaya dalmak:

3. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili olan kelimelerden doğru yazılanların önüne "D", yanlış yazılanlarınkine "Y" yazınız.

- () 1. Doğum günümü arkadaşlarımdan bir kaçı hatırladı.
- () 2. Merak ettiğimizi bildiği hâlde herhangi bir açıklama yapmadı.
- () 3. Bugün bir az yorgunum, size gelemeyeceğim.
- () 4. Herşey o kadar güzel başlamıştı ki böyle olacağı kimin aklına gelirdi?
- () 5. Birtakım sözler duymuş, üzölmüş.

4. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili fiillerin anlam bakımından bildirdiklerini (ş, oluş ya da durum) yanlarındaki boşluklara yazınız.

1. Ağacın üzerindeki kuşlardan biri havalandı. (.....)
2. Açıkta bıraktığım ekmekler bayatlamış. (.....)
3. Onunla buluşacağını neden söylemedin? (.....)
4. Odamızın duvarlarını meviye boyadık. (.....)
5. Çok üşüdüm, kazağını verir misin? (.....)

5. Aşağıdaki dizelerde geçen çekimli fiilleri altlarını çizerek gösteriniz.

SERÇE KUŞU

Bu sabah bahçede karşıma

Küçük bir serçe kuşu geldi,

Havuzun başına kondu,

Bir içti, bir doğruldu.

Nasıl da korkuyordu.

(Necati CUMALI)

Atatürkçülük —

Bakın, Atatürk Bursa'da kendisini karşılayan çocuklara -sizlere- ne söylüyor?

Atatürk'ü Tanımak başlıklı metni dikkate alarak aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

1. Metindeki anlatım kim tarafından yapılmaktadır? Bunu nereden anlıyorsunuz?

.....

.....

2. Anlatım nasıl başlamaktadır? Anlatım dili resmi mi yoksa samimi midir? Anlatımın bir konuşma havası içerisinde yapıldığını hissedebiliyor musunuz? Örnek vererek açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

3. Bu anlatımın amacı nedir?

.....

.....

4. Anlatan, amacına ulaşmak için hangi anlatım biçimine başvurmuştur (hikâye etme, tartışma, açıklama vb.)? Bunun nedenini açıklayınız.

.....

.....

.....

5. Anlatan, düşüncelerini hangi yollarla (tanımlama, alıntı yapma, soru sorma, örnek gösterme vb.) geliştirmiştir? Bunların anlatım üzerindeki etkisi nedir? Örnek vererek açıklayınız.

.....

.....

Istanbul Remzi Kitabevi Kızlarım Mektupları 2001 Emre Kongar

2000 Orhan Veli Kanık İstanbul Adam Yayınları Bütün Şiirleri

DİLİMİZİ TANIMAYIM

Dilek Kipleri

6. **Etkinlik:** Aşağıdaki cümlelerde çekimli fiillerin altlarını çiziniz. Bunların hangi dilek kipi-ne ve kişiye göre çekimlenmiş olduğunu yazınız.

1. Keşke, annem bugün erken gelse. (.....)
2. Ödevini öğleye kadar bitirsin. (.....)
3. Şimdi, güzel bir yemek hazırlayayım. (.....)
4. Bu çiçekleri her sabah sulamalıyız. (.....)
5. Size iyilik edenleri daima hatırlayın. (.....)
6. Öğretmen olduğu günleri görsük. (.....)
7. Grup çalışması için görevleri paylaşmalılar. (.....)
8. Bin yaşayınız. (.....)
9. Buralara gelip de doğdukları yerleri görseler. (.....)
10. Yaptığın hatayı vakit kaybetmeden düzelt. (.....)
11. Güzel günler göresin. (.....)
12. Bundan böyle daha dikkatli davranmalı. (.....)
13. Hemen bunun nedenini açıklasın. (.....)

METNİ ÇÖZÜMLEYELİM

2. **Etkinlik:** Atatürk'ün *Türk Diline Verdiği Önem* başlıklı metinde geçen önemli kavramları belirleyiniz. Bu kavramlar arasındaki ilişkileri bir kavram haritası yaparak gösteriniz.

3. **Etkinlik:** Atatürk'ün Türk dili hakkındaki düşüncelerini aşağıdaki konuşma balonlarının içine yazınız.

Türk dili

Türk dili

Türk dili

ATATÜRK'Ü ALTINLA SATIN ALMAK İSTEYEN MAREŞAL (Kılıç Ali)

SÖZ VARLIĞIMIZI ZENGİNLEŞTİRELİM

1. **Etkinlik:** Atatürk'ü Altınla Satın Almak İsteyen Mareşal başlıklı metinde geçen aşağıdaki kelimelerle ilgili etkinlikleri yapınız.

1. a. Aşağıdaki kelimelerin eş anlamlılarını karşılama yapınız.

- () hadise: ()
- () tayin edilmek: ()
- () sarf etmek: ()
- () senet: ()
- () kati: ()
- () vesika: ()
- () ilave etmek: ()
- () menfaat: ()
- () netice: ()
- () müddet: ()

b. Kullanmanız gerektiğinde bu eş anlamlı kelimelerden hangilerini tercih edeceğinizi onlerine "X" işareti koyarak belirtiniz. Bu tercihinizin nedenini aşağıya yazınız.

2. Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını öğreniniz. Bunları günlük hayattaki bağlamını dikkate alarak cümle içinde kullanınız.

zabit:

yaver:

3. Aşağıdaki kelimelerin metinde hangi anlamda kullanıldığını belirleyiniz. Bunları metindeki anlamında (a) ve bir diğer anlamında (b) kullanacağınız birer cümle yazınız.

levazım: (a)

levazım: (b)

reis: (a)

reis: (b)

affetmek: (a)

affetmek: (b)

mevcut: (a)

mevcut: (b)

— Atatürkçülük —

3. a) Vedat Nedim Tör'ün "Kör" oyununun sergileneceği akşam Muhsin Ertuğrul'dan hangi gerekçeyle ne isteniyor?

.....

.....

b) Bu istek karşısında Muhsin Ertuğrul ne söylüyor?

.....

.....

c) Bu cevabı Muhsin Ertuğrul'un hangi kişilik özelliğiyle ilgilidir?

.....

.....

ç) Muhsin Ertuğrul bu cevabını Atatürk'ün hangi özelliğine dayanarak veriyor?

.....

.....

d) Oyunun sonunda Atatürk'ün tepkisi ne oluyor? Atatürk'ün bu davranış biçimini duygu ve düşünceleriyle ilişkilendirerek açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

Dinlediğiniz Atatürk, Sanat ve Sanatçı başlıklı metinle ilgili aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

1. Dinlediğiniz metnin yazarı kimdir?

.....

.....

2. Metinde kaç olay anlatılmaktadır? Bu olayları oluş sırasına göre özetleyiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

Atatürkçülük

Yazdığınız metinle ilgili aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

1. Yazınızın türünü özelliklerini belirterek açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

2. Yazınızda düşüncelerinizi geliştirmek için izlediğiniz yolları örnekler göstererek açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

3. Yazınızda vermeye çalıştığınız ana düşünce nedir?

.....

2. Aşağıda verilen kelimelerle kurduğumuz cümleleri boş satırlara yazınız.

1. estetik:
2. künye:
3. bilinç:
4. menfaat:
5. piyes:

— Doğa ve Evren —

METNİ ÇÖZÜMLEYELİM

2. Etkinlik: Renkler başlıklı şiirde grubunuza adını veren rengin anlatıldığı bölümü inceleyiniz. Aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

A) Şiirin Anlatım Özellikleri

1. İncelediğiniz bölüm hangi kelimeyle başlamıştır? Bu kelime kaç kez tekrarlanmıştır? Bu kelimenin birden fazla tekrarlanmasının anlatıma olan etkisini açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

2. Şair anlattığı renkle ilgili duygu ve düşüncelerini hangi yargılarla ifade etmiştir? Bu yargıları yazınız. Bunların öznel yargı mı, nesnel yargı mı olduğunu belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

3. Şairin duygu ve düşüncelerini ifade ederken yaptığı benzetmeleri ve pekiştirmeleri yazınız. Bu benzetme ve pekiştirmelerin anlatıma olan etkisini açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

B) Şiirin Ses Özellikleri

İncelediğiniz bölümde birden fazla tekrar edilen kelimeleri ve ekleri yazınız. Bu tekrarların şiirin ses ahengi üzerindeki etkisini açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

Doğa ve Evren

YAZALIM

1. Gözlem / Deney Raporu

6. Etkinlik: Fen ve teknoloji dersinde yaptığınız en son gözlemin ya da deneyin raporunu yazınız.

Amaç:

Ölçülen amaç ve gereçler:

Gözlem / Deney süreci:

Sonuç:

2. Ünlem İşaretinin Kullanımı

7. Etkinlik: 1. Aşağıda ünlem işaretinin doğru kullanıldığı cümlelerin başına "D", yanlış kullanıldığı cümlelerin başına "Y" yazınız.

- () 1. Yaptığı pastayı lezzetinden (!) yiyemedim.
- () 2. Pembe İncili Kaftan Ömer Seyfettin'in hikâyesidir!
- () 3. Bütün yaz boyunca iki (!) kitap okumuş.
- () 4. Hava ne kadar da sıcak!
- () 5. Sen de bizimle burada kalmalısın!
- () 6. Sana İstanbul'dan bunları (!) mı getirmiş?
- () 7. Gelişigüzel yapılan bu çalışma yeterli değil gibi!
- () 8. Bizim en yakın ışık kaynağı Güneş'tir!
- () 9. Biraz bekleyelim lütfen!
- () 10. Tavsiye ettiğin filme bayıldım (!).

Doğa ve Evren

3. Aşağıdakilerin hangisinde kısa çizginin kullanımı ile ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?
- A) Okula yeni başlayan Güner, 20-10= ? işleminin sonucunu hemen buldu.
- B) Bize karşı saygılı-kibar davranmaya dikkat ediyorlar.
- C) Dilimizdeki al-, gör- ve bak- fiilleri basit yapıdır.
- D) "Program" kelimesi hecelerine "prog-ram" biçiminde ayrılır.
4. Aşağıdakilerin hangisinde kısa çizgi kullanılmaz?
- A) Satıra sığmayan kelimelerin bölünmesi sırasında
- B) Fiil kök ve gövdelerini göstermek için
- C) Dil bilgisinde heceleri göstermek için
- D) Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra

DİLİMİZİ TANIYALIM

Zaman Zarfları

7. **Etkinlik:** Aşağıdaki cümlelerde yer alan zaman zarflarının altlarını çiziniz.

1. Tatil haberini alan öğrenciler öğleyin evlerine gittiler.
2. İki saat önce televizyon seyrediyordu.
3. Sabahleyin siyah mantosunu giyerek dışarı çıktı.
4. Bilim Çocuk dergisinin yeni sayısını yarın alalım.
5. Konuyu saptırma, ne demek istediğini hemen söyle.
6. Dün, Konya'dan gelen misafirlerimizi karşıladım.
7. Keşke seninle bugün görüşsek.
8. Bu çöpleri derhal toplamalıyız.

8. **Etkinlik:** Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun zaman zarfları yazınız.

1., matematik dersi çöleceğim.
2., tava yavaş oturma.
3. Okulünün hepsini bitirmeliyim.
4. Anlık işi bitmesine rağmen her yağmıyorsa.
5. Kendimi yorgun hissediyordum çünkü uyuyamadım.
6. İçinde futbol oynayamam çünkü çabamı tamamlayamadım.
7. Komutanımız yeni emrelerine gitmeye hazırlanıyorlar.
8. Otobüs hareket edecek acele etmeliyiz.
9. Öğretmenimizin öğretmeninin değerini anladım.
10. Hava o kadar sıcak ki dışarı çıkmak istemiyorduk.

— Doğa ve Evren —

2. Etkinlik: Dinlediğiniz Çevre Dostu Bilimci başlıklı metinle ilgili aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

1. Dinlediğiniz metindeki anlatım kim tarafından yapılmaktadır? Bunu nereden anlıyorsunuz?

.....

.....

2. Metinde tanıtılan kişi kimdir? Bu kişinin herhangi bir özelliği var mıdır?

.....

.....

3. Onun hakkında ne tür bilgiler verilmiştir?

.....

.....

.....

4. Metinde hangi tür yargılara (öznel ya da nesnel) daha çok yer verilmiştir?

.....

.....

5. Bu metnin yazılış amacı nedir? Metinde anlatılanların bilgi, duygu ve düşüncelerinizi nasıl etkilediğini açıklayabilir misiniz?

.....

.....

.....

6. Anlatılanlar ilginizi çekti mi? Neden?

.....

.....

.....

Doğa ve Evren

YAZALIM

1. Yazılı Anlatım

5. **Etkinlik:** Aşağıdaki resmi inceleyiniz. Kendinizi resimde yer alan varlıkların yerine koyunuz. Onların duygu ve düşüncelerini kendi ağızlarından ifade ediniz.

Baba:

Anne:

DİLİMİZİ TANIYALIM

Zaman ve Anlam Kayması

9. Etkinlik: A) Aşağıdaki cümlelerde fiil kipi bakımından zaman ve anlam kaymasına uğramış olanların başına "X" işareti koyunuz.

- () 1. Şimdi gelmem; çünkü televizyon seyrediyorum.
- () 2. Yöneticiyi toplantıdan önce mi sonra mı ararsın?
- () 3. Kızım işten eve hep yorgun argın döner.
- () 4. Bazen içimizi dökcek kimseler aranız.
- () 5. Dayımın küçük oğlu haftaya askere gidiyor.
- () 6. Haldun Taner, Keşanlı Ali Destanı adlı eserini 1964'te yazar.
- () 7. Keloğlan, bir gün padişahın kızını sarayın bahçesinde görür.
- () 8. Her sabah erkenden yola çıkıp elma bahçesini gezerim.
- () 9. Her sabah yürüyüş yapıyoruz.
- () 10. Son hazırlıklarımız için yarın arkadaşlarla kütüphanede toplanıyoruz.

B) Aşağıdaki cümlelerde zaman ve anlam kaymasına uğramış fiiller yer almaktadır. Bu fiillerin biçim olarak ve anlam olarak hangi kiplere karşılık geldiğini altlarına yazınız.

1. Örnek: Hiç aksatmadan basketbol oynuyor.

Biçim olarak: Şimdiki zaman

Anlam olarak: Geniş zaman

2. Halam iki gün sonra kaplıcalara gidiyor.

Biçim olarak:

Anlam olarak:

3. Büyük babamlar yetmiş yıl önce Ankara'ya yerleşiyorlar.

Biçim olarak:

Anlam olarak:

4. Umudunuzu kaybetmeyin, bir bakmışsınız hastanız iyileşmiş.

Biçim olarak:

Anlam olarak:

5. Her akşam yatmadan önce kapıları ve pencereleri kontrol ediyor.

Biçim olarak:

Anlam olarak:

6. 23 Nisan 1920'de TBMM açılıyor ve ülkemizde yeni bir dönem başlıyor.

Biçim olarak:

Anlam olarak:

7. İzmir treni az sonra istasyona girer.

Biçim olarak:

Anlam olarak:

8. Annem harçlığını kaybettiğini duyarsa yandım.

Biçim olarak:

Anlam olarak:

9. Nasreddin Hoca damdan düşer, komşuları başına toplanır.

Biçim olarak:

Anlam olarak:

10. Onlu yazar önemli bir toplantı için şehrimize geliyor.

Biçim olarak:

Anlam olarak:

Doğa ve Evren

1. Şiirin anlatım ve ses özelliklerini açıklayınız.

Anlatım özellikleri:

.....

.....

.....

.....

.....

Ses özellikleri:

.....

.....

.....

.....

.....

2. Şiirde verilmek istenen ana duyguyu yazınız.

.....

.....

.....

2. Aşağıda verilen kelime ve kelime gruplarını birer cümle içinde kullanınız.

1. adı üstünde:

2. olgu:

3. turizm acentesi:

4. duyarlı:

5. çevre bilinci:

3. Aşağıdaki sorularda verilen seçeneklerden doğru olanını, önündeki harfi yuvarlak içine alarak işaretleyiniz.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru işaretinin kullanımı yanlıştır?

- A) Şiir yazmayı mı daha çok seversiniz yoksa okumayı mı?
- B) Bunu ona söylesem mi söylemesem mi?
- C) Nasreddin Hoca, 1208 (?) yılında Sivrihisar'ın Hortu köyünde doğdu.
- D) Heyecanlandı mı ne yaptığını bilemiyor?

— Duygular ve Hayaller —

8. Etkinlik: Aşağıda bazı noktalama işaretlerinin bulunduğu yerler yazılmıştır. Bu bilgilerin hangi noktalama işaretine ait olduğunu boşluklara yazınız.

1. Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır.

(.....)

2. Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açıklanmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine konur.

(.....)

3. Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayraç içinde kullanılır.

(.....)

4. Kelimeler arasında "-den ... -a, ve, ile, ila, arasında" anlamlarını vermek için kullanılır.

(.....)

5. Bibliyografik künyelerde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra konur.

(.....)

6. Alıntılarda; başta, ortada veya sonda alınmayan kelime ve bölümlerin yerine konur.

(.....)

DİLİMİZİ TANIYALIM

Zaman ve Anlam Kayması

9. Etkinlik: A) Aşağıdaki fiil köklerini yanlarında belirtilen kip biçiminde, belirtilen zamanı karşılamak üzere cümlelerde kullanınız.

Örnek: gül- (Biçimce: Şimdiki zaman; Anlamca: Geniş zaman)

Bu arkadaşımız hep gülüyor.

1. oku- (Biçimce: Şimdiki zaman; Anlamca: Geniş zaman)

.....

2. al- (Biçimce: Şimdiki zaman; Anlamca: Gelecek zaman)

.....

3. çöz- (Biçimce: Şimdiki zaman; Anlamca: Geçmiş zaman)

.....

Duygular ve Hayaller

4. yap- (Biçimce: Şimdiki zaman; Anlamca: Geçmiş zaman)

5. yerleş- (Biçimce: Geniş zaman; Anlamca: Geçmiş zaman)

6. konuş- (Biçimce: Geniş zaman; Anlamca: Gelecek zaman)

7. söyle- (Biçimce: Geniş zaman; Anlamca: Emir kipi)

8. cevap ver- (Biçimce: Gelecek zaman; Anlamca: Emir kipi)

9. anla- (Biçimce: Gelecek zaman; Anlamca: Gerekliklik kipi)

B) Aşağıya fiil kipleri zaman ve anlam kaymasına uğramış dört cümle yazınız. Fiil kiplerinin biçimce ve anlamca hangi zamana karşılık geldiğini altlarına yazınız.

1.

2.

3.

4.

— Duygular ve Hayaller —

NEŞE (Hasan Ali YÜCEL)

SÖZ VARLIĞIMIZI ZENGİNLEŞTİRELİM

1. Etkinlik: Aşağıdaki kelimeler Neşe başlıklı metinde geçmektedir. Bunların anlamlarını sözlükten öğreniniz.

"kayıtsız, şakrak, gayri, sükûn, semavi, ihtiras, erdem, hançere, feyz"

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere bu kelimelerden uygun olanını yazınız.

1. Üst kattaki komşularımızın gürültüsü içinde kitap okumama engel oldu.
2. Hamiyet teyze, duyduğu fikraya bir kahkaha ile güldü.
3. Spor, sporcuya alarak gönüllülük gibi bir asılan.
4. Ea sahibi misafirlerini bana tanıştırmakta dağında.
5. Mâlek öğretmenimiz, kuvvetli bir sanatçı sahnesi.
6. Arkadaşımın benim bu sorunuma kalmasına acılandım.
7. dayanacak acım kalmadı. / Mektuba yazacak sözüm kalmadı.
8. Çok beğendiği bu filmi içinde seymeye hazırlandı.
9. Facla birer gençlerden uykaklıdır.
10. Bu genişliğimizin gençlerimizce bahsedeceği benim için ne mutlu esenden.
11. O cennet sarhoş kundun, bir saltanat kundun.

— Duygular ve Hayaller —

DİLİMİZİ TANIYALIM

Ek Fiil

9. Etkinlik: I) Aşağıda ek fiille çekimlenmiş isimlerin olduğu cümlelerin önüne "X" koyunuz. Ek fiille çekimlenmiş isimlerin isim olan kısmı ile ek fiil olan kısmını farklı renkte kalemle yuvarlak içine alarak belirtiniz.

- () 1. Kapkara bulutlar kaplamıştı yeryüzünü.
- () 2. Sınıfımıza yeni gelen kız arkadaşımızın saçları kısacaktı.
- () 3. Okulun en uzun boylu öğrencisi Mehmet'imiş.
- () 4. Bütün konuklar tören için salonda toplandılar.
- () 5. Ağacli köyü sel basmaz.
- () 6. Bütün dünya üzerinde bir tek güzel çocuk vardır; anneler de ona sahiptir. (Çin atasözü)
- () 7. Pazardaki meyve ve sebzeler hem taze hem de ucuzmuş.
- () 8. Köy, anlattıkları gibi yemyeşildi.
- () 9. Yarın sizinle nerede buluşacağız?
- () 10. Mis kokulu çiçekleri bol yiyebileceğimiz bir mevsimdi.

II) Richard Bach (Rıçart Bah) tarafından kaleme alınan *Martı* isimli bir hikâye kitabı vardır. Hikâyenin baş kahramanı Jonathan Livingston (Canının Livingstin) isimli bir martıydı. Bazı şerkilliler martılar için çok sevimliymiş. Jonathan, gökyüzünün yükseklerinde uçan diğer kuşlara baktı. Onlar gibi yükseklerde uçmalı ve başka dünyaları keşfetmeliydi.

Yukarıdaki paragrafta ek fiille çekimlenmiş isimleri listeleyiniz.

.....

III) Yüklemi ek fiille çekimlenmiş isimden oluşan iki cümle de siz yazınız. Ek fiille çekimlenmiş isimlerin isim olan kısmını ve ek fiil olan kısmını farklı renkte kalemle yuvarlak içine alarak belirtiniz.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Dedemin Pili Bitmesin (Üzeyir GÜNDÜZ)

SÖZ VARLIĞIMIZI ZENGİNLEŞTİRELİM

1. Etkinlik: Dedemin Pili Bitmesin başlıklı metinde geçen kelimelerle ilgili aşağıdaki etkinlikleri yapınız.

I) Aşağıdaki kelimelerin varsa eş anlamlılarını, zıt anlamlılarını ve yakın anlamlılarını karşılarına yazınız.

Kelime	Eş anlamlısı	Zıt anlamlısı	Yakın anlamlısı
ağır aksak			
yoklamak			
kurcalamak			
fersiz			
çelimsiz			
süzme			
süzölme			
canlanmak			
tuhaf			

II) Aşağıdaki kelimeleri birer cümlede kullanınız.

yoklamak:

araştırmak:

süzme:

gözlemlemek:

— Duygular ve Hayaller

5. Etkinlik: Dinlediğiniz metinde verilmek istenen ana düşünceyi ve yardımcı düşünceleri yazınız.

6. Etkinlik: Dinlediğiniz metne farklı bir başlık öneriniz. Bu başlığı önermenizin nedenini açıklayınız.

YAZALIM

Kesme İşaretinin Kullanımı

7. Etkinlik: Aşağıdaki cümlelerde ve dizelerde kullanılması gereken yerlere renkli kalemle kesme işareti koyunuz.

- Ben yürürüm yâne yâne
Aşk boyadı beni kane
Ne âkilem ne dîvane
Gel gör beni aşk neyledi. (Yunus Emre)
- Gizemin 10uncu yaşını 2. 2. 2008de kutlayacağız.
- Türkiyem, vatanım, burnumda tütüyor.
- Aslı da ODTÜden başarıyla mezun oldu.
- Türk Dünyası Müzik Topluluğu, aylık konserini yarın 19.30da başlatacak.
- "Ece" kelimesinin anlamını Türk Dil Kurumunun Derleme Sözlüğünde bulabilirsin.
- Burcu Hanımın üç yaşındaki oğlu Deniz'in 100e kadar sayabildiğini biliyor musun?
- Bir daha sinemaya Elif'i almadan gitmeyelim.
- "Alinin külâhını Veliye, Velinin külâhını Aliye." deyimini ilk kez duyuyorum.

DİLİMİZİ TANIYALIM

İsimlerin Ek Fiille Çekimlendiği Kipler

8. Etkinlik: Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Cümlelerde altı çizili olan ek fiille çekimlenmiş isimlere dikkat ediniz. Bunların isim olan kısımlarını kırmızı kalemle yuvarlak içine alınız. İsimden geriye kalan kısmın ek fiil olduğunu biliyorsunuz. Haber ve dilek kiplerinin yapı ve anlam özelliklerini daha önce öğrenmiştiniz. Bunları hatırlayınız. İsimlerin ek fiil aracılığıyla hangi kipte çekimlenmiş olduğunu bulabildiniz mi? Aşağıdaki tabloda aynı kipte çekimlenmiş isimler "X" işareti ile belirtilmiştir. Sütunlarda boş bırakılan yerlere hangi kip olduğunu yazınız.

Ek fiille çekimlenmiş isimler	kipti	kipti	kipti	kipti
Eskiden çok güzelmis, bilenler öyle söylüyor.		X		
Eskiden güzeldi, çok iyi hatırlıyorum.	X			
Buranın yemekleri her zaman güzeldir.			X	
Yemekler güzelse yeriz.				X
Onda laf hep çoktur.			X	
Bir zamanlar parası çoktu.	X			
Ödevin çoksa çarşıya yarım çıkalım.				X
Dedemin çocukluğunda burada ağız çokmuş.		X		

Alışkanlıklar

3. Etkinlik: *Alışkanlık* başlıklı metinde kullanılan bazı bağlaçlar aşağıdaki tabloda belirtilmiştir. Bu bağlaçların hangi düşüncenin yönünü, nasıl değiştirdiğini boşlukları doldurarak belirtiniz.

Bağlaçtan önceki düşünce	Bağlaç	Bağlaçtan sonraki düşünce
	1. ama	
	oysa	
	2. ama	

Genel olarak düşünceyi değiştiren bağlaçlar, düşünceyi güçlendiren bağlaçlar, düşünceyi zayıflatan bağlaçlar.

Yazarın metninde kullanılan bağlaçları, düşünceyi değiştiren, güçlendiren, zayıflatan bağlaçlar.

4. Etkinlik: Metinde kurulan neden-sonuç ve amaç-sonuç ilişkileri aşağıdaki tabloda neden ya da amaç ögesi eksik olarak belirtilmiştir. Belirtilmeyen nedeni ya da amacı uygun kutuya yazınız.

Neden-Sonuç ve Amaç-Sonuç ilişkileri		
Neden	Amaç	Sonuç
	Protagonistın kötü niyeti	Birisinin metnin başında anlatılan hikâyeyi uydurması
		Yazarın metnin başındaki hikâyeyi anlatması
	Hikâyedeki kadının dana, öküz olduğunda da onu kucağında taşıyabilmesi	
		Çocuklarda kötü yönsemele- rin oluşması

Alışkanlıklar

4. Etkinlik: Mehmet Okur'un yaşamı boyunca karşına çıkan güçlükleri ve bu güçlüklerin nasıl aşıldığını yazınız.

Mehmet Okur'un karşına çıkan güçlükleri:	Bu güçlüklerin nasıl aşıldığı:
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

5. Etkinlik: İncelediğiniz metinde ortaya konan ikiyeşer neden-sonuç ve amaç-sonuç ilişkisini yazınız.

Neden:	Sonuç:
Neden:	Sonuç:
Amaç:	Sonuç:
Amaç:	Sonuç:

— Alışkanlıklar —

BALIKÇIL (LA FONTAINE)

SÖZ VARLIĞIMIZI ZENGİNLEŞTİRELİM

1. Etkinlik: *Balıkçı* başlıklı metinde geçen kelimelerle ilgili aşağıdaki etkinliği yapınız.

Kelime	Kelimenin tahmin ettiğim anlamı	Kelimenin sözlükteki anlamı	Kelimeyi kullandığım cümlem
muntazam			
hazret			
namizaç			
müskülpesent			
değme			

METNİ ÇÖZÜMLEYELİM

2. Etkinlik: *Balıkçı* başlıklı metinde anlatılanlardan yola çıkarak balıkçının özelliklerini ifade edeceğiniz sıfatları uygun bölümlere yazınız.

Balıkçının fiziksel özellikleri	Balıkçının olumlu özellikleri	Balıkçının olumsuz özellikleri

— Alışkanlıklar —

3. Dayım: kazın ayağı öyle olmamak

Dayımın tahmin ettiğim anlamı:

Dayımın deyimler sözlüğündeki anlamı:

Dayımı kullandığım cümlem:

4. Dayım: su gibi bilmek

Dayımın tahmin ettiğim anlamı:

Dayımın deyimler sözlüğündeki anlamı:

Dayımı kullandığım cümlem:

METNİ ÇÖZÜMLEYELİM

4. Etkinlik: Metni, dinlerken belirlediğiniz anahtar kelimelerden yararlanarak özetleyiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Milli Kùltür

METNİ ÇÖZÜMLEYELİM

2. Etkinlik: *Milli Kùltürün Önemi* başlıklı metni önemli gördüğünüz bölümleri işaretleyerek okudunuz. İşaretlediğiniz bölümleri kendi cümlelerinizle ifade ederek metni özetleyiniz.

3. Etkinlik: *Milli Kùltürün Önemi* başlıklı metinde yer alan iki öznel, iki de nesnel yargıyı aşağıdaki uygun bölümlere yazınız.

Milli Kùltürün Önemi başlıklı metinde yer alan öznel yargılar	
1)	
2)	
Milli Kùltürün Önemi başlıklı metinde yer alan nesnel yargılar	
1)	
2)	

8. SINIF TÜRKÇE ÇALIŞMA KİTABINDAN ÖRNEK METİNLER VE SORULAR:

Toplum Hayatı

Değişmek veya Kaybolmak

4. Etkinlik

I) Metindeki anlamından hareketle aşağıda yer alan cümleyi sebep-sonuç ilişkisine dayalı olarak kendi ifadenizle tamamlayınız.

"Daima öz geçmişi içinde kendine hayran olmak

II) Siz de sebep -sonuç ilişkisine dayalı üç - cümle yazınız.

5. Etkinlik

I) Metnin türüyle ilgili aşağıda verilen cümlelerin başına doğruysa "D", yanlışsa "Y" yazınız.

() Metinden, medeniyetin nasıl insanların nasıl eseri olduğunu öğrendim.

() Metinde geçen bilim adamları, filozoflar, âlimler, medeniyetin gelişimini kanıtlamak amacıyla verilmiştir.

() Metin, hikâye özelliklerini taşıyor çünkü III. tekil kişi tarafından anlatılmış.

() Metin – sohbet odasına – samimi bir dille yazılmış.

() Metnin – serim, düğüm, çözüm – bölümleri vardır.

() Metinde düşünceyi kanıtlamak amacıyla o düşünceyi destekleyen örnekler verilmiştir.

II) Yukarıdaki cümlelerden hareketle örnekteki gibi makale türünün özellikleriyle ilgili çıkardığınız sonuçları yazınız.

..... Makale türünde yazar yazmak için araştırmak yapmak gerekir

.....

.....

.....

.....

.....

23

Sevgili Öğrencim Ahmet:

Dünyanın bir yerinde bir rahatsızlık varsa buna ne dememeliyiz.

4. Etkinlik

Aşağıdaki cümleleri uygun açıklamalarla eşleştiriniz.

- Teyzesini görmek için buralara kadar gelmiş.
- Yağmur yağdığı için trafik felç oldu.
- Susuzluktan çocuğun dudakları çatlamış.
- Erzurum dağıları karlıdır, geçilmez.
- Havaalar böyle giderse yağmur yağacak.
- Çok fazla çalıştığı için annesi kazandı.
- Susuzluğunu gidermek için bardak bardak su içti.
- Kitabını vermeseydin şimdi okuyor olurdum.
- Trafik kazaları dikkatsizlikten kaynaklanıyor.
- İnsanları severek mutlu olabiliriz.
- Futbol takımına seçilmek için her gün antrenman yapıyorum.

Neden - sonu

Armaç - sonuç ilişkisi

Olasılık anlamı

Sevgili Öğrencim Ahmet

5. Erkinlik

Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Cümlelerin karşısına ifade ettiği anlamı "x" işaretini koyarak belirtiniz.

Cümleler	Cümlelerin İfade Ettiği Anlam						
	Varsayım	İhtimal	Karşılaştırmaya	Öneri	Onaylama	Değerlendirme	Tanımlama
Ders çalışırken yüksek sesle müzik dinlememelisiniz.							
Diyelim ki bu olay gerçek değil.							
Eleştiri, bir sanat eserinin iyi ya da kötü yanlarını ortaya koymaktadır.							
Senfin en çalışkana bile bu soruyu yapamadı.							
Telefon çalıyor, arayan kardeşim olmalı.							
Arkadaşımın bu davranışını olumlu buluyorum.							
Kimse onun gibi dürtüst değil.							
Arabası bizimkinden sağlam görünüyor.							
Kim bilir belki yarın belki yarından da yakın.							
Derslerinizi günü gününe çalışın.							
Bu sandalye pek sağlam değil.							

Sevgili Öğrencim Ahmet

6. Etkinlik

Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Doğru olan cümlelerin başına "D", yanlış olan cümlelerin başına "Y" yazınız.

() Yarıyl tatilinde arkadaşım bize gelecek. (Cümlede bir beklenti var.)

() Yarın size geleceğiz. (Cümlede olasılık anlamı var.)

() Annem arkadaşımın davranışını takdir etti. (Cümlede bir onaylama söz konusudur.)

() Trenler tüm ulaşım araçlarından daha güvenlidir. (Cümlede karşılaştırma yapılmıştır.)

() Bu yaz babaanneme gittik. (Cümlede varsayım söz konusudur.)

() Sesini duydum gibi. (Cümlede olasılık anlamı var.)

() Çeşmenin huz gibi suyu var. (Cümlede benzerlik belirten bir ifade var.)

() Demokrasi, halkın kendini yönettiği bir yönetim biçimidir. (Cümlede bir tanımlama yapılmıştır.)

() Yarın oraya gitsem mi? (Cümlede kararsızlık anlamı var.)

5. Aşağıdaki kelimelerin eş anlamlılarını karşlarına yazınız.

mesut	:	
muvaffak olmak	:	
mazi	:	
istiklal	:	

6. Aşağıdaki özelliklerden hangisi makale türünün özelliği değildir?

- A) Bir düşünceyi, okura kabul ettirmek amacıyla yazılır.
- B) Düşünceyi kanıtlamak amacıyla yazılır. Düşünce öne sürülerek kanıtlanmaya çalışılır.
- C) Serim - düğüm - çözüm bölümleri ve şahıs kadrosu vardır.
- D) Gazete ve dergi yayınlarıdır.

7. Aşağıdaki cümlelerde uygun yerlere kısa çizgi imi kullanınız.

- I. Ankara İstanbul arası dört yüz elli kilometredir.
- II. Bugün geleceğini söylemişti gerçi onun işi belli olmaz ama henüz gelmedi.
- III. Başlangıç kelimesinin becceleri : Baş lan gış

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde üç nokta imi yanlış kullanılmıştır?

- A) Gezmeye gitmiyordum ki...
- B) Ben bu haberi ...'den işittim.
- C) O günlerde her şey bir başkaydı.
- D) Bir öyküde bulunması gereken iki şey vardır. İyi bir kurgu, güçlü bir dil...

"Çakmak çıkmaya geldik, / Kına yakmaya geldik. / Ayşe nine ağlama, / Kazın almaya geldik."

9. Yukarıdaki dizelerde aşağıdaki ilgilere hangisi vardır?

- A) Neden - sonuç
- B) Amaç - sonuç
- C) Varsayım
- D) Olasılık

10. Aşağıdakilerden hangisinde nesnel yargı vardır?

- A) Hayat denen ırmığın daha başındayız.
- B) Onun benimle alay ettiğini geç anladım.
- C) Çölde yürümeye başlamıştık.
- D) Kişiyi kişi eden tutkularıdır.

Kendi Yazısını Değerlendirme Ölçeği

Açıklama: Aşağıdaki formda yer alan maddeleri okuyunuz. Her bir madde için 5 ile 1 arasında uygun olduğuna düşündüğünüz puanı işaretleyiniz.

	Aranacak Özellikler	5	4	3	2	1
Hurdalık	Konuyla ilgili bilgi ve görseller için yeterli araştırma yaptım.					
	Yazımı bir ana düşünce etrafında planladım.					
	Ana düşünceyi destekleyecek yardımcı düşünceleri belirledim.					
	Düşüncelerimi hangi yollarla geliştireceğimi belirledim.					
	Anlatımama zenginleştirmek için kullanacağım atasözü, deyim ve söz sanatlarını belirledim.					
Yazma Kuralları	Kâğıt ve sayfa düzenine dikkat ettim.					
	Düzlük, okunaklı ve işlek "bitişik eğik yazı"yla yazdım.					
	Standart Türkçe ile yazdım.					
	Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurdum.					
	Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullandım.					
	Yazım ve noktalama kurallarına uydum.					
	Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlattım.					
	Yazımda sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkileri kurdum.					
	Yazma konusun ve türün özelliğine uygun bir giriş yaptım.					
	Yazma etkileyici ifadelerle sonuca bağladım.					
	Yazma, konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık buldum.					
	Dipnot, kaynakça, özet, içindekiler vb. kısımları uygun şekilde düzenledim.					

Bahyooor... Nasrettin Hoca Festivali Bahyooor...

6. Etkinlik

- a) "Yurdumuzdaki bir kentin, diyelim ki Ankara'nın, gelişimini izleyelim."
b) "Babam, açıkça söyleyeyim, oraya gitmeyi istemedi."

D) Yukandaki koyu yazılan ifadelerden hangisi cümlelerin bir üyesi olabilir? Aşağıya bu ifadeyi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

E) Cümlelerin herhangi bir üyesi olmayan "ara söz" için örnek üç cümle kurup aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Etkinlik

Metinde geçen tiznel ve nesnel yargıları yazınız.

Öznel yargılar

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

Nesnel yargılar

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

Millî Kültür

Yongar'ın Gençlerin Askeri Üzerine

4. Etkinlik

- 1) Bizim tilki kurnazlıkta berkesi bastırır, sindirir.
- 2) Kükremiş sel gibiyim, bendimi çığner, aşarım.
- 3) Zekâ, her zımmın her şeyi çözmeyi.
- 4) Hayır, gidemezsin!
- 5) Ayşe, uzun boylu, sarı saçlı, güzel bir kızdı.
- 6) Antalya, 29 Temmuz 2005.
- 7) Gezmek istiyormuş, pek oturduğu söylenemez ya, hazırlanıp çıktı.
- 8) Öğretmen, yukarıdaki görüşlerini uzun uzun anlatarak bizi aydınlattı.
- 9) Doğum gününe sınıf arkadaşlarını, ailesini ve akrabalarını da davet etmiş.

D) Yukarıdaki cümleler, aşağıda verilen hangi açıklamanın örneği ise başına uygun numaranı tire-nekteki gibi yazınız.

- ☒ 1 Cümlede virgül, iki yüklemi birbirinden ayırmak için kullanılmıştır.
- ☐ 2 Cümlede virgül, sıfatları birbirinden ayırmak için kullanılmıştır.
- ☐ 3 Cümlede virgül, bir düşüncüyü reddetmek için kullanılmıştır.
- ☐ 4 Cümlede virgül, cümleleri ayırmak için kullanılmıştır.
- ☐ 5 Cümlede virgül, yer adını tarihten ayırmak için kullanılmıştır.
- ☐ 6 Cümlede virgül, "ara söz"ü belirlemekte kullanılmıştır.
- ☐ 7 Cümlede virgül, yüklemden uzak kalmış ögeyi belirlemek için kullanılmıştır.
- ☐ 8 Cümlede virgül, vurgulanması gereken sözcükten sonra kullanılmıştır.
- ☐ 9 Cümlede virgül, birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.

II) Aşağıdaki metinde, yay ayaqlarla belirtilen yerlere uygun noktalama işaretlerini yazınız.

Tansu () okuldan çıkar () kütüphaneye gider ve бүcүн gününü arkadaşları Sude'nin istediği kitabı bulmak için kütüphane kataloglarını tarayarak geçirir. Ama aradığı kitabı bulamaz. Eve geldiğinde Sude () ye İnternette İletti yazarak haber verir.

Değerli arkadaşım () bugün kütüphaneye gittim () Benden istediğin kitabı kataloglardan aradım () taradım fakat bulamadım. Kütüphane görevlisi () "Kitabı yarın getireyim," dedi () Mehmet Önder () Aldı Süre Anadolu () Elips Kitabevi () İstanbul () 2005 () yazılı kâğıdı görevliye verdikten sonra eve döndüm. Yarın okula geleceksen senden aldığım Uluç Reis () i okula getireyim.

Buse () Güzde ve kardeşim sana selam söylediler. Görüşmek üzere () Hoşça kal.

Tansu iletisi gönderdi ve mutlaka () ama mutlaka () o kitabı bulmalıyım () dedi.

5. Etkinlik

Aşağıda geleneklerimizle ilgili paragrafın cümleleri karıştırılarak verilmiştir. Bu paragrafı, doğru, düşünce ve olayların akışına göre mantıklı bir sıraya koyarak yeniden oluşturunuz.

KINA GECESİ

Gelinin çeyizleri bazen düğünden bir kaç gün önce kız evinde bazen de düğün ve sonrasında oğlan evinde toplanan kadınlar, bir süre eğlenir. Düğünden bir gün önce kız evinde ve oğlan evinde yapılan törene denir. Daha sonra acılı türküler söyleyerek gelini ağlatmaya çalışırlar. Kına gecesi her iki tarafta da yapılabilir, genellikle kız evinde, kadınlar arasında yapılır. Kına gecesinin olduğu gün ya da birkaç gün öncesinde gelinin çeyizleri (teşviri) kız evinden alınıp, oğlan evine getirilerek gelinin odası hazırlanır. Daha sonra gelinin ellerine ve ayaklarına kınalar yakılır. Bu kınayı, eğlenceye katılanlar da yakar. Daha önceden suyla yoğrulan kına, bir tepsi içerisinde etrafına mumlar dizili şekilde türküler eşliğinde ortaya getirilir.

Millî Kültür

Yozgat'ta Gençlerin Askere Uğurlanışı

6. Etkinlik

I) "Babam, dün Atatürk Kültür Merkezindeki sergiden bir kitap almış," cümlesine göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Babam ne aldı?
2. Babam ne zaman aldı?
3. Babam nereden aldı?

II) Verdiğiniz cevaplar cümleyi hangi yönlerden tamamlıyor? Aşağıya yazınız.

1.
2.
3.

7. Etkinlik

"Kim, nerede, ne zaman, ne?" sorularından hepsini içeren cümleleri "X" işareti ile işaretleyiniz.

- () Ünlü ressam, öğleden sonra atölyesinde muhteşem resimler yapıyordu.
- () Aygen, kahvaltısını yaptı ve dışarı çıktı.
- () Annem, akşama doğru temizlik yaptı.
- () Kapalı çarşıda, el sanatlarına gönül verenler, her gün rengârenk kumaşlar dokuyorlar.
- () Çok güzel bir sergiydi.
- () Teyzem, İstanbul'dan bu akşam gelecek.

Özge

6. Erkinlik

D Aşağıdaki altı çizili kelimeleri daha vurgulu okuyunuz.

Annem bizden ilgi bekledi.

İnsanlar eğlenmeyi sever.

Öğretmen ödev kontrolü için zaman istedi.

Hiçbirimiz o zorlukları unutmadık.

II) Vurgulu okuduğunuz kelimeler cümlelerin yüklemine neresinde yer alıyor?

III) Okuduğunuz cümlelerde, sizce en önemli kelime ve kelime grupları hangileridir?

Annem bizden ilgi bekledi.

İnsanlar eğlenmeyi sever.

Öğretmen ödev kontrolü için zaman istedi.

Hiçbirimiz o zorlukları unutmadık.

IV) Yukarıdaki cümlelerin yüklemlerine, aşağıdaki sorulardan hangisini sorarsanız vurgulu okuduğunuz kelimeleri bulursunuz. Soru ya da soruları renkli kalemle yuvarlak içine alınız.

"ne zaman, nerede, ne, neyi, kimden"

7. Erkinlik

"Annem dün Ankara'dan bize geldi."

I) Yukarıdaki cümlede, vurgulanan sözcük (öge) hangisidir? Aşağıya yazınız.

II) Siz de yukarıdaki cümleyi diğer unsurları vurgulayacak şekilde yeniden aşağıdaki bölüme yazınız.

Millî Kültür

13. Aşağıdaki sözcüklerin hangisinde "beni" sözcüğü kullanıldığı yere göre cümlelerin en önemli ögesi durumundadır?

- A) Dün sabah Aysel okulda beni aramış.
- B) Arkacıyım, şubat tatilinde beni İstanbul'a çağırıyor.
- C) Öğretmen, sınavda beni en ön sıraya oturttu.
- D) Beni, yataın öğle tatilinde otobüs durağında bekleyecek.

14. Aşağıdaki altı çizili kelimelerin zıt anlamlarını cümlede kullanarak cümlelerin altında verilen boşluğa yazınız.

Gizli sızılarını ışıkla etme

Bebek ilk adımında doğru,

Araba geri geri gitti.

Sınavların neticesi açıklandı.

15. Aşağıdakilerden hangisi öznel yargıdır?

- A) Ödül, sanatçının son eserine verildi.
- B) Soğuk, verim düşüklüğüne yol açıyor.
- C) O güzelim ovalar giderek çunaklaşıyor.
- D) Köyedeki balıkçıya sipariş verdim.

Serbest Oyun

5. Erkinlik

Aşağıdaki cümleler metinden alınmıştır. Bu cümlelerde renkli yazılmış kelimeler bağlaçtır. Bu bağlaçların yerine cümlelerin anlamına uygun başka bağlaçlar kullanınız. Kullandığınız yeni bağlacı bu sözcüklerin altına yazınız.

Bari yanımda Nancy ya da Polly teyze **hiç değilse** Yazdamsesverler Derneğinden biri bulunsaydı.

İyi söylüyorsun **ama** küçük hanım, bir oyuncak bebek beklerken onun yerine bir çift kotruk değneğiyle karşılaşmanın sevinilecek nesi var, bunu anlayamadım.

Aynada çillerimi görmekten nasıl nefret ettiğimi hatırlayınca **bele** pencerenin önündeki o güzelim manzarayı da gönlüme durum değişti.

Bu küçük odada **bele** beni sevindirecek şeylerin bulunduğuna inanıverdim.

Bu oyunu oynamaya **diyenine** alışmışımdır ki oyunu oynamadığım dakika var mı bilemiyorum.

Babam da benim gibi bu oyunu çok sevdi. **Yalnız** sanırım ki bundan sonra oyunu oynayabilmek epey güç olacak.

Ben şimdiden biliyorum, sizinle bir arada yaşamak bana mutluluk getirecek. **Zaten** daha buraya gelmeden önce de aynı şeyi düşünmüştüm.

Kendisine cevap vermedim diye sevindi. **Östelik** kendimi de hiç üzmemeliymişim.

6. Etkinlik

"Benim melekler arasında yaşayan melek babacığım."

Yukarıdaki cümlede yer alan benzetme unsurlarını bulunuz. Cümleyi, benzetme yapmadan aşağıya tekrar yazınız.

.....

.....

.....

Sevinme Oyunu

7. Etkinlik

1) Aşağıdaki cümlelerde vurgulu okunması gereken ifadelerin altlarını çiziniz. Bu cümlelerin yanlarında verilen soruları yükleme sorarak altına verilen tabloya bu kelime ya da kelime gruplarının hangi ügeleri vurgulamak amacıyla kullanıldığını örnekteki gibi yazınız.

"Sen yarışlarını hazırlamalısın."	(Neyi?)
"Hastaya çok iyi bakılmıştı."	(Nasıl?)
"Burun kıvrımdan vazgeçemedisin"	(Neden?)
"Anneme güzel bir hırka aldım."	(Ne?)
"Öğrenciler müzeye gidiyor."	(Nereye?)
"Seni gürlince neşeleniyorum."	(Ne zaman?)
"Dün buraya Çansel geldi."	(Kim?)

Kelime ya da Kelime Grupları	Ügeler
	Belirtili nesne
	Yer tamlayıcısı
	Belirtisiz nesne
	Zarf tamlayıcısı
	Zarf tamlayıcısı
	Özne

II) "Bizi pikniğe dün babam götürdü."

Yukarıdaki cümlede yükleme en yakın olan üye "babam" önesidir. Bu durumda bu cümlede özne vurgulanmıştır.

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıda verilen yere siz de bu cümleyi farklı ügelerini vurgulayacak şekilde yazıp hangi ügeyi vurguladığınızı belirtiniz.

Vurguladığım üye:

Vurguladığım üye:

Vurguladığım üye:

Çok Sesli Bir Ziyaret

8. Etkinlik

Metinden öznel ve nesnel yargılar taşıyan birer cümle yazınız.

Öznel yargı

Nesnel yargı

9. Etkinlik

Aşağıdaki parçada "-de" eki ile "de" bağlacının kullanımında yanlışlıklar yapılmıştır. Bu yanlışlıkları bulup düzeltme sembollerinden yararlanarak düzeltiniz.

ALADDİN VE SİHİRLİ LAMBASI

Bir zamanlar Çin'de bir şehirde yoksul bir kadınla oğlu yaşamış. Bu kadının oğlu Aladdin, terzi olan annesine yardım edermiş elbiseleri dikerken. Bir gün, birtanmış bazı elbiseleri yandaki cadde de birine götürürken bir adam durdurmuş onu. Adam çok iyi giyimliymiş ve pırlıl pırlıl güzleli vermiş. Aladdin'e yakından bakmış.

"Sen İsmail'in oğlu olmayasın?" demiş.

"İsmail babamın adıydı," demiş Aladdin. "Öleli çok oluyor. Onu tanıır mıydınız?"

"Tanır mıydım?" demiş adam, "O benim kardeşimdi. Fas'tan buraya rüm-yolu onu görmek için reptim. Ama çok geç kalmışım anlaşılan."

Aladdin'in babasının bir kardeşi olduğundan hiç haberi yokmuş. Adama alıp evlerine götürdüğün de annesi için de sürpriz olmuş bu. Ama yine de adama yiyecek vermiş, adam da onlara hediyeler vermiş.

SULTAN VE ŞEHRAZAT

İletişim

8. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Özne olan yargıların sonundaki ayrıç içine "Ö", netnel olan yargıların sonundaki ayrıç içine "N" yazınız.

Türk karikatürünün ünlü isimlerinden Cemal Nadir'in ilk karikatürü 1920'de yayımlandı () Öğretmenlikle de uğraştığı için ancak birkaç karikatür yapmayı beğardı. () Keşke karikatüre daha fazla zaman ayırsaydı. () Amcabey tipini yaratarak karikatürü sevdi. () Gerçekten de Türk karikatüründeki en güzel tiplerden birisiydi "Amcabey". ()

9. Yapıtın dili oldukça ağırda ama konusu ilgisi çekmişti. Güneş batmıştı fakat çiftlik hala gündüz olduğu kadar canlıydı.

Yukarıdaki altı çizili sözcüklerin yerine aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) ve	C) ya da
B) ancak	D) ile

10. İki saat sonra Erzurum () Trene yazın binmiş () trenden kışın inmiş gibiyim ()

Bu cümlede parantez içindeki yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

A) (...) (:) (...)	C) (...) (:) (.)
B) (:) (:) (.)	D) (:) (:) (...)

11. I. Hüsnü vardı sapsarı yapraklarda,

II. Gökyüzünde yıldızlar bir parlıyor, bir kayboluyordu,

III. Kazarlı olunan boğarcığına eminim.

Yukarıdaki cümlelerden;

- Hangisinin birden fazla yüklemi vardır?.....
- Hangisi/hangileri birden fazla yargı bildirir?
- Hangisi tek yargı bildirir?.....

Kişisel Gelişim

8. Aşağıda verilen cümlelerden amaç-sonuç ilişkisi olanların numaralarını yuvarlak içine alınız.

- I. Bu romanı siz okuyun diye yazdım.
- II. Herde ben de Orlan Veli gibi bir şair olmak istiyordum.
- III. Yol yürümekten tabanları yırtılmış.

"Çalışmalarını hiç bırakmıyor, hiç ara vermiyor."

9. Yukarıdaki cümlede anlatım bozukluğu vardır. Bu anlatım bozukluğunu "çalışmalarına" sözcüğünü uygun yere getirerek gideriniz.

.....

10. Aşağıdaki cümlelerde anlatım bozukluğuna neden olan kelimelerin altlarını çiziniz. Cümleleri, anlatım bozukluğunu gidererek yeniden yazınız.

I. Aşağı yukarı tam iki saat sonra oraya varınız.

II. Çocuklar, elbette sinemaya gitmiş olmalılar.

III. Öğrencinin sayısına kalabalık olması bu sonucu doğutuyor.

IV. Ablamın saçları çok büyümüş.

11. Aşağıdaki cümlelerin "şartma, sitem, kaygı, özlem, tahmin, ihtimal" anlamlarından hangisini taşıdığını yanlarına yazınız.

CÜMLELER

TAŞIDIĞI ANLAM

Biz yokken eve ya hırsız girerse...

Bir gün de masayı düzenli bıraksan.

Bu fikrime gülmekten öldük.

Kaygılı olduğu beklentilerinden belli.

Sansırım bu, son otobüs.

Memleketim burnumda tütüyor.

Hayallerin Vardı Benkler İçinde

3. Etkinlik

D) Aşağıdaki cümlelerde söz sanatları vardır. Bu cümleleri ait olduğu söz sanatıyla eşleştiriniz.

• Şu üç günlük dünyada kimseyi kınamamak gerekir.

• Bizim gemi martı gibi yüzüyor.

• Taş sülsü suyunu çıkarır.

• Fıçı gibi bir havuzda yüzdük.

• Yorgun rüzgâr senin saçlarından geçmiş.

• Onun gibi cesur iman görmedim.

• Dişlerinin takırısından dünyayı gük güklemesi sarıyor.

Benzetme

Mecaz

Abartma

Kişileştirme

II) Yukarıdaki ifadeleri söz sanatı özelliği taşımayacak şekilde (söz sanatlarından arındırarak) yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EK 6: TEZ ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ İZİN TALEP DİLEKÇESİ

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

SAYI : B.30.2.GÜN.0.44.72.00 / 6082
KONU : İzin

ANKARA
03.07.2009

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığına

Enstitümüz Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Türkçe Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Sibel ÖZCAN, Doç. Dr. Fatma AÇIK'ın danışmanlığında yürüttüğü "İlköğretim Türkçe Ders Kitaplarındaki Sorunların SBS Türkçe Sorularıyla Örtüşme Düzeyi" isimli tezi ile ilgili olarak ekteki dilekçesinde belirttiği bazı istatistik bilgilere ihtiyaç duymaktadır.

İlgili öğrenciye müsaade edilmesi hususunda gereğini bilgilerinize saygılarımla arz/rica ederim.

Prof. Dr. İsmet ÇETİN
Enstitü Müdür Vekili

EK:
1- Dilekçe
2-Tez Projesi

EK 7: EĞİTEK'TEN CEVAP İÇEREN BELGE

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

Sayı :B.08.0.ETG.0.77.04-03.702.01/ **2963**
Konu :Türkçe Dersi Not Ortalaması

19/02/2010

Sayın Sibel ÖZCAN
Doç. Dr. Fatma AÇIK eliyle
Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri
Türkçe Eğitim Ana Bilim Dalı
Beşevler/ANKARA

İlgil: 03.07.2009 tarihli B.30.2.GÜN.0.44.72.00/6082 sayılı yazı.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Öğretmenliği Anabilim Dalı, Türkçe öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Sibel ÖZCAN'ın Yüksek Lisans tezi için istemiş olduğu bilgiler CD ortamında yazımız ekinde kapalı zarf içerisinde gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Abdurrahman GÜZEL
Daire Başkanı

EK :
Kapalı zarf (1 adet CD)

 06/500 Telekomünikasyon ANKARA
Teli : 0 (312) 296 94 00-212 50 34
Faks : 0 (312) 225 87 36
E-posta : sagitk@meb.gov.tr
İnt. adresi : http://rutack.meb.gov.tr

 EĞİTİM
%100
DESTEK

KURUMSAL KALITE
Daha aydınlık
gelecekte

